

СТРАТЕГИ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ 2023-2027

АГУУЛГА

ХҮСНЭГТИЙН ЖАГСААЛТ	v
ЗУРГИЙН ЖАГСААЛТ	vi
БҮЛЭГ 1. НИЙТЛЭГ ҮНДЭСЛЭЛ	1
1.1. АЖЛЫН ХЭСГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА, ХӨГЖЛИЙН ХАНДЛАГА	1
1.2. АЖЛЫН ХЭСГИЙН АХЛАГЧ НАР	3
БҮЛЭГ 2. “БАРИЛГЫН ХӨГЖЛИЙН ТӨВ” ТӨРИЙН ӨМЧИТ ҮЙЛДВЭРИЙН ГАЗРЫН ТАНИЛЦУУЛГА	4
2.1. БАРИЛГЫН ХӨГЖЛИЙН ТӨВ ТӨҮГ-ЫН МАНДАТ, ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА	4
2.2. “БАРИЛГЫН ХӨГЖЛИЙН ТӨВ” ТӨҮГ-ЫН ТҮҮХЭН ТОВЧОО	5
БҮЛЭГ 3. СТРАТЕГИ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ АРГА ЗҮЙ	8
3.1. М.БРАЙСОНЫ СТРАТЕГИ УДИРДЛАГЫН ЗАГВАР	8
3.2. БАЙГУУЛЛАГЫН ХӨГЖЛИЙН НЭЭЛТТЭЙ СИСТЕМИЙН ЗАГВАРЧЛАЛ	9
3.3. СТРАТЕГИ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ “ABCD” ЗАГВАР	10
3.4. БАГЦ ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН АРГА ЗҮЙН ЗААВАР-ОЛОН УЛСЫН СТАНДАРТ ISO21502	11
3.5. ЭДИЙН ЗАСГИЙН СУДАЛГААНЫ АРГА ЗҮЙ	12
БҮЛЭГ 4. БАРИЛГЫН ХӨГЖЛИЙН ТӨВ ТӨҮГ-ЫН ГАДААД НӨХЦӨЛ БАЙДЛЫН СУДАЛГАА	13
4.1 УЛС ТӨРИЙН ОРЧНЫ СУДАЛГАА	13
4.2 ЭДИЙН ЗАСГИЙН ОРЧНЫ СУДАЛГАА	14
4.3 ЭКОНОМЕТРИК ШИНЖИЛГЭЭ	17
4.4 НИЙГЭМ СОЁЛЫН ОРЧИН	20
4.5 БАРИЛГЫН САЛБАРЫН ТЕХНОЛОГИЙН ХӨГЖЛИЙН ЧИГ ХАНДЛАГА	23
4.6 ХУУЛЬ ЗҮЙН ОРЧНЫ СУДАЛГАА	26
4.7 БҮСЧИЛСЭН ХӨГЖЛИЙН БОДЛОГЫН НӨЛӨӨ	29
БҮЛЭГ 5. БАРИЛГЫН ХӨГЖЛИЙН ТӨВ ТӨҮГ-ЫН ДОТООД НӨХЦӨЛ БАЙДЛЫН СУДАЛГАА	30
5.1 МЕНЕЖМЕНТИЙН ЧАДАМЖИЙН СУДАЛГАА	30
5.2 “БАРИЛГЫН ХӨГЖЛИЙН ТӨВ” ТӨҮГ-ЫН СТРАТЕГИЙН БЭЛЭН БАЙДЛЫН СУДАЛГАА	32
БҮЛЭГ 6. НӨХЦӨЛ БАЙДАЛД ХИЙСЭН ШИНЖИЛГЭЭ, ҮР ДҮН	38
6.1 “БАРИЛГЫН ХӨГЖЛИЙН ТӨВ” ТӨҮГ-ЫН ГАДААД, ДОТООД СУДАЛГААНЫ ҮР ДҮНГИЙН НЭГТГЭЛ, СТРАТЕГИЙН ТОМЪЁОЛОЛ	38
6.2 “БАРИЛГЫН ХӨГЖЛИЙН ТӨВ” ТӨҮГ-ЫН ХЭЛТЭС НЭГЖ ТУС БҮРИЙН ХАМГИЙН ЧУХАЛ ГОЛ 5 ХҮЧИН ЗҮЙЛСИЙН ШИНЖИЛГЭЭ	39
БҮЛЭГ 7. “БАРИЛГЫН ХӨГЖЛИЙН ТӨВ” ТӨҮГ-ЫН ХЭЛТЭС НЭГЖҮҮДИЙН ҮНЭТ ЗҮЙЛС	41
7.1 “БАРИЛГЫН ХӨГЖЛИЙН ТӨВ” ТӨҮГ-ЫН ХЭЛТСҮҮДИЙН ҮНЭТ ЗҮЙЛС	41
7.2 “БАРИЛГЫН ХӨГЖЛИЙН ТӨВ” ТӨҮГ-ЫН НЭГДСЭН ҮНЭТ ЗҮЙЛС	43
БҮЛЭГ 8. “БАРИЛГЫН ХӨГЖЛИЙН ТӨВ” ТӨҮГ-ЫН ҮНЭТ ЗҮЙЛСЭД ТУЛГУУРЛАСАН ЭРХЭМ ЗОРИЛГО, АЛСЫН ХАРАА	44
БҮЛЭГ 9. БАРИЛГЫН ХӨГЖЛИЙН ТӨВ ТӨҮГ-ЫН ХӨГЖЛИЙН ЗОРИЛГО, ЗОРИЛТУУД	45
9.1 БАРИЛГА, БАЙГУУЛАМЖИЙН ЗАХИАЛАГЧИЙН ХЯНАЛТ	45
9.2 БАРИЛГЫН МАТЕРИАЛЫН СОРИЛТ, ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ЛАБОРАТОРИ	45
9.3 НИЙТИЙН АЖ АХУЙ	46
9.4 БАРИЛГА, БАРИЛГЫН МАТЕРИАЛЫН ҮЙЛДВЭРЛЭЛ	46

9.5	ЗУРАГ ТӨСЛИЙН ХЯНАЛТ	47
9.6	БҮС НУТАГ, ХОТ СУУРИНЫ ТӨЛӨВЛӨЛТ	47
9.7	СУРГАЛТ, СУДАЛГАА МЭДЭЭЛЭЛ.....	48
9.8	НОРМ, НОРМАТИВ	48
9.9	БАРИЛГА, БАЙГУУЛАМЖИЙН ЗУРАГ ТӨСӨЛ МАГАДЛАЛ	49
9.10	ЗАХИРГАА, УДИРДЛАГА	49
9.11	САНХҮҮ, ТӨСӨЛ, ХӨТӨЛБӨР	50
БҮЛЭГ 10. СТРАТЕГИЙН ЗОРИЛГЫГ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА, ШАЛГУУР ҮЗҮҮЛЭЛТ, ХҮРЭХ ҮР ДҮН		51
10.1	БАРИЛГА, БАЙГУУЛАМЖИЙН ЗАХИАЛАГЧИЙН ХЯНАЛТЫН ЗОРИЛГЫГ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА, ШАЛГУУР ҮЗҮҮЛЭЛТ, ХҮРЭХ ҮР ДҮН.....	51
10.2	БАРИЛГЫН МАТЕРИАЛЫН СОРИЛТ, ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ЛАБОРАТОРИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗОРИЛГЫГ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА, ШАЛГУУР ҮЗҮҮЛЭЛТ, ХҮРЭХ ҮР ДҮН	56
10.3	НИЙТИЙН АЖ АХУЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗОРИЛГЫГ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА, ШАЛГУУР ҮЗҮҮЛЭЛТ, ХҮРЭХ ҮР ДҮН	60
10.4	БАРИЛГА, БАРИЛГЫН МАТЕРИАЛЫН ҮЙЛДВЭРЛЭЛ, ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗОРИЛГЫГ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА, ШАЛГУУР ҮЗҮҮЛЭЛТ, ХҮРЭХ ҮР ДҮН	63
10.5	ЗУРАГ ТӨСЛИЙН ХЯНАЛТЫН ХЭЛТСИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗОРИЛГЫГ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА, ШАЛГУУР ҮЗҮҮЛЭЛТ, ХҮРЭХ ҮР ДҮН	73
10.6	БҮС НУТАГ, ХОТ СУУРИНЫ ТӨЛӨВЛӨЛТИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗОРИЛГЫГ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА, ШАЛГУУР ҮЗҮҮЛЭЛТ, ХҮРЭХ ҮР ДҮН	77
10.7	СУРГАЛТ, СУДАЛГАА МЭДЭЭЛЛИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗОРИЛГЫГ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА, ШАЛГУУР ҮЗҮҮЛЭЛТ, ХҮРЭХ ҮР ДҮН.....	81
10.8	НОРМ, НОРМАТИВЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗОРИЛГЫГ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА, ШАЛГУУР ҮЗҮҮЛЭЛТ, ХҮРЭХ ҮР ДҮН	85
10.9	БАРИЛГА, БАЙГУУЛАМЖИЙН ЗУРАГ ТӨСӨЛ МАГАДЛАЛЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗОРИЛГЫГ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА, ШАЛГУУР ҮЗҮҮЛЭЛТ, ХҮРЭХ ҮР ДҮН	89
10.10	ЗАХИРГАА, УДИРДЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗОРИЛГЫГ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА, ШАЛГУУР ҮЗҮҮЛЭЛТ, ХҮРЭХ ҮР ДҮН.....	91
10.11	САНХҮҮ, ТӨСӨЛ ХӨТӨЛБӨРИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗОРИЛГЫГ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА, ШАЛГУУР ҮЗҮҮЛЭЛТ, ХҮРЭХ ҮР ДҮН.....	95
БҮЛЭГ 11. ХӨГЖЛИЙН ЗОРИЛТЫН НЭГТГЭЛ		97
11.1.	ХӨГЖЛИЙН ЗОРИЛТЫН НЭГТГЭЛ, ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗОРИЛТЫН ХҮРЭЭНД	97
11.2.	МЕНЕЖМЕНТИЙН НЭВТРЭЛТ	98
11.2.1.	Төлөвлөлттэй холбоотой нэвтрүүлэх менежментүүд	98
11.2.2.	Зохион байгуулалттай холбоотой нэвтрүүлэх менежментүүд	98
11.2.3.	Хүний нөөц, манлайлалтай холбоотой нэвтрүүлэх менежментүүд	99
11.2.4.	Хяналттай холбоотой нэвтрүүлэх менежментүүд	99
11.2.5.	Хөгжлийн зорилтыг хэрэгжүүлэхэд шаардлагатай стандартууд	99
БҮЛЭГ 12. СТРАТЕГИЙН 2023-2027 ОНУУДАД ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ ХӨГЖЛИЙН ЛОГИК ТОГТОЛЦООНЫ ЗАМЫН ЗУРАГ.....		101
БҮЛЭГ 13. БАРИЛГЫН ХӨГЖЛИЙН ТӨВ ТӨҮГ-ЫН СТРАТЕГИ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ОРОЛЦООНЫ ДАВТАМЖ		102
13.1.	БАРИЛГА, БАЙГУУЛАМЖИЙН ЗАХИАЛАГЧИЙН ХЯНАЛТЫН ХЭЛТЭС.....	102
13.2.	БАРИЛГЫН МАТЕРИАЛЫН СОРИЛТ, ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ЛАБОРАТОРИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗОРИЛТ	102
13.3.	НИЙТИЙН АЖ АХУЙН ХЭЛТСИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗОРИЛТ	102

13.4.	БАРИЛГА, БАРИЛГЫН МАТЕРИАЛ ҮЙЛДВЭРЛЭЛИЙН ХЭЛТСИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ	
	103	
13.5.	ЗУРАГ ТӨСЛИЙН ХЯНАЛТЫН ХЭЛТСИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗОРИЛТ	104
13.6.	БҮС НУТАГ, ХОТ СУУРИНЫ ТӨЛӨВЛӨЛТИЙН ХЭЛТСИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗОРИЛТ	
	104	
13.7.	СУРГАЛТ, СУДАЛГАА МЭДЭЭЛЛИЙН ХЭЛТСИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗОРИЛТ	105
13.8.	НОРМ, НОРМАТИВЫН ХЭЛТСИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗОРИЛТ	106
13.9.	БАРИЛГА БАЙГУУЛАМЖ, ЗУРАГ ТӨСӨЛ МАГАДЛАЛЫН ХЭЛТСИЙН ҮЙЛ	
	АЖИЛЛАГААНЫ ЗОРИЛТ	106
13.10.	ЗАХИРГАА, УДИРДЛАГЫН ХЭЛТСИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗОРИЛТ	106
13.11.	САНХҮҮ, ТӨСӨЛ ХӨТӨЛБӨРИЙН ХЭЛТСИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗОРИЛТ	107
БҮЛЭГ 14. СТРАТЕГИ ТӨЛӨВЛӨГӨӨГ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ БҮТЭЦ, ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТ		108
ХАВСРАЛТ		109
	ХАВСРАЛТ-1. МЕНЕЖМЕНТИЙН ЧАДАМЖИЙН СУДАЛГААНЫ НЭГДСЭН ДҮГНЭЛТ	109
	ХАВСРАЛТ-2. МАКРО, МИКРО ОРЧНЫ ХҮЧИН ЗҮЙЛСИЙН НЭГТГЭЛ	120
	ХАВСРАЛТ-3. ГРАФИК ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ҮР ДҮН	121

ХҮСНЭГТИЙН ЖАГСААЛТ

Хүснэгт 1 Зорилт арга хэмжээний гүйцэтгэл.....	5
Хүснэгт 2. Мандатыг хэрэгжүүлэхтэй холбоотой оролцогч талууд.....	5
Хүснэгт 3. Барилга, бүтээн байгуулалтын хөгжлийн бодлого	13
Хүснэгт 4. Барилга угсралт, их засварын ажил, хувиар	14
Хүснэгт 5. Барилга угсралт, их засварын ажил, гүйцэтгэгчийн төрлөөр, жил бүрийн 1 дүгээр улирлын байдлаар	14
Хүснэгт 6. Орон сууцны бус барилга, төрлөөр, жил бүрийн 1 дүгээр улирлын байдлаар	15
Хүснэгт 7. Барилгын салбарын аж ахуйн нэгжүүдийн үйл ажиллагаа	20
Хүснэгт 8. Хууль эрх зүйн орчны шинжилгээ	26
Хүснэгт 9. “Барилгын хөгжлийн төв” ТӨҮГ-ын чадамжийн үзүүлэлтүүд	31
Хүснэгт 10. Хамгийн чухал хүчин зүйлсийн шинжилгээ	39
Хүснэгт 11. Барилгын хөгжлийн төв ТӨҮГ хэлтсүүдийн үнэт зүйлс	41
Хүснэгт 12. Хамгийн чухал хүчин зүйлсийн ач холбогдлын эрэмбэ ба үнэт зүйлсийн утга.....	43
Хүснэгт 13. Барилга, байгууламжийн захиалагчийн хяналтын үйл ажиллагааны зорилт	51
Хүснэгт 14. Барилгын материалын сорилт, шинжилгээний лабораторийн үйл ажиллагааны зорилт	56
Хүснэгт 15. Нийтийн аж ахуйн үйл ажиллагааны зорилт	60
Хүснэгт 16. Барилга, барилгын материалын үйлдвэрлэлийн үйл ажиллагааны зорилт	63
Хүснэгт 17. Зураг төслийн хяналтын үйл ажиллагааны зорилт	73
Хүснэгт 18. Бүс нутаг, хот суурины төлөвлөлтийн үйл ажиллагааны зорилт	77
Хүснэгт 19. Сургалт, судалгаа мэдээллийн үйл ажиллагааны зорилт	81
Хүснэгт 20. Норм, нормативын үйл ажиллагааны зорилт	85
Хүснэгт 21. Барилга, байгууламжийн зураг төсөл магадлалын үйл ажиллагааны зорилт	89
Хүснэгт 22. Захиргаа, удирдлагын үйл ажиллагааны зорилт.....	91
Хүснэгт 23. Санхүү, төсөл хөтөлбөрийн үйл ажиллагааны зорилт	95
Хүснэгт 24. Хөгжлийн зорилтын нэгтгэл.....	97
Хүснэгт 25. Төлөвлөлттэй холбоотой нэвтрүүлэх менежментүүд	98
Хүснэгт 26. Зохион байгуулалттай холбоотой нэвтрүүлэх менежментүүд.....	98
Хүснэгт 27. Хүний нөөц, манлайлалтай холбоотой нэвтрүүлэх менежментүүд.....	99
Хүснэгт 28. Хяналттай холбоотой нэвтрүүлэх менежментүүд.....	99
Хүснэгт 29. Хөгжлийн зорилтыг хэрэгжүүлэхэд шаардлагатай стандартууд	99
Хүснэгт 30. Барилга, байгууламжийн хэлтсийн оролцооны давтамж.....	102
Хүснэгт 31. Барилгын материалын сорилт, шинжилгээний лабораторийн стратегийн төлөвлөгөөний оролцооны давтамж	102
Хүснэгт 32. Нийтийн аж ахуйн хэлтсийн стратеги төлөвлөгөөний оролцооны давтамж	102
Хүснэгт 33. Барилга, барилгын материал үйлдвэрлэлийн хэлтсийн стратеги төлөвлөгөөний оролцооны давтамж.....	103
Хүснэгт 34. Зураг төслийн хяналтын хэлтсийн стратеги төлөвлөгөөний оролцооны давтамж	104
Хүснэгт 35. Бүс нутаг, хот суурины төлөвлөлтийн хэлтсийн оролцооны давтамж	104
Хүснэгт 36. Сургалт, судалгаа мэдээллийн хэлтсийн оролцооны давтамж.....	105
Хүснэгт 37. Норм, нормативын хэлтсийн үйл ажиллагааны зорилт	106
Хүснэгт 38. Барилга байгууламж, зураг төсөл магадлалын хэлтсийн үйл ажиллагааны зорилт	106
Хүснэгт 39. Захиргаа, удирдлагын хэлтсийн үйл ажиллагааны зорилт.....	106
Хүснэгт 40. Санхүү, төсөл хөтөлбөрийн хэлтсийн үйл ажиллагааны зорилт	107
Хүснэгт 41. Барилгын Хөгжлийн Төв ТӨҮГ-ын гадаад нөхцөл байдлын шинжилгээний нэгтгэл	120
Хүснэгт 42. Эконометрик шинжилгээний дескриптив үр дүн.....	127
Хүснэгт 43. unit root test үр дүн	127

Хүснэгт 44. Корреляцийн шинжилгээний дээлгэрэнгүй үр дүн	127
Хүснэгт 45. Регрессийн шинжилгээний дээлгэрэнгүй үр дүн	128

ЗУРГИЙН ЖАГСААЛТ

Зураг 1. Стратеги төлөвлөгөөний үйл явцын загварчлал	8
Зураг 2. Стратеги төлөвлөгөөний нээлттэй системийн загварчлал.....	9
Зураг 3. Стратеги төлөвлөгөөний ABCDE загвар	10
Зураг 4. Стратеги төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх багц, хөтөлбөр, төсөл хоорондын хамаарал.....	11
Зураг 5. Стратеги төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх багц ажлын орчин болон зарчмыг дүрслэн харуулсан зураглал.....	11
Зураг 6. Барилгын байгууллагын гүйцэтгэсэн барилга угсралт, их засварын ажил, төрлөөр, тэрбум төгрөг, жил бүрийн 1 дүгээр улирлын байдлаар	15
Зураг 7. Дотоодын барилгын байгууллагын гүйцэтгэсэн барилга угсралт, их засварын ажил, тэрбум төгрөгөөр.....	16
Зураг 8. Барилгын салбарын хүний нөөцийн мэдээлэл	21
Зураг 9. Та бүхэн өөрийн байгууллагын одоогийн бүтэц, зохион байгуулалтыг хэрхэн дүгнэж байна вэ?	32
Зураг 10. Та байгууллагын нэгж хэсгүүдийн үйл ажиллагааг уялдаа холбоо сайтай гэж дүгнэх үү?	32
Зураг 11. Байгууллагын стратеги үйл ажиллагаа аль чиглэлээр түлхүү хөгжих ёстой вэ?	33
Зураг 12. Үр дүн, гүйцэтгэлийн чанар ямар хэмжээнд байна гэж Та дүгнэж байна вэ?.....	33
Зураг 13. Үр дүн, үйл ажиллагааны чанарыг дээшлүүлэхийн тулд бид юунд анхаарлаа хандуулах ёстой гэж үзэж байна вэ?	33
Зураг 14. Байгууллагын үйл ажиллагааг хөгжүүлэхэд юунд анхаарлаа хандуулах нь зүйтэй гэж Та үзэж байна вэ?	34
Зураг 15. Та байгууллагадаа ажиллаж байгаадаа сэтгэл хангалуун байж чаддаг уу?	34
Зураг 16. Ажлын албаны хувьд хөдөлмөрийн бүтээмж ямар түвшинд байна гэж Та үзэж байна вэ?	35
Зураг 17. Байгууллагаас дэвшүүлж буй зорилго, зорилтууд Таны хүлээлт, сонирхол, хэрэгцээ, шаардлагатай нийцдэг үү?	35
Зураг 18. Байгууллагын санхүүгийн чадварыг дээшлүүлэхийн тулд удирдлагын зүгээс юу хийх ёстой гэж Та үзэж байна вэ?	35
Зураг 19. Нэгдсэн программыг ашиглаж, нээлттэй тайлагнаснаар хамт олны идэвх, санаачилга дээшилнэ гэж Та үзэж байна уу?	36
Зураг 20. Байгууллагын техник, тоног төхөөрөмжийн худалдан авалт, хүрэлцээ хангамж, хэрэглээ ашиглалт хангалттай гэж Та дүгнэх үү?	36
Зураг 21. Ажилтнуудын нийгмийн хангамж, урамшуулал идэвхжүүлэлт ямар түвшинд байна гэж Та үздэг вэ?	36
Зураг 22. Таны хувьд урамшуулал идэвхжүүлэлтийн ямар хэлбэрийг илүүд үзэх вэ?	37
Зураг 23. Стратегийн 2023-2027 онуудад хэрэгжүүлэх хөгжлийн логик тогтолцооны замын зураг.....	101
Зураг 24. График шинжилгээний үр дүн.....	121

БҮЛЭГ 1. НИЙТЛЭГ ҮНДЭСЛЭЛ

1.1. АЖЛЫН ХЭСГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА, ХӨГЖЛИЙН ХАНДЛАГА

Стратеги төлөвлөгөө боловсруулах ажлын хэсэг нь “Барилгын хөгжлийн төв” Төрийн өмчит үйлдвэрийн газрын өнөөгийн нөхцөл байдалд шинжилгээ хийх, стратегийн менежментийг сайжруулах арга замыг тодорхойлон төлөвлөгөө боловсруулах зорилго дэвшүүлж ажилласан. Зорилгын хүрээнд шууд ба шууд бус нөлөөлөх макро, микро орчин болон байгууллагын дотоод орчны судалгаа, шинжилгээг гүйцэтгэн үнэлгээ өгч нэгдсэн дүгнэлт гаргасан. Хөгжлийн хандлагыг авч үзвэл, дараах байдалтай байна. Үүнд:

- Монгол улсын газар нутгийн 0.3%-ийг эзэлдэг Улаанбаатар хотод нийт хүн амын 47.6% нь амьдарч байна. Мөн орон нутагт төвлөрөл бүхий суурин газруудыг хөгжүүлэх бодлого хэрэгжиж байна. Хүн амын төвлөрлөөс үүдэн агаар, орчны бохирдол, авто замын түгжрэл, нийгмийн болон инженерийн дэд бүтцийн хүртээмжгүй байдал зэрэг олон хүндрэл тулгарч байна. Хот суурин газрыг шинжлэх ухааны үндэслэлтэй төлөвлөж орчин үеийн шийдэл бүхий, нийгэм эдийн засгийн үр өгөөжтэй, иргэндээ ээлтэй байдлаар хөгжүүлэхээр Улсын их хурлаас 2020 оны 52 дугаар тогтоолоор баталсан “Алсын хараа-2050” баримт бичигт Улаанбаатар хот ба дагуул хотуудыг хөгжүүлэх зорилго дэвшүүлсэн. Түүнчлэн Улсын их хурлаас 2020 оны 23 дугаар тогтоолоор баталсан “Монгол улсыг 2021-2025 онд хөгжүүлэх үндсэн чиглэл”, Улсын их хурлын 2020 оны 24 дүгээр тогтоолоор баталсан “Монгол улсын Засгийн газрын 2020-2024 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөр”-ийг тус тус хэлэлцэн баталсан.
- Барилга, хот байгуулалтын яамны стратеги төлөвлөгөөг 2020 оны 11 дүгээр сарын 17-ны өдрийн А/133 дугаар бүхий Төрийн нарийн бичгийн даргын тушаалаар ажлын хэсэг байгуулан боловсруулсан. Ажлын хэсэг тус яамны ерөнхий, үндсэн, нийтлэг чиг үүргийн хүрээнд 21 зорилт, 108 арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр 2020-2024 оны стратеги төлөвлөгөөг боловсруулсан. Энэхүү төлөвлөгөөг “Барилгын хөгжлийн төв ТӨҮГ”-ын бодлого баримт бичигт тусгаж ажиллах нь зүйтэй гэж үзсэн. Барилга, хот байгуулалтын салбарын 2020-2024 оны Стратеги төлөвлөгөөнд Барилгын Хөгжлийн Төв ТӨҮГ-тай холбоотой 4 бүлэг ажлын 11 ажил, Салбарын нийтлэг чиг үүргийг хэрэгжүүлэх хүрээнд 20 арга хэмжээ гүйцэтгэхээр тусгасан байна.
- Барилга, хот байгуулалтын салбарын үйл ажиллагаанд мөрдөж байгаа хуулийг хэрэгжүүлэх норм, норматив, дүрэм журам, технологи, стандартыг зайлшгүй шинжлэн сайжруулах шаардлага тулгамдаж байна.
- Барилгын болон аж үйлдвэрийн, бусад салбарыг хөгжүүлэхийн тулд дэд бүтцийг орон нутагт бий болгох, гадаадын хөрөнгө оруулалтыг татах, төсвийн зарцуулалтыг оновчтой болгох гэх мэт олон арга хэмжээг цогцоор нь хэрэгжүүлэх зайлшгүй шаардлагатай байна.
- Барилга, хот байгуулалтын салбарт дэлхий нийтийг хамарсан цар тахлын нөлөөгөөр эдийн засгийн эргэлт удааширч, бодит хөрөнгө оруулалт буурсан. Түүнчлэн хоёр хөрштэй холбоотой хил гаалийн хүндрэлээс үүссэн бараа материалын үнийн өсөлт нь тус салбарын бүтээмжийн өсөлтөд сөрөг нөлөө үзүүлсээр байна.
- Хүн амын худалдан авах чадвар буурч, бодит орлого инфляцитай уялдаж чадахгүйгээс гадаад оронд ажиллах сонирхолтой иргэдийн тоо нэмэгдсээр байна. Энэ нь барилга, хот байгуулалтын салбарын ажиллах хүчний байдалд сөрөг нөлөө үзүүлж байгаа юм. Иймд барилгын салбарт технологийг хөгжүүлэх зайлшгүй шаардлага бий болжээ.
- Өнөө үед робот, хиймэл оюун ухаан, блокчейн, нанотехнологи, квант компьютер, биотехнологи, зүйлсийн интернэт, 3D принтер, автомат жолоодлого гэх мэт “Аж үйлдвэрийн дөрөв дэх хувьсгал” -ын төрөл бүрийн дэвшилтэт технологиудыг ашигласнаар барилга, бүтээн байгуулалтын салбарын бүтээмжийг нэмэгдүүлэх чиглэлээр дэлхий даяар анхаарлаа хандуулж байна.
- Төрийн болон хувийн хэвшлийн хамтын ажиллагаанд нийгэм эдийн засгийн сөрөг нөлөө давамгайлснаас гэр хорооллыг дахин төлөвлөлтөд оролцох аж ахуйн нэгжүүдийн сонирхол

буурсан байна. Түүнчлэн баригдаж буй барилгын материалын чанар, эрсдэлд тэсвэрлэх чадварын үнэлгээ нь стандарт түвшнээс зарим тохиолдолд доогуур байгаа нь иргэдийн амь нас, эд хөрөнгөд ноцтой аюул учруулахаар байна.

Барилгын хөгжлийн төв ТӨҮГ-ын өнөөгийн нөхцөл байдалд хийсэн судалгаа шинжилгээ, улс төр, хууль эрх зүйн бодлогын баримт бичгүүдэд үндэслэн тус байгууллагын стратеги төлөвлөгөөг боловсрууллаа. Тус төлөвлөгөөнд Барилгын хөгжлийн төв ТӨҮГ-ын давуу талуудыг бататгахын хамт боломжуудыг ашиглах, сул талуудыг бууруулах замаар өрсөлдөх чадвараа дээшлүүлэх ба тулгарч болзошгүй эрсдэлийг даван туулахад чиглэсэн үйл ажиллагааны чиглэлүүдийг боловсруулж, хэрэгжүүлэх алхмуудыг тодорхойлсон болно.

Монгол улсын Засгийн газрын 2020 оны 100 дугаар тогтоолыг баримтлан, Төрийн албаны тухай хуулийн 53-р зүйл, Засгийн газрын 2020 оны 216 дугаар тогтоолын дагуу “Стратеги төлөвлөгөө боловсруулах, батлах, хэрэгжилтийг хангах журам”-ын хэрэгжилтийг хангах ажлын хүрээнд ерөнхий удирдамжийг үндэслэл болгож боловсруулсан болно.

Түүнчлэн энэхүү баримт бичгийг дээрх журмын 2.4.4-т заасан судалгаа, шинжилгээнд үндэслэсэн байх зарчмыг мөрдлөг болгон ажилласан.

1.2. АЖЛЫН ХЭСГИЙН АХЛАГЧ НАР

Захиалагч талын багийн ахлагч:

Ц.Амарсанаа. “Барилгын Хөгжлийн Төв” ТӨҮГ-ын Дарга

Захиалагч талын багийн гишүүд:

эрхлэгч

О.Одбаяр. Хот байгуулалт, зураг төслийн институтын

Г.Түвшинжаргал. Захиргаа, удирдлагын хэлтсийн дарга

Э.Мөнхсүх. Барилга байгууламжийн захиалагчийн хяналтын хэлтсийн дарга

Э.Хангал. Барилга байгууламжийн зураг төсөл, магадлалын хэлтсийн дарга

Д.Батням. Барилга, барилгын материалын үйлдвэрлэлийн хэлтсийн дарга

Ж.Энхтуяа. Барилгын материалын сорилт шинжилгээний лабораторийн дарга

Т.Ганбаатар. Нийтийн аж ахуйн хэлтсийн дарга

Д.Алтанхуяг. Норм, нормативын хэлтсийн дарга

Н.Амартүвшин. Сургалт, судалгаа мэдээллийн хэлтсийн дарга

Д.Чинзолбоо. Зураг төслийн хяналтын хэлтэс

С.Давааням. Бүс нутаг, хот суурины төлөвлөлтийн хэлтэс

Гүйцэтгэгч талын багийн ахлагч:

С.Болдбаатар. *Санхүү, эдийн засагч*

Гүйцэтгэгч талын багийн гишүүд:

Ц.Өнөржаргал. *Менежментийн зөвлөх*

Ш.Жигжид. *Өгөгдлийн шинжээч, эдийн засагч*

Т.Адъяа. *Маркетингийн менежер*

Б.Пүрэвсүрэн. *Хүний нөөцийн менежер*

БҮЛЭГ 2. “БАРИЛГЫН ХӨГЖЛИЙН ТӨВ” ТӨРИЙН ӨМЧИТ ҮЙЛДВЭРИЙН ГАЗРЫН ТАНИЛЦУУЛГА

2.1. БАРИЛГЫН ХӨГЖЛИЙН ТӨВ ТӨҮГ-ЫН МАНДАТ, ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА

Барилгын Хөгжлийн Төв Төрийн өмчит үйлдвэрийн газар нь 11 хэлтэс нэгжтэй үйл ажиллагаа явуулдаг бөгөөд Захиргаа, удирдлагын хэлтэс, Санхүү, төсөл хөтөлбөрийн хэлтсээс гадна Барилгын тухай хуульд заасан чиг үүргийг хэрэгжүүлэхээр дараах хэлтэс нэгжүүд ажиллаж байна. Үүнд:

- Норм, нормативын хэлтэс
- Барилга, барилгын материалын үйлдвэрлэлийн хэлтэс
- Барилга байгууламжийн захиалагчийн хяналтын хэлтэс
- Нийтийн аж ахуйн хэлтэс
- Сургалт, судалгаа мэдээллийн хэлтэс
- Барилга, байгууламжийн зураг төсөл магадлалын хэлтэс
- Бүс нутаг, хот суурины төлөвлөлтийн хэлтэс
- Зураг төслийн хяналтын хэлтэс
- Барилгын материалын сорилт шинжилгээний лаборатори

Барилгын тухай хуульд зааснаар “Барилгын Хөгжлийн Төв” ТӨҮГ буюу Барилгын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллага дараах чиг үүргийг хэрэгжүүлнэ гэж заасан.

- Барилгын тухай хууль тогтоомж, Засгийн газрын шийдвэрийн хэрэгжилтийг хангах;
- Барилга байгууламжийн норм, нормативын баримт бичиг, стандарт боловсруулах ажлыг зохион байгуулах;
- Барилгын салбарын ажилтныг давтан сургах, мэргэжил дээшлүүлэх, мэргэшлийн зэрэг олгох ажлыг зохион байгуулах;
- Барилга байгууламжийн зураг төсөлд магадлал хийх ажлыг зохион байгуулах;
- Барилгын салбарын шинжлэх ухаан, техник технологийн бодлогыг хэрэгжүүлэх;
- Барилга байгууламжийн норм, нормативын баримт бичгийг сурталчлах, нэвтрүүлэх, хэрэгжилтийг хангах ажлыг зохион байгуулах;
- Барилгын салбарын ажилтан, хуулийн этгээдийн нэгдсэн бүртгэл хөтлөх, шинэчлэх, мэдээллийг мэдээллийн санд байршуулах, мэдээлээр хангах ажлыг зохион байгуулах;
- Барилга байгууламжийн нэгж хүчин чадлын жишиг үнэлгээ, үнийн индексийг боловсруулах;
- Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар баригдах барилгын ажлын гүйцэтгэчийг сонгон шалгаруулах ажиллагаанд тусгай зөвшөөрөл олгогчийг төлөөлөн оролцох;
- Барилга байгууламжийн зураг төсөлд магадлал хийх иргэн, хуулийн этгээдийг өрсөлдөөний журмаар сонгон шалгаруулж, экспертийн эрх олгох;
- Зөвлөх үйлчилгээ үзүүлэх иргэн, хуулийн этгээдийн нэгдсэн бүртгэл хөтлөх;
- Барилга байгууламжийн норм, нормативын сан бүрдүүлэх, зарцуулах үйл ажиллагааг зохион байгуулах;
- Архитектор, инженерийн мэргэжлийн зөвлөл байгуулан, үйл ажиллагааг нь зохион байгуулах;
- Барилга байгууламжийн зураг төсөл боловсруулах, барилгын ажил гүйцэтгэх, барилгын материалын үйлдвэрлэл, өргөх байгууламж, түүний эд ангийн үйлдвэрлэл, угсралт, засвар үйлчилгээ эрхлэх хуулийн этгээдэд тусгай зөвшөөрөл олгох үйл ажиллагааг нэг цэгийн үйлчилгээгээр зохион байгуулах;
- Барилгын материалын үйлдвэрлэлийн технологийн зааврыг хянаж, баталгаажуулах ажлыг зохион байгуулах;

“Барилгын хөгжлийн төв” ТӨҮГ нь 2022 онд Барилга, хот байгуулалтын яамтай байгуулсан гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөг батлан хэрэгжүүлсэн ба нийт 34 зорилт 70 арга хэмжээ төлөвлөснөөс Бодлогын шинж чанартай ажлын гүйцэтгэл 100%, Төрийн үйлчилгээний чанар, хүртээмжийг сайжруулах зорилт, арга хэмжээтэй холбоотой ажлын гүйцэтгэл 96%, Хуулиар

олгогдсон чиг үүргийг хэрэгжүүлэх зорилт, арга хэмжээний гүйцэтгэл 98%-иар тус тус дүгнэгдсэн байна. Эдгээрийг журамд заасан ангиллаар харуулбал:

Хүснэгт 1 Зорилт арга хэмжээний гүйцэтгэл

№	АНГИЛАЛ	ТӨЛӨВЛӨСӨН АЖИЛ	ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ХУВЬ
1	Бодлогын баримт бичигт тусгагдсан зорилт, арга хэмжээ	5 зорилт, 10 арга хэмжээ	100%
2	Төрийн үйлчилгээний чанар, хүртээмжийг сайжруулах зорилт, арга хэмжээ	11 зорилт, 15 арга хэмжээ	98%
3	Хуулиар олгогдсон чиг үүргийг хэрэгжүүлэх зорилт, арга хэмжээ	18 зорилт, 45 арга хэмжээ	96%

Дээрх хүснэгтээс үзвэл, тус байгууллага нь зорьсон зорилтоо хангалттай хэмжээнд хийж гүйцэтгэдэг гэж Барилга, хот байгуулалтын яамны дотоод аудитын газрын 2022 оны тайланд тусгагджээ. Гэвч стратеги төлөвлөгөө боловсруулахтай холбоотой тус байгууллагын удирдлага хамт олны хэлэлцүүлгээр сайжруулах, шинээр бий болгохтой холбоотой санал санаачилгууд ихээр гарч байсныг тэмдэглэх нь зүйтэй.

Мандат нь салбар болон засаг захиргаа нутаг дэвсгэрийн нэгжийн удирдлага, байгууллагад хуулиар олгосон чиг үүрэг, эрх хэмжээний хүрээгээр тодорхойлогддог. Энэ нь алсын хараа, эрхэм зорилгыг тодорхойлох ажлын хүрээг тогтоож өгнө.

Хүснэгт 2. Мандатыг хэрэгжүүлэхтэй холбоотой оролцогч талууд

Ерөнхий чиг үүрэг-1: БАРИЛГА, ХОТ БАЙГУУЛАЛТ		
Үндсэн чиг үүрэг	Дэд чиг үүрэг	Хамтран хэрэгжүүлэх чиг үүрэг, оролцогчид
ҮЧҮ-1: Хот байгуулалтын бодлого	Хот байгуулалтын баримт бичигт магадлал хийх	Барилга, хот байгуулалтын яам Аймаг нийслэлийн Газрын харилцаа, Барилга, хот байгуулалтын хэлтэс Монголын Барилгын Үндэсний Ассоциаци болон салбарт үйл ажиллагаа явуулдаг төрийн бус байгууллагууд Архитектор, инженерийн орон тооны бус мэргэжлийн зөвлөл Тусгай зөвшөөрөл бүхий Инженер техникийн ажилтнууд
	Хот байгуулалтын норм, нормативын баримт бичгийг боловсруулах ажлыг санхүүжүүлэх, батлах, мөрдүүлэх	
	Хот байгуулалтын мэргэжилтнүүдийг давтан сургах, мэргэшлийг дээшлүүлэх үйл ажиллагааг зохицуулах	
ҮЧҮ-2: Барилга, барилгын материалын үйлдвэрлэлийн бодлого	Барилга байгууламжийн норм, нормативын баримт бичиг боловсруулах, батлах	Барилга, хот байгуулалтын яам Аймаг нийслэлийн Газрын харилцаа, Барилга, хот байгуулалтын хэлтэс Барилгын архитектор, инженерийн мэргэжлийн зөвлөл болон салбарт үйл ажиллагаа явуулдаг төрийн бус байгууллагууд Зөвлөх болон мэргэшсэн зэрэгтэй Инженер техникийн ажилтнууд
	Барилга, барилгын материалын үйлдвэрлэлийн зөвшөөрөл олгох	
	Салбарын үйл ажиллагааны цогц мэдээллийг агуулсан мэдээллийн сан байгуулах	
ҮЧҮ-3: Орон сууц, инженерийн шугам сүлжээ, нийтийн аж ахуйн бодлого	Инженерийн шугам сүлжээний бодлого, хууль тогтоомжийг боловсруулах, батлуулах	Барилга, хот байгуулалтын яам Орон сууц нийтийн аж ахуй удирдах газар Аймаг нийслэлийн Газрын харилцаа, Барилга, хот байгуулалтын хэлтэс
	Инженерийн шугам сүлжээний үйл ажиллагааг удирдан зохицуулах, хяналт тавих	
	Дэд бүтцийн хангамжийн бодлого боловсруулах хэрэгжүүлэх	

2.2. “БАРИЛГЫН ХӨГЖЛИЙН ТӨВ” ТӨҮГ-ЫН ТҮҮХЭН ТОВЧОО

1926 он: Ардын засгийн газрын хурлын 40 дүгээр тогтоолоор “Барилгын хэлтэс” байгуулж, барилга барих, барилгын материал үйлдвэрлэх, зураг төсөл зохиох ажлыг эхлүүлсэн.

1929 он: БНМАУ-ын Засгийн газрын 1929 оны 9 дүгээр сарын 06-ны өдрийн хуралдааны 18 дугаар тогтоолоор “Барилгын инженер-техникчдийн товчоон” байгуулсан.

1930 он: “Проммонголстрой” хэмээх хувь нийлүүлсэн барилгын байгууллагыг байгуулсан.

1936 он: БНМАУ-ын Сайд нарын зөвлөлийн 45 дугаар хурлын тогтоолоор Худалдаа аж үйлдвэрийн яамны дэргэд “Барилгын техникийн хэрэг эрхлэх газар” байгуулсан.

1937 он: “Барилгын техникийн хэрэг эрхлэх газар”-ыг БНМАУ-ын Сайд нарын зөвлөлийн 33 дугаар хурлын тогтоолоор “Улсын барилгын трест” болгон өөрчилсөн.

1940 он: Сайд нарын Зөвлөлийн 4 дүгээр тогтоолоор “Барилгын зураг төсөв, төлөвлөгөөний газар”-ыг байгуулсан.

1946 он: “Барилгын материал бэлтгэх газар”-ыг байгуулсан.

1947 он: МАХН-ын төв хороо, БНМАУ-ын Сайд нарын зөвлөлийн 60/26 дугаар тогтоолоор “Барилгын хэрэг эрхлэх ерөнхий газар”-ыг байгуулсан.

1957 он: БНМАУ-ын Ардын Их Хурлын Тэргүүлэгчдийн 99 дүгээр тогтоолоор “БНМАУ-ын Барилгын хэрэг эрхлэх хороо”-г байгуулжээ.

1960 он: МАХН-ын төв хороо, БНМАУ-ын Сайд нарын зөвлөлийн 526/364 дүгээр тогтоолоор “БНМАУ-ын Барилга, эдийн засгийн комисс”-ыг байгуулсан.

1963 он: Барилгын материалын үйлдвэрлэл болох тоосгоны завод, шохойн үйлдвэр, төмөрбетоны завод, аймаг дундын модны үйлдвэр, хүрмэн бетоны завод, УБ хотод анхны байшин үйлдвэрлэх комбинат, мод боловсруулах комбинатуудыг тус тус байгуулсан байна.

1972 он: БНМАУ-ын Сайд нарын зөвлөлийн дэргэд “Барилга архитектурын Комисс”-ыг байгуулав.

1981 он: “Барилга архитектурын Комисс”-ыг Барилга-архитектур, техник хяналтын улсын хороо болгон өөрчилсөн.

1986 он: МАХН-ын төв хорооны Улс төрийн товчооны 250 дугаар тогтоолоор БНМАУ-ын Улсын Барилгын хороог байгуулсан

1989 он: БНМАУ-ын Улсын Барилгын хороог Барилгын яам нэртэй болгон өөрчилсөн

1990 он: БНМАУ-ын Засгийн газрын 13 дугаар тогтоолоор Барилга хот байгуулалтын талаар улсын нэгдсэн бодлого явуулах, барилгын салбарын норм, норматив боловсруулах ажлыг зохион байгуулж, тэдгээрийг хянаж батлах үүрэг бүхий “Барилга, хот байгуулалтын комисс”-ыг Засгийн газрын дэргэд байгуулсан.

1992 он: Монгол Улсын Засгийн Газрын 12 дугаар тогтоолоор “Барилга, хот байгуулалтын яам”-ыг байгуулж, “Барилга, хот байгуулалтын комисс”-ыг татан буулгав.

1994 он: Монгол Улсын Засгийн Газрын тухай хуулинд нэмэлт өөрчлөлт оруулж “Барилга хот байгуулалтын яам”-ыг татан буулгаж “Дэд бүтцийн хөгжлийн яам”-ыг байгуулсан.

1996 он: Монгол Улсын Засгийн Газрын 300 дугаар тогтоолоор Засгийн газрын хэрэгжүүлэгч агентлаг “Барилга, архитектурын газар” байгуулагдсан. Мөн онд Нийтийн аж ахуйн үйлчилгээний яамыг татан буулгаж, Засгийн газрын хэрэгжүүлэгч агентлаг “Нийтийн аж ахуйн үйлчилгээний газар”-ыг байгуулсан.

2000 он: “Барилга, архитектурын газар”, “Нийтийн аж ахуйн үйлчилгээний газар”-ыг тус тус татан буулгаж Монгол Улсын Засгийн Газрын 139 дүгээр тогтоолоор Засгийн газрын хэрэгжүүлэгч агентлаг “Барилга, хот байгуулалт, нийтийн аж ахуйн газар” нэртэйгээр байгуулагдсан.

2004 он: Засгийн газрын тухай хуулиар “Барилга, хот байгуулалтын яам”-ыг байгуулсан. Монгол Улсын Засгийн Газрын 201 дүгээр тогтоолоор “Барилга, хот байгуулалт, нийтийн аж

ахуйн газар”-ын суурин дээр “Барилга, нийтийн аж ахуйн хөгжлийг дэмжих төв”-ийг байгуулсан байна.

2006 он: Засгийн газрын 2006 оны 37 оны тогтоолоор “Барилга, нийтийн аж ахуйн хөгжлийг дэмжих төв”, “Хот байгуулалт” УҮГ, Дэд бүтцийн ажилтны мэргэжил дээшлүүлэх институтийг тус тус татан буулгаж тэдгээрийн чиг үүргийг хэрэгжүүлэх “Барилга, хот байгуулалт, нийтийн аж ахуйн үндэсний төв”-ийг байгуулсан.

2007 он: Барилга, хот байгуулалтын сайдын 2007 оны 138 дугаар тушаалаар Барилга захиалагчийн алба байгуулагдав.

2009 он: Засгийн газрын 2008 оны 64 дүгээр тогтоол, Зам, тээвэр, барилга, хот байгуулалтын сайдын 2009 оны 116 дугаар тушаалаар Барилга, хот байгуулалт, нийтийн аж ахуйн үндсэн чиг үүргийг Засгийн газрын хэрэгжүүлэгч агентлаг Газрын харилцаа, геодези зураг зүйн газартай нэгтгэн Газрын харилцаа, барилга, геодези зураг зүйн газар болгон өөрчлөн зохион байгуулагдсан.

Тус Газрын харилцаа, барилга, геодези зураг зүйн газрын дэргэд Монгол Улсын Засгийн газрын 2009 оны 23 дугаар тогтоолын 2 дахь заалтыг үндэслэн Сургалт, судалгаа, хөрөнгө оруулалт, барилга захиалагчийн албыг байгуулсан.

2012 он: Монгол Улсын Засгийн газрын 2012 оны 6 дугаар тогтоолоор Газрын харилцаа, барилга, геодези, зураг зүйн газрыг татан буулгаж, тухайн байгууллагын хэрэгжүүлж байсан барилга, нийтийн аж ахуй, сургалт, судалгаа, хөрөнгө оруулалт, барилга захиалагчийн чиг үүргийг хэрэгжүүлэх үүрэг бүхий “**Барилгын хөгжлийн төв**” ТӨҮГ-ыг Засгийн газрын 2012 оны 47 дугаар тогтоолоор байгуулсан.

2014 он: Монгол Улсын Засгийн газрын 2014 оны 93 дугаар тогтоолоор Боловсрол, шинжлэх ухааны яам, Эрүүл мэндийн яам, Соёл, спорт, аялал жуулчлалын яамны дэргэдэх Барилга захиалагчийн албадыг тус төвд нэгтгэсэн.

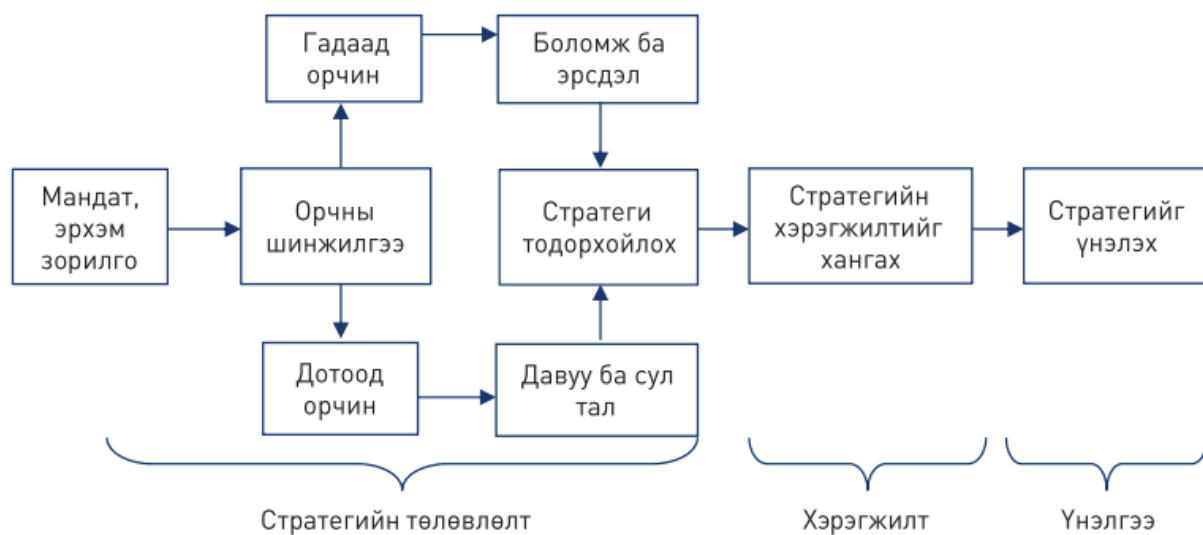
2015 он: Монгол Улсын Засгийн газрын 2015 оны 55 дугаар тогтоолоор “Зураг төсөл, эрдэм шинжилгээний институт” улсын төсөвт үйлдвэрийн газрыг тус төвд нэгтгэсэн.

БҮЛЭГ 3. СТРАТЕГИ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ АРГА ЗҮЙ

3.1. М.БРАЙСОНЫ СТРАТЕГИ УДИРДЛАГЫН ЗАГВАР

“БАРИЛГЫН ХӨГЖЛИЙН ТӨВ” ТӨҮГ-ын стратеги төлөвлөгөө боловсруулах үйл ажиллагаа нь М.Брайсоны стратеги удирдлагын үйл явцын зураглалд (2004) тулгуурлан боловсруулагдсан.

Зураг 1. Стратеги төлөвлөгөөний үйл явцын загварчлал

3.2. БАЙГУУЛЛАГЫН ХӨГЖЛИЙН НЭЭЛТТЭЙ СИСТЕМИЙН ЗАГВАРЧЛАЛ

Стратеги төлөвлөгөө нь “Барилгын хөгжлийн төв” ТӨҮГ-ын өнгөрсөн, одоо, ирээдүйн төлөв байдлыг системчилсэн байдлаар тодорхойлсон.

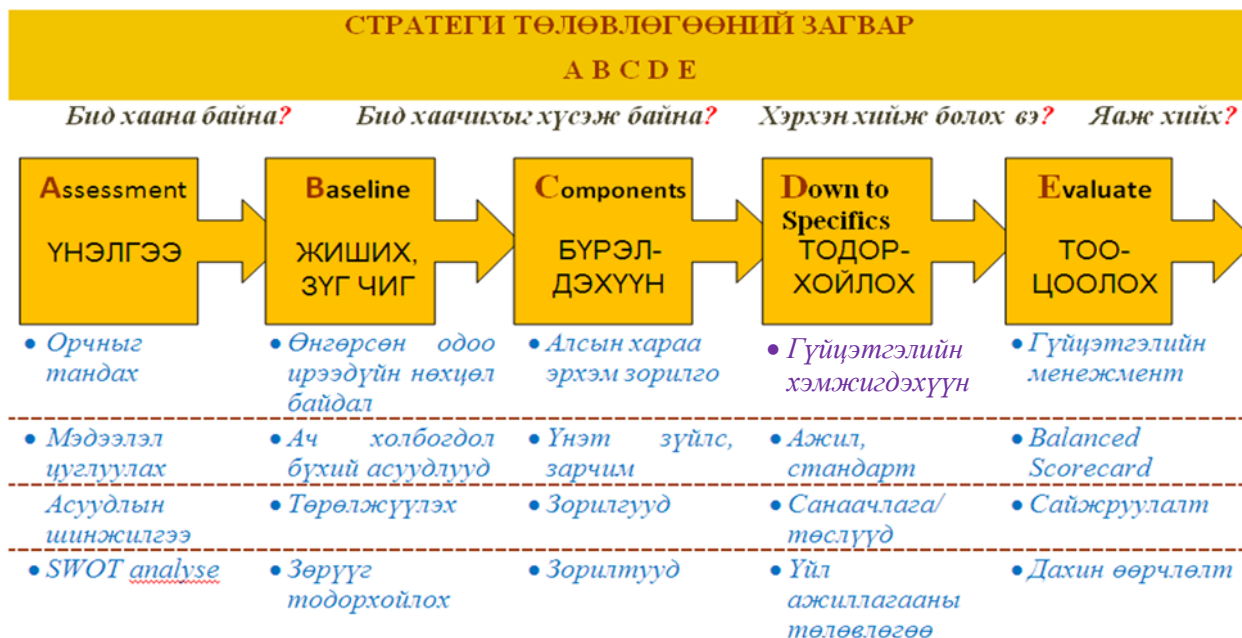
Зураг 2. Стратеги төлөвлөгөөний нээлттэй системийн загварчлал

3.3. СТРАТЕГИ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ “ABCD” ЗАГВАР

“Барилгын хөгжлийн төв” ТӨҮГ-ын стратеги төлөвлөлтийн арга зүй нь ABCDE загварын дагуу төлөвлөгдсөн. Үүнд: *Нэгдүгээрт*, судалгаа, шинжилгээ буюу нөхцөл байдалдаа үнэлгээ өгөх; *Хоёрдугаарт*, ач холбогдол бүхий асуудлуудыг тодорхойлох, төрөлжүүлэх; *Гуравдугаарт*, үйл ажиллагааны төлөвлөлт; *Дөрөвдүгээрт*, гүйцэтгэлийн шалгуур үзүүлэлт

Зураг 3. Стратеги төлөвлөгөөний ABCDE загвар

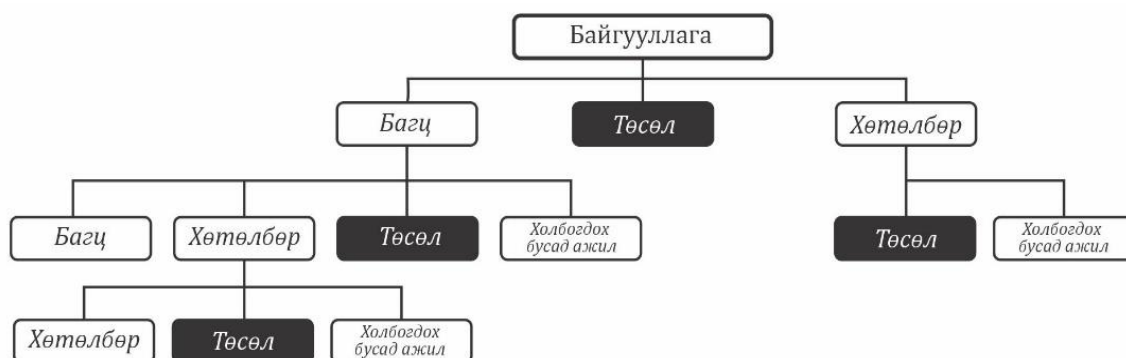

3.4. БАГЦ ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН АРГА ЗҮЙН ЗААВАР-ОЛОН УЛСЫН СТАНДАРТ ISO21502

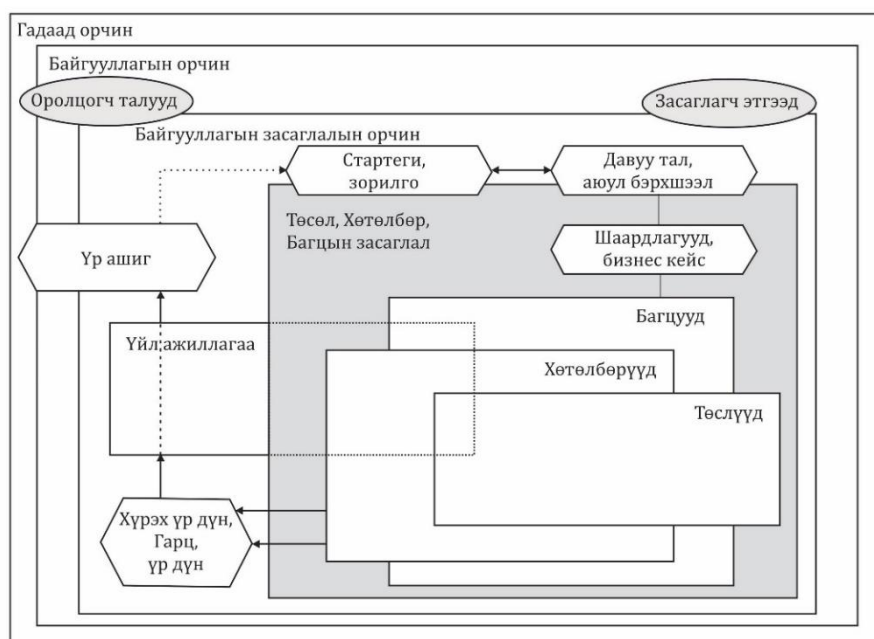
Олон улсын стандартын байгууллагаас стратеги төлөвлөгөө болон түүнийг хэрэгжүүлэх хөтөлбөр, төслүүдийг стандартжуулан хэрэгжүүлэх нь зүйтэй гэж үзсэн. Эдгээр нь:

- ISO 21500 Стратеги төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх багц, хөтөлбөр, төсөл: Үзэл санаа ба үзэл баримтлал
- ISO 21502 Стратеги төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх багц, хөтөлбөр, төсөл: Арга зүйн заавар
- ISO 21504 Стратеги төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх багц, хөтөлбөр, төсөл: Менежментийн арга зүйн заавар
- ISO 21505 Стратеги төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх багц, хөтөлбөр, төсөл: Засаглалын арга зүйн заавар
- ISO /TR 21506 Стратеги төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх багц, хөтөлбөр, төсөл: Үгсийн сан
- ISO 21508 Стратеги төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх багц, хөтөлбөр, төсөл: Гүйцэтгэлийн зардлын менежмент
- ISO 21511 Стратеги төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх багц, хөтөлбөр, төсөл: Ажлын бүтцийн задаргаа

Зураг 4. Стратеги төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх багц, хөтөлбөр, төсөл хоорондын хамаарал

Зураг 5. Стратеги төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх багц ажлын орчин болон зарчмыг дүрслэн харуулсан зураглал

3.5. ЭДИЙН ЗАСГИЙН СУДАЛГААНЫ АРГА ЗҮЙ

Эдийн засгийн судалгааны арга нь эдийн засгийн хэлбэрүүдийг танин мэдэж, хязгаарлагдмал нөөцийн талаар олон янзын хувилбар гаргаж, түүнээс сонголт хийж зөв шийдвэр гаргахад чиглэсэн. Дараах аргыг авч хэрэглэв. Үүнд:

1. *Танин мэдэхүйн диалектик арга*: Эдийн засгийн бүх юмс үзэгдэл хоорондоо холбоо хамааралтай бөгөөд байнга өөрчлөгдөн хөгжиж байгаа гэсэн үндсэн дээр судалдаг.
2. *Шинжлэх ухааны хийсвэрлэлийн арга*: Эдийн засгийн тухайн асуудалд нөлөөлдөг олон хүчин зүйлүүдээс хамгийн гол хүчин зүйлийг ялган авч, бусдыг нь тогтмол гэж авч үзэж судална. Хийсвэрлэх замаар эдийн засгийн тодорхой тогтолцоог санаагаараа загварчлан таамаглаж, түүний мөн чанар дотоод уялдаа холбоог нээн илрүүлэх боломжтой.
3. *Математикийн ба статистикийн аргууд*: Математик арга нь эдийн засгийн тодорхой үзэгдлийн хэтийн хандлага, зүй тогтлыг илэрхийлсэн олон хувьсагчтай математик загвар боловсруулж ашиглах боломж олгодог арга. Мөн эдийн засгийн нарийн төвөгтэй олон асуудлыг математик аргаар судалж болох хувилбаруудаас хамгийн оновчтой хувилбарыг сонгон авч болно. Статистик арга нь эдийн засгийн үзэгдлүүдийн хоорондын холбоо, хамаарал, хөгжлийн зүй тогтлыг тогтооход ашиглана.
4. *Индукцийн арга*: Тус тусдаа байгаа баримтуудыг нэгтгэн дүгнэж, эцэст нь ерөнхий дүгнэлт хийх арга.
5. *Дедукцийн арга*: Дэвшүүлсэн ерөнхий таамаглалыг эдийн засгийн бодит баримт материалаар шалгаж ерөнхий дүгнэлтэд тулгуурлан хэсэгчилсэн тусгай дүгнэлт хийх танин мэдэхүйн арга.
6. *Тоон хүснэгтээр илэрхийлэх арга*: Эдийн засгийн тодорхой юмс үзэгдлийн хоорондын холбоо, хамаарлын өөрчлөлтийг тусгасан тоон үзүүлэлтийн хэлбэртэй байна. Илэрхийллийг хийхдээ тоон болон хүснэгтийн арга ашигласан.
7. *Математик илэрхийлэл*: Энэ нь эдийн засгийн тодорхой үзэгдлийн өөрчлөлтийн зүй тогтлыг тусгасан функц, математик загварын хэлбэртэй байна. Үндсэн оролтын утгуудыг математик илэрхийллээр тооцсон.
8. *Объектын талаас нь судлах арга зүй*: Тухайн эдийн засгийн үзэгдлийг зардлын талаас нь судлах арга зүйг ашигласан.
9. *Субъектийн талаас нь судлах арга зүй*: Тухайн эдийн засгийн харилцаанд оролцож байгаа субъектүүдийн харьцааны талаас нь буюу тухайн бүтээгдэхүүний үнэ цэний талаас нь тооцсон.

БҮЛЭГ 4. БАРИЛГЫН ХӨГЖЛИЙН ТӨВ ТӨҮГ-ЫН ГАДААД НӨХЦӨЛ БАЙДЛЫН СУДАЛГАА

“БАРИЛГЫН ХӨГЖЛИЙН ТӨВ” ТӨҮГ-ын гадаад орчны нөхцөл байдлын судалгааг системийн орц, гарцад нөлөөлөх хүчин зүйлсийг PESTLE шинжилгээний хүрээнд авч үзлээ.

4.1 УЛС ТӨРИЙН ОРЧНЫ СУДАЛГАА

Салбарын зорилтуудыг үе шаттайгаар харуулав.

Хүснэгт 3. Барилга, бүтээн байгуулалтын хөгжлийн бодлого

САЛБАРЫН ЗОРИЛТУУД	ҮЕ ШАТ	ЗОРИЛГО	ЗОРИЛТ
ОРЛОГОД НИЙЦСЭН ОРОН БАЙР ЗОРИЛТ 3.2 Өрх, гэр бүлийн худалдан авах чадварт нийцсэн өртөгтэй, эрэлт хэрэгцээнд нийцсэн байр сууцаар хангах нөхцөлийг бүрдүүлнэ. ЗОРИЛТЫГ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ ҮЕ ШАТ, ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЕРӨНХИЙ ЧИГЛЭЛ	I үе шат (2020-2030) Худалдан авах чадварт нийцсэн орон сууц	Өрх, гэр бүлийг худалдан авах чадварт нийцсэн өртөгтэй сууцаар хангах нөхцөлийг бүрдүүлэх үе	Өрх, гэр бүлийн худалдан авах чадварт нийцсэн өртөгтэй сууцаар хангах тогтолцоог бий болгох 2. Төлбөрийн чадварт нийцсэн орон сууцны санхүүжилтийн тогтолцоог бэхжүүлэх
	II үе шат (2031-2040) Чанартай байр, сууц	Худалдан авах чадварт нийцсэн өртөгтэй ногоон хөгжлийн загварт нийцсэн орон сууцны чанар, стандартыг сайжруулах үе	Гэр хорооллын нөхцөлийг сайжруулж, хүн амын худалдан авах чадварт нийцсэн өртөгтэй, ногоон шийдэл бүхий чанартай орон сууцны хүрэлцээ, хангамжийг сайжруулах
	III үе шат (2041-2050) Тохиллог байр, сууц	Хэрэгцээнд нийцсэн чанартай, тохиллог орон сууцны хангамж, хүртээмжийг нэмэгдүүлэх үе	Өрх, гэр бүлийг эрэлтэд нийцтэй, худалдан авах чадварт тохирсон, чанартай, тохиллог орон сууцаар хангах
ОРЛОГОД НИЙЦСЭН ОРОН БАЙР ЗОРИЛТ 3.2 Өрх, гэр бүлийн худалдан авах чадварт нийцсэн өртөгтэй, эрэлт хэрэгцээнд нийцсэн байр сууцаар хангах нөхцөлийг бүрдүүлнэ. ЗОРИЛТЫГ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ ҮЕ ШАТ, ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЕРӨНХИЙ ЧИГЛЭЛ	I үе шат (2020-2030) Худалдан авах чадварт нийцсэн орон сууц	Өрх, гэр бүлийг худалдан авах чадварт нийцсэн өртөгтэй сууцаар хангах нөхцөлийг бүрдүүлэх үе	Өрх, гэр бүлийн худалдан авах чадварт нийцсэн өртөгтэй сууцаар хангах тогтолцоог бий болгох 2. Төлбөрийн чадварт нийцсэн орон сууцны санхүүжилтийн тогтолцоог бэхжүүлэх
	II үе шат (2031-2040) Чанартай байр, сууц	Худалдан авах чадварт нийцсэн өртөгтэй ногоон хөгжлийн загварт нийцсэн орон сууцны чанар, стандартыг сайжруулах үе	Гэр хорооллын нөхцөлийг сайжруулж, хүн амын худалдан авах чадварт нийцсэн өртөгтэй, ногоон шийдэл бүхий чанартай орон сууцны хүрэлцээ, хангамжийг сайжруулах
	III үе шат (2041-2050) Тохиллог байр, сууц	Хэрэгцээнд нийцсэн чанартай, тохиллог орон сууцны хангамж, хүртээмжийг нэмэгдүүлэх үе	Өрх, гэр бүлийг эрэлтэд нийцтэй, худалдан авах чадварт тохирсон, чанартай, тохиллог орон сууцаар хангах

Энэхүү судалгааны явцад улс төрийн бодлогын бичиг баримтууд нь салбарын түвшинд төсөв хөрөнгө хүрэлцэхгүй байх, салбар хоорондын уялдаагүй байх, удирдлага байнга солигдох, нөхцөл байдлыг тайлбарлаж ойлгуулахад цаг их ордог зэрэг бэрхшээлүүд нь дээр дурдсан зорилго, зорилтуудыг хэрэгжүүлэхэд бэрхшээл учруулах магадлал өндөр болохыг удирдлага хамт олны зүгээс сануулж байв.

4.2 ЭДИЙН ЗАСГИЙН ОРЧНЫ СУДАЛГАА

Барилгын салбар, аж үйлдвэрийн зэрэг салбарыг хөгжүүлэхийн тулд дэд бүтцийг орон нутагт бий болгох, гадаадын хөрөнгө оруулалтыг татах, төсвийн зарцуулалтыг оновчтой болгох гэх мэт олон арга хэмжээг цогцоор нь хэрэгжүүлэх зайлшгүй шаардлагатай байна.

Барилга, хот байгуулалтын салбарт дэлхий нийтийг хамарсан цар тахлын нөлөөгөөр эдийн засгийн эргэлт удааширч, бодит хөрөнгө оруулалт буурсан. Түүнчлэн хоёр хөрштэй холбоотой хил гаалийн хүндрэлээс үүссэн бараа материалын үнийн өсөлт нь тус салбарын бүтээмжийн өсөлтөд сөрөг нөлөө үзүүлсээр байна. Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжүүлэх төсөл, арга хэмжээний төлөвлөлтийг цахим систем, аргачлалын дагуу боловсруулж, нийгмийн эрэлт хэрэгцээнд нийцсэн, хөгжлийн зорилтыг хангахад чиглэсэн, эдийн засгийн өсөлтийг дэмжсэн, бэлтгэл ажил бүрэн хангагдсан төслүүдийг төсвийн төсөлд тусгасан. Ингэснээр үрэлгэн хөрөнгө оруулалтаас хөгжлийг дэмжих хөрөнгө оруулалт руу шилжих зорилт тавин ажиллаж байна.

2022 онд Монгол Улсын төсвийн хөрөнгөөр нийт 1335 төсөл хөтөлбөр, арга хэмжээ, барилга байгууламжийг 2,137.0 их наяд төгрөгөөр санхүүжүүлэхээр батлагдсан байна.

Хүснэгт 4. Барилга угсралт, их засварын ажил, хувиар¹

Барилгын төрөл	2018	2019	2020	2021	2022
Барилга угсралт, их засварын ажил, бүгд	100	100	100	100	100
Орон сууцны	33.4	29	34.5	36.3	38.5
Орон сууцны бус	34.9	46.4	33.6	32.1	28.2
Инженерийн барилга, байгууламж	29.5	22.2	29.1	28.9	30.3
Их засварын ажил	2.2	2.4	2.8	2.7	3
Шинээр барьсан болон барьж байгаа барилга, байгууламж - бүгд	97.6	97.7	97.2	97.3	97
Барилга	69.1	75.5	68.1	68.4	66.6
Инженерийн барилга, байгууламж	28.5	22.2	29.1	28.9	30.3

Барилга угсралт, их засварын ажил 2023 оны эхний улирлын урьдчилсан гүйцэтгэлээр 882.1 тэрбум төгрөг болж, 879.1 (99.7%) тэрбум төгрөгийн ажлыг дотоодын барилгын байгууллага, 3.0 (0.3%) тэрбум төгрөгийн ажлыг гадаадын барилгын байгууллага гүйцэтгэсэн байна.

Хүснэгт 5. Барилга угсралт, их засварын ажил, гүйцэтгэгчийн төрлөөр, жил бүрийн 1 дүгээр улирлын байдлаар²

Гүйцэтгэгчийн төрөл	2020 I-III	2021 I-III	2022 I-III	2023* I-III	2023* I-III 2022 I-III
	тэрбум төгрөг				хувь
Нийт	591.6	585.1	674.3	882.1	130.8
Дотоодын байгууллага	585.5	580.6	670.3	879.1	131.1
Төрийн	7.3	78.7	17.4	3.9	22.1
Хувийн	577.1	492.0	645.4	870.5	134.9
Гадаадтай хамтарсан	1.1	9.9	7.5	4.8	63.4
Гадаадын байгууллага	6.1	4.5	4.0	3.0	75.4

Барилга угсралт, их засварын ажил 2023 оны эхний улирлын гүйцэтгэлээр өмнөх оны мөн үеэс

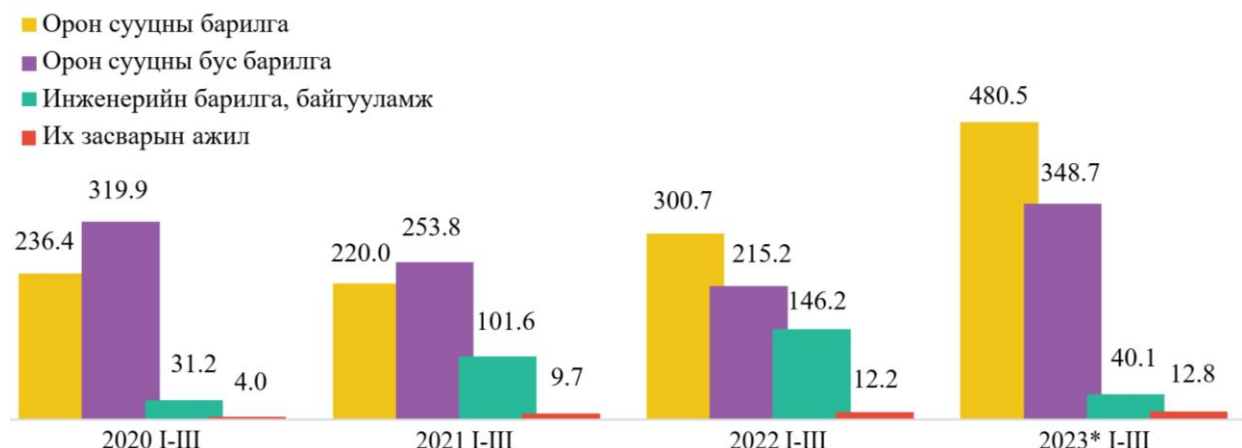
¹ Үндэсний статистикийн хороо /www.1212.mn/

² Үндэсний статистикийн хороо /www.1212.mn/

207.8 (30.8%) тэрбум төгрөгөөр өсөхөд хувийн байгууллагын гүйцэтгэсэн барилга угсралт, их засварын ажил 225.1 (34.9%) тэрбум төгрөгөөр өссөн нь голлон нөлөөлөв.

Дотоодын барилгын байгууллагаас хувийн байгууллагын гүйцэтгэсэн барилга угсралт, их засварын ажил 870.5 тэрбум төгрөг болж, өмнөх оны мөн үеэс 208.7 (31.1%) тэрбум төгрөгөөр өссөн бол төрийн байгууллагынх 3.9 тэрбум төгрөг болж, өмнөх оны мөн үеэс 13.6 (88.9%) тэрбум төгрөгөөр, гадаадтай хамтарсан байгууллагынх 4.8 тэрбум төгрөг болж, 2.7 (36.6%) тэрбум төгрөгөөр тус тус буурсан байна. Энэхүү статистик мэдээлэлд эдгээр барилгын хөрөнгө оруулалтын эх үүсвэрийг тодорхой дурдаагүй байна.

Зураг 6. Барилгын байгууллагын гүйцэтгэсэн барилга угсралт, их засварын ажил, төрлөөр, тэрбум төгрөг, жил бүрийн 1 дүгээр улирлын байдлаар

Энэ оны эхний улиралд барилга угсралт, их засварын ажлын 54.5 хувийг орон сууцны барилга, 39.5 хувийг орон сууцны бус барилга, 4.5 хувийг инженерийн барилга, байгууламж, 1.5 хувийг их засварын ажил эзэлж, өмнөх оны мөн үеэс орон сууцны барилгын ажлын эзлэх хувь 9.9 нэгж хувиар, орон сууцны бус барилгынх 7.6 нэгж хувиар өссөн бол инженерийн барилга, байгууламжийнх 17.1 нэгж хувиар, их засварын ажлынх 0.4 нэгж хувиар тус тус буурсан байна.

Хүснэгт 6. Орон сууцны бус барилга, төрлөөр, жил бүрийн 1 дүгээр улирлын байдлаар

Барилгын төрөл	2020 I-III	2021 I-III	2022 I-III	2023* I-III	<u>2023* I-III</u> <u>2022 I-III</u>
	тэрбум төгрөг				хувь
Орон сууцны бус барилга	319.9	253.8	215.2	348.7	162.0
Үйлдвэрийн	133.5	167.3	120.5	203.3	168.6
Худалдаа, үйлчилгээний	20.0	15.9	28.4	32.3	113.6
Эмнэлгийн	12.3	6.7	6.8	8.9	131.9
Сургууль, соёлын	58.0	39.8	30.0	49.2	164.1
Бусад	96.2	24.1	29.5	55.0	186.4

Орон сууцны бус барилгын ажил 2023 оны эхний улирлын гүйцэтгэлээр 348.7 тэрбум төгрөг болж, өмнөх оны мөн үеэс 133.5 (62.0%) тэрбум төгрөгөөр өссөн байна. Үүнд үйлдвэрийн барилгын ажил 82.7 (68.6%) тэрбум төгрөгөөр худалдаа, үйлчилгээний барилгын ажил 3.9 (13.6%) тэрбум төгрөгөөр, эмнэлгийн барилгынх 2.2 (31.9%) тэрбум төгрөгөөр, сургууль соёлын барилгынх 19.2 (64.1%) тэрбум төгрөгөөр, бусад орон сууцны бус барилгынх 25.5 (86.4%) тэрбум төгрөгөөр тус тус өссөн байна.

Зураг 7. Дотоодын барилгын байгууллагын гүйцэтгэсэн барилга угсралт, их засварын ажил, тэрбум төгрөгөөр

Улаанбаатар хотод 2023 оны эхний улирлын урьдчилсан гүйцэтгэлээр 532.9 тэрбум төгрөгийн барилга угсралт, их засварын ажил хийгдсэн нь улсын дүнд 60.6 хувийг эзэлж, өмнөх оны мөн үеэс 7.1 нэгж хувиар өссөн байна. Дотоодын барилгын байгууллагын гүйцэтгэсэн барилга угсралт, их засварын ажил 2023 оны эхний улирлын урьдчилсан гүйцэтгэлээр Өмнөговь аймагт 221.9 тэрбум төгрөг, Орхон аймагт 32.1 тэрбум төгрөг болж, энэ нь аймгуудын барилга угсралтын ажлын дүнд 73.4 хувийг эзэлж байна. Эдгээр аймгийн нутаг дэвсгэрт Оюу толгойн далд уурхайн болон орон сууцны барилгын ажил эрчимтэй явагдаж байна.

4.3 ЭКОНОМЕТРИК ШИНЖИЛГЭЭ

“Барилгын Хөгжлийн Төв” ТӨҮГ-ын стратеги төлөвлөгөө боловсруулах ажлын хүрээнд өгөгдлийн шинжилгээ хийж санхүү, эдийн засгийн үзүүлэлтүүдийн нөлөөлөл болон хамаарлыг шинжилж, шийдвэр гаргахад ашиглах боломжийг бүрдүүлэв.

Энэхүү шинжилгээний хэсэгт “Барилгын Хөгжлийн Төв” ТӨҮГ-аас Борлуулалтын өртөг, Ерөнхий ба удирдлагын зардал, Нийт ашиг (алдагдал), Татварын дараах ашиг зэрэг хүчин зүйлсийг сонгосон бол макро орчны нөлөөлөл талаас Нийт хөрөнгө оруулалт, Инфляц, Ам.долларын ханш, Барилгын салбарын хөрөнгө оруулалт, Зээлийн хүүгийн түвшин, Эдийн засгийн өсөлт зэрэг хүчин зүйлсийг сонгон авлаа. Дээрх хүчин зүйлсийн хүрээнд статистикийн суурь шалгуурын шинжилгээ, тогтвортой байдлын шинжилгээ, хамаарлын шинжилгээ, хоёр болон олон хүчин зүйлсийн регрессийн шинжилгээ, Скаттер шинжилгээ, boxPlot, t шинжилгээ зэргийг хийж дүгнэлт өгсөн.

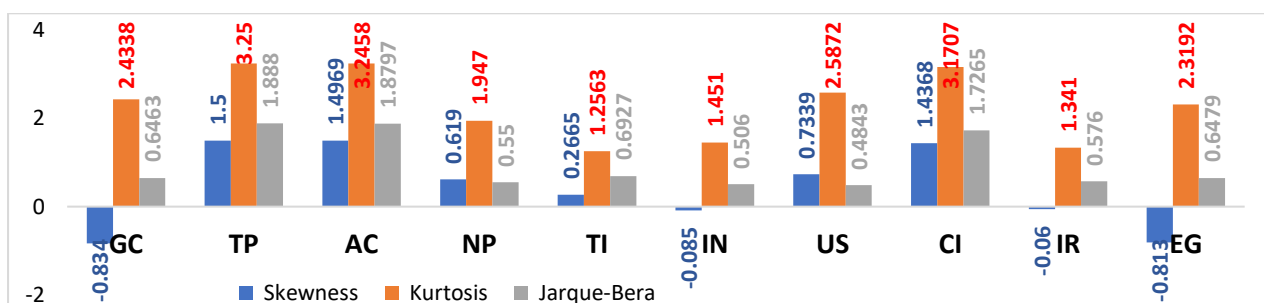
Тэдгээр дүгнэлтийг тоймлон доор харуулж, шинжилгээний ажлын дэлгэрэнгүйг хавсралтад харуулав.

Түлхүүр

Код	Тайлбар
GC	Борлуулалтын өртөг
AC	Ерөнхий ба удирдлагын зардал
TP	Нийт ашиг (алдагдал)
NP	Татварын дараах ашиг
TI	Нийт хөрөнгө оруулалт
IN	Инфляц
US	Ам.долларын ханш
CI	Барилгын салбарын хөрөнгө оруулалт
IR	Зээлийн хүүгийн түвшин
EG	Эдийн засгийн өсөлт

Дескриптив шалгуурын үр дүн

	GC	TP	AC	NP	TI	IN	US	CI	IR	EG
Skewness	-0.834	1.50	1.4969	0.619	0.2665	-0.085	0.7339	1.4368	-0.06	-0.813
Kurtosis	2.4338	3.25	3.2458	1.947	1.2563	1.451	2.5872	3.1707	1.341	2.3192
Jarque-Bera	0.6463	1.888	1.8797	0.550	0.6927	0.506	0.4843	1.7265	0.576	0.6479

Графикаас харахад борлуулалтын өртгийн тархалт зүүн хэлбийлттэй, далайц шовх, хэвийн бус тархалттай байгаа нь өртгийн төлөвлөлт эсвэл зарцуулалт бодит байдлаас зөрүү үүсдэгийг харуулж байна. Ерөнхий ба удирдлагын зардал нь инфляцаас хамааран

чанаргүйжиж байгаа ба цаг үеийн шинжтэй хөөргөдлүүд бий болдог. Нийт ашиг нэмэгдэх хандлагатай байгаа хэдий ч цаг хугацааны хувьд харилцан адилгүй, тогтвортой бус байна. Татварын дараах ашиг мөн ижил пропорциональ хамааралтай байгаа ч нийт ашигтай харьцуулахад харьцангуй тогтворжилттой байна. Нийт хөрөнгө оруулалтын хэмжээ нэмэгдэх нь ашгийг өсгөх чухал хүчин зүйл болдог. Инфляцийн нөлөөлөл өндөр байгаа нь санхүүгийн үйл ажиллагаанд сөргөөр нөлөөлж байгаа ба ам.долларын ханшийн нөлөө түүнээс ч өндөр байна. Барилгын салбарын хөрөнгө оруулалт нэмэгдэж байгаагаар холбоотой өнөөгийн мөнгөний ирээдүйн үнэ цэнэ өсөх хандлагатай байна. Зээлийн хүүгийн түвшин харьцангуй тогтвортой байна. Эдийн засгийн өсөлт алгуур нэмэгдэж байгаа ба энэ нь жигд өсөх боломжийг бий болгож байна.

Тогтвортой байдлын шинжилгээний үр дүн

Null: Unit root (assumes common unit root process)		
Levin, Lin & Chu t*	-8.54779	0
Null: Unit root (assumes individual unit root process)		
ADF - Fisher Chi-square	42.9248	0.0048
PP - Fisher Chi-square	36.2455	0.0286

Дээрх хүчин зүйлсийн тоон өгөгдлийн цувааны хувьд шууд ашиглахад тохиромжгүй байгаа тул нэгдүгээр эрэмбийн уламжлал авч ашиглах хэрэгтэй ба шинжилгээний үр дүнд тохируулга хийх шаардлагатай. Энэ нь хүчин зүйлс тус бүрийн хувьд болон бүлгийн хувьд адил байна.

Хамаарлын шинжилгээний үр дүн

	NR	GC	TP	AC
GC	-0.901 0.037			
TP	1.000 0.000	-0.901 0.037		
AC	1.000 0.000	-0.912 0.031	1.000 0.000	
US	0.898 0.039	-0.983 0.003	0.898 0.039	0.908 0.033
CI	0.991 0.001		0.991 0.001	0.988 0.002

Борлуулалтын өртөг нь нийт орлоготой 90%, нийт ашигтай, удирдлагын зардалтай, долларын ханштай тус тус урвуу хамааралтай байна. Ерөнхий ба удирдлагын зардал нь нийт орлого ба ашигтай шууд хамааралтай байна. Инфляц, Ам.долларын ханш, Зээлийн хүүгийн түвшин нь зардал талтай шууд хамааралтай байна. Эдийн засгийн өсөлт, Барилгын салбарын хөрөнгө оруулалт нь орлоготой шууд хамааралтай байна.

Регрессийн шинжилгээний үр дүн

Depend_Var: GC	TI	IN	US	CI	IR	EG
C	167000000	1.4	2.82	1.74	7.04	1.1
Indep_var	-23.8003	-2.62E+08	-57,243.76	-48.24698	7049748	44865328
R^2	0.175253	0.383883	0.965415	0.706731	0.165218	0.01078
Prob	0.482987	0.264996	0.002759	0.074491	0.497093	0.868043

Нийт өртөгт хамгийн гол нөлөөлөгч хүчин зүйл нь ам.долларын ханш байна. TI, IN, CI, EG зэргийн нөлөөллийг шууд тайлбарлах боломжгүй байгаа ч TI -с бусад тогтмол хүчин

зүйлсийн 1 нэгжийн өөрчлөлт нь өртгийг 167,000,000 нэмэгдүүлэх нөхцөл болдог. IN -с бусад тогтмол хүчин зүйлсийн 1 нэгжийн өөрчлөлт нь өртгийг 1.4 нэгжээр нэмэгдүүлэх нөхцөл болдог, CI -с бусад тогтмол хүчин зүйлсийн 1 нэгжийн өөрчлөлт нь өртгийг 1.7 нэгжээр нэмэгдүүлэх нөхцөл болдог, EG -с бусад тогтмол хүчин зүйлсийн 1 нэгжийн өөрчлөлт нь өртгийг 1.1 нэгжээр нэмэгдүүлэх нөхцөл болдог

Depend_Var: TP	TI	IN	US	CI	IR	EG
C	-1.33E+12	-1.98E+11	-2.83E+12	-1.13E+12	2.11E+11	1.39E+11
Independ_var	728682.1	4.64E+12	1.05E+09	1143204	-1.12E+09	1.79E+12
R^2	0.406905	0.297132	0.805858	0.982829	0.00001	0.042466
Prob	0.24687	0.342053	0.038672	0.00096	0.995919	0.739489

Нийт ашигт хамгийн гол нөлөөлөгч хүчин зүйл нь барилгын салбарын хөрөнгө оруулалт, дараа нь ам.долларын ханш байна. TI, IN, IR, EG зэргийн нөлөөлөл байгаа ч магадлалын утгаараа шууд тайлбарлах боломжгүй байна.

Depend_Var: AC	TI	IN	US	CI	IR	EG
C	3.67E+09	6.10E+09	2.29E+08	4.06E+09	7.31E+09	6.87E+09
Independ_var	1584.884	1.04E+10	2347645	2515.991	-21412013	3.61E+09
R^2	0.39459	0.305539	0.824467	0.97585	0.000774	0.035476
Prob	0.256458	0.333903	0.033031	0.001604	0.964585	0.761611

Ерөнхий удирдлагын зардалд хамгийн гол нөлөөлөгч хүчин зүйл нь барилгын салбарын хөрөнгө оруулалт, үүний дараа ам.долларын ханш байна. IN, EG зэргийн нөлөөллийг шууд тайлбарлах боломжгүй байгаа ч TI, IR -с бусад тогтмол хүчин зүйлсийн нөлөөлөл өндөр байна.

Depend_Var: NP	TI	IN	US	CI	IR	EG
C	1.69E+09	1.10E+09	1.99E+09	1.82E+09	2.56E+09	1220000000
Independ_var	-232.839	1.35E+09	-271629.6	-525.3892	-86201123	-3.69E+08
R^2	0.078007	0.046985	0.101096	0.389762	0.114884	0.003398
Prob	0.649066	0.72619	0.602094	0.260284	0.576853	0.925823

Цэвэр ашигт IN, CI, EG зэргийн нөлөөллийг шууд тайлбарлах боломжгүй байгаа ч бусад тогтмол хүчин зүйлсийн нөлөөлөл өндөр байна. TI, US, IR зэрэг хүчин зүйлс нь магадлалын хүлээн зөвшөөрөгдөх түвшнийг хангаж чадахгүй байгаа тул тайлбарлах боломжгүй байна.

4.4 НИЙГЭМ СОЁЛЫН ОРЧИН

Монгол Улсын хүн амын төрөлт, нас, хүйсийн бүтэц, дундаж насжилт, шилжилт хөдөлгөөнд тулгуурлан 2040 онд нийт хүн ам 4.61 сая болох ба үүний 2.29 сая нь эрэгтэй, 2.32 сая нь эмэгтэй хүн ам байхаар хэтийн төлөвийн тооцоолол хийсэн.

Хүн амын худалдан авах чадвар буурч, бодит орлого инфляцтай уялдаж чадахгүйгээс гадаад оронд ажиллах сонирхолтой иргэдийн тоо нэмэгдсээр байна. Энэ нь барилга, хот байгуулалтын салбарын ажиллах хүчний байдалд сөрөг нөлөө үзүүлж байгаа юм. Иймд барилгын салбарт технологийг хөгжүүлэх зайлшгүй шаардлага бий болжээ.

2023 онд барилгын чиглэлээр Монгол Улсын ШУТИС-ийн Барилга, архитектурын сургуулийг нийт 1,688 оюутан мэргэжлээрээ төгсөнө гэж үзвэл энэ нь зах зээлийн нийт эрэлтийн 25 хувийг л хангах үзүүлэлт юм. 2023 оны 4-р сарын байдлаар дотоодын барилгын зах зээлд нийт 5,279 аж ахуйн нэгж тусгай зөвшөөрөлтэйгөөр үйл ажиллагаа явуулж байгааг үйл ажиллагааны чиглэлээр нь ангилан харвал:

Хүснэгт 7. Барилгын салбарын аж ахуйн нэгжүүдийн үйл ажиллагаа

№	Үйл ажиллагааны чиглэл	Аж ахуйн нэгжийн тоо	Зах зээлд эзлэх хувь
1	Зураг, төсөл боловсруулах	768	14%
2	Барилга, угсралт	4336	82%
3	Өргөх байгууламж	165	3%
4	Хот байгуулалтын баримт бичиг боловсруулах	92	1%

Эх сурвалж: МБҮА ТББ-ын АА-ны БҮАТЗ-ийн хэлтэс. /Зарим компанийн үйл ажиллагааны чиглэлийн тусгай зөвшөөрөл давхардсан тоогоор орсон болно/

Төрийн болон хувийн хэвшлийн хамтын ажиллагаанд нийгэм эдийн засгийн сөрөг нөлөө давамгайлснаас гэр хорооллыг дахин төлөвлөлтөд оролцох аж ахуйн нэгжүүдийн сонирхол буурсан байна. Түүнчлэн баригдаж буй барилгын материалын чанар, эрсдэлд тэсвэрлэх чадварын үнэлгээ нь стандарт төвшнөөс зарим тохиолдолд доогуур байгаа нь иргэдийн амь нас, эд хөрөнгөд ноцтой аюул учруулахаар байна.

Тусгай зөвшөөрөлтэй дээрх аж ахуйн нэгжүүдийн 2022 оны хүний нөөцийн эрэлтийн судалгаанаас үзвэл сантехникийн инженерийн эрэлт 95 байхад энэ жил төгсөх мэргэжилтэй хүний нөөц буюу төгсөгч байхгүй, энэ чиглэлийн мэргэжлийг сонгон суралцагчийн эрэлт байхгүйгээс 2020 онд элсэлт огт аваагүй байна. Мөн дулаан, агаар сэлгэлтийн инженерийн эрэлтэд орон тоо 110 байхад 25 төгсөгч, ус хангамжийн инженерийн эрэлт 59 байхад 16 төгсөгч ажлын байранд гарчээ. Үүнээс гадна холбоо, дохиоллын инженер чиглэлээр инженер огт бэлтгэдэггүй, мэргэжлийн анги байхгүй нь барилгын салбарын хүний нөөцийн тулгамдсан асуудал болжээ.

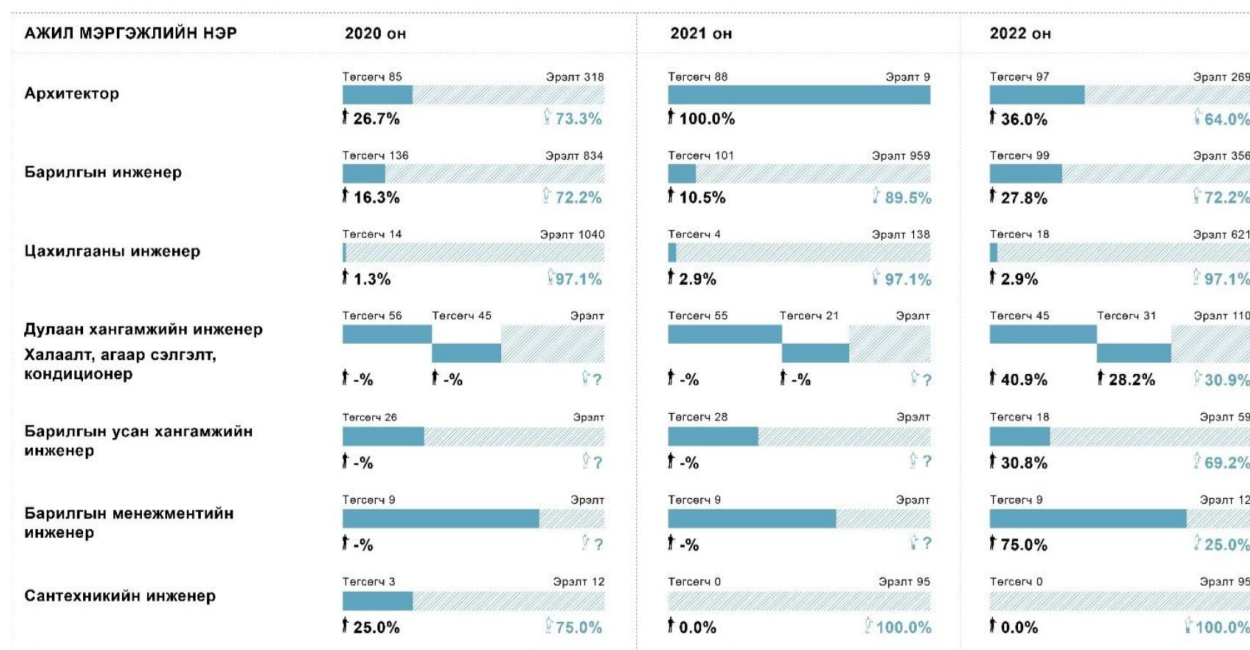
Дээр дурдсанаар 2023 онд төгсөх 1,688 оюутан барилгын салбарын зах зээлийн эрэлтийн зөвхөн 25 хувийг нөхөж байгаа нь Монгол Улсын барилгын салбар, дээд боловсролтой инженерийн хомсдолд орсныг харуулах бөгөөд улсын, салбарын цаашдын өсөлтийн явцад хомсдол улам нэмэгдэх нь тодорхой байна.

Нэгдсэн Үндэсний Байгууллагын судалгаагаар 2025 он гэхэд Дэлхий дахинд хотжилт 77 хувь хүртэл өсөх тул барилгын салбарын мэргэжилтнүүдийн эрэлт 27 хувиар мөн өснө гэж тооцоолжээ. Монгол Улсын хувьд 2021 оны 07-р сарын 07-ны өдөр “Монгол Улсын нийслэл Улаанбаатар хотын эрх зүйн байдлын тухай” хуулийн шинэчилсэн найруулгыг баталсан бөгөөд энэхүү хуульд нийслэл хот нь дагуул хоттой байхаар зааж, нийслэлийн Дагуул хот, эдийн засгийн тусгай бүсийн хөгжлийн газрыг байгуулсан. Үндэсний хэмжээний төлөвлөлт /2050 он гэхэд дагуул хотуудыг байгуулж, хүн амын нягтаршлыг тархаахаар

тусгасан/ болон аж ахуйн нэгжүүдийн сул ажлын байрны тоо зэргээс үзвэл энэ чиглэлийн мэргэжлийн боловсон хүчнийг бэлтгэх тоог нэмэгдүүлэх, хүүхэд залууст барилгын салбарыг сонгож, суралцах эрмэлзлийг бий болгох нь чухал болоод байна. Дээр дурдсан статистик баримтуудад дүн шинжилгээ хийвэл 2025 он гэхэд Монгол Улс барилгын салбарт сантехникийн инженер мэргэжлээр төгсөгчгүй болох бөгөөд шаардлагатай мэргэжилтэн, инженерүүдийг гадаадаас авахаас өөр аргагүй болж байна.

Үндэсний статистикийн хорооны 2023 оны 1-р улирлын тайлангаар манай улсад хөдөлмөрийн гэрээгээр ажил эрхэлж байгаа нийт гадаадын иргэдийн 10.8 хувь буюу 519 нь барилга, үйлдвэрлэлийн салбарт ажиллаж байгаа нь дотоодын ажиллах хүчний нөөц хангалтгүйгээс гадаадаас ажиллах хүч ажиллуулах бодит шаардлага байгаагийн илрэл юм.

Зураг 8. Барилгын салбарын хүний нөөцийн мэдээлэл

Эх сурвалж: ХНХЯ-ны дэргэдэх Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын судалгааны институт. /МУ ШУТИС-ийн БАС, ЭХС-ийн хүрээнд/

“Барилга-2021” тайланд танилцуулснаар 2021 онд барилгын салбарын эдийн засагт эзлэх байр суурь дотоодын нийт бүтээгдэхүүний 3.7 хувь гэж дурджээ. 2022 оны 6-р сарын 08-ны өдөр Монгол Улсын Засгийн газрын дугаар 231 тогтоолоор Шинэ сэргэлтийн бодлогын хүрээнд дотоодоос хангах боломжгүй байгаа ажиллах хүчийг гадаадаас авах боломжийг бүрдүүлэх, Ковид-19 цар тахлын улмаас эдийн засагт үзүүлж буй сөрөг нөлөөллийг бууруулах зорилтын хүрээнд гадаадаас авах ажиллах хүчийг квотгүй болгосон. Үүнээс өмнө барилгын салбарт үйл ажиллагаа явуулж байгаа аж ахуйн нэгжийн нийт ажилтны тооноос хамааруулж 10-60 тооны гадаад мэргэжилтэн ажиллуулах квоттой байсан ба 2022 онд дугаар 231 тогтоол гарснаар Засгийн газрын 2021 оны 339-р тогтоолыг цуцалсан.

Цаашид барилгын салбарт гадаадаас авах ажиллах хүчийг квотгүй хэвээр нь үлдээж, барилгын салбарын хөгжлийг дэмжих чиглэлд Засгийн газар, яамдын зүгээс гадаадын ажиллах хүчний татварын хэмжээнд хөнгөлөлт үзүүлэх зэргээр дэмжлэг үзүүлж, эдийн засгийн өсөлтөд уг салбарын оролцоог нэмэгдүүлэх нь чухал байна. Монгол Улсын Засгийн газар “Алсын хараа-2050” урт хугацааны бодлогын баримт бичгийг хэрэгжүүлэх зорилгоор “Монгол Улсыг хөгжүүлэх шаардлагатай дээд боловсролын тэргүүлэх мэргэжлийн чиглэл” болон “Дээд боловсролын эрэлттэй мэргэжлийг чиглэл”-ийг 2023 оны 03 сарын 29-ны өдөр 115 тоот тогтоолоор баталсан. Дээд боловсролын тэргүүлэх мэргэжлийн чиглэлд барилгын инженерчлэл, цахилгааны инженер, электроникийн инженерчлэл, барилгын материалын

үйлдвэрлэлийн технологи, барилгын бүтээц эдлэлийн технологи, хот ба бүс нутгийн төлөвлөлт, архитектор зэрэг мэргэжлүүд орсон нь төрөөс барилгын салбарын хүний нөөцийн эрэлт, нийлүүлэлтийн зөрүүтэй байдлыг арилгахад анхаарч буй сайшаалтай алхам болсон.

Эдгээр ажлыг цаашид бодлогын түвшинд авч хэрэгжүүлэхэд төрийн байгууллага, мэргэжлийн холбоод, хувийн хэвшлийн аж ахуйн нэгжүүд, мэргэжилтэн бэлтгэж буй мэргэжлийн их дээд сургуулийн хамтын ажиллагаа чухал. Мэргэжилтэй боловсон хүчин, дээд боловсролтой барилгын салбарын мэргэжилтнүүдийн эрэлт их байгаа ч нийлүүлэлт хангалтгүй байдлыг тэнцвэржүүлэхэд төрийн бодлогын баримт бичгийн хүрээнд хууль, эрх зүйн орчныг сайжруулах, аж ахуйн нэгжүүдийн ажлын үнэлгээг олон улсын жишигт нийцүүлэх, зах зээл, олон улсад өрсөлдөхүйц цалин хөлсний системийг бий болгох, салбарын зохицуулалтын баримт бичгийг нарийвчлах, боловсролын салбарын хүртээмжийг нэмэгдүүлэх зэрэг хүрээнд сайжруулах бодит боломж бий.

4.5 БАРИЛГЫН САЛБАРЫН ТЕХНОЛОГИЙН ХӨГЖЛИЙН ЧИГ ХАНДЛАГА

Өнөө үед робот, хиймэл оюун ухаан, блокчейн, нанотехнологи, квант компьютер, биотехнологи, зүйлсийн интернэт, 3D принтер, автомат жолоодлого гэх мэт "Аж үйлдвэрийн дөрөв дэх хувьсгал" -ын төрөл бүрийн дэвшилтэт технологиудыг ашигласнаар барилга, бүтээн байгуулалтын салбарын бүтээмжийг нэмэгдүүлэх чиглэлээр дэлхий даяар анхаарлаа хандуулж байна.

Барилгын технологи нь компаниудад маш их давуу талыг бий болгож, байнга хөгжин өөрчлөгдөж буй зах зээлд өрсөлдөх чадвартай байхын тулд хамгийн сүүлийн үеийн технологийн чиг хандлага, инновацыг нэвтрүүлсээр байна. Сүүлийн үеийн технологийг нэвтрүүлэхээр төлөвлөж байгаа бол хамгийн түрүүнд барилгын технологийн шинэ чиг хандлагуудыг тооцон үзэх нь чухал юм. Учир нь эдгээр алхмууд нь эцсийн шийдвэр гаргах удирдлагуудад тухайн шилжилтийн явцад ямар нэгэн асуудалгүй, илүү үр дүнтэйгээр өөрчлөлтөд дасан зохицоход туслах юм. Барилгын салбарт дараах технологийн өөрчлөлт гарч байна. Эдгээр нь:

- *Барилгын мэдээллийн загварчлал:* Энэ бол барилгын орчин нөхцөл дэх биет цэгүүдийн виртуал дүрслэлийг бий болгох түгээмэл арга техник юм. Энэ төрлийн загварчлал нь төслүүдийн бүтээн байгуулах явцад илүү сайн харилцан үйлчлэлийг авчирдаг. Энэхүү тренд нь ирээдүйд төлөвлөж буй ажлууд болон нарийвчилсан зургийг зөвөөр ойлгоход тус болно. Барилгын мэдээллийн загварчлалын систем нь орон сууц болон худалдааны талбай (3D, 4D, 5D, тэр ч байтугай 6D хэмжээст) зэрэг төрөл бүрийн загваруудыг гаргах боломжтой. Тренд болж буй энэ технологи нь барилгын салбарт хэрэглэгдэж буй хамгийн сүүлийн үеийн дрон гэх зэрэг хэрэгслийг ашиглан барилгын дижитал хувилбаруудыг бүтээх бодит багаж хэрэгсэл болж байна.
- *Барилгын өртөг тооцооллын программ:* Барилгын төслийн нэг бодит үзүүлэлт нь тухайн төслийн санхүү тооцоолол юм. Хөтөлбөр, зардал, үнийн санал зэргийг тооцоолдог дижитал технологи нь төслийн цаг хугацаа, нөөцийг хэмнэж, үр дүнд нь илүү бүтээмж, ашиг олоход тусалдаг. Гар аргаар цаасан материал болон энгийн хүнд суурилсан тооцоолол хийх нь уламжлалт тооцооллын аргачлал юм. Программ хэрэглээг тооцоолох нэг давуу тал нь тэрхүү дата өгөгдлийг шууд хэрэглэгч рүү илгээх чадвар юм. Мөн түүнчлэн төслийн тендер чанартай, сайтар боловсруулсан бол үйлчлүүлэгч гарын үсэг зурах өндөр магадлалтай юм.
- *Хиймэл оюун ухаан:* Барилгын төслүүд нь өгөгдлийг илүү хурдан бөгөөд үнэн зөв боловсруулахад зориулж хиймэл оюун ухааны шийдлүүд (хүний оюун ухааны үйл явцыг машинуудаар загварчлах) шаардах асар их хэмжээний мэдээллийг агуулдаг. Төсөл хэрэгжүүлэх хугацаанд цуглуулсан өгөгдөл мэдээллийг ашиглан хиймэл оюун ухааны Machine learning, hine learning буюу машинд суралцах процессоор ирээдүйд гарах боломжтой төслийн боломжит үр дүнг урьдчилан таамаглах юм. Хиймэл оюун ухаан нь барилга барьж буй робот болон ажлын үйл явцыг хянах зориулалттай дронтой холбогдож ажлын талбарын бүтээмжийг сайжруулахад ашиглах боломжтой.
- *Робот болон нисгэгчгүй онгоц (дрон):* Робот болон дрон хэзээ ч ажилтнуудыг орлохгүй. Тэд зүгээр л хүмүүсийн ажилд тусалж, гүйцэлдүүлдэг. Робот техник, дрон ашиглах нь барилгын үйл явц, ялангуяа ажилчдын аюулгүй байдлыг хангах олон давуу талтай. Дрон нь ажилчдын цаг хугацаа, хөрөнгө мөнгийг хэмнэхэд тохиромжтой. Орчин үеийн машинууд нь ажлын процессууд болон бусад бүхий л ажилтай холбоотой зүйлсийн аюулгүй байдлыг шалгаж чадна. Тэд мөн болзошгүй бэрхшээлийг илрүүлж чадах бөгөөд хүний оролцоогүйгээр ажлын талбай дээрх олон ажлыг гүйцэтгэх

чадамжтай. Барилгын салбарын ихэнх робот, дронуудад ашиглах боломжтой алсын удирдлага нь ажилчдад ажлын талбай дээр дээрх төхөөрөмжүүдийн чиглэлийг хянах, өөрчлөх боломжийг олгодог. Орчин үеийн роботуудын ачаар хүнгүй ажиллах горим нь бэртэл гэмтэл болон бусад аюултай нөхцөл байдлын бараг тэг хувийн магадлал бүхий аюулгүй барилгын орчныг бий болгож байна.

- *Аюулгүй байдлыг хангах технологи* : Барилгын салбарт аюулгүй байдлыг урьдчилан таниулах, анхааруулга өгөх, эрсдэлийг бууруулах олон технологиуд нэвтрэн бий болсоор байна. Сүүлийн үеийн технологиуд улам бүр аюулгүй байдлыг хангахад чиглэгдсэн. Тухайлбал, WIFI төхөөрөмжтэй холбогддог ажлын гутал нь тухайн хүнийг унахаас сэргийлэн анхааруулах дохио өгдөг ба тоосго өрөх зориулалттай роботууд ч мөн бий болсон. Хиймэл оюун ухаан асар их үүрэг гүйцэтгэдэг бөгөөд роботууд ч хүмүүсийн хийдэг үйлдлүүдийг гүйцэтгэх боломжтой болж хүмүүсийн шийдвэр гаргах чадамжуудыг улам нэмэгдүүлж байна. Мөн ямарваа нэгэн барилгын талбайн дуу чимээ, дулаан, салхи зэрэг хүрээлэн буй орчны аюулыг таних, ажилчдад урьдчилан анхааруулах байгаль орчны мэдрэгч зэргийг ашиглах боломжтой болжээ.
- *Модульчлагдсан барилга байгууламж ба технологи*: Олон жилийн турш модульчлагдсан болон угсармал барилгын технологи нь байсаар ирсэн ба 2022 онд олон бүтээн байгуулагчид, хөрөнгө оруулагч, үйлдвэрлэгчдийн дунд эрэлт хэрэгцээ нь илүү нэмэгдсэн. Мэргэжлийн ажиллах хүчний хомсдол, зардал хэмнэх, техник технологи нэмэгдсэнтэй холбоотойгоор 2025 он гэхэд модульчлагдсан барилга зах зээлд 110 тэрбум ам.долларт хүрэх төлөвтэй байна. Модульчлагдсан барилга нь уламжлалт барилгын арга барилгыг шинэ алхамд шилжүүлэх боломжуудыг олгож байгаа бөгөөд үйлдвэрлэлийн хэв маяг руу түлхүү чиглүүлж байна. Дижитал хувиргалт ба дижитал хэрэгслийн дэвшил нь модульчлагдсан барилгын хурдасгуур байж магадгүй юм.
- *CAD болон BIM технологи*: BIM буюу барилгын мэдээлэл солилцох загварчлал нь барилгын салбарын бүхий л архитекторууд, инженерүүд, гүйцэтгэгчид зэрэг хамтран ажиллагч нар нэгдэн нэг дор барилгын зураг төсөл, бүтээн байгуулалт, ашиглалтын тал дээр хамтран ажиллах боломжийг олгож байгаа ухаалаг программ хангамж юм. Энэ нь тэдний бүтээмжийг нэмэгдүүлэхээс гадна цаг хугацаа болон асар их зардлыг хэмнэдэг. Тиймээс BIM нь яах аргагүй барилгын салбарын мэргэжилтнүүдийг ашигладаг хамгийн сүүлийн үеийн шилдэг технологиудын нэг юм. Харин CAD (компьютерын тусламжтайгаар дизайн бүтээх)- ийн тусламжтайгаар барилгын загварын бүтэц зохион байгуулалтыг нэг бүрчлэн гаргах боломжтой. CAD нь мөн сүүлийн үед тренд болсон хэвээр байна.
- *Нарийн төлөвлөгдсөн арга хэрэгсэл*: Сүүлийн жилүүдэд барилгын мэргэжилтнүүдийн дунд энэхүү арга хэрэгсэл нь ихээхэн байр суурийг эзэлж байна. Барилгын салбарын бүхий л мэргэжилтнүүд нэгдсэн зохион байгуулалтад орж барилгын зураг төслөөс эхлээд цаашид гаргах хог хаягдлыг бууруулах зэрэг барилга баригдах бүхий л үе шатуудыг нарийн тооцоолон гаргах нь найдвартай байдал болон урьдчилан таамаглах боломжийг тэдэнд олгодог аж. Энэ нь эргээд хэрэглэгчдэд хүрэх үнэ цэнийг улам илүү нэмэгдүүлдэг байна.
- *Хүний нөөцийн технологи*: Барилгын компаниудын хүний нөөцийн мэргэжилтнүүдийн ажлын байрыг хэвээр хадгалах, мэргэшсэн чадвартай ажилчдыг эрэлхийлж байна. Sage AGC-ийн тайланд барилгын компаниудын 54 хувьд нь ажлын байран дээр мэргэшсэн ажилчдыг олоход хүндрэл бэрхшээлтэй байдаг гэжээ. Гэрэлт цамхаг

төвийн судалгаа, зөвлөгөө хариуцсан мэргэжилтэн Бен Юбанкс хэлэхдээ “Барилгын фермүүд энэхүү асуудлаа шийдэхийн тулд хүний нөөцийг оруулах боломжтой шинэлэг техник технологиудыг хайж байна” гэв.

- *Ажлын талбайд ашиглагдах гар утасны программууд:* Гар утасны аппликейшны тусламжтайгаар ажилчдын цагийн бүртгэл, гүйцэтгэл, хариуцлага тооцох, утасны камераар хэмжилт хийх зэрэг олон үйлдлүүдийг шуурхай гүйцэтгэх боломжтой. Учир нь “COVID-19” цар тахлын үед алсын уулзалт хийх зэргээр гар утасны зарим нэг аппликейшны хэрэгцээ улам нэмэгдсэн. АЕСОМ зэрэг компаниуд олон нийтийн төслүүдэд зориулсан виртуал уулзалтуудыг бий болгох технологийг хөгжүүлсэн бөгөөд AirMeasure, Infotycoon зэрэг бусад программууд одоо ч алдартай хэвээр байна.
- *Барилгын менежментийн программ хангамж:* Барилгын менежментийн программ хангамж нь өрсөлдөх чадварыг улам нэмэгдүүлэх, бизнесийн үр ашигтай байдал болон үнэ цэнийг дээшлүүлэхэд чухал ач холбогдолтой. Барилгын менежментийн тэргүүлэгч программ хангамж нь өгөгдөл эмхэтгэх, гар утсаар хоорондоо файл хуваалцах, төсөв зохиох, баримт бичиг хадгалах, цалин хөлс, хүний нөөцийн болон бараа материалын хяналт зэрэг бүх талын хэрэгцээг хамардаг.
- *Ухаалаг хотууд:* Дэлхийн хамгийн том технологийн компаниуд ухаалаг, тогтвортой хотуудад их хэмжээний хөрөнгө оруулалт хийж байна. Олон улсын ухаалаг хотуудын өсөлт 2025 он гэхэд 20.5%-иар өсөж, 2.5 их наяд ам.долларт хүрнэ. Дэлхийн ухаалаг хотуудын томоохон төслүүдийг дараах хотууд эзэлж байна. Үүнд Арабын Нэгдсэн Эмират улсын Масдар сити, Өмнөд Солонгосын Сонгдо олон улсын бизнесийн дүүрэг, Нью-Йорк хотын Хадсон үйлдвэрийн коридор зэрэг орнуудын хотууд багтаж байна. Ярдс, Энэтхэгийн Дели-Мумбай аж. Барилгын салбарын мэдээлэл технологийн чиг хандлага нь “Контех” буюу барилгын салбарын технологи болон технологийн загварчлалын дэвшилт, дрон хөгжүүлэлт зэрэг олон хөгжүүлэлтээс эхлээд нэгэн шинэ хэлбэр лүү шилжин орж байна. Барилгын салбарын дижитал өөрчлөлтийг амжилттай хэрэгжүүлэхийн тулд гол оролцогч талууд хамтран зөв шийдлийг олох шаардлагатай болжээ.

4.6 ХУУЛЬ ЗҮЙН ОРЧНЫ СУДАЛГАА

Барилга, хот байгуулалтын салбарын үйл ажиллагаанд 33 хууль, УИХ-ын 8 тогтоол, ЗГ-ын 32 тогтоол, Сайдын 74 тушаал, ТНБД-ын 3 тушаал мөрдөж байна³. Эдгээрийг хэрэгжүүлэх норм, норматив, дүрэм журам, технологи, стандартыг зайлшгүй шинэчлэн сайжруулах шаардлага тулгамдаж байна.

Хүснэгт 8. Хууль эрх зүйн орчны шинжилгээ

№	БАРИМТ БИЧИГ	ХУУЛЬ	ДҮРЭМ, ТОГТООЛ, ЗААВАРЧИЛГАА
1	Барилга, бүтээн байгуулалт	1. Барилгын тухай хууль 2. Хот байгуулалтын тухай 3. Хот, тосгоны эрх зүйн байдлын тухай 4. Хот, суурин газрыг дахин хөгжүүлэх тухай 5. Хот, суурины ус хангамж, ариутгах татуургын ашиглалтын тухай 6. Орон сууцны тухай 7. Сууц өмчлөгчдийн холбооны эрх зүйн байдал, нийтийн зориулалттай 8. Орон сууцны байшингийн дундын өмчлөлийн эд хөрөнгийн тухай	1. Барилга байгууламжийн норм, нормативын баримт бичгийн ерөнхий тогтолцоо батлах тухай 2. Барилгын үйл ажиллагаанд олон улсын байгууллага, гадаадын барилга байгууламжийн норм, дүрэм, стандартыг бүртгэх, хэрэглэх журам 3. Барилга байгууламжийн зураг төсөл боловсруулах, магадлал хийх дүрэм 4. Зөвлөх үйлчилгээ үзүүлэх иргэн, хуулийн этгээдэд тавих шаардлага, бүртгэх журам 5. Барилгын ажлын захиалагчийн дүрэм 6. Барилга байгууламжийг ашиглалтад оруулах дүрэм 7. Барилгын ажлыг эхлүүлэх, үргэлжлүүлэх зөвшөөрөл олгох дүрэм 8. Барилга байгууламжийн ашиглалтын дүрэм 9. Барилга байгууламжийн зураг төсөл боловсруулах, зөвшилцөх, магадлал хийх дүрэм 10. Барилга байгууламжийн зураг төсөл боловсруулах, магадлал хийх дүрэм 11. Барилга захиалагчийн дүрэм 12. Төрийн зарим чиг үүргийг мэргэжлийн байгууллагаар гүйцэтгүүлэх тухай 13. Төрөөс барилгын салбарын талаар баримтлах бодлого 14. Зөвлөх үйлчилгээ үзүүлэх иргэн, хуулийн этгээдэд тавих шаардлага, бүртгэх журам 15. Барилгын ажлыг эхлүүлэх, үргэлжлүүлэх зөвшөөрөл олгох дүрэм 16. Барилга байгууламжийг ашиглалтад оруулах дүрэм 17. Төрөөс барилгын салбарын талаар баримтлах бодлого 18. “барилга байгууламжийн галын аюулгүй байдал” /бнбд 21-01-02/ 19. Орон сууц, олон нийтийн барилгын цахилгаан тоног төхөөрөмжийг төлөвлөх ба угсрах. Бнбд 21-01-02. 20. Барилга байгууламжийн галын аюулгүй байдал. 21. Галын аюулгүй байдлын норм бнбд 21-02-02 22. Барилга байгууламжийн галын аюулгүйн байдал бнбд 21-01-024/18/16 23. Барилга байгууламжийн ашиглалтын гэрчилгээ олгох, паспортжуулах журам 24. Барилга байгууламжийн түвэгшлийн ангиллыг зориулалт, хүчин чадлаар нь тогтоох дүрэм 25. Барилгын салбарын ажилтны давтан сургалт, мэргэшлийн зэрэг олгох дүрэм

³ <https://mcud.gov.mn/ld> - Барилга Хот Байгуулалтын Яам

			26. Барилга байгууламжийн зураг төсөл боловсруулах, барилгын ажил гүйцэтгэх, барилгын материалын үйлдвэрлэл, өргөх байгууламж, түүний эд ангийн үйлдвэрлэл, угсралт, засвар үйлчилгээ эрхлэх хуулийн этгээдэд тусгай зөвшөөрөл олгох, хяналт тавих журам 27. Ашиглалтын шаардлага хангахгүй нийтийн зориулалттай орон сууцны барилгыг буулган шинээр барих үйл ажиллагааны журам 28. Барилгын ажилд зураг төсөл зохиогчийн хяналт тавих дүрэм 29. Барилга байгууламжийн хувийн хэрэг хөтлөх журам 30. Барилга байгууламжийн зураг төсөлд магадлал хийх экспертэд тавих шаардлага, түүнийг өрсөлдөөний журмаар сонгон шалгаруулж, эрх олгох журам 31. Хот байгуулалтын баримт бичиг боловсруулах, зөвшөөрөлцөх, экспертиз хийх дүрэм
2	Хяналт аудит	1. Аудитын тухай хууль 2. Хяналт шалгалтын тухай хууль 3. Мэргэжлийн хяналтын тухай хууль 4. Архивын тухай 5. Байгууллагын нууцын тухай 6. Галын аюулгүй байдлын тухай 7. Гамшгаас хамгаалах тухай 8. Иргэдээс төрийн байгууллага, албан тушаалтанд гаргасан өргөдөл, гомдлыг шийдвэрлэх тухай 9. Нийгмийн даатгалын тухай 10. Нийслэлийн эрх зүйн байдлын тухай 11. Нийтийн албанд нийтийн болон хувийн ашиг сонирхлыг зохицуулах, ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай 12. Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай 13. Статистикийн тухай 14. Татварын ерөнхий хууль 15. Төрийн албаны тухай 16. Төрийн албаны тухай хуулийг дагаж мөрдөх журмын тухай 17. Төрийн аудитын тухай 18. Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай 19. Төрийн хяналт шалгалтын тухай 20. Төсвийн тогтвортой байдлын тухай 21. Төсвийн тухай 22. Улсын бүртгэлийн ерөнхий хууль 23. Улсын тэмдэгтийн хураамжийн тухай 24. Усны тухай 25. Хөдөлмөрийн тухай 26. Хувь хүний орлогын албан татварын тухай 27. Шилэн дансны тухай 28. Аж ахуйн үйл ажиллагааны тусгай зөвшөөрлийн тухай 29. Байгууллагын нууцын тухай 30. Нэмэгдсэн өртгийн албан татварын тухай хууль 31. Орлогын албан татварын тухай хууль 32. Зарим бүтээгдэхүүний үнийн өсөлтийн татварын тухай	1. Хяналт шинжилгээ үнэлгээний журам 2. Аудитын горим 3. Санхүүгийн тайлангийн аудитын журам 4. Стандарт ажиллагааны горим 5. Дотоод аудитын дүрэм 6. Аудитын олон улсын стандартууд 7. Шалгалт авах журам 8. Дотоод аудитын дүрэм 9. Дотоод албан томилолтын тариф 10. Дотоод хяналтын журам 11. Дотоод албан томилолтын журам 12. Чанарын гадаад хяналт журам 13. Лабораторийн гадаад хяналтын журам 14. Стандарт технологийн журам 15. Технологийн горим

		33. Засгийн газрын тусгай сангийн тухай 34. Инновацын тухай 35. Иргэний хууль 36. Монгол улсын үндсэн хууль 37. Нийтийн албанд нийтийн болон хувийн ашиг сонирхлыг зохицуулах, ашиг сонирхлын зөрчлөөс 38. Урьдчилан сэргийлэх тухай 39. Төсвийн тухай 40. Улсын тэмдэгтийн хураамжийн тухай 41. Харилцаа холбооны тухай 42. Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн тухай 43. Хөдөлмөрийн тухай 44. Хөрөнгө оруулалтын тухай 45. Хэвлэл мэдээллийн эрх чөлөөний тухай 46. Цахим гарын үсгийн тухай 47. Шилэн дансны тухай	
--	--	---	--

4.7 БҮСЧИЛСЭН ХӨГЖЛИЙН БОДЛОГЫН НӨЛӨӨ

Хүн ам суурьших нутаг дэвсгэрийн боломжит даацын үнэлгээг аймгуудаар шинэчлэн гаргасан бөгөөд мөн усны нөөц ашиглалтын хэтийн төлөвийн хувьд Улаанбаатар хотын усны нөөц хангамжид 2038 онд хомсдол үүсэх эрсдэл байгаа болон говийн бүсийн Ханбогд, Цогтцэций суурьшлын бүсүүдийн хотжилт, Тавантолгой дулааны цахилгаан станц, нүүрс баяжуулах үйлдвэр, зэс хайлуулах үйлдвэр, Сайншанд аж үйлдвэрийн цогцолбор, төмөр зам, авто замын тээвэр логистикийн хөгжлийн хандлагатай уялдаад одоогийн хангаж байгаа гүний усны нөөц нь хангалтгүй байгааг харгалзаж, Орхон-Говь, Хэрлэн-Говь төслийг боловсруулж хэрэгжүүлэн гадаргын ус дамжуулах хоолойгоор говийн бүсийг хангах нь тогтвортой хөгжлийн бодлогод нийцэж байна. Хүн амын өсөлтийн хэтийн тооцоог нэгдсэн байдлаар аймаг, хот, сум бүрээр 2040 он хүртэл таамаглаж гаргасан бөгөөд түүнд тулгуурлан хот, суурин газруудын хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөөнүүдийг боловсруулснаар өмнө нь хүн амын өсөлтийг хэт өндөр тооцоололтойгоор өндөр хүчин чадалтай төлөвлөгдөж байсан асуудлыг цэгцэлж, хөрөнгө оруулалтын орон зайн оновчтой төлөвлөлтийг бий болгох боломжтой болж байна. Мөн хөрөнгө оруулалтаар баригдаж буй нийгмийн дэд бүтцийн барилга, байгууламжууд болон хүн амзүйн мэдээллийн нарийвчилсан нэгдсэн сантай болсноор орон зай, ач холбогдлын эрэмбээр нэгдсэн жагсаалтаар гарч, хөгжлийн хөрөнгө оруулалтын үр ашиг дээшилнэ.

ХАНСХЕТ-ийн гол зорилго нь 2040 онд 4.5 сая болж өсөх, Монгол Улсын хүн амыг оршин суугаа газар бүртээ эрүүл, аюулгүй, ая тухтай орчинд тогтвортой суурьшилтай ажиллаж амьдрах нөхцөлийг хангах, хүн амын суурьшил, хот байгуулалтын орон зайн оновчтой төлөвлөлтийг бий болгох юм. Төлөвлөлтийн шийдлийн хүрээнд хотуудын зэрэглэл, ангилал, засаг захиргааны статусыг оновчтой тодорхойлно. Нутаг дэвсгэрийн орон зайн төлөвлөлтийн хүрээнд бүлэг суурины төвүүд, зам тээврийн босоо болон хэвтээ үндсэн, дэд тэнхлэгүүдийг тогтоож, нийслэлийн хүн амын хэт төвлөрлийг сааруулах үүднээс шилжилт хөдөлгөөнийг татах хүчин зүйлсийг дагуул болон хоёрдогч хотуудад оновчтой байршуулах саналыг боловсруулна.

Монгол Улсын хэмжээнд хүн амын нутагшилт, суурьшлын тогтолцооны хувьд 90 бүлэг суурины тогтолцоотой байхаар саналаа боловсруулаад байна.⁴

⁴ <https://barilga.gov.mn/> 2023.06.28

БҮЛЭГ 5. БАРИЛГЫН ХӨГЖЛИЙН ТӨВ ТӨҮГ-ЫН ДОТООД НӨХЦӨЛ БАЙДЛЫН СУДАЛГАА

“Барилгын хөгжлийн төв” ТӨҮГ-ын дотоод орчны нөхцөл байдлын судалгааг системийн дотоод бүрдүүлэгч хүчин зүйлс буюу менежментийн чадамж, процессын шинжилгээний хүрээнд авч үзлээ.

5.1 МЕНЕЖМЕНТИЙН ЧАДАМЖИЙН СУДАЛГАА

Байгууллагын менежментийн чадамж гэдгийг “байгууллагын зорилгод хүрэхийн тулд нийгмийн тодорхой эрэлтийг хангах үйлдвэрлэл, үйл ажиллагааг эрхлэх явцад нөөц чадавхыг бүрэн дүүрэн дайчилж, өндөр бүтээмжтэй ажиллах ажилтнуудын ур чадварын нэгдэл бөгөөд тухайн үйлдвэрлэлийн гарцын чанартай, хэрэглэгчийн сэтгэл ханамжийг дээшлүүлэхэд чиглэсэн үйл ажиллагааны цогц” гэж тодорхойлж байна. Энэ нь удирдлагын шийдвэр, ажилтнуудын үйл ажиллагааны үр дүнд нөлөөлөх мэдлэг, гүйцэтгэлийг хангах ур чадвар, авьяас, сэтгэл зүтгэл, хандлагын цогц нэгдэл болох нь харагдаж байна. Менежментийн чадамжийг тодорхойлох эхэн үеийн асуудал нь ердөө удирдлагын чадамжийг хэрхэн тодорхойлох вэ гэсэн асуултад хариулах явдал байжээ.

Зарим судлаачид менежментийн чадамжийг тодорхойлохдоо ажлын байран дээрх чадвар, мэдлэг, ажлын гүйцэтгэлийн үр дүн гэжээ. Шинэ Зеландын Удирдлагын Институтийн шийдвэрлэснээр менежментийн чадамж нь бизнес болоод байгууллагын гүйцэтгэлийг харуулах бөгөөд удирдлагын үйл ажиллагааны үр дүнд байгууллагын үйл ажиллагааны хөгжил, цар хүрээг тодорхойлогч байх юм. Менежментийн чадамжийн хэмжүүр нь ингэхлээр удирдлагын үр дүн, гүйцэтгэлийг хангах ур чадвар, авьяастай холбоотой нь харагдаж байна. Менежментийн чадамжийн индекс нь менежментийн гүйцэтгэлийн үнэлгээг оноогоор харуулдаг. Ингэснээр компанийн дээд удирдах албан тушаалтан, менежер, байгууллага, бүлэг, салбар төдийгүй аль нэгэн улс орон тэдгээр шалгуураар өөрийгөө үнэлж, менежментийн хувьд хэр чадамжтай байгаа болон аль эсвэл шаардлага хангахгүй байгаа тухайгаа олж харах боломж бүрддэг. Ийм учраас Менежментийн чадамжийн индексийг компанийн дээд удирдлагууд, аливаа байгууллага, салбар, тэр бүү хэл бүхэл бүтэн улс орнууд хүрсэн түвшнийг өөрсдөө бодитойгоор үнэлж, өөр хоорондоо жишиж харьцуулах аятай боломжийг олгодог онцгой ач холбогдолтой юм.

Хамт олны менежментийн нөхцөл байдалд шинжилгээ хийж стратегийн бэлэн байдлыг тодорхойлоход судалгааны ажлын зорилго оршино.

Дээрх зорилгыг хангахын тулд дараах зорилтуудыг дэвшүүлсэн. Үүнд:

- Тухайн байгууллагын нэгж, хэсэг, оролцогч бүлгүүд өмнөө тавьсан тодорхой зорилго, зорилт, бодлогоо тодорхойлсон байдлыг хүлээн авах ажилчдын хандлага
- Хүний нөөцийг төлөвлөж, хүмүүсийг манлайлан идэвхжүүлж, урамшуулж, мэдлэг чадварыг нь хөгжүүлж, нээлттэй байдал бий болгосноор хүрэх үр дүн
- Байгууллагын бүтэц, зохион байгуулалт, чиг үүрэг ямар хамааралтай байгааг шинжлэх болон стратегийн төлөвлөгөөнд тусгах арга замыг тодорхойлох
- Байгууллагын зан үйл, соёл болон хамтын ажиллагааны үр шим, талууд хоорондын харилцан ашигтай харилцааг судалж, стратеги төлөвлөгөөнд тусгах;
- Байгууллагын нөөцийн ашиглалт, чадавхын байдалд үнэлгээ өгөх;
- Байгууллага дахь мэдээллийг мэдлэг, мэдлэгийг чадвар болгож хувиргах чадамжийг судалж, стратегийн төлөвлөгөөнд тусгах
- Судалгааны үр дүнд тулгуурлан санал, зөвлөмж боловсруулах зэрэг болно.

Судалгааны үр дүнг Удирдлагын академийн бизнесийн болон төрийн байгууллагуудын стратегийн бэлэн байдлыг” тодорхойлсон судалгааны аргачлал, гадаад орны зарим туршлагыг иш үндэс болгон 5 бүлэг, 20 шалгуур үзүүлэлтээр /индикатор/ тодорхойлсон. Судалгааны мэдээллийг цуглуулах, боловсруулалт, шинжилгээ хийхэд тоон аргуудыг ашигласан. Тоон судалгааны мэдээллийг урьдчилан боловсруулж, асуулгаар цуглуулсан ба мэдээллийг Microsoft Excel 2023 зэрэг программыг ашиглан боловсруулалтыг хийсэн. Нийт 96 саналаас авч судалгаанд оролцсон.

Судалгааны энэхүү бүлэгт байгууллагын удирдлага зохион байгуулалтын талаарх ажилчдын үзэл бодол, санал хүсэлтийг тодорхойлох, стратеги төлөвлөгөөнд анхаарч авч үзэх зарим асуудлыг тодорхойлох юм. “Барилгын хөгжлийн төв” ТӨҮГ 2023-2028 оны хөгжлийн үзэл баримтлал, 2022-2027 он хүртэл дунд хугацааны төлөвлөгөө боловсруулахад ажилчдын үзэл бодлыг тусгах зорилгоор авсан стратегийн бэлэн байдлын судалгаанд нийт 96 хүн оролцсон байна.

Хүснэгт 9. “Барилгын хөгжлийн төв” ТӨҮГ-ын чадамжийн үзүүлэлтүүд

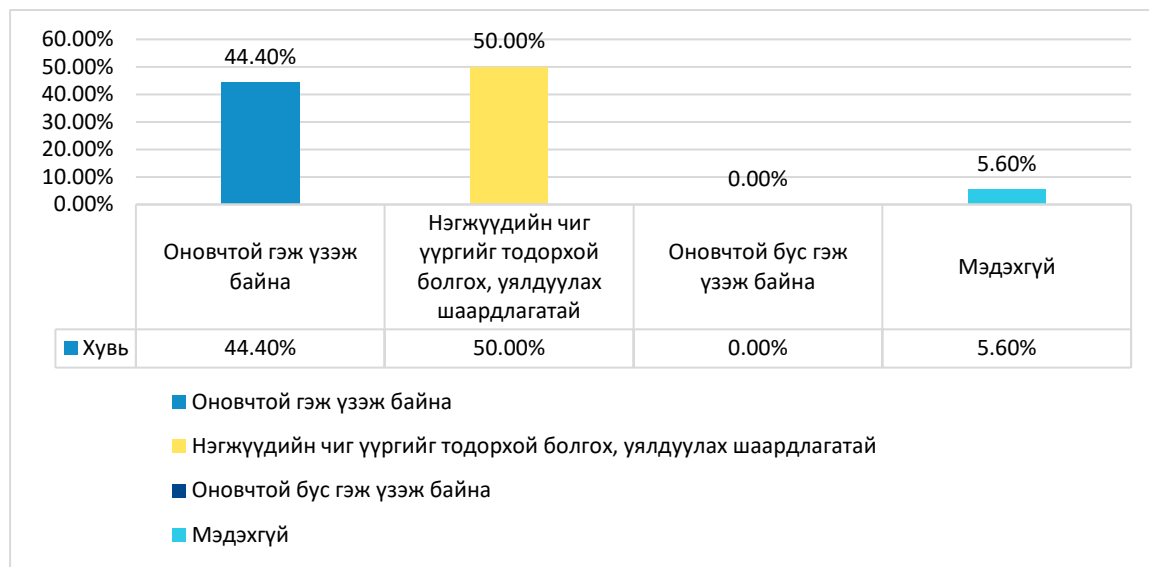
№	ЧАДАМЖИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД	ҮНЭЛГЭЭ
1	Зорилго, зорилт	81.60 Маш сайн (-)
2	Манлайлах ур чадвар	82.00 Маш сайн (-)
3	Бүтэц, зохион байгуулалт	75.02 Сайн
4	Идэвхжүүлэлт, хөшүүрэг	77.06 Сайн
5	Харилцаа, хамтын ажиллагаа	72.00 Сайн
6	Зан үйл, соёл	73.90 Сайн
7	Нөөцийн ашиглалт, чадавх	70.04 Сайн (-)
8	Мэдлэг инновац	75.18 Сайн
9	Бүтээмж, чанар, гүйцэтгэл	74.88 Сайн
	НИЙТ	75.74 Сайн

Хүснэгтээс үзвэл, судалгааны хүрээнд шинэчилсэн стратегийн төлөвлөгөөг боловсруулах, хэрэгжүүлэхдээ чадамжийн хүчин зүйлсийг зайлшгүй тусгаж хэрэгжүүлэх нь ажилчид, удирдлагууд урам зоригтой хамтран ажиллах, ажлын гүйцэтгэл сайжрах, сонирхол, сэтгэл ханамжийг нэмэгдүүлэх зарим чухал үндэслэл болно. “Барилгын хөгжлийн төв” ТӨҮГ нийт дунджаар 75.74% Сайн чадамжтайгаар үнэлэгдсэн байна. (Дэлгэрэнгүйг хавсралт 1-ээс үзнэ үү)

5.2 “БАРИЛГЫН ХӨГЖЛИЙН ТӨВ” ТӨҮГ-ЫН СТРАТЕГИЙН БЭЛЭН БАЙДЛЫН СУДАЛГАА

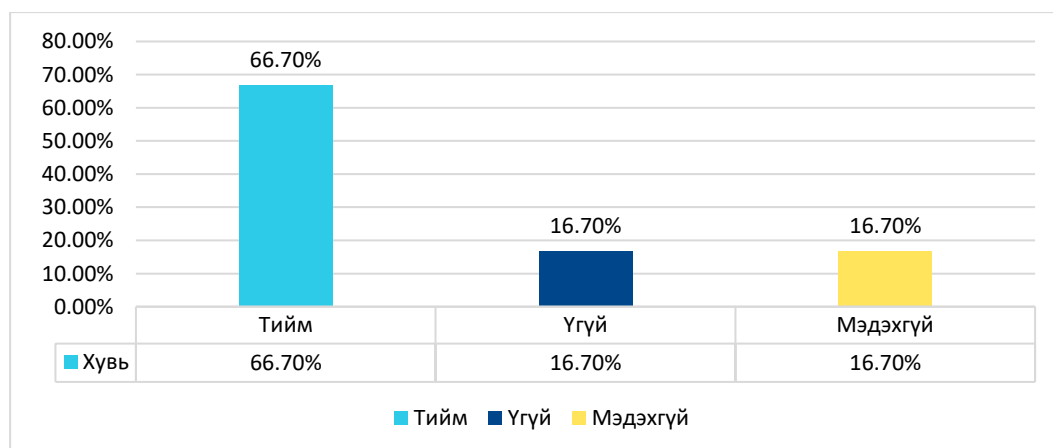
Судалгааны энэхүү бүлэгт байгууллагын удирдлага зохион байгуулалтын талаарх ажилчдын үзэл бодол, санал хүсэлтийг тодорхойлох, стратеги төлөвлөгөөнд анхаарч авч үзэх зарим асуудлыг тодорхойлох юм. “Барилгын хөгжлийн төв” ТӨҮГ 2023-2028 оны хөгжлийн үзэл баримтлал, 2022-2027 он хүртэл дунд хугацааны төлөвлөгөө боловсруулахад ажилчдын үзэл бодлыг тусгах зорилгоор авсан стратегийн бэлэн байдлын судалгаанд нийт 96 хүн оролцсон байна.

Зураг 9. Та бүхэн өөрийн байгууллагын одоогийн бүтэц, зохион байгуулалтыг хэрхэн дүгнэж байна вэ?

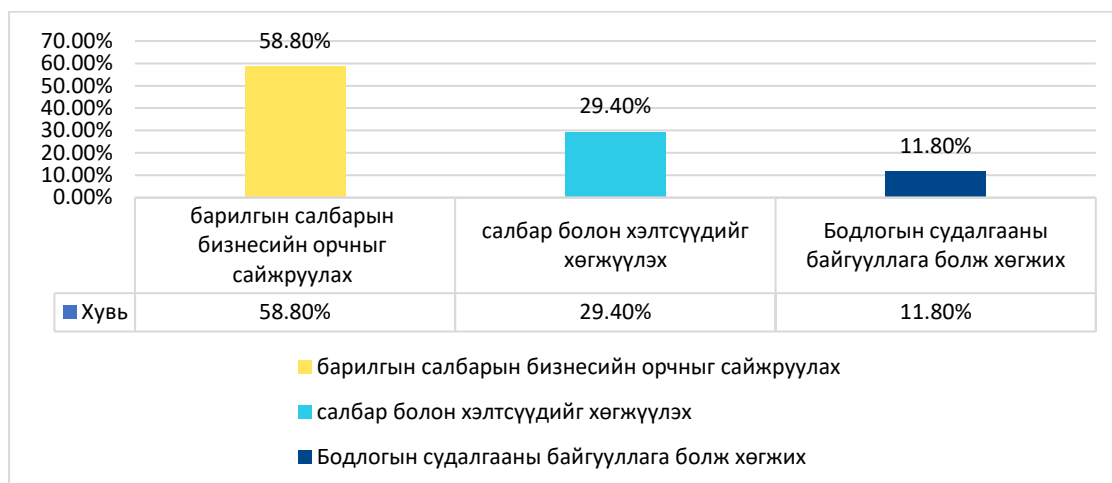
Байгууллагын бүтэц зохион байгуулалт оновчтой эсэхэд судалгаанд оролцогчид зарим нэг чиг үүргийг тодорхой болгох 50%, оновчтой 44,4%, оновчтой бус 0%, мэдэхгүй 5.6% өгсөн байгаа нь энэ тал дээр ажлын байгууллагын стратеги болон дотоод орчны төлөвлөгөөнд үндэслэн бүтцээ дахин сайжруулах хэрэгтэй нь харагдаж байна.

Зураг 10. Та байгууллагын нэгж хэсгүүдийн үйл ажиллагааг уялдаа холбоо сайтай гэж дүгнэх үү?

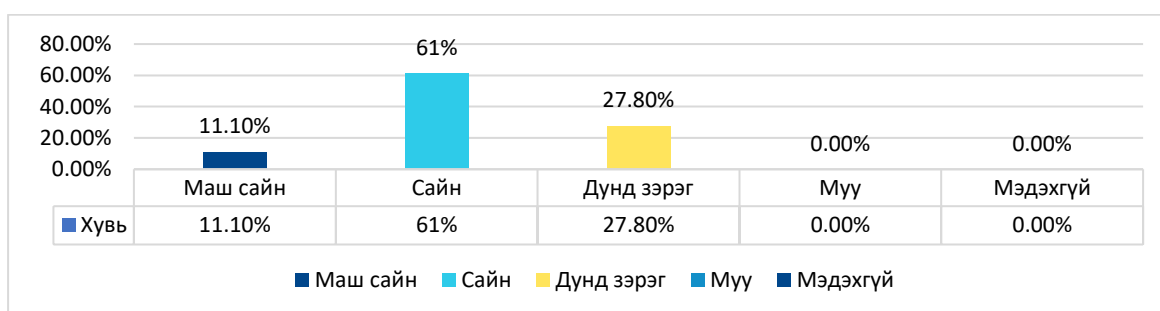
Байгууллагын үйл ажиллагааны уялдаа холбоо сайтай байдал тийм 66.7%, үгүй 16.7%, мэдэхгүй 16.7% гэж тус тус хариулжээ. Бүтэц зохион байгуулалт, үйл ажиллагааг уялдуулах ажлыг стратеги төлөвлөгөөний нэг хэсэг болгох шаардлагатай харагдаж байна.

Зураг 11. Байгууллагын стратеги үйл ажиллагаа аль чиглэлээр түлхүү хөгжих ёстой вэ?

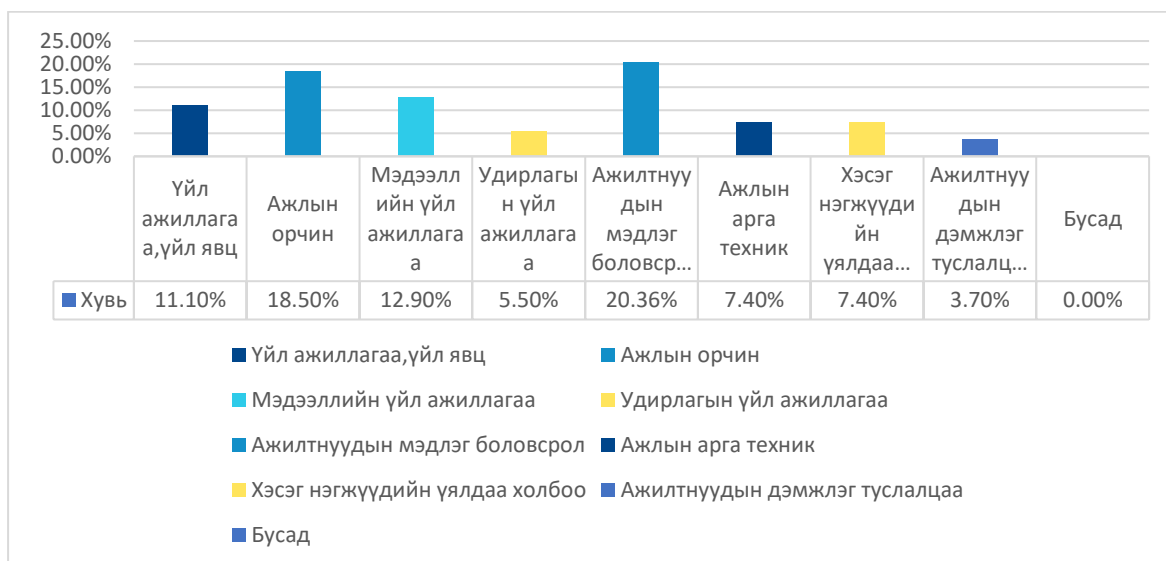
Байгууллагын стратеги үйл ажиллагаа аль чиглэлээр түлхүү хөгжих ёстой гэж та үзэж байна вэ? гэсэн асуултад барилгын салбарын бизнесийн орчныг сайжруулах 58.80%, салбар болон хэлтсүүдийг хөгжүүлэх 29.40%, бодлогын судалгааны байгууллага болж хөгжих 11.80% тус тус хэрэгтэй гэж үзжээ.

Зураг 12. Үр дүн, гүйцэтгэлийн чанар ямар хэмжээнд байна гэж Та дүгнэж байна вэ?

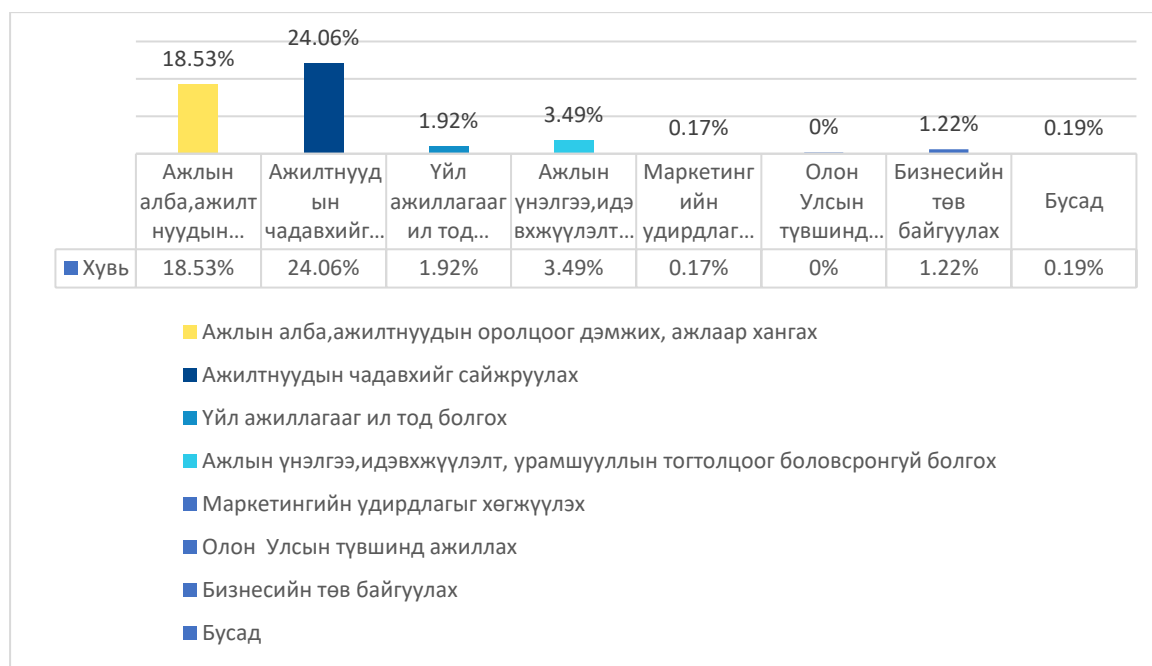
Үр дүн гүйцэтгэлийн чанар маш сайн 11.1%, сайн 61.1%, дунд зэрэг 27.8% бусад нь муу болон мэдэхгүй гэж тус тус үзсэн байна.

Зураг 13. Үр дүн, үйл ажиллагааны чанарыг дээшлүүлэхийн тулд бид юунд анхаарлаа хандуулах ёстой гэж үзэж байна вэ?

Үйл ажиллагааны чанар, үр дүнг сайжруулахын тулд юу хийх хэрэгтэй вэ? гэдэг үнэлгээнд үйл ажиллагаа үйл явцыг сайжруулах 11.1%, ажлын орчин сайжруулах 18.5%, мэдээллийн үйл ажиллагаа 12,90%, удирдлагын үйл ажиллагаа 5.950%, ажилтнуудын мэдлэг боловсрол 20.36% нэгж хэсгүүдийн уялдаа холбоог сайжруулах 7.40%, ажилтнуудын дэмжлэг туслалцаа 3.70% тус тус дэмжжээ. Үүнээс ажилтнуудын мэдлэг боловсрол, үйл ажиллагаа, үйл явц болон ажлын орчин сайжруулах хамгийн өндөр хувьтай байна.

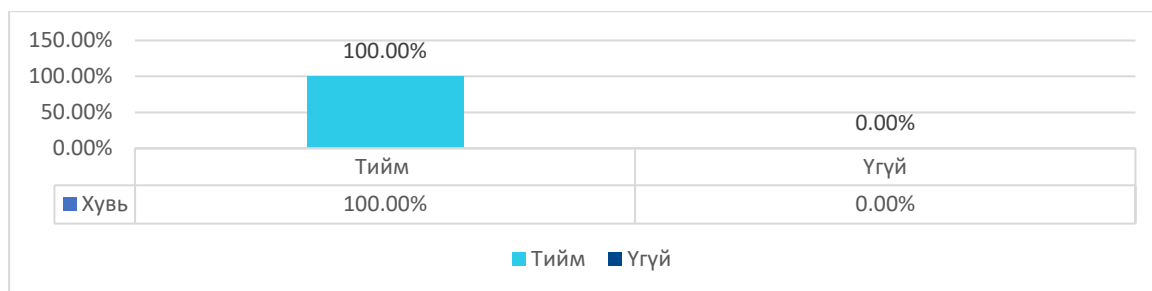
Зураг 14. Байгууллагын үйл ажиллагааг хөгжүүлэхэд юунд анхаарлаа хандуулах нь зүйтэй гэж Та үзэж байна вэ?

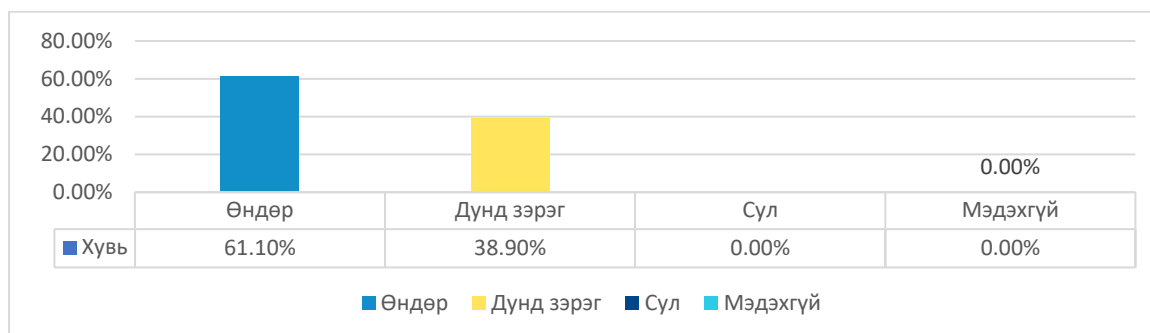
Байгууллагын үйл ажиллагааг хөгжүүлэхдээ ажлын алба, ажилтнуудын оролцоог дэмжих, ажлаар хангах 18.53%, ажилтнуудын чадавхыг сайжруулах 24.06%, үйл ажиллагааг ил тод болгох 1.92%, бизнесийн төв байгуулах 1.22%, маркетингийг хөгжүүлэх 0.17% олон улсын түвшинд ажиллах гэж тус тус үзжээ. Эдгээр асуудлууд нь жигд байдлаар тодорхойлогдсон байгаа бол хамгийн өндөр үнэлгээгээр ажилтнуудын чадавхыг сайжруулах гэж үзсэн байна. Тиймээс байгууллагын үйл ажиллагааг сайжруулахдаа эдгээр асуудлууд дээр анхаарах шаардлагатайг харуулж байна. Мөн нэмэлтээр:

- Нийт ажилтнууддаа хувь хүний хөгжил, багаар ажиллах, алсын хараатай байх, сайн ярилцаж ойлголцох тал дээр анхаарч ажилламаар байна.
- Байгууллагын хөгжлийг харж удаан ажиллах хэмээн ажилчид санал өгсөн байна.

Зураг 15. Та байгууллагадаа ажиллаж байгаадаа сэтгэл хангалуун байж чаддаг уу?

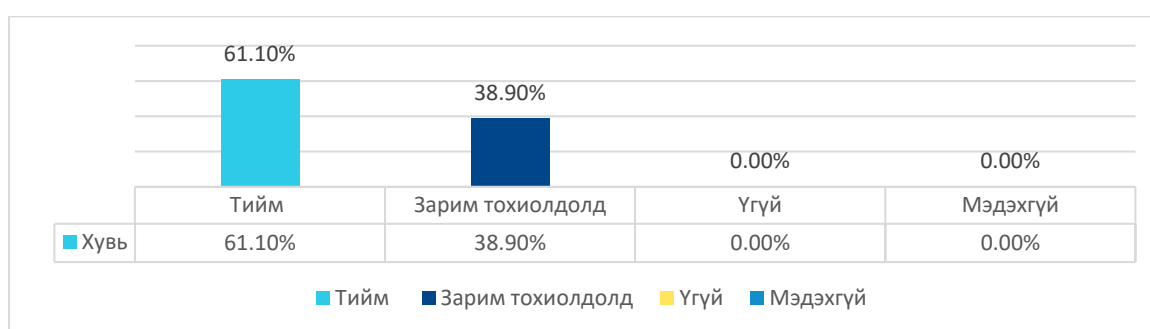

Зураг 16. Ажлын албаны хувьд хөдөлмөрийн бүтээмж ямар түвшинд байна гэж Та үзэж байна вэ?

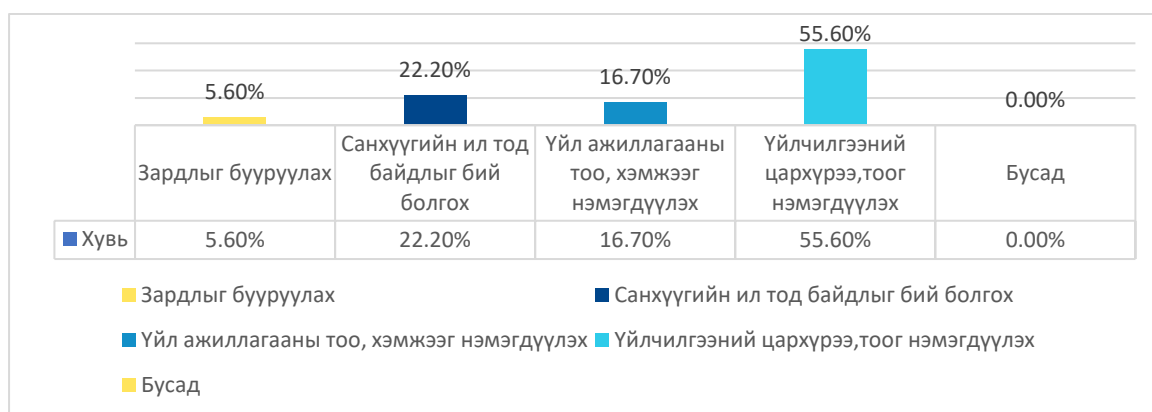
Хөдөлмөрийн бүтээмж өндөр 61.10%, дунд зэрэг 38.90%, сул 0%, мэдэхгүй 0% гэж тус тус үзжээ. Үүнээс харвал ажилчид хөдөлмөрийн бүтээмж сайн ажилладаг гэж үзэж байна.

Зураг 17. Байгууллагаас дэвшүүлж буй зорилго, зорилтууд Таны хүлээлт, сонирхол, хэрэгцээ, шаардлагатай нийцдэг үү?

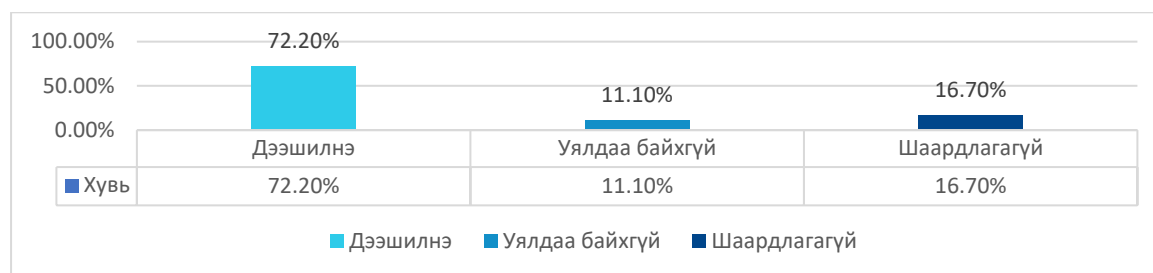
Байгууллагаас дэвшүүлж буй зорилго, зорилтууд ажилчдын хүлээлтэд нийцэж буй байдлыг авч үзвэл тийм 61.1%, зарим тохиолдолд 38,9%, үгүй 0%, мэдэхгүй 0% гэж тус тус хариулсан байна.

Зураг 18. Байгууллагын санхүүгийн чадварыг дээшлүүлэхийн тулд удирдлагын зүгээс юу хийх ёстой гэж Та үзэж байна вэ?

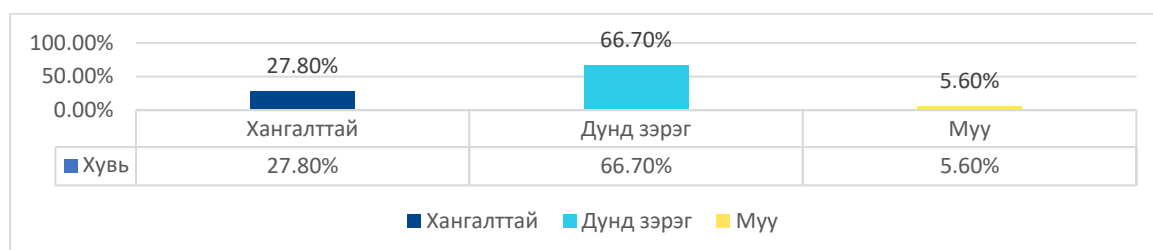
Байгууллагын санхүүгийн үйл ажиллагааг сайжруулахдаа санхүүгийн ил тод байдлыг бий болгох 22.2%, зардлыг бууруулах 5.6%, үйл ажиллагааны тоо, хэмжээг нэмэгдүүлэх 16.7%, үйлчилгээний цар хүрээ, тоог нэмэгдүүлэх 55.6%, бусад 0% гэж тус тус санал өгсөн нь санхүүгийн үйл ажиллагаандаа эдгээр зүйлийг нарийвчлалтайгаар тусгаж хэрэгжүүлэх хэрэгцээтэй байна.

Зураг 19. Нэгдсэн программыг ашиглаж, нээлттэй тайлагнаснаар хамт олны идэвх, санаачилга дээшилнэ гэж Та үзэж байна уу?

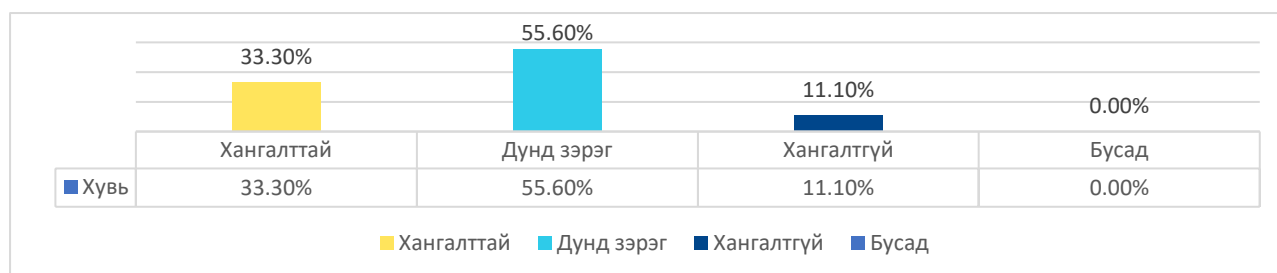
Байгууллага нь мэдээлэл, шинжилгээний нэгдсэн программыг ашиглаж, нээлттэй тайлагнаснаар хамт олны идэвх, санаачилга дээшилнэ гэж үзэж байгаа ажилчдын 72.2%, эргэх холбоотой ажиллах нь 11.1% үзсэн бол энэ үйл ажиллагаа уялдаагүй, шаардлагагүй гэж нийт ажилчдын 16.7% үзжээ.

Зураг 20. Байгууллагын техник, тоног төхөөрөмжийн худалдан авалт, хүрэлцээ хангамж, хэрэглээ ашиглалт хангалттай гэж Та дүгнэх үү?

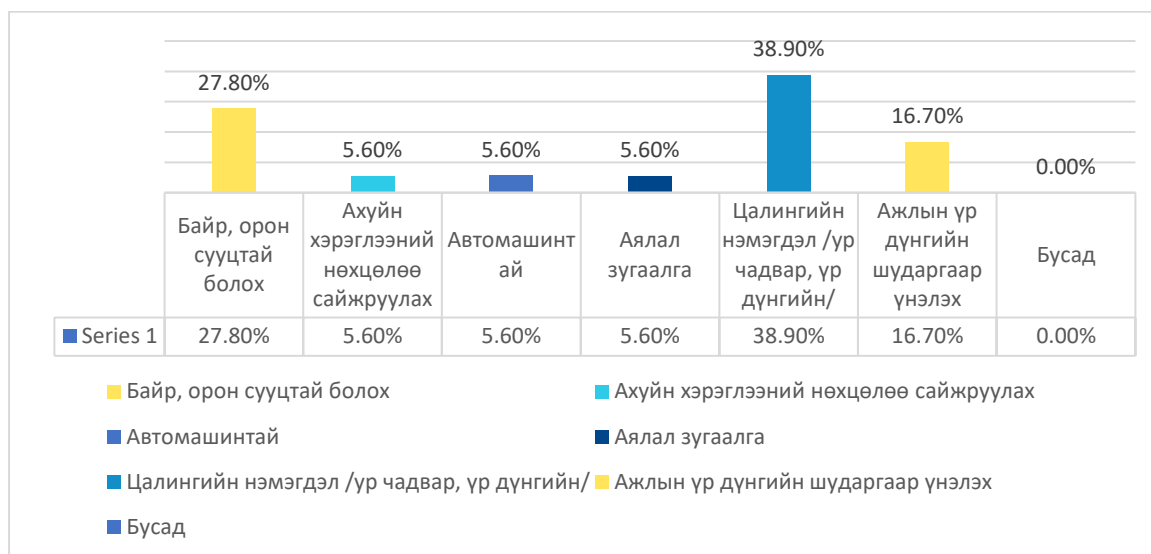
Байгууллагын техник, тоног төхөөрөмжийн худалдан авалт, хүрэлцээ, хангамж, хэрэглээ, ашиглалт хангалттай байгааг авч үзэхдээ хангалттай 27.6%, дунд зэрэг 66.7%, хангалтгүй 5.6% гэж тус тус үзэж байгаа нь нийт ажилчдын хувьд хангалтгүй, дунд зэрэг гэж үзэж байна.

Зураг 21. Ажилтнуудын нийгмийн хангамж, урамшуулал идэвхжүүлэлт ямар түвшинд байна гэж Та үздэг вэ?

Нийгмийн хангамж, урамшуулал, идэвхжүүлэлт хангалттай 33.3%, дунд зэрэг 55.6%, хангалтгүй 11.1% гэж тус тус хариулсан байна. Үүнээс харвал 66% нь хангалтгүй, дунд зэрэг гэж үзсэн нь ажилтнуудын нийгмийн хангамж, урамшуулал, идэвхжүүлэлтийг сайжруулах шаардлагатай гэж үзэж байна.

Зураг 22. Таны хувьд урамшуулал идэвхжүүлэлтийн ямар хэлбэрийг илүүд үзэх вэ?

Урамшууллын арга, хэлбэрүүдийг авч үзвэл хамгийн өндөр хувьтай нь цалингийн нэмэгдэл 38.9%, байр, орон сууцтай болох 27.8%, ахуйн хэрэглээний нөхцөлөө сайжруулах 5.6%, автомашинтай 5.6%, ажлын үр дүнг шударгаар үнэлэх 17.7%, аяллын урамшуулал 5.6% гэж тус тус хариулжээ. Урамшууллын тогтолцоог сайжруулж цалингийн нэмэгдэл, байр, орон сууцтай болох урамшууллыг бий болгох шаардлагатай нь харагдаж байна.

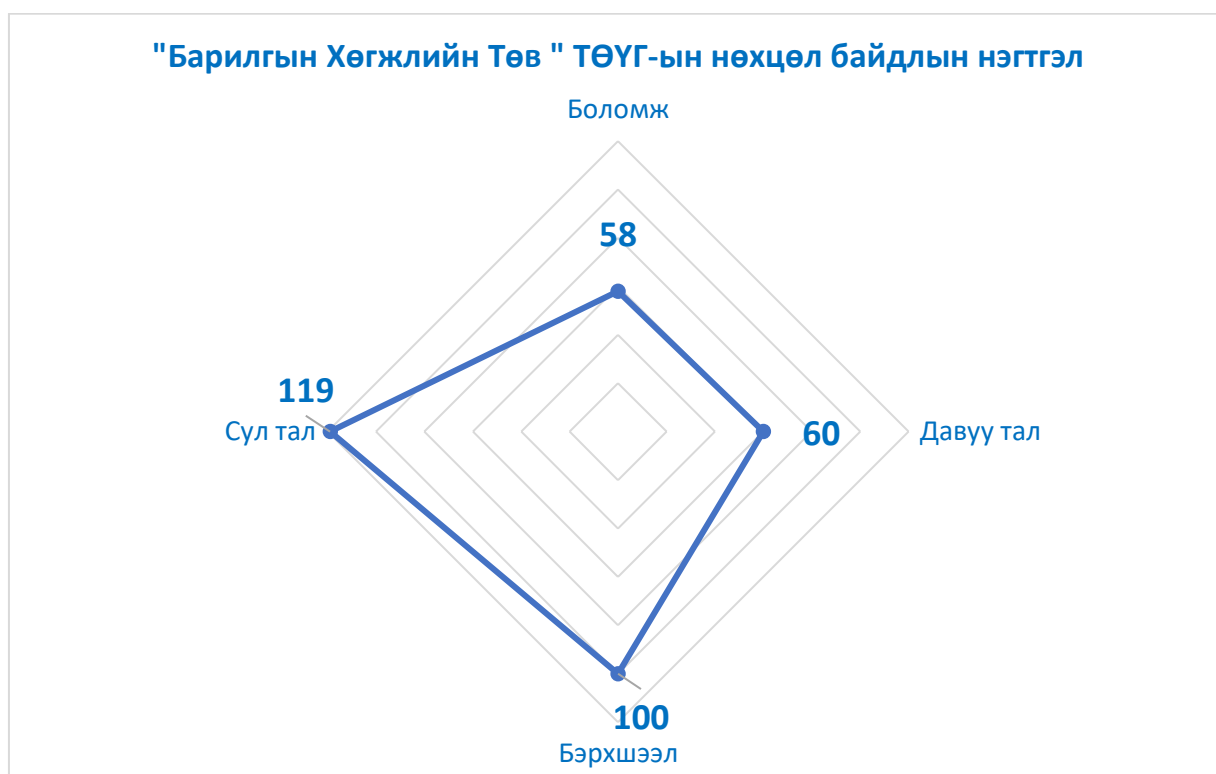
БҮЛЭГ 6. НӨХЦӨЛ БАЙДАЛД ХИЙСЭН ШИНЖИЛГЭЭ, ҮР ДҮН

6.1 “БАРИЛГЫН ХӨГЖЛИЙН ТӨВ” ТӨҮГ-ЫН ГАДААД, ДОТООД СУДАЛГААНЫ ҮР ДҮНГИЙН НЭГТГЭЛ, СТРАТЕГИЙН ТОМЪЁОЛОЛ

Барилгын хөгжлийн төв ТӨҮГ-ын стратеги төлөвлөгөөг боловсруулах багийнхан гадаад, дотоод орчныг шинжилж дараах хүчин зүйлсийг тодорхойлсон. Үүнд:

1. Гадаад орчны 58 боломж,
2. Гадаад орчны 100 аюул бэрхшээл,
3. Дотоод орчны 60 давуу тал,
4. Дотоод орчны 119 сул талыг тодорхойлсон болно.

Удирдлага, мэргэжилтнүүд, хамт олны уулзалт хэлэлцүүлэг, макро, микро орчны судалгааны үр дүнд нийт 337 хүчин зүйлсийг тодорхойлсон болно. Эдгээр хүчин зүйлсийг “Барилгын Хөгжлийн Төв” ТӨҮГ-ын мэргэжилтнүүд экспертүүдийн оролцоотой шинжилгээний аргаар тодорхойлов.

Барилгын хөгжлийн төв ТӨҮГ-ын хувьд **“Сул талаа арилгаж, боломжийг хүртэх замаар салбарын бодлогыг хэрэгжүүлэх”** стратегийн томъёолол тодорхойлогдлоо.

6.2 “БАРИЛГЫН ХӨГЖЛИЙН ТӨВ” ТӨҮГ-ЫН ХЭЛТЭС НЭГЖ ТУС БҮРИЙН ХАМГИЙН ЧУХАЛ ГОЛ 5 ХҮЧИН ЗҮЙЛСИЙН ШИНЖИЛГЭЭ

“Барилгын хөгжлийн төв” ТӨҮГ-ын хувьд нийт 11 хэлтсийн үйл ажиллагаатай холбоотой 337 хүчин зүйлсийг шинжилж үзсэн бол 196 хүчин зүйлийг илүү хамааралтай гэж үзжээ. Эдгээрээс дараах хүснэгтэд хамгийн чухал 55 хүчин зүйлсийг тодорхойлсон болно.

Хүснэгт 10. Хамгийн чухал хүчин зүйлсийн шинжилгээ

№	Үйл ажиллагааны чиглэл	Хамгийн чухал нөлөөлөх хүчин зүйлс
1	Барилга байгууламжийн захиалагчийн хяналтын хэлтэс	1. Баталгаажуулах явцад хөндлөнгөөс нөлөөлөх гэж оролддог 2. Барилгын зураг төсөл норм дүрэм лаборатори, барилгын материал, санхүүжилт гэх мэт бусад хэлтсийн үйл ажиллагаанд чиг үүргийг давхар хэрэгжүүлдэг. 3. Ажилтны эрүүл аюулгүй байдлыг хангаж ажилладаггүй. 4. Гадаадын зээл тусламжийн санхүүжилтэй учраас хятад ажилтан ихтэй, хэл нэвтрэлцэх асуудал гардаг. 5. Ажлын давхардал, цалгардал, хаягдах, үйл ойлголцол байнга үүсдэг
2	Барилгын материалын сорилт, шинжилгээний лаборатори	1. Барилгын материалын шинжилгээ сорилын үйл ажиллагааны 40%-ийг дангаараа хийж байна. 2. Харилцагч нар дээжээ дутуу авч ирдэг 3. 21 аймгийн шинжээч нарыг лабораториудыг тоног төхөөрөмж дээр шинжилгээ хийлгэж, сургаж дадлагажуулж байнга хамтарч ажилладаг. Мэдлэг чадварыг нь дээшлүүлдэг. 4. Тоос шороо ихтэй учир харшилтай болох, эрүүл мэндэд сөргөөр нөлөөлөх магадлалтай. 5. Мэргэжлийн ур чадвар сайтай хүмүүс ажилладаг.
3	Нийтийн аж ахуйн хэлтэс	1. Орон нутгийн инженер дэд бүтцийн найдвартай тасралтгүй байлгах шинэ дэвшилтэт техник технологи нэвтрүүлэх машин механизм, тоног төхөөрөмж сайжруулах 2. Хяналт, ашиглалтын үйл ажиллагаа давхар хэрэгжүүлэх, тусгай зөвшөөрөл олгоход тодорхой түвшинд оролцдоггүй 3. Тариф бага учраас өөрийгөө санхүүжүүлэх боломжгүй. 4. Статус тодорхой биш байдал 2012 оноос хойш үүссэн. Ажиллагсдын ажлын чанар бүтээмжийн чанар муу, ажлын зохион байгуулалт тааруу. 5. Улсын хэмжээнд инженерийн дэд бүтцийн нэгдсэн мэдээллийн сан бүрдүүлэхэд судалгаа хугацаандаа ирдэггүй нь хүндрэл үүсгэдэг.
4	Барилга, барилгын материалын үйлдвэрлэлийн хэлтэс	1. Импортоор орж буй барилгын материал дээр 100% тохирлын гэрчилгээ олгодоггүй. Тухайн орны гарал үүслийн гэрчилгээ хуурамч байх тохиолдол байна 2. Нэгдсэн бүртгэл мэдээллийн сан байхгүй 3. Барилга байгууламжийг бүрэн паспортжуулснаар /газар хөдлөлтийн/ ХАБЭА-ын хяналт сайжирна. 4. Барилгын салбарын мэдээллийн санг цахимжуулсанаар шаардлагатай мэдээлэл, судалгаа байршил харгалзахгүйгээр авах ашиглах боломжтой. 5. Тусгай зөвшөөрлийн үйл ажиллагааг МБҮА зохион байгуулдаг.
5	Зураг төслийн хяналтын хэлтэс	1. Хамтын ажиллагааны чадварыг сайжруулах, сургалт хөтөлбөрт хамрагдах боломжтой 2. Тендерийн тухай хуулийн хугацаанд багтаж гэрээ баталгааждаггүй. Яамнаас гэрээ байгуулах зөвлөмж ирэхдээ хугацаа давчуу ирдэг. 3. Олон хүнтэй харьцаж байгаа учир туршлага хуримтлуулж байна 4. Архитектур төлөвлөлтийн даалгаврын хүсэлтийг /Нийслэл & ОН/ баталгаажуулахад ажлын уялдаа холбоогүй ажилладаг. 5. Зураг төсөлд захиалагчийн хяналт гэсэн зардал тусгаагүй байдаг.

6	Бүс нутаг, хот суурин төлөвлөлтийн хэлтэс	1. Төслийг гүйцэтгэх төсөвт өртөг боломжтой өндөр тавигдсан. 2. Төсөл улс төрийн хүчин зүйлээс шалтгаалж батлагдахгүй байх магадлалтай. 3. Олон төрлийн мэргэжилтэй ажилтнууд байдаг ба мэргэжилтнүүдийн хийж буй мэргэжлийн судалгааны ажлыг байгууллага ойлгодоггүй. 4. Төслийг олон нийтэд танилцуулах мэдээлэх байдал муу. 5. Монгол улсын хэмжээнд нэгдсэн мэдээллийн сан бүрдээгүй аймаг орон нутаг бүр хангалттай нэг стандарт байхгүйн улмаас мэдээллийн бүрдэл харилцан адилгүй ирдэг.
7	Сургалт, судалгаа мэдээллийн хэлтэс	1. ХАБЭА-ын жишиг танхимтай нь сургалтыг дадлага, онолыг хослуулан хийх боломж бүрдсэн. Тухайн чиглэлээр сургалтын хүрээг тэлэх боломжтой. 2. Төрийн байгууллага дэргэдээ хэвлэл мэдээллийн байгууллагатай байж болдоггүй. 3. Нэгдсэн судалгааг хийхдээ зөвхөн тоон мэдээлэлд тулгуурладаг учраас үр дүн муутай, цогц судалгаа байж чаддаггүй. 4. Зөвхөн мэдээллийн чанартай. ШУ-ы онол арга зүйн ололтын мэдээлэл хомс байдаг. 5. Салбарын хэмжээний статистик тоо баримтыг тус хэлтсээс гаргаж буй тоон мэдээлээс баримжаалдаг.
8	Норм, нормативын хэлтэс	1. Эрдэм шинжилгээний байгууллага байгуулах шаардлагатай. 2. Боловсруулж байгаа норм дүрэм шаардлага хангахгүй, хоцрогдож байна. 3. Барилгын салбарын бодлого тодорхойлоход оролцдог, оюунлаг, шинжлэх ухааны дэвшилтэт техник, технологи, онолыг салбарт нэвтрүүлэхэд тэргүүн эгнээнд ажилладаг. 4. Залуу боловсон хүчнийг урамшуулах, дэмжлэг үзүүлэх хөшүүрэг байхгүй. 5. Норм, норматив боловсруулах үйл ажиллагааг бараа бүтээгдэхүүн худалдан авах хуультай нэгэн адил хуулиар зохицуулагддаг тул мэргэжлийн зөвлөх үйлчилгээний утга нь алдагдсан.
9	Барилга, байгууламжийн зураг төсөл, магадлалын хэлтэс	1. Хүйтний улиралд УБЦТС, УБДС зэрэг байгууллагууд техникийн нөхцөл олгодоггүй байдлыг бодлогын хүрээнд шийдэх боломжтой. 2. Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалттай барилгын зураг төслийн үнэ нь хөрөнгө оруулалтын төлөвлөгөөнд суусан байдаг тул гэрээнээс магадлалын үнэ тооцохоос өөр аргагүй, энэ талаар дүрэм журам байдаггүй. 3. Магадлалын үйл ажиллагаа төрийн хяналтад байдаг. 4. Ажлын байранд мэргэжлийн чиглэлээр орон тоо дутмаг. 5. Хугацаа алдах, чадваргүй зургийн компани сонговол хүндрэл их учирдаг.
10	Захиргаа, удирдлагын хэлтэс	1. Хамтран ажиллагч байгууллагуудын дэмжлэгийг авах боломжтой. 2. Улс төрийн оролцоо их байдаг. 3. Санхүүгийн хувьд хараат бус буюу олсон орлогоор санхүүждэг. 4. Ажиллах нөхцөл боломжоор бүрэн хангагдсан. 5. Бүтээгдэхүүн үйлчилгээний чанар хангалтгүй.
11	Санхүү, төсөл хөтөлбөрийн хэлтэс	1. Улс төр, эдийн засгийн нөлөөллөөс хамаарч тогтвортой байдал алдагддаг. 2. Зардлыг зөв зохимжтой хянах шаардлагатай. 3. Төсвийн үр ашгийг дээшлүүлэх боломжтой. 4. Тасралтгүй хөгжих сурах боломжтой. 5. Багийн үйл ажиллагаа сул.

БҮЛЭГ 7. “БАРИЛГЫН ХӨГЖЛИЙН ТӨВ” ТӨҮГ-ЫН ХЭЛТЭС НЭГЖҮҮДИЙН ҮНЭТ ЗҮЙЛС

Барилгын хөгжлийн төв ТӨҮГ-ын хувьд нийт 11 хэлтсийн 55 хүчин зүйлсийн гол утгыг авч үзвэл дараах утгуудтай байгаа бөгөөд эдгээрт тулгуурлан үнэт зүйлсийг тодорхойлсон.

Дараах хүснэгтээр харуулав.

7.1 “БАРИЛГЫН ХӨГЖЛИЙН ТӨВ” ТӨҮГ-ЫН ХЭЛТСҮҮДИЙН ҮНЭТ ЗҮЙЛС

Хүснэгт 11. Барилгын хөгжлийн төв ТӨҮГ хэлтсүүдийн үнэт зүйлс

№	Үйл ажиллагааны чиглэл	Хамгийн чухал 5 гол утгад тулгуурласан үнэт зүйлс
1	Барилга байгууламжийн захиалагчийн хяналтын хэлтэс	1. Мэргэжлийн ур чадвар 2. Баталгаажуулалт 3. Олон талын мэдлэг шаардлагатай 4. Ажлын нөхцөл, хангалт 5. Ажилтны залгамж халаа
2	Барилгын материалын сорилт, шинжилгээний лаборатори	1. Зах зээлд манлайлагч 2. Харилцагчийг мэдээлээр хангах 3. Улсын хэмжээнд мэргэжлийн зөвлөгөө үзүүлдэг 4. Ажлын нөхцөл 5. Ур чадвар сайтай ажилтан
3	Нийтийн аж ахуйн хэлтэс	1. Улсын хэмжээний нийтийн аж ахуйн нэгдсэн бодлого 2. Эрдэм шинжилгээний байгууллага 3. Өөрийгөө санхүүжүүлэгч 4. Шинэ дэвшилтэт технологид тулгуурласан бүтээмж 5. Нэгдсэн мэдээллийн сан
4	Барилга, барилгын материалын үйлдвэрлэлийн хэлтэс	6. Мэргэжлийн мэдлэг ур чадвар 7. Зөв харилцаа хандлага 8. Барилга, барилгын материалын чанар аюулгүй байдал 9. Ил тод нээлттэй, хурдан шуурхай шударга байдал 10. Барилгын материалын нэгдсэн бүртгэл
5	Зураг төслийн хяналтын хэлтэс	1. Сургалт, хөтөлбөр 2. Иж бүрэн материал 3. Туршлага 4. Ажлын уялдаа холбоо 5. Төсөв мөнгө
6	Бүс нутаг, хот суурин төлөвлөлтийн хэлтэс	1. Төсөвт өртөг 2. Улс төрийн нөлөө 3. Олон төрлийн ур чадвартай мэргэжилтнүүд 4. Зөвлөх мэргэжилтэн 5. Нэгдмэл мэдээллийн сан
7	Сургалт, судалгаа мэдээллийн хэлтэс	6. Сургалтын чанар 7. Хууль журмын хүрээнд ажиллах 8. Нэгдсэн судалгаа 9. Эмхэтгэлийг ШУ-ы бүтээл болгох 10. Статистик тоо баримт
8	Норм, нормативын хэлтэс	1. Эрдэм шинжилгээний байгууллага 2. Шинэ технологи, норм 3. Дэвшилтэт технологи 4. Боловсон хүчин 5. Эрх зүйн орчин
9	Барилга, байгууламжийн зураг төсөл, магадлалын хэлтэс	1. Техникийн нөхцөл 2. Дүрэм журмыг боловсронгуй болгох 3. Төрийн хяналт 4. Чадварлаг хүний нөөц 5. Чадвартай гүйцэтгэгч компани

10	Захиргаа, удирдлагын хэлтэс	1. Хамтран ажиллагсдын дэмжлэг 2. Төрийн оролцоо 3. Орлогоор цалинждаг 4. Ажлын бүтээмж 5. Бүтээгдэхүүн үйлчилгээний чанар
11	Санхүү, төсөл хөтөлбөрийн хэлтэс	1. Улс төрийн нөлөө 2. Зардлын хяналт 3. Төсвийн үр ашигтай байдал 4. Сурч хөгжих боломж 5. Багийн ажиллагаа

7.2 “БАРИЛГЫН ХӨГЖЛИЙН ТӨВ” ТӨҮГ-ЫН НЭГДСЭН ҮНЭТ ЗҮЙЛС

“Барилгын хөгжлийн төв” ТӨҮГ-ын гадаад, дотоод орчны 337 хүчин зүйлийг нэгтгэн тодорхойлсон. Эдгээрээс хэлтэс нэгжүүдийн хувьд нөлөөлж буй 196 хүчин зүйлсээр ангилсан ба 55 хүчин зүйлийг гол нөлөө үзүүлж байна гэж тодорхойлсон. Дараах хүснэгтэд гол хүчин зүйлсийг эрэмбэлж ач холбогдлын зэрэгт оруулснаар тус байгууллагын хувьд хамгийн чухал 5 хүчин зүйлийг тодорхой болгов. Энэхүү 5 хүчин зүйл нь “Барилгын хөгжлийн төв” ТӨҮГ-ын үнэт зүйлс болох юм.

Хүснэгт 12. Хамгийн чухал хүчин зүйлсийн ач холбогдлын эрэмбэ ба үнэт зүйлсийн утга

№	ҮНЭТ ЗҮЙЛС	ДАВТАМЖ	АЧ ХОЛБОГДЛЫН ЗЭРЭГ
1	Мэдлэг, мэдээлэл	11	I
2	Мэргэжлийн ур чадвар	8	II
3	Бодлого, төлөвлөлт, хяналт	8	III
4	Санхүүжилт ба бүтээмж	7	IV
5	Технологи	7	V
6	Мэргэжлийн үйл ажиллагаа	6	
7	Хамтын ажиллагаа	6	
8	Чанар, баталгаажуулалт	3	
9	Харилцагч ба хэрэглэгч	3	
10	Ажлын нөхцөл	1	
11	Зах зээл	1	

БҮЛЭГ 8. “БАРИЛГЫН ХӨГЖЛИЙН ТӨВ” ТӨҮГ-ЫН ҮНЭТ ЗҮЙЛСЭД ТУЛГУУРЛАСАН ЭРХЭМ ЗОРИЛГО, АЛСЫН ХАРАА

“БАРИЛГЫН ХӨГЖЛИЙН ТӨВ” ТӨҮГ-ЫН АЛСЫН ХАРАА

Үндэсний хэмжээнд барилга, бүтээн байгуулалтын салбарын бүтээмжийн өсөлтийг хангахад голлох үүрэг бүхий хамт олон байна

“БАРИЛГЫН ХӨГЖЛИЙН ТӨВ” ТӨҮГ-ЫН ЭРХЭМ ЗОРИЛГО

Чадварлаг, мэргэжлийн хүний нөөцөд тулгуурлан шинэ технологийг нэвтрүүлэх замаар ил тод, нээлттэй, хамтын ажиллагааг өрнүүлж, барилга, хот байгуулалтын салбарын бүтээмжийг нэмэгдүүлэх

“БАРИЛГЫН ХӨГЖЛИЙН ТӨВ” ТӨҮГ-ЫН ҮНЭТ ЗҮЙЛС

1. ИЛ ТОД, НЭЭЛТТЭЙ БАЙДАЛ

Барилга, бүтээн байгуулалтын салбарт ил тод нээлттэй байдлыг сайжруулах замаар мэдээллийн хүртээмжийг нэмэгдүүлж, мэдлэгт суурилсан шийдвэр гаргалтын тогтолцоог бий болгох

2. ЧАДВАРЛАГ МЭРГЭЖЛИЙН ХҮНИЙ НӨӨЦ

Багийн үйл ажиллагааг бэхжүүлж, ур чадвартай, мэргэшсэн хамт олныг бүрдүүлэх замаар хөдөлмөрийн бүтээмжийг нэмэгдүүлэх

3. ХАМТЫН АЖИЛЛАГАА, ТҮНШЛЭЛ, НЭГДСЭН БОДЛОГО

Менежментийн шинэ хандлагыг нэвтрүүлж, оролцогч талуудад хандсан бодлого, төлөвлөлт, хяналтын үйл ажиллагааг хөгжүүлэх

4. САНХҮҮ, ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН БҮТЭЭМЖ

Барилга, бүтээн байгуулалтын салбарт стандарт, норм, дүрэм журам, нормативын шинэчлэлийг тасралтгүй хийх

5. ЦАХИМ ШИЛЖИЛТ

Шинэ технологийг нэвтрүүлэх замаар дижитал шилжилт хийж, хэрэглэгчид хандсан бүтээлч үйлчилгээг хөгжүүлэх

“БАРИЛГЫН ХӨГЖЛИЙН ТӨВ” ТӨҮГ-ЫН СТРАТЕГИЙН ХӨГЖЛИЙН ТОМЪЁОЛОЛ

- 5 ҮНЭТ ЗҮЙЛС
- 11 ХӨГЖЛИЙН ЗОРИЛГО

БҮЛЭГ 9. БАРИЛГЫН ХӨГЖЛИЙН ТӨВ ТӨҮГ-ЫН ХӨГЖЛИЙН ЗОРИЛГО, ЗОРИЛТУУД

9.1 БАРИЛГА, БАЙГУУЛАМЖИЙН ЗАХИАЛАГЧИЙН ХЯНАЛТ

Барилга, байгууламжийн захиалагчийн хяналтын хөгжлийн зорилго

Мэдлэгт тулгуурласан мэргэшсэн хамт олны оролцоотойгоор баталгаажуулалтын үйл ажиллагааг өндөр түвшинд гүйцэтгэх

1. Барилга, байгууламжийн захиалагчийн хяналтын хөгжлийн зорилтууд

1.1. Удирдлага зохион байгуулалтын хөгжлийн зорилт

1.1.1 Барилга, байгууламжийн захиалагчийн хяналтын дүрэм, журмыг сайжруулах

1.2. Үйл ажиллагааны хөгжлийн зорилт

1.2.1. Харилцагчаас ирүүлж байгаа материалыг хүлээн авахдаа чек лист үйлдэж гарын үсэг зуруулан авч байх

1.2.2. Гүйцэтгэлийн менежментийг сайжруулах

1.2.3. Үе шатны ажил тус бүрээр бичиг баримтын иж бүрдлийг хангуулах

1.3. Хүний нөөцийн хөгжлийн зорилт

1.3.1. Шинэ ажилтнуудыг сургах хөтөлбөрийг боловсруулан гаргах

1.3.2. Хэлтэст гүйцэтгэгддэг ажлуудад процессын зураглал гаргах

1.3.3. Ажил дүгнэдэг гүйцэтгэлийн шалгуур үзүүлэлтийг шинэчлэн сайжруулах

1.3.4. Ажил үүргийн тодорхойлолтыг сайжруулах

1.3.5. Гүйцэтгэл шалгах үйл ажиллагааны урамшууллын тогтолцоог оновчтой болгох

1.3.6. Зураг төсөл боловсруулах шатанд экспертүүдийг хариуцлагын тогтолцоог оновчтой болгох

1.3.7. Инженерүүдийг давтан сургах, мэргэшүүлэх

1.4. Материаллаг баазын хөгжлийн зорилт

1.4.1. Гадны байгууллага, мэргэжилтнүүдтэй хамтран ажиллах

1.4.2. Ажлын байрны нөхцөлийг сайжруулах

1.4.3. Орчин үеийн баталгаат геодезийн багаж хэрэгслүүдийг ашиглах

1.4.4. Программ хангамжийг сайжруулж цааснаас татгалзах, бүтээмжийг нэмэгдүүлэх

9.2 БАРИЛГЫН МАТЕРИАЛЫН СОРИЛТ, ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ЛАБОРАТОРИ

Барилгын материалын сорилт, шинжилгээний лабораторийн хөгжлийн зорилго

Барилгын материалын сорилт шинжилгээний лабораторийн үйл ажиллагааг улсын хэмжээнд зохион байгуулж, харилцагчдад хандсан үйлчилгээг сайжруулах

2. Барилгын материалын сорилт, шинжилгээний лабораторийн хөгжлийн зорилтууд

2.1. Үйл ажиллагааны хөгжлийн зорилт

2.1.1. Сорилын дээжийг шинжлэх, лабораторид ажиллах процессын зураглал хийх

2.1.2. Лабораторид шаардлага хангасан материалыг дээжид авах талаар сурталчлан таниулах

2.2. Хүний нөөцийн хөгжлийн зорилт

2.2.1. ХАБЭА-н сургалтад лабораторийн ажилтнуудыг хамруулах

2.2.2. Мэргэшсэн боловсон хүчний тоог нэмэгдүүлэх

2.3. Материаллаг баазын хөгжлийн зорилт

2.3.1. Шинэ технологийг байнга судлах, орчин үеийн лабораторийн түвшинд тоног төхөөрөмжийг шинэчлэх

2.4. Санхүүгийн хөгжлийн зорилт

2.4.1. Сорил шинжилгээний үйл ажиллагааны санхүүжилтийг нэмэгдүүлэх чиглэлээр санаачилгатай

9.3 НИЙТИЙН АЖ АХУЙ

Нийтийн аж ахуйн үйл ажиллагааны хөгжлийн зорилго

Нийтийн аж ахуйн үйлчилгээний чиглэлд улсын нэгдсэн бодлогыг хэрэгжүүлэн, бүтээмжийг нэмэгдүүлж хэрэглэгчдийн сэтгэл ханамжийг сайжруулах

3. Нийтийн аж ахуйн үйл ажиллагааны хөгжлийн зорилтууд

3.1. Удирдлага, зохион байгуулалтын хөгжлийн зорилт

3.1.1 Нийтийн аж ахуйн чиглэлээр нэгдсэн бодлого хөтөлбөрийг шинэчлэн боловсруулахад оролцон хэрэгжилтийг хангуулах

3.2. Нийтийн аж ахуйн үйл ажиллагааны хөгжлийн зорилт

3.3.1 Нийтийн аж ахуйн хэрэгцээ шаардлагад тулгуурлан онол арга зүйн үндэслэлтэй судалгааны ажлыг гүйцэтгэх, Шинэ дэвшилтэт техник технологи нэвтрүүлэн, хөрөнгө оруулалт оновчтой төлөвлөх.

3.3. Хүний нөөцийн хөгжлийн зорилт

3.3.1. Менежментийн сургалтыг тогтмол зохион байгуулах

3.3.2. Мэргэжлийн чиглэлээр инженер, техникийн ажилтнуудыг сургах, мэргэшүүлэх

3.4. Материаллаг баазын хөгжлийн зорилт

3.4.1. Шаардлагатай компьютер, тоног төхөөрөмжийг нэмэх

3.4.2. Ажиллах нөхцөл боломжоор хангах, өрөөг нэмэгдүүлэх

9.4 БАРИЛГА, БАРИЛГЫН МАТЕРИАЛЫН ҮЙЛДВЭРЛЭЛ

Барилга, барилгын материалын үйлдвэрлэлийн хөгжлийн зорилго

Барилгын салбарын мэдээллийн сан бүрдүүлэх замаар бараа материалын тохирлын гэрчилгээ болон тусгай зөвшөөрөлд хяналт тавих, газар хөдлөлтөөс сэргийлэх, барилгын чанар аюулгүй байдлыг хангах

4. Барилга, барилгын материалын үйлдвэрлэлийн хөгжлийн зорилтууд

4.1. Удирдлага, зохион байгуулалтын хөгжлийн зорилт

4.1.1. Гаалийн байгууллагатай хамтын ажиллагааг сайжруулах, хилээр оруулж ирэх барилгын материалд тавих шаардлагыг тодорхой болгох

4.1.2. Барилгын материалын чанарыг сайжруулах

4.1.3. Барилгын материалын хэрэглээ зохицуулалтын талаар холбогдох хууль тогтоомж, дүрэм журмын хэрэгжилтийг хангуулах, шинэчлэх талаар ажиллах

4.1.4. Барилгын салбарын боловсон хүчний бодлогыг сайжруулахад санаачилгатай ажиллах

4.1.5. Газар хөдлөлтийг баталгаажуулан паспортжуулах ажлыг зохион байгуулах

4.1.6. Газар хөдлөлтийг хэмждэг багаж хэрэгслийн талаар нэгдсэн ойлголтыг хууль дүрэмд тодорхой тусгаж өгөх

4.1.7. Улсын комиссын бүрэлдэхүүнд газар хөдлөлт хариуцсан мэргэжилтний оролцоог бий болгох

4.1.8. Газар хөдлөлтийн эрчмийг судлах төв лаборатори байгуулах санал үндэслэлийг гаргаж санаачилгатай ажиллах

4.1.9. Тусгай зөвшөөрөл олгох үйл ажиллагааны бодлого журмыг шинэчлэх

4.1.10. Тусгай зөвшөөрлийн хураамжийг /0.18%/ төвлөрүүлэх үйл ажиллагааг боловсронгуй болгох

4.2. Үйл ажиллагааны хөгжлийн зорилт

4.2.1. Барилгын салбарын хэмжээнд гамшгийн эрсдэлийг бууруулах чиглэлээр хийгдсэн ажлыг холбогдох байгууллагыг мэдээлээр хангах

4.2.2. Лабораторид шинжлэх нэр төрлийг олшруулах, хүчин чадлыг нэмэгдүүлэх, технологийн шинэчлэл хийх

4.2.3. Барилгын материал болон газар хөдлөлтийн талаар статистик судалгаа, мэдээллийн сан үүсгэх

- 4.2.4. Газар хөдлөлийн Дэд хөтөлбөр зохион байгуулах шаардлагатай
- 4.2.5. Газар хөдлөлийн дүрэм журам эрх зүйн актуудын хэрэгжилтэд байнга хяналт тавьж, боловсронгуй болгоход санаачилгатай ажиллах
- 4.2.6. Газар хөдлөлтийн талаар явагдах дотоодын хурал семинарт оролцох, холбогдох, хамтран ажиллах
- 4.2.7. Зураг төсөлд магадлал хийлгэхэд газар хөдлөлтийн талаас шаардлагатай стандартуудыг хэрэгжүүлэх эсэхэд хяналт тавьж ажиллах
- 4.2.8. Газар хөдлөлтийн эрсдэлтэй объектуудад шалгалт хийж, шаардлага хангахгүй талаар хяналтын байгууллагуудаар гаргуулах
- 4.2.9. Хэлтсийн хийгддэг ажлуудын талаар олон нийт, байгууллагуудад мэдээлэл өгөх талаар ажиллах
- 4.2.10. Байгууллагын мэдээллийн урсгалыг сайжруулах, тусгай зөвшөөрлийн мэдээллийн сан бүрдүүлэх журмыг улам тодорхой болгох
- 4.3. Хүний нөөцийн хөгжлийн зорилт**
 - 4.3.1. Ажлын ачааллыг тэнцвэржүүлэх, давхардал, цалгардлыг бууруулах
 - 4.3.2. Мэргэжилтний ур чадварыг дээшлүүлэх, санаачилгыг дэмжих
 - 4.3.3. Гадаад орнуудаас газар хөдлөлийн талаар туршлага судлах
- 4.4. Материаллаг баазын хөгжлийн зорилт**
 - 4.4.1. Шинэ технологи нэвтрүүлэх ажлыг зохион байгуулах

9.5 ЗУРАГ ТӨСЛИЙН ХЯНАЛТ

Зураг төслийн хяналтын хөгжлийн зорилго

Зураг төслийн хяналтын чиглэлээр мэдлэг, туршлага хуримтлуулах замаар судалгаа, төлөвлөлт, тооцоолол, хяналтын ажлын уялдаа холбоог сайжруулах

5. Зураг төслийн хяналтын хөгжлийн зорилтууд

5.1. Удирдлага, зохион байгуулалтын хөгжлийн зорилт

- 5.1.1. Харилцаа, хамтын ажиллагааны менежментийг сайжруулж Барилга хот байгуулалтын яамнаас ирүүлж буй захиалагчийн материалын иж бүрдлийг хангах, хугацааг багасгах
- 5.1.2. Батлагдсан эскиз зурагт гүйцэтгэлийн санхүүжилтийн тогтолцоог сайжруулах, хугацааг багасгах

5.2. Үйл ажиллагааны хөгжлийн зорилт

- 5.2.1. Захиалагчийн хүрээнд гүйцэтгэгчийн зураг төсөлд норм нормативын шаардлагыг хангуулах
- 5.2.2. Иж бүрэн боловсруулалт хийгдсэн, магадлалд орсон зургийг захиалагч байгууллагад хүлээлгэж өгөх үйл явцыг оновчтой болгох
- 5.2.3. Ажлын даалгавар ба тендерийн баримт бичгийн уялдааг сайжруулах

9.6 БҮС НУТАГ, ХОТ СУУРИНЫ ТӨЛӨВЛӨЛТ

Зорилго

Олон талын оролцоонд тулгуурлан барилга, хот байгуулалтын салбарын нэгдмэл мэдээллийн санг бий болгох замаар хүн амын нутагшил, бүс нутгийн судалгаа хөгжлийн ерөнхий төлөвлөлтийн төслийн үйл ажиллагааг амжилттай хэрэгжүүлнэ

6. Хөгжлийн зорилтууд

6.1. Удирдлага, зохион байгуулалтын хөгжлийн зорилт

- 6.1.1. Байгаль, газар зүй, аялал жуулчлалын нөөцийн судалгааг бодитоор гаргах талаар яам, орон нутаг болон холбогдох газруудтай үр дүнтэй хамтран ажиллах
- 6.1.2. Олон улсын төсөл хөтөлбөрүүдтэй хийгдэж байгаа үйл ажиллагааг нэгтгэсэн дижитал төлөвлөлт бүхий программыг хөгжүүлэх

6.2. Үйл ажиллагааны хөгжлийн зорилт

- 6.2.1. Боловсруулсан төсөлд дүн шинжилгээ хийдэг, процессыг хянадаг болох
- 6.2.2. Норм, дүрмийг сайжруулах

6.3. Хүний нөөцийн хөгжлийн зорилт

- 6.3.1. Хүний нөөцийн үр дүнтэй бодлогыг боловсруулж хэрэгжүүлэх
- 6.3.2. Шинэ ажилтныг дадлагажуулах, менторлох тогтолцоог бий болгох
- 6.3.3. Ажлын ачааллыг судалж орон тоог зохистой тогтоох

6.4. Материаллаг баазын хөгжлийн зорилт

- 6.4.1. Техник тоног төхөөрөмж сайжруулах
- 6.4.2. Шаардлагатай хангамжийн материалыг бүрдүүлэх

9.7 СУРГАЛТ, СУДАЛГАА МЭДЭЭЛЭЛ

Сургалт, судалгаа мэдээллийн хөгжлийн зорилго

Сургалт, судалгааны чанар, үнэн зөв, бодит статистик тоо баримтад тулгуурлан барилга, хот байгуулалтын төлөвлөлтийг шинжлэх ухааны үндэслэлтэй төлөвлөхөд бодит хувь нэмрээ оруулах

7. Сургалт, судалгаа мэдээллийн хөгжлийн зорилтууд

7.1. Барилгын бизнесийн үйл ажиллагааны хөгжлийн зорилт

- 7.1.1. Инженер техникийн ажилтны нэгдсэн бүртгэл бий болгох
- 7.1.2. Сургалтын программыг шинэчлэх

7.2. Сургалт, судалгааны бүтээгдэхүүн үйл ажиллагааны хөгжлийн зорилт

- 7.2.1. БХТ-с гаргаж байгаа сэтгүүл гаргадаг сэтгүүлийн менежмент, борлуулалтыг сайжруулах
- 7.2.2. Хэвлэл мэдээллийн хэсэг нь салбарын болон төвийн холбогдол бүхий цаг үеийн мэдээ, мэдээллийг бэлтгэн төвийн цахим хуудас, сайт, “Барилгын мэдээлэл” эмхэтгэлээр дамжуулан олон нийтэд хүргэх ажлыг зохион байгуулдаг. Төвийн дотоод хэлтсүүдийн үйл ажиллагааны мэдээллийг тухайн хэлтсээс нь гаргуулан авч хянуулан мэдээлж нийтэлдэг ба илүү нарийвчилсан мэдээллийг ССМХ-ээс гаргуулахад цаг алдах тул тухайн тухайн хэлтсээс шууд мэдээллийг авдаг байхаар зохицуулах
- 7.2.3. ССМХ-ээс өмнө нь төвийн ажилтнуудад зориулсан сургалтын хөтөлбөр боловсруулан сургалтыг зохион байгуулж байсан боловч мэргэжлийн инженерүүдийн саналыг тусгаагүй хөтөлбөр боловсруулахад бусад хэлтсээс санал авах гэсэн санал гомдол гарч байсан учир ажилтныг хөгжүүлэх чиг үүргийн дагуу ЗУХ, хүний нөөцөөс сургалтын хөтөлбөрийн саналыг гаргаж түүний дагуу ССМХ хөтөлбөр боловсруулдаг байх
- 7.2.4. Сургалтын ажилтнуудын мэргэжлийн ур чадварыг дээшлүүлэх
- 7.2.5. Судалгааны ажилтнуудын ур чадварыг дээшлүүлэх

7.3. Сургалт, судалгааны хүний нөөцийн хөгжлийн зорилт

- 7.3.1. Ажлын ачааллыг судалж орон тоог зохистой тогтоох

7.4. Материаллаг баазын хөгжлийн зорилт

- 7.4.1. Сургалтын тоног төхөөрөмж, техник хэрэгслийг сайжруулах
- 7.4.2. Судалгаанд ашиглах тоног төхөөрөмж, хангамжийг сайжруулах
- 7.4.3. Сургалтын үйл ажиллагааг ажиллах нөхцөлөөр бүрэн хангах
- 7.4.4. Судалгааны санхүүжилтийг тодорхой болгох, тогтвортой хангах

9.8 НОРМ, НОРМАТИВ

Норм, нормативын хөгжлийн зорилго

Орчин үеийн шинэ технологи, арга зүй, судалгаа шинжилгээний үр дүнтэй уялдуулан норм норматив боловсруулах үйл ажиллагааг зохицуулах замаар салбарын бүтээмжийг дээшлүүлэх

8. Норм, нормативын хөгжлийн хөгжлийн зорилтууд

8.1. Удирдлага, зохион байгуулалтын хөгжлийн зорилт

- 8.1.1. Норм, норматив боловсруулах зөвлөх ажилтны тоог нэмэгдүүлэх
- 8.1.2. Норм норматив боловсруулдаг зөвлөхийн үнэлэмжийг дээшлүүлэх
- 8.1.3. Нормыг боловсруулахад мэргэжилтэн залуу боловсон хүчнийг татан оруулах бодлого боловсруулан хэрэгжүүлэх

8.2. Үйл ажиллагааны хөгжлийн зорилт

- 8.2.1. Ажлын ачааллыг зөв тооцох, нэг мэргэжилтэнд ноогдох норм, нормативын стандартыг тооцож хэрэгжүүлэх
- 8.2.2. Оролцогч талуудын оролцоог хангах замаар норм, нормативыг боловсруулах, хэрэгжүүлэх, хяналт тавих үйл ажиллагааг сайжруулах

8.3. Хүний нөөцийн хөгжлийн зорилт

- 8.3.1. Гэрээ байгуулан ажиллаж байгаа зөвлөх инженерүүдийн ур чадварыг сайжруулах
- 8.3.2. Гадаад улс орнуудын ижил төстэй үйл ажиллагаа явуулдаг байгууллагуудын тэргүүн туршлагыг судлах
- 8.3.3. Удирдлага, хамт олон, оролцогч талууд, зөвлөх мэргэжилтнүүдийн ур чадварыг тасралтгүй сайжруулах

9.9 БАРИЛГА, БАЙГУУЛАМЖИЙН ЗУРАГ ТӨСӨЛ МАГАДЛАЛ

Барилга, байгууламжийн зураг төсөл магадлалын хөгжлийн зорилго

Магадлалын үйл ажиллагаанд дүрэм, журмыг боловсронгуй болгох замаар төрийн хяналтыг хэрэгжүүлж, техникийн нөхцөл авах үйл ажиллагааг хөнгөвчлөх

9. Барилга, байгууламжийн зураг төсөл магадлалын хөгжлийн зорилтууд

9.1. Удирдлага, зохион байгуулалтын хөгжлийн зорилт

- 9.1.1. Ажил гүйцэтгэх гэрээний менежментийг сайжруулах
- 9.1.2. Улирлын хамаарлыг багасгах замаар салбарын бүтээмжийг нэмэгдүүлэх

9.2. Үйл ажиллагааны хөгжлийн зорилт

- 9.2.1. Зураг төсөл боловсруулдаг аж ахуйн нэгжүүдэд түвэгшлийн заалтын талаар мэдлэг, мэдээлэл олгох
- 9.2.2. Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалттай барилгын зураг төслийг жишиг үнийн дагуу хийдэг болох
- 9.2.3. Техникийн нөхцөл, зургийн иж бүрдэлтэй холбоотой менежментийг сайжруулах

9.10 ЗАХИРГАА, УДИРДЛАГА

Захиргаа, удирдлагын хөгжлийн зорилго

Төрийн оролцоог зохих түвшинд уялдуулах замаар оролцогч талуудын хамтын ажиллагаа, оролцоо, дэмжлэгт тулгуурлан байгууллагын бие даасан байдлыг хангаж салбарын бүтээмжийг нэмэгдүүлэх

10. Захиргаа, удирдлагын хөгжлийн зорилтууд

10.1. Удирдлага, зохион байгуулалтын хөгжлийн зорилт

- 10.1.1. Байгууллагын засаглалын асуудлыг шийдвэрлэх
- 10.1.2. Хэлтэс хоорондын ажлын уялдаа холбоог сайжруулах

10.2. Үйл ажиллагааны хөгжлийн зорилт

- 10.2.1. Гадаад дотоодын хамтын ажиллагааг түшиглэн мэргэжилтнүүдийн мэдлэг боловсролыг сайжруулах, туршлага судлуулах
- 10.2.2. Бүтээмжтэй холбоотой үйл ажиллагааг зохион байгуулах, бүтээмжийн хөдөлгөөн өрнүүлэх

10.2.3. Байгууллагын үйл ажиллагааг нийтэд танилцуулж, хамтын ажиллагааг сайжруулах

10.3. Хүний нөөцийн хөгжлийн зорилт

10.3.1. Ажилтнуудыг мэргэжил дээшлүүлэх сургалтад хамруулах

10.3.2. Ажлын цаг ашиглалтыг сайжруулж, бүтээмжийг нэмэгдүүлэх

10.3.3. Ажилтнуудын сэтгэл ханамжийг дээшлүүлэх

10.3.4. Ажилтнуудын гүйцэтгэлийн үнэлгээг сайжруулах

9.11 САНХҮҮ, ТӨСӨЛ, ХӨТӨЛБӨР

Санхүү, төсөл, хөтөлбөрийн хөгжлийн зорилго

Авлига, хүнд суртлаас ангид байж барилга, хот байгуулалтын салбарт хэрэгжиж буй төсөл, хөтөлбөрүүдийг олон улсын стандартад нийцүүлэх замаар улс орны бүтээмжийг нэмэгдүүлэх

11. Санхүү, төсөл хөтөлбөрийн хөгжлийн зорилтууд

11.1. Үйл ажиллагааны хөгжлийн зорилт

11.1.1. Байгууллагын дотоод үйл ажиллагааг тасралтгүй хэвийн явуулахад шаардлагатай тоног төхөөрөмж, хангамжийн материалаар хангах

11.1.2. Байгууллагын хэлтэс, нэгж тус бүрийн үйл ажиллагаа, хэрэгжиж буй төсөл хөтөлбөрүүдийн үр ашиг, үр дүн, чанар, сэтгэл ханамжийн судалгааг тогтмол хийх замаар хөрөнгө оруулалтын үр өгөөжийг тооцдог болох

11.2. Хүний нөөцийн хөгжлийн зорилт

11.2.1. Эдийн засагчийн орон тоо нэмэгдүүлэх

11.2.2. Байгууллагын үйл ажиллагаатай холбоотой хүний нөөцийн шалгуур үзүүлэлтүүдийг тодорхой болгож, санхүүгийн үзүүлэлтүүдтэй уялдуулах замаар идэвхжүүлэлт, урамшууллын тогтолцоог боловсронгуй болгох

11.3. Материаллаг баазын хөгжлийн зорилт

11.3.1. Байгууллагын техник, технологийн ашиглалтыг сайжруулах замаар бүтээмжийг нэмэгдүүлэх

БҮЛЭГ 10. СТРАТЕГИЙН ЗОРИЛГЫГ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА, ШАЛГУУР ҮЗҮҮЛЭЛТ, ХҮРЭХ ҮР ДҮН

10.1 БАРИЛГА, БАЙГУУЛАМЖИЙН ЗАХИАЛАГЧИЙН ХЯНАЛТЫН ЗОРИЛГЫГ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА, ШАЛГУУР ҮЗҮҮЛЭЛТ, ХҮРЭХ ҮР ДҮН

Хүснэгт 13. Барилга, байгууламжийн захиалагчийн хяналтын үйл ажиллагааны зорилт

ХИЙГДЭХ АЖЛУУД				АЛБАН ТУШААЛ	МЕНЕЖМЕНТ КОД	ОРОЛЦОГЧ ТАЛ	ШАЛГУУР ҮЗҮҮЛЭЛТ	ХҮРЭХ ҮР ДҮН
1.1 УДИРДЛАГА ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТЫН ХӨГЖЛИЙН ЗОРИЛТ								
1.1.1	Барилга, байгууламжийн захиалагчийн хяналтын дүрэм журмыг сайжруулах	1.1.1.1	Дүрэм журмыг сайжруулах хэрэгцээ шаардлагыг тодорхойлох	Барилга байгууламжийн захиалагчийн хяналтын хэлтсийн ахлах инженер, Хяналтын инженер	1.1 2.2	Захиргаа, удирдлагын хэлтэс, Барилга байгууламжийн захиалагчийн хяналтын хэлтэс,	Тулгамдсан асуудлын тоо	Асуудлыг шийдвэрлэх зүйл, заалт тодорхойлогдсон байна
		1.1.1.2	Дүрэм журмыг сайжруулах ажлын жагсаалт гаргах	Хяналт шинжилгээ, хуулийн албаны дарга, Хуулийн асуудал хариуцсан мэргэжилтэн	1.1 2.2 4.4	Захиргаа, удирдлагын хэлтэс, Барилга байгууламжийн захиалагчийн хяналтын хэлтэс,	Ажлын тоо	Ажлын жагсаалтыг хэлэлцэж баталсан байна
		1.1.1.3	Асуудлыг шийдвэрлэснээр гарах үр дүнг тодорхойлох	Хяналт шинжилгээ хариуцсан мэргэжилтэн	1.4 2.2	Захиргаа, удирдлагын хэлтэс	Шийдвэрийн тоо	Үр дүн тодорхой болсон байна
		1.1.1.4	Хэлтсийн хийх ёстой ажлуудыг бодлого дүрэм журамд оруулж, хэрэгжүүлэх	Хяналт шинжилгээ, хуулийн албаны дарга Хуулийн асуудал хариуцсан мэргэжилтэн	4.1 2.2 1.14	Захиргаа, удирдлагын хэлтэс	Дүрэм журмыг шинэчилсэн тоо	Холбогдох дүрэм журмыг шинэчлэн хэрэгжүүлсэн байна
1.2 ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ХӨГЖЛИЙН ЗОРИЛТ								
1.2.1	Харилцагчийн мэдээлэл, материалыг хүлээн авахдаа чек лист боловсруулж, мөрдүүлэх	1.2.1.1	Харилцагчаас материалыг хүлээн авахдаа чек лист үйлдэж бүртгэж авах боломжтой болох	Хяналтын инженер, Мэргэжилтэн	2.2 4.3 4.4	Захиргаа, удирдлагын хэлтэс	Чек листийн шалгуурын тоо	Хяналтын хуудсыг боловсруулж гаргасан байна
		1.2.1.2	Хэвшүүлэх, нэвтрүүлэх	Хяналтын инженер, Мэргэжилтэн	2.2 4.3 4.4	Захиргаа, удирдлагын хэлтэс	Давтамж	Хэрэглээнд нэвтрүүлсэн байна
1.2.2	Гүйцэтгэлийн менежментийг сайжруулах	1.2.2.1	Гүйцэтгэгч компаниудтай гүйцэтгэлийн	Хяналтын инженер, Мэргэжилтэн	1.14 2.2 4.3 4.4	Захиргаа, удирдлагын хэлтэс	Хэлэлцүүлэгт оролцсон компанийн тоо,	Гүйцэтгэлийн менежментийг сайжирсан байна

			төлөвлөгөөг хэлэлцэж зөвшилцөх				Зөвшилцсөн үр дүн	
1.2.3	Үе шатны ажил тус бүрээр бичиг баримтын иж бүрдлийг хангуулах	1.2.3.1	Гүйцэтгэгч компаниудтай нягт харилцан ажиллаж, гүйцэтгэл бүрт, үе шат бүрт тайланг авч байх	Хяналтын инженер, Мэргэжилтэн	1.14 2.2 4.3 4.4	Захиргаа, удирдлагын хэлтэс	Гүйцэтгэлийн тайлан	Шат шатны гүйцэтгэлийг 80-100% тайлагнасан байна
1.3 ХҮНИЙ НӨӨЦИЙН ХӨГЖЛИЙН ЗОРИЛТ								
1.3.1	Шинэ ажилтнуудыг сургах хөтөлбөрийг боловсруулан гаргах	1.3.1.1	Шинэ ажилтны гарын авлага гаргах	Барилга байгууламжийн захиалагчийн хяналтын хэлтсийн ахлах инженер, Хяналтын инженер Мэргэжилтэн Сургалт, судалгаа мэдээллийн хэлтсийн ахлах мэргэжилтэн	3.1 3.2 3.3	Захиргаа, удирдлагын хэлтэс Сургалт, судалгаа мэдээллийн хэлтэс,	Гарын авлагын тоо	Гарын авлага гаргасан байна
		1.3.1.2	Процессын зургийг зурж, үйл ажиллагаандаа хэрэглэдэг болох	Барилга байгууламжийн захиалагчийн хяналтын хэлтсийн ахлах инженер Мэргэжилтэн	2.2 1.14 4.2 4.3 4.4	Захиргаа, удирдлагын хэлтэс Норм, нормативын хэлтэс, санхүү, төсөл хөтөлбөрийн хэлтэс	Хэрэглэсэн тоо	Процесс сайжирсан байна
1.3.2	Хэлтэст гүйцэтгэгддэг ажлуудад процессын зураглал гаргах	1.3.2.1	Хэлтэст хийгддэг ажлыг ажилбар тус бүрээр задалж гаргах	Барилга байгууламжийн захиалагчийн хяналтын хэлтсийн ахлах инженер Мэргэжилтэн	2.2 4.2 4.3	Барилга байгууламжийн захиалагчийн хяналтын хэлтэс,	Ажилбарын тоо	Ажлыг нарийн жагсаасан байна
		1.3.2.2	Процессын зургийг зурах, процесс бүрт хугацааг оруулах	Барилга байгууламжийн захиалагчийн хяналтын хэлтсийн ахлах инженер Мэргэжилтэн	2.2 4.2 4.3	Барилга байгууламжийн захиалагчийн хяналтын хэлтэс,	Процессын зураглалын тоо	Иж бүрэн процесс зурагдсан байна
		1.3.2.3	Хэлтсийн ажилтнууд хэрэглэж сурах	Барилга байгууламжийн захиалагчийн хяналтын хэлтсийн ахлах инженер Мэргэжилтэн	2.2 3.1 3.4 4.2 4.3	Барилга байгууламжийн захиалагчийн хяналтын хэлтэс,	Ажилтны тоо	Хэрэглээнд бүрэн нэвтэрсэн байна

		1.3.2.4	Шинэ ажилтны судлах баримтад заавал оруулах	Барилга байгууламжийн захиалагчийн хяналтын хэлтсийн инженер Мэргэжилтэн	3.1 3.2 3.3	Барилга байгууламжийн захиалагчийн хяналтын хэлтэс,	Сургасан шинэ ажилтны Тоо	Судлах ёстой баримтад багтсан байна
1.3.3	Ажил дүгнэдэг гүйцэтгэлийн шалгуур үзүүлэлтийг шинэчлэн сайжруулах	1.3.3.1	Процессын зураглалыг үндэслэн хэлтсийн ажлуудыг үнэлгээгээр эрэмбэлэх	Барилга байгууламжийн захиалагчийн хяналтын хэлтсийн дарга, Хүний нөөцийн асуудал хариуцсан мэргэжилтэн	2.2 4.2 4.3	Барилга байгууламжийн захиалагчийн хяналтын хэлтэс, Захиргаа, удирдлагын хэлтэс	Жагсаасан ажлын тоо	Жагсаалт гарсан байна
		1.3.3.2	Бодлого дүрэм журмаар хийх ёстой ажлуудыг үнэлэх	Ерөнхий инженер Барилга байгууламжийн захиалагчийн хяналтын хэлтсийн дарга, Хүний нөөцийн асуудал хариуцсан мэргэжилтэн	2.2 4.2 4.3	Захиргаа, удирдлагын хэлтэс Удирдлагын алба	Үнэлгээний тоо	Жагсаалт гарч ач холбогдлоор үнэлэгдсэн байна
		1.3.3.3	Ажил дүгнэдэг шалгуур үзүүлэлтүүдийг шинэчилж боловсруулах, мөрдүүлэх	Ерөнхий инженер Барилга байгууламжийн захиалагчийн хяналтын хэлтсийн дарга, Хүний нөөцийн асуудал хариуцсан мэргэжилтэн	2.2 4.2 4.3	Захиргаа, удирдлагын хэлтэс Удирдлагын алба	Гүйцэтгэлийн шалгуур үзүүлэлтийн тоо	Шинэчилж боловсруулагдсан байна
1.3.4	Ажил үүргийн тодорхойлолтыг сайжруулах	1.3.4.1	Байгууллагын дүрэм журмын хүрээнд ажлын эрх үүргийг тодорхой болгох	Барилга байгууламжийн захиалагчийн хяналтын хэлтсийн дарга, Хүний нөөцийн асуудал хариуцсан мэргэжилтэн	2.2 4.2 4.3	Захиргаа, удирдлагын хэлтэс Удирдлагын алба	Тодорхойлогдсон эрх үүрэг, хариуцлагын тоо	Ажил үүргийн тодорхойлолт сайжирсан байна
1.3.5	Гүйцэтгэл шалгах үйл ажиллагааны урамшууллын тогтолцоог оновчтой болгох	1.3.5.1	Инженер техникийн ажилтнуудын бүтээмжийг нэмэгдүүлэх	Барилга байгууламжийн захиалагчийн хяналтын хэлтсийн дарга, Хүний нөөцийн асуудал хариуцсан мэргэжилтэн	4.2 4.3 4.4 3.1 3.6 3.7	Захиргаа, удирдлагын хэлтэс барилга байгууламжийн захиалагчийн хяналтын хэлтэс, Удирдлагын алба	Ажлын бүтээмж	Ажлын бүтээмжийн үнэлгээ
		1.3.5.2	Гүйцэтгэлд тулгуурласан урамшууллын тоог нэмэгдүүлэх	Барилга байгууламжийн захиалагчийн хяналтын хэлтсийн дарга, Хүний нөөцийн асуудал хариуцсан мэргэжилтэн	4.2 4.3 4.4 3.1 3.6 3.7	Захиргаа, удирдлагын хэлтэс барилга байгууламжийн захиалагчийн хяналтын хэлтэс,	Сургалтын тоо	Гүйцэтгэлийн үнэлгээ, урамшууллын хэмжээ

						Удирдлагын алба		
1.3.6	Зураг төсөл боловсруулах шатанд экспертүүдийн хариуцлагын тогтолцоог оновчтой болгох	1.3.6.1	Хариуцлагын тогтолцоог оновчтой болгох	Барилга байгууламжийн захиалагчийн хяналтын хэлтсийн дарга, Хүний нөөцийн асуудал хариуцсан мэргэжилтэн	4.2 4.3 4.4 3.1	Захиргаа, удирдлагын хэлтэс барилга байгууламжийн захиалагчийн хяналтын хэлтэс, Удирдлагын алба	Ажлын бүтээмж	Дүрэм журмын шинэчлэгдсэн байдал
		1.3.6.2	Хариуцлагын тогтолцоог нэвтрүүлэх, хэвшүүлэх	Барилга байгууламжийн захиалагчийн хяналтын хэлтсийн дарга, Хүний нөөцийн асуудал хариуцсан мэргэжилтэн	4.2 4.3 4.4 3.1 3.6 3.7	Захиргаа, удирдлагын хэлтэс барилга байгууламжийн захиалагчийн хяналтын хэлтэс, Удирдлагын алба	Сургалтын тоо	Сургалтын тоо
1.3.7	Инженерүүдийг давтан сургах, мэргэшүүлэх	1.3.7.1	Сургалт, мэдлэг боловсрол дээшлүүлэх ажлын арга барилыг сайжруулах	Барилга байгууламжийн захиалагчийн хяналтын хэлтсийн дарга, Хүний нөөцийн асуудал хариуцсан мэргэжилтэн	4.2 4.3 4.4 3.1 3.6 3.7	Захиргаа, удирдлагын хэлтэс Барилга байгууламжийн захиалагчийн хяналтын хэлтэс, Удирдлагын алба	Сургалтын тоо	Ажлын арга барил сайжирсан байна
1.3.8	Гадны байгууллага, мэргэжилтнүүдтэй хамтран ажиллах	1.3.8.1	Гадны байгууллага, мэргэжилтнүүдтэй холбоо тогтоох	Гадаад, дотоодын хамтын ажиллагаа хариуцсан мэргэжилтэн	1.3 2.2 4.2 4.3	Захиргаа, удирдлагын хэлтэс	Холбоо тогтоосон тоо	Гадны төсөл бүр дээр ажиллахад орчуулагч гаргаж холбоо тогтоосон байна
		1.3.8.2	Гадны байгууллага, мэргэжилтнүүдтэй ажиллах орчин нөхцөлийг бүрдүүлсэн байна	Гадаад, дотоодын хамтын ажиллагаа хариуцсан мэргэжилтэн	1.1 1.3 2.2 4.2 4.3	Захиргаа, удирдлагын хэлтэс	Ажлын орчны нөхцөл бүрдсэн байдал	Ажиллахад ажлын орчныг бүрдүүлсэн байна
1.4 МАТЕРИАЛЛАГ БААЗЫН ХӨГЖЛИЙН ЗОРИЛТ								
1.4.1	Ажлын байрны нөхцөлийг сайжруулах	1.4.1.1	ХАБЭА-н шаардлагатай материалуудаар хангаж өгөх	Аж ахуй хариуцсан менежер, Барилга байгууламжийн захиалагчийн хяналтын хэлтсийн дарга	1.1 1.3 2.2 4.2 4.3	Захиргаа, удирдлагын хэлтэс	Материалын хангамж, чанар	ХАБЭА-н хэрэгслээр хангагдсан байна
		1.4.1.2	Хэрэгцээтэй тоног төхөөрөмжөөр бүрэн дүүрэн хангах /принтер, гэх мэт/	Аж ахуй хариуцсан менежер, Барилга байгууламжийн захиалагчийн хяналтын хэлтсийн дарга	1.1 1.3 2.2 4.2 4.3	Захиргаа, удирдлагын хэлтэс	Тоног төхөөрөмжийн тоо	Хэрэгцээтэй тоног төхөөрөмжөөр бүрэн дүүрэн хангагдсан байна

1.4.3	Орчин үеийн баталгаат геодезийн багаж хэрэгслүүдийг ашиглах	1.4.2.1	Ажлын байранд шаардлагатай багаж хэрэгслүүдийн хэрэгцээг тогтоох	Барилга байгууламжийн захиалагчийн хяналтын хэлтсийн дарга, Мэргэжилтэн	2.2 4.6	Захиргаа, удирдлагын хэлтэс санхүү, төсөл хөтөлбөрийн хэлтэс	Хэрэгцээ шаардлага	Шаардлага тодорхой болсон байна
		1.4.2.2	Шаардлага дээр үндэслэн геодезийн багаж хэрэгслүүдийг худалдан авах	Аж ахуй хариуцсан менежер, Барилга байгууламжийн захиалагчийн хяналтын хэлтсийн дарга	1.1 1.3 2.2 4.2 4.3	Захиргаа, удирдлагын хэлтэс	Худалдан авсан тоо	Худалдан авалт хийгдсэн байна
1.4.4	Программ хангамжийг сайжруулж цааснаас татгалзах, бүтээмжийг нэмэгдүүлэх	1.4.3.1	Программ хангамжийн хэрэгцээг тодорхойлох	Барилга байгууламжийн захиалагчийн хяналтын хэлтсийн дарга, Мэргэжилтэн	2.2 4.6	Захиргаа, удирдлагын хэлтэс санхүү, төсөл хөтөлбөрийн хэлтэс	Хэрэгцээ шаардлагын тоо	Шаардлага тодорхой болсон байна
		1.4.3.2	Шаардлагатай тохиолдолд худалдан авалт хийх	Аж ахуй хариуцсан менежер, Барилга байгууламжийн захиалагчийн хяналтын хэлтсийн дарга	1.1 1.3 2.2 4.2 4.3	Захиргаа, удирдлагын хэлтэс	Худалдан авсан тоо	Худалдан авалт хийгдсэн байна

10.2 БАРИЛГЫН МАТЕРИАЛЫН СОРИЛТ, ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ЛАБОРАТОРИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗОРИЛГЫГ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА, ШАЛГУУР ҮЗҮҮЛЭЛТ, ХҮРЭХ ҮР ДҮН

Хүснэгт 14. Барилгын материалын сорилт, шинжилгээний лабораторийн үйл ажиллагааны зорилт

ХӨГЖЛИЙН ЗОРИЛТУУД		ХИЙГДЭХ АЖЛУУД		АЛБАН ТУШААЛ	МЕНЕЖМЕНТ КОД	ОРОЛЦОГЧ ТАЛ	ШАЛГУУР ҮЗҮҮЛЭЛТ	ХҮРЭХ ҮР ДҮН
2.1 ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ХӨГЖЛИЙН ЗОРИЛТ								
2.1.1	Сорилын дээжийг шинжлэх, лабораторид ажиллах процессын зураглал хийх	2.1.1.1	Лабораторийн ажлыг ажилбар тус бүрээр задалж гаргах	Барилгын материалын үйлдвэрлэлийн технологийн заавар хариуцсан мэргэжилтэн, Барилгын материалын үйлдвэрлэлийн судалгаа, бүтээгдэхүүний баталгаажуулалт хариуцсан мэргэжилтэн	2.2 1.3	Барилга, барилгын материалын үйлдвэрлэлийн хэлтэс,	Ажилбарын тоо	Ажлыг нарийвчлан жагсаасан байна
		2.1.1.2	Процессын зургийг зурах	Барилгын материалын үйлдвэрлэлийн технологийн заавар хариуцсан мэргэжилтэн, Барилгын материалын үйлдвэрлэлийн судалгаа, бүтээгдэхүүний баталгаажуулалт хариуцсан мэргэжилтэн	2.2 1.3	Барилга, барилгын материалын үйлдвэрлэлийн хэлтэс,	Процессын зургийн бүрдэл	Процессын зураг зурагдсан байна
		2.1.1.3	Зургийг зурагт хуудас байдлаар хэвлэж ажлын байранд болон шинэ ажилтны судлах баримтад тусгах	Барилгын материалын үйлдвэрлэлийн технологийн заавар хариуцсан мэргэжилтэн, Барилгын материалын үйлдвэрлэлийн судалгаа, бүтээгдэхүүний баталгаажуулалт хариуцсан мэргэжилтэн	3.2 2.2	Сургалт, судалгаа мэдээллийн хэлтэс, Захиргаа, удирдлагын хэлтэс барилга, барилгын материалын үйлдвэрлэлийн хэлтэс,	Хэвлэж түгээсэн тоо	Зурагт хуудас хэлбэрээр байх ёстой газрууддаа тараагдсан байх
		2.1.1.4	Нийтэд таниулан мэдэгдэх хүрээнд шинэчлэн боловсруулж сурталчлах, таниулах	Гадаад, дотоод хамтын ажиллагаа хариуцсан мэргэжилтэн	1.4 1.10 2.9 2.17	Захиргаа, удирдлагын хэлтэс	Хүлээн авсан хүний тоо	Нийтэд хүрч мэдээлэгдсэн байна.

2.1.2	Лабораторид шаардлага хангасан материалыг дээжид авах талаар сурталчлан таниулах	2.1.2.1	Шаардлага хангасан материал бүрдүүлэх, материалын жагсаалтыг шинэчлэн боловсруулах	Хяналт шинжилгээ хариуцсан мэргэжилтэн	2.2 4.2 4.3 4.4	Барилга байгууламжийн захиалагчийн хяналтын хэлтэс, Захиргаа, удирдлагын хэлтэс	Шинэчилсэн материалын тоо	Материал шинэчлэгдэж боловсруулсан байна.
		2.1.2.2	Жагсаалтыг ойлгомжтой байдлаар, зурган хэлбэрээр боловсруулж бэлдэх	Хяналт шинжилгээ хариуцсан мэргэжилтэн	2.2 4.2 4.3 4.4	Барилга байгууламжийн захиалагчийн хяналтын хэлтэс, Захиргаа, удирдлагын хэлтэс	Боловсруулагдсан зургийн тоо	Зурган хэлбэрээр бэлтгэсэн байна.
		2.1.2.3	Нийтэд үр дүнтэй арга хэрэгслийг сонгон мэдээлэх	Хяналт шинжилгээ хариуцсан мэргэжилтэн	2.2 4.2 4.3 4.4	Барилга байгууламжийн захиалагчийн хяналтын хэлтэс, Захиргаа, удирдлагын хэлтэс	Сурталчилсан тоо, хэлбэр	Нийтэд ил тод мэдээлэгдсэн байна.
2.2 ХҮНИЙ НӨӨЦИЙН ХӨГЖЛИЙН ЗОРИЛТ								
2.2.1	ХАБЭА-н сургалтад лабораторийн ажилтнуудыг хамруулах	2.2.1.1	ХАБЭА-н мэргэжилтнийг орлох ажлын байрыг тодорхой болгох	Хүний нөөцийн асуудал хариуцсан мэргэжилтэн Барилгын чанар, аюулгүй байдал хариуцсан мэргэжилтэн	3.2	Захиргаа, удирдлагын хэлтэс	Ажлын байрны тоо	Ажлын байрыг тодорхой болгосон байна
		2.2.1.2	Ажлын байранд ХАБЭА-н сургалтад хамрагдсан байх шаардлагыг нэмэх	Хүний нөөцийн асуудал хариуцсан мэргэжилтэн, Барилгын чанар, аюулгүй байдал хариуцсан мэргэжилтэн	3.2	Захиргаа, удирдлагын хэлтэс	Нэмэх шаардлагын тоо	Шаардлагыг нэмж боловсруулсан байна
		2.2.1.3	ХАБЭА-н мэргэжилтнийг орлох ажилтныг ХАБЭА-н сургалтад хамруулах	Хүний нөөцийн асуудал хариуцсан мэргэжилтэн, Барилгын чанар, аюулгүй байдал хариуцсан мэргэжилтэн	3.2	Захиргаа, удирдлагын хэлтэс	Сургалтын тоо, түвшин	Сургалтад хамрагдаж баталгаажсан байна
2.2.2	Мэргэшсэн боловсон хүчний тоог нэмэгдүүлэх	2.2.2.1	Орон тооны хэрэгцээг гаргах	Хүний нөөцийн асуудал хариуцсан мэргэжилтэн	3.2	Захиргаа, удирдлагын хэлтэс	Хэрэгцээт орон тоо	Хэрэгцээ гарсан байна
		2.2.2.2	Орон тоог батлуулах	Хүний нөөцийн асуудал хариуцсан мэргэжилтэн	3.2	Захиргаа, удирдлагын хэлтэс	Батлагдсан оо	Батлуулсан байна

		2.2.2.3	Орон тоонд хүн авах	Хүний нөөцийн асуудал хариуцсан мэргэжилтэн	3.2	Захиргаа, удирдлагын хэлтэс	Авсан хүний тоо	Орон тоонд хүн авсан байна
2.3 МАТЕРИАЛЛАГ БААЗЫН ХӨГЖЛИЙН ЗОРИЛТ								
2.3.1	Шинэ технологийг байнга судлах, орчин үеийн лабораторийн түвшинд тоног төхөөрөмжийг шинэчлэх	2.3.1.1	Шинэ материалын хэрэглээ, импортоор орж ирэх, үйлдвэрлэх боломжтойг судлах	Барилга, барилгын материалын үйлдвэрлэлийн хэлтсийн дарга, Барилга, барилгын материалын үйлдвэрлэлийн хэлтсийн ахлах мэргэжилтэн, Барилгын материалын үйлдвэрлэлийн технологийн заавар хариуцсан мэргэжилтэн, Барилгын материалын үйлдвэрлэлийн технологийн заавар хариуцсан мэргэжилтэн, Харилгын материалын үйлдвэрлэлийн судалгаа, Бүтээгдэхүүний баталгаажуулалт хариуцсан мэргэжилтэн	1.4 2.2	Барилга, барилгын материалын үйлдвэрлэлийн хэлтэс,	Судлагдахууны тоо	Зах зээлийг байнга судалж шинжлэх шаардлагатай материалуудыг тогтоосон байна
		2.3.1.2	Уг материалыг шинжлэх боломжийг тогтоох	Барилга, барилгын материалын үйлдвэрлэлийн хэлтсийн дарга Барилга, барилгын материалын үйлдвэрлэлийн хэлтсийн ахлах мэргэжилтэн Барилгын материалын үйлдвэрлэлийн технологийн заавар хариуцсан мэргэжилтэн Барилгын материалын үйлдвэрлэлийн технологийн заавар хариуцсан мэргэжилтэн Барилгын материалын үйлдвэрлэлийн судалгаа, бүтээгдэхүүний баталгаажуулалт хариуцсан мэргэжилтэн	1.4 2.2 2.5	Барилга, барилгын материалын үйлдвэрлэлийн хэлтэс,	Тодорхойлсон боломжийн тоо	Хуучин багажаар шинжлэх, сорил хийх боломжийг судлан гаргасан байна
		2.3.1.3	Тоног төхөөрөмж, технологийн талаар судалгаа хийх	Барилга, барилгын материалын үйлдвэрлэлийн хэлтсийн дарга Барилга, барилгын материалын үйлдвэрлэлийн хэлтсийн ахлах мэргэжилтэн	1.4 2.2 2.5	Барилга, барилгын материалын үйлдвэрлэлийн хэлтэс,	Хийгдсэн судалгаа, төхөөрөмжийн тоо	Шинэ тоног төхөөрөмжийн судалгаа хийгдсэн байна

				Барилгын материалын үйлдвэрлэлийн технологийн заавар хариуцсан мэргэжилтэн Барилгын материалын үйлдвэрлэлийн технологийн заавар хариуцсан мэргэжилтэнр Барилгын материалын үйлдвэрлэлийн судалгаа, бүтээгдэхүүний баталгаажуулалт хариуцсан мэргэжилтэн				
		2.3.1.4	Шинэ тоног төхөөрөмжийг Худалдан авах, практикт нэвтрүүлэх	Барилга, барилгын материалын үйлдвэрлэлийн хэлтсийн дарга Барилга, барилгын материалын үйлдвэрлэлийн хэлтсийн ахлах мэргэжилтэн Барилгын материалын үйлдвэрлэлийн технологийн заавар хариуцсан мэргэжилтэн Барилгын материалын үйлдвэрлэлийн технологийн заавар хариуцсан мэргэжилтэнр Барилгын материалын үйлдвэрлэлийн судалгаа, бүтээгдэхүүний баталгаажуулалт хариуцсан мэргэжилтэн	1.4 2.2 2.5 1.14	Барилга, барилгын материалын үйлдвэрлэлийн хэлтэс,	Худалдан авсан, нэвтрүүлсэн тоо	Шинэ тоног төхөөрөмж худалдан авч бүтээмж нэмэгдсэн байна
2.4 САНХҮҮГИЙН ТӨЛӨВ БАЙДАЛ								
2.4.1	Сорил шинжилгээний үйл ажиллагааны санхүүжилтийг нэмэгдүүлэх чиглэлээр санаачилгатай ажиллах	2.4.1.1	Шаардлагатай зардлыг төсөвт суулгах, саналыг уламжлах	Санхүү, төсөл хөтөлбөрийн хэлтсийн дарга, Ахлах нягтлан бодогч	4.5 4.6	Санхүү, төсөл хөтөлбөрийн хэлтэс	Баталсан зардлын хэмжээ	Зардал тодорхой болсон байна
		2.4.1.2	Төсвийг батлуулах	Санхүү, төсөл хөтөлбөрийн хэлтсийн дарга, Ахлах нягтлан бодогч	4.5 4.6	Санхүү, төсөл хөтөлбөрийн хэлтэс	Төсөв	Төсөв батлагдсан байна

10.3 НИЙТИЙН АЖ АХУЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗОРИЛГЫГ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА, ШАЛГУУР ҮЗҮҮЛЭЛТ, ХҮРЭХ ҮР ДҮН

Хүснэгт 15. Нийтийн аж ахуйн үйл ажиллагааны зорилт

ХӨГЖЛИЙН ЗОРИЛТУУД		ХИЙГДЭХ АЖЛУУД		АЛБАН ТУШААЛ	МЕНЕЖМЕН Т КОД	ОРОЛЦОГЧ ТАЛ	ШАЛГУУР ҮЗҮҮЛЭЛТ	ХҮРЭХ ҮР ДҮН
3.1 УДИРДЛАГА ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТЫН ХӨГЖЛИЙН ЗОРИЛТ								
3.1.1	Нийтийн аж ахуйн чиглэлээр нэгдсэн бодлого хөтөлбөрийг шинэчлэн боловсруулахад оролцон хэрэгжилтийг хангуулах	3.1.1.1	Бодлогод тусгах асуудлыг холбогдох газар нэгжээс авч нэгтгэх, боловсруулах	Мэргэжилтэн, Төсөл арга хэмжээний тайлан мэдээ хариуцсан мэргэжилтэн, Ахуйн бохир ус цэвэрлэх байгууламжийн барилгын ажилд техникийн хяналт хариуцсан инженер, Төсөл арга хэмжээний тайлан мэдээ хариуцсан мэргэжилтэн,	2.2 1.4	Нийтийн аж ахуйн хэлтсийн дарга, Удирдлагын алба Барилга байгууламжийн захиалагчийн хяналтын хэлтэс,	Нэгтгэсэн саналын тоо	Цуглуулж нэгтгэж, боловсруулалт хийгдсэн байна.
		3.1.1.2	Саналыг холбогдох газруудад тавих, ойлгуулах	Мэргэжилтэнw Төсөл арга хэмжээний тайлан мэдээ хариуцсан мэргэжилтэн, Ахуйн бохир ус цэвэрлэх байгууламжийн барилгын ажилд техникийн хяналт хариуцсан инженер Төсөл арга хэмжээний тайлан мэдээ хариуцсан мэргэжилтэн,	2.2 1.4	Нийтийн аж ахуйн хэлтсийн дарга, Удирдлагын алба Барилга байгууламжийн захиалагчийн хяналтын хэлтэс,	Зөвшилцсөн ойлголтын тоо	Эрх бүхий албан тушаалтанд танилцуулсан байна
		3.1.1.3	Саналыг холбогдох газруудаар хамтран шийдвэрлүүлэх	Мэргэжилтэн, Төсөл арга хэмжээний тайлан мэдээ хариуцсан мэргэжилтэн, Ахуйн бохир ус цэвэрлэх байгууламжийн барилгын ажилд техникийн хяналт хариуцсан инженер Төсөл арга хэмжээний тайлан мэдээ хариуцсан мэргэжилтэн,	2.2 1.4 4.1	Нийтийн аж ахуйн хэлтсийн дарга, Удирдлагын алба Барилга байгууламжийн захиалагчийн хяналтын хэлтэс,	Шийдвэрийн тоо	Тушаал шийдвэрээр баталгаажсан байна
		3.1.1.4	Бодлогыг хэрэгжүүлэх, хэвшүүлэх ажил хийх	Мэргэжилтэн,	2.2	Нийтийн аж ахуйн хэлтсийн дарга,	Хэрэгжсэн ажлын тоо	Бодлого хэрэгжиж эхэлсэн байна

				Төсөл арга хэмжээний тайлан мэдээ хариуцсан мэргэжилтэн, Ахуйн бохир ус цэвэрлэх байгууламжийн барилгын ажилд техникийн хяналт хариуцсан инженер Төсөл арга хэмжээний тайлан мэдээ хариуцсан мэргэжилтэн,	1.4	Удирдлагын алба Барилга байгууламжийн захиалагчийн хяналтын хэлтэс,		
3.2 ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ХӨГЖЛИЙН ЗОРИЛТ								
3.2.1	Нийтийн аж ахуйн хэрэгцээ шаардлагад тулгуурлан онол арга зүйн үндэслэлтэй судалгааны ажлыг гүйцэтгэх, Шинэ дэвшилтэт техник технологи нэвтрүүлэн, хөрөнгө оруулалт оновчтой төлөвлөх	3.2.1.1	Судалгаа авч буй арга зам, арга хэрэгсэл, давтамж зэрэгт дүн шинжилгээ хийх, шинэчилж хэрэгжүүлэх	Сургалт, судалгаа мэдээллийн хэлтсийн ахлах мэргэжилтэн, Сургалт, судалгаа мэдээллийн хэлтсийн дарга Барилгын салбарын технологи, мэдээллийн нэгдсэн сан хариуцсан мэргэжилтэн,	1.4 2.2 4.4	Нийтийн аж ахуйн хэлтсийн дарга, Сургалт, судалгаа мэдээллийн хэлтэс,	Шинэчилсэн хувилбар	Судалгааны арга зүй шинэчлэгдэж сайжирсан байна.
		3.2.1.2	Дижитал шийдэл, программтай болох	Сургалт, судалгаа мэдээллийн хэлтсийн ахлах мэргэжилтэн Сургалт, судалгаа мэдээллийн хэлтсийн дарга Барилгын салбарын технологи, мэдээллийн нэгдсэн сан хариуцсан мэргэжилтэн, Мэдээллийн технологи, дотоод сүлжээний асуудал хариуцсан мэргэжилтэн	2.2 4.5	Захиргаа, удирдлагын хэлтэс	Программ	Хэрэглэгч, харилцагч нарт ойлгомжтой программтай болсон байна.
3.3 ХҮНИЙ НӨӨЦИЙН ХӨГЖЛИЙН ЗОРИЛТ								
3.3.1	Менежментийн сургалтыг тогтмол зохион байгуулах	3.3.1.1	Сургалтын хэрэгцээг гаргах	Хүний нөөцийн асуудал хариуцсан мэргэжилтэн Барилгын салбарын мэргэжилтэй ажилчдын асуудал хариуцсан мэргэжилтэн	3.2 3.1 3.4 3.7	Захиргаа, удирдлагын хэлтэс	Сургалтын хөтөлбөр	Хэрэгцээ гарсан байна
		3.3.1.2	Сургалтын төлөвлөгөөнд оруулах	Хүний нөөцийн асуудал хариуцсан мэргэжилтэн Барилгын салбарын мэргэжилтэй ажилчдын асуудал хариуцсан мэргэжилтэн	3.2 3.1 3.4 3.7	Захиргаа, удирдлагын хэлтэс	Байгууллагын батлагдсан төсөв	Төлөвлөгөөнд багтсан байна

		3.3.1.3	Сургалтад хамруулах	Хүний нөөцийн асуудал хариуцсан мэргэжилтэн, Барилгын салбарын мэргэжилтэй ажилчдын асуудал хариуцсан мэргэжилтэн	3.2 3.1 3.4 3.7	Захиргаа, удирдлагын хэлтэс	Хамрагдсан хүмүүсийн тоо	Сургалтын үр дүн, сэтгэл ханамж бий болсон байна
3.3.2	Мэргэжлийн чиглэлээр инженер техникийн ажилтнуудыг сургах, мэргэшүүлэх	3.3.2.1	Сургалтын хэрэгцээг тодорхойлох	Хүний нөөцийн асуудал хариуцсан мэргэжилтэн, Барилгын салбарын мэргэжилтэй ажилчдын асуудал хариуцсан мэргэжилтэн	3.2 3.1 3.4 3.7	Захиргаа, удирдлагын хэлтэс	Хэрэгцээ шаардлагын тоо	Хэрэгцээ шаардлага тодорхой болсон байна
		3.3.2.2	Сургалтад хамруулах	Хүний нөөцийн асуудал хариуцсан мэргэжилтэн Барилгын салбарын мэргэжилтэй ажилчдын асуудал хариуцсан мэргэжилтэн	3.2 3.1 3.4 3.7	Захиргаа, удирдлагын хэлтэс	Хамрагдсан хүмүүсийн тоо	Сургалтын үр дүн
3.4 МАТЕРИАЛЛАГ БААЗЫН ХӨГЖЛИЙН ЗОРИЛТ								
3.4.1	Шаардлагатай компьютер, тоног төхөөрөмжийг нэмэх	3.4.1.1	Тоног төхөөрөмжийн хэрэгцээг тодорхойлох	Аж ахуй хариуцсан менежер, Ерөнхий инженер	2.2 4.5	Барилга байгууламжийн захиалагчийн хяналтын хэлтэс, Захиргаа, удирдлагын хэлтэс	Тодорхойлогдсон тоо ширхэг	Хэрэгцээ тодорхойлогдсон байна.
		3.4.1.2	Шаардлагатай компьютер, тоног төхөөрөмжийн төсвийг улсын төсөвт тусгах	Ерөнхий инженер, Санхүү, төсөл хөтөлбөрийн хэлтсийн дарга, Ахлах нягтлан бодогч	4.5	Удирдлагын алба	Шаардлагатай төсвийн хэмжээ	Төсөвт тусгагдаж хөрөнгө оруулалт хийгдсэн байна
		3.4.1.3	Шаардлагатай компьютер, тоног төхөөрөмжийн худалдан авалт хийх	Борлуулалт, орлогын нярав, Нягтлан бодогч	4.5 2.2	Захиргаа, удирдлагын хэлтэс санхүү, төсөл хөтөлбөрийн хэлтэс	Худалдан авсан техникийн тоо	Техник, технологийн бүтээмж нэмэгдсэн байна
3.4.2	Ажиллах нөхцөл боломжоор хангах, өрөө тасалгааны тоог нэмэгдүүлэх	3.4.2.1	Шаардлагатай өрөө тасалгааны хэрэгцээг тодорхойлох	Дотоод ажил хариуцсан мэргэжилтэн, Аж ахуй хариуцсан менежер	2.2	Захиргаа, удирдлагын хэлтэс	Тодорхойлогдсон өрөө тасалгааны хэмжээ	Шаардлага тодорхойлогдож, шаардлагатай бол өрөөтэй болсон байна.

10.4 БАРИЛГА, БАРИЛГЫН МАТЕРИАЛЫН ҮЙЛДВЭРЛЭЛ, ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗОРИЛГЫГ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА, ШАЛГУУР ҮЗҮҮЛЭЛТ, ХҮРЭХ ҮР ДҮН

Хүснэгт 16. Барилга, барилгын материалын үйлдвэрлэлийн үйл ажиллагааны зорилт

ХӨГЖЛИЙН ЗОРИЛТУУД		ХИЙГДЭХ АЖЛУУД		АЛБАН ТУШААЛ	МЕНЕЖМЕ НТ КОД	ОРОЛЦОГЧ ТАЛ	ШАЛГУУР ҮЗҮҮЛЭЛТ	ХҮРЭХ ҮР ДҮН
4.1 УДИРДЛАГА, ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТЫН ХӨГЖЛИЙН ЗОРИЛТ								
4.1.1	Гаалийн байгууллагатай хамтын ажиллагааг сайжруулах, хилээр оруулж ирэх бараанд тавих шаардлагыг тодорхой болгох	4.1.1.1	Импортын барилгын материалд заавал баталгаажуулалт хийн тохирлын гэрчилгээ авч байх талаар хууль дүрэмд өөрчлөлт оруулахад санаачилгатай ажиллах	Барилга, барилгын материалын үйлдвэрлэлийн хэлтсийн дарга, Барилга, барилгын материалын үйлдвэрлэлийн хэлтсийн ахлах мэргэжилтэн, Барилгын материалын үйлдвэрлэлийн технологийн заавар хариуцсан мэргэжилтэн, Барилгын чанар, аюулгүй байдал хариуцсан мэргэжилтэн, Барилгын материалын үйлдвэрлэлийн технологийн заавар хариуцсан мэргэжилтэн, Барилгын материалын үйлдвэрлэлийн судалгаа, бүтээгдэхүүний баталгаажуулалт хариуцсан мэргэжилтэн, Ерөнхий инженер, Барилгын салбарын технологи, мэдээллийн нэгдсэн сан хариуцсан мэргэжилтэн	2.2 1.3 2.5 4.2 4.3	Барилга, барилгын материалын үйлдвэрлэлийн хэлтэс, Захиргаа, удирдлагын хэлтэс Барилга байгууламжийн захиалагчийн хяналтын хэлтэс	Санал боловсруулж хүргүүлсэн тоо	Барилгын материал бүрт тохирлын гэрчилгээ авдаг болсон байна
		4.1.1.2	Импортын бараа материалын талаар бүртгэлтэй болох, нэгдсэн мэдээллийн сан үүсгэх ажлыг холбогдох байгууллагуудтай хамтран хэрэгжүүлэх	Барилга, барилгын материалын үйлдвэрлэлийн хэлтсийн дарга, Барилга, барилгын материалын үйлдвэрлэлийн хэлтсийн ахлах мэргэжилтэн, Барилгын материалын үйлдвэрлэлийн технологийн	2.2 1.3 2.5 4.2 4.3	Барилга, барилгын материалын үйлдвэрлэлийн хэлтэс, Захиргаа, удирдлагын хэлтэс, Барилга байгууламжийн	Мэдээллийн сангийн дата	Нэгдсэн бүртгэлтэй болсон байна

				заавар хариуцсан мэргэжилтэн, Барилгын чанар, аюулгүй байдал хариуцсан мэргэжилтэн Барилгын материалын үйлдвэрлэлийн технологийн заавар хариуцсан мэргэжилтэн, Барилгын материалын үйлдвэрлэлийн судалгаа, бүтээгдэхүүний баталгаажуулалт хариуцсан мэргэжилтэн, Ерөнхий инженер, Барилгын салбарын технологи, мэдээллийн нэгдсэн сан хариуцсан мэргэжилтэн		захиалагчийн хяналтын хэлтэс		
4.1.2	Санхүүгийн менежментийг сайжруулах (Барилгын материал баталгаажуулсан тооноос хамаарч орлого олох үүрэг хүлээдэг)	4.1.2.1	Хэлтсийн чиг үүргийг шинэчлэх	Ерөнхий инженер, Захиргаа, удирдлагын хэлтсийн дарга, Хяналт шинжилгээ, хуулийн албаны дарга	4.1 4.2 4.3	Удирдлагын алба, Барилга байгууламжийн захиалагчийн хяналтын хэлтэс	Санхүүгийн менежментээр шинэчилсэн ажил, үйл ажиллагаа	Хэлтсийн дүрэм шинэчлэгдсэн байна.
		4.1.2.2	Санхүүгийн орлогын моделийг сайжруулах	Ахлах нягтлан бодогч, Ерөнхий инженер	1.10 2.9 4.5	Санхүү, төсөл хөтөлбөрийн хэлтэс	Нэмэгдсэн орлогын урсгал	Орлогын урсгал нэмэгдэнэ.
4.1.3	Барилгын материалын хэрэглээ зохицуулалтын талаар холбогдох хууль тогтоомж, дүрэм журмын хэрэгжилтийг хангуулах, шинэчлэх талаар ажиллах	4.1.3.1	Дотоодын үйлдвэрлэсэн барилгын материалын үйлдвэрлэлд тулгамдаж буй асуудлыг тодорхойлох	Ерөнхий инженер, Хуулийн асуудал хариуцсан мэргэжилтэн, Барилга, барилгын материалын үйлдвэрлэлийн хэлтсийн ахлах мэргэжилтэн	2.2 4.2 4.3	Захиргаа, удирдлагын хэлтэс Барилга байгууламжийн захиалагчийн хяналтын хэлтэс, Барилга, барилгын материалын үйлдвэрлэлийн хэлтэс	Тулгамдсан асуудлын тоо	Оролцогч талууд тулгамдаж буй асуудлыг тодорхойлсон байна.
		4.1.3.2	Барилга, хот байгуулалтын салбартай холбоотой Их дээд сургууль	Ерөнхий инженер, Хуулийн асуудал хариуцсан мэргэжилтэн,	2.2 4.2 4.3	Сургалт, судалгаа мэдээллийн хэлтэс, Захиргаа, удирдлагын хэлтэс	Хэлэлцүүлгий н болон судалгааны ажлын тоо	Хэлэлцүүлэг, судалгааны ажлын үр дүнд хууль тогтоомж, дүрэм журам

			боловсролын байгууллагуудын хууль, дүрэм журам, норм нормативтай холбоотой хэлэлцүүлэг өрнүүлж, судалгааны ажлыг чиглүүлэх	Барилга, барилгын материалын үйлдвэрлэлийн хэлтсийн ахлах мэргэжилтэн, Сургалт, судалгаа мэдээллийн хэлтсийн дарга				шинэчлэгдсэн байна.
		4.1.3.3	Дотоодын үйлдвэрлэгчдийг чиглэсэн хууль дүрэм, зохицуулалтыг тайлбарлаж түгээх ажлыг үр дүнтэй зохион байгуулах	Хяналт шинжилгээ хариуцсан мэргэжилтэн, Хуулийн асуудал хариуцсан мэргэжилтэн	2.2	Захиргаа, удирдлагын хэлтэс	Түгээсэн сувгийн тоо Хийсэн ажлын тоо	Тайлбарлаж түгээн дэлгэрүүлсэн байна Үйлчилгээ авч буй хүмүүст мэдээлэл хүрсэн байна
4.1.4	Барилгын салбарын боловсон хүчний бодлогыг сайжруулахад санаачилгатай ажиллах	4.1.4.1	Зах зээлд хэрэгцээтэй байгаа нарийн мэргэжлийн боловсон хүчнийг бэлтгэх эрэлт хэрэгцээг тогтоодог болоход санаачилгатай ажиллах	Хүний нөөцийн асуудал хариуцсан мэргэжилтэн	3.2	Захиргаа, удирдлагын хэлтэс Барилга байгууламжийн захиалагчийн хяналтын хэлтэс,	Санаачилгын тоо, Хэрэгжсэн санаачилгын тоо	Санаачилга хэрэгжсэнээр бүтээмж нэмэгдсэн байна
4.1.5	Газар хөдлөлтийг баталгаажуулан паспортжуулах ажлыг зохион байгуулах	4.1.5.1	Хөдөлмөр нийгмийн хамгааллын яам болоод нийслэлд зохион байгуулах талаар санал боловсруулж шаардлага тавих, үйл ажиллагааг тогтмолжуулах	Газар хөдлөл, техникийн аюулгүй байдал, хөдөлмөр хамгаалал хариуцсан мэргэжилтэн, Ерөнхий инженер, Хяналт шинжилгээ, хуулийн албаны дарга	2.2 2.17	Барилга, барилгын материалын үйлдвэрлэлийн хэлтэс, Захиргаа, удирдлагын хэлтэс	Паспортын тоо	Холбогдох газруудад шаардлага тавьсан байна. Паспортжуулах ажлыг зохион байгуулсан байна.
4.1.6	Олон улсын байгууллагын зөвлөмжийг хэрэгжүүлэх	4.1.6.1	Жайкагийн гаргасан зааврыг цаашид үйл ажиллагаанд мөрдөх эсэхийг шийдвэрлэх	Газар хөдлөл, техникийн аюулгүй байдал, хөдөлмөр хамгаалал хариуцсан мэргэжилтэн, Барилга, барилгын материалын үйлдвэрлэлийн хэлтсийн дарга, Ерөнхий инженер, Хяналт шинжилгээ хариуцсан мэргэжилтэн	2.2 4.2 4.3	Барилга, барилгын материалын үйлдвэрлэлийн хэлтэс,	Шийдвэрийн тоо	Тус журмыг цаашид хэрэглэх эсэхийг шийдвэрлэсэн байна

				Хуулийн асуудал хариуцсан мэргэжилтэн				
		4.1.6.2	Шийдлийн дагуу нэгдсэн бодлогыг хэрэгжүүлэх	Газар хөдлөл, техникийн аюулгүй байдал, хөдөлмөр хамгаалал хариуцсан мэргэжилтэн, Барилга, барилгын материалын үйлдвэрлэлийн хэлтсийн дарга, Ерөнхий инженер	2.2 4.3 4.2	Барилга, барилгын материалын үйлдвэрлэлийн хэлтэс	Хэрэгжсэн шийдлийн тоо	Шинэ зохицуулалт хэрэгжиж эхэлсэн байна.
4.1.6	Газар хөдлөлтийг хэмждэг багаж хэрэгслийн талаар нэгдсэн ойлголтыг хууль дүрэмд тодорхой тусгаж өгөх	4.1.6.1	Газар хөдлөлтийг хэмждэг багаж хэрэгслийн талаар нэгдсэн ойлголтыг хууль дүрэмд тодорхой тусгах	Газар хөдлөл, техникийн аюулгүй байдал, хөдөлмөр хамгаалал хариуцсан мэргэжилтэн, Хүний нөөцийн асуудал хариуцсан мэргэжилтэн Барилга, барилгын материалын үйлдвэрлэлийн хэлтсийн дарга	3.2 4.2 4.2 4.4	Барилга, барилгын материалын үйлдвэрлэлийн хэлтэс, Захиргаа, удирдлагын хэлтэс	Тусгагдсан зүйл, заалтын тоо	Газар хөдлөлтийг хэмждэг багаж хэрэгслийн талаар нэгдсэн ойлголтыг хууль дүрэмд тусгагдсан байна
		4.1.6.2	Хууль, бодлого журам, дүрмээ хэвшүүлэх	Ерөнхий инженер, Захиргаа, удирдлагын хэлтсийн дарга,	2.2 4.1	Барилга байгууламжийн захиалагчийн хяналтын хэлтэс, Захиргаа, удирдлагын хэлтэс	Шинэчилсэн журмын тоо	Хууль, бодлого журам, дүрмээ хэвшсэн байна
4.1.7	Улсын комиссын бүрэлдэхүүнд газар хөдлөлт хариуцсан мэргэжилтний оролцоог бий болгох	4.1.7.1	Улсын комиссын бүрэлдэхүүнд газар хөдлөлт хариуцсан мэргэжилтний оролцоог бий болгох талаар санал хүргүүлэх	Газар хөдлөл, техникийн аюулгүй байдал, хөдөлмөр хамгаалал хариуцсан мэргэжилтэн, Ерөнхий инженер, Мэргэжилтэн	1.3 1.2 1.14 4.4	Барилга, барилгын материалын үйлдвэрлэлийн хэлтэс, Удирдлагын алба Барилга байгууламжийн захиалагчийн хяналтын хэлтэс,	Саналын үндэслэл	Санал гаргаж шийдвэрлэгдсэн байна
		4.1.7.2	Мэргэжлийн үйл ажиллагааг тогтвортой зохион байгуулах	Газар хөдлөл, техникийн аюулгүй байдал, хөдөлмөр хамгаалал хариуцсан мэргэжилтэн, Ерөнхий инженер, Мэргэжилтэн	1.3 1.2 1.14 4.4	Барилга, барилгын материалын үйлдвэрлэлийн хэлтэс, Удирдлагын алба Барилга байгууламжийн захиалагчийн хяналтын хэлтэс,	Зохион байгуулагдсан ажлын тоо	Газар хөдлөлтийн мэргэжилтний ажлын үр дүн гарсан байна

4.1.8	Газар хөдлөлтийн эрчмийг судлах төв лаборатори байгуулах санал үндэслэлийг гаргаж санаачилгатай ажиллах	4.1.8.1	Газар хөдлөлтийн эрчмийг судлах төв лаборатори байгуулах хэрэгцээ шаардлагыг тодорхойлох	Хяналт шинжилгээ хариуцсан мэргэжилтэн, Хуулийн асуудал хариуцсан мэргэжилтэн Ерөнхий инженер,	4.1 1.3 2.1 2.2 4.4	Удирдлагын алба Барилга байгууламжийн захиалагчийн хяналтын хэлтэс, Захиргаа, удирдлагын хэлтэс	Хэрэгцээ шаардлагын үндэслэл	Хэрэгцээ шаардлага тодорхойлогдсон байна
		4.1.8.2	Одоо хийгдэж байгаа процессын зураглалыг хийж сайжруулах	Ерөнхий инженер, Мэргэжилтэн, Хүний нөөцийн асуудал хариуцсан мэргэжилтэн	2.2 3.2 3.1 4.2 4.3 4.2	Барилга байгууламжийн захиалагчийн хяналтын хэлтэс, Захиргаа, удирдлагын хэлтэс	Сайжруулагдсан процессын зургийн тоо	Процессын зураг сайжирсан байна
		4.1.8.3	Процесстой холбоотой оролцогч талуудын чиг үүргийг тодорхойлох	Дотоод ажил хариуцсан мэргэжилтэн, Гадаад, дотоод хамтын ажиллагаа хариуцсан мэргэжилтэн, Хүний нөөцийн асуудал хариуцсан мэргэжилтэн, Ерөнхий инженер, Мэргэжилтэн	1.10 2.1 2.2 2.4 2.9 2.10 2.14	Захиргаа, удирдлагын хэлтэс Барилга байгууламжийн захиалагчийн хяналтын хэлтэс,	Тодорхойлсон чиг үүргийн тоо	Оролцогч талуудын оролцоо сайжирсан байна
4.1.9	Тусгай зөвшөөрөл олгох үйл ажиллагааны бодлого журмыг шинэчлэх	4.1.9.1	Тусгай зөвшөөрөл, хураамжийг төвлөрүүлдэг бодлого журмыг шинэчлэх	Хяналт шинжилгээ хариуцсан мэргэжилтэн, Хуулийн асуудал хариуцсан мэргэжилтэн, Дотоод ажил хариуцсан мэргэжилтэн, Ерөнхий инженер	2.2 4.2 4.3 4.4	Барилга байгууламжийн захиалагчийн хяналтын хэлтэс, Захиргаа, удирдлагын хэлтэс	Шинэчилсэн журмын тоо	Төвлөрүүлсэн хураамжийн хэмжээ өссөн байна
4.2 ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ХӨГЖЛИЙН ЗОРИЛТ								
4.2.1	Барилгын салбарын хэмжээнд гамшгийн эрсдэлийг бууруулах чиглэлээр хийгдсэн ажлыг холбогдох байгууллагыг мэдээлээр хангах	4.2.1.1	Газар хөдлөлтийн үйл ажиллагааг паспортжуулан гэрчилгээ олгох ажиллагааг хялбар болгох	Ерөнхий инженер, Хяналт шинжилгээ, хуулийн албаны дарга	1.12 2.2 4.2 4.3 4.4	Барилга байгууламжийн захиалагчийн хяналтын хэлтэс, Захиргаа, удирдлагын хэлтэс	Олгосон паспортын тоо	Газар хөдлөлтийн үйл ажиллагааг паспортжуулах үйл ажиллагаа хялбар болсон байна
		4.2.1.2	Холбогдох газруудтай хамтарч үйл ажиллагааг нийтэд сурталчлах, мэдээлээр хангах	Гадаад, дотоод хамтын ажиллагаа хариуцсан мэргэжилтэн, Ерөнхий инженер, Мэргэжилтэн	1.10 2.10 2.2 2.17 1.14	Сургалт, судалгаа мэдээллийн хэлтэс, Захиргаа, удирдлагын хэлтэс	Эрсдэлийг бууруулах чиглэлд хамтарсан байгууллагын тоо	Барилгын салбарын гамшгийн эрсдэл буурсан байна

4.2.2	Лабораторид шинжлэх нэр төрлийг олшруулах, хүчин чадлыг нэмэгдүүлэх, технологийн шинэчлэл хийх	4.2.2.1	Шинэ технологийг судлах, шинээр орж ирж буй материалыг судлах, жагсаалт гаргах	Ерөнхий инженер, Барилгын салбарын технологи, мэдээллийн нэгдсэн сан хариуцсан мэргэжилтэн,	2.5 4.6 1.14 1.6 1.7	Удирдлагын алба Барилга байгууламжийн захиалагчийн хяналтын хэлтэс, Барилга, барилгын материалын үйлдвэрлэлийн хэлтэс	Технологийн тоо Судалсан материалын тоо	Технологийг болон шинээр орж ирж буй материал судлагдаж хэрэгцээ шаардлага тодорхой болсон байна.
		4.2.2.2	Шаардлагатай тоног төхөөрөмжөөр хангахын тулд худалдан авахаар төсөвт суулгах	Ерөнхий инженер, Мэргэжилтэн Санхүү, төсөл хөтөлбөрийн хэлтсийн дарга, Ахлах нягтлан бодогч	2.2 4.2 4.3 4.4 4.5 4.6	Санхүү, төсөл хөтөлбөрийн хэлтэс, Удирдлагын алба Барилга байгууламжийн захиалагчийн хяналтын хэлтэс,	Төсөвт суусан үнийн дүн	Төсөвт суусан байна
		4.2.2.3	Лабораторид шинжлэх нэр төрлийг олшруулах, хүчин чадлыг нэмэгдүүлэх, технологийн шинэчлэл хийх	Ерөнхий инженер, Мэргэжилтэн Санхүү, төсөл хөтөлбөрийн хэлтсийн дарга, Ахлах нягтлан бодогч	2.2 4.2 4.3 4.4 4.5 4.6	Санхүү, төсөл хөтөлбөрийн хэлтэс, Удирдлагын алба Барилга байгууламжийн захиалагчийн хяналтын хэлтэс,	Шинэчлэгдсэн тоног төхөөрөмжийн тоо, нэмэгдсэн хүчин чадлын хэмжээ	Лабораторид шинжлэх нэр төрлийг олшруулах, хүчин чадлыг нэмэгдэж, шинэчлэл хийгдсэн байна
4.2.3	Барилгын материал болон газар хөдлөлтийн талаар статистик судалгаа, мэдээллийн сан үүсгэх	4.2.3.1	Дижитал шийдлийг ашиглан боловсронгуй болгох, программтай болох	Мэдээллийн технологи, дотоод сүлжээний асуудал хариуцсан мэргэжилтэн, Ахлах нягтлан бодогч, Хангамжийн нярав,	2.1 2.4 2.5 2.12	Сургалт, судалгаа мэдээллийн хэлтэс, Санхүү, төсөл хөтөлбөрийн хэлтэс	Судалгааны цар хүрээ, мэдээллийн сангийн хэмжээ	Барилгын материал болон газар хөдлөлтийн талаар статистик судалгаа, мэдээллийн сантай болсон байна
4.2.4	Газар хөдлөлийн Дэд хөтөлбөр зохион байгуулах	4.2.4.1	ХНХЯ-тай хамтран дэд хөтөлбөрүүд хэрэгжүүлэх талаар албан бичиг хүргүүлэх	Захиргаа, удирдлагын хэлтсийн дарга, Ерөнхий инженер, Газар хөдлөл, техникийн аюулгүй байдал, хөдөлмөр хамгаалал хариуцсан мэргэжилтэн,	2.2 1.14	Захиргаа, удирдлагын хэлтэс Удирдлагын алба Барилга, барилгын материалын үйлдвэрлэлийн хэлтэс,	Хөтөлбөрийн үндэслэлийн тоо	Албан бичиг хүргэгдэж зөвшилцөж баталсан байна
		4.2.4.2	Газар хөдлөлийн дэд хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх	Гадаад, дотоод хамтын ажиллагаа хариуцсан мэргэжилтэн Ерөнхий инженер, Газар хөдлөл, техникийн аюулгүй байдал, хөдөлмөр	1.10 1.14 2.10 2.2	Удирдлагын алба, Захиргаа, удирдлагын хэлтэс Барилга, барилгын материалын үйлдвэрлэлийн хэлтэс	Хэрэгжсэн хөтөлбөрийн тоо, үр дүн	Хамтарч ажиллан төлөвлөгөөт ажлууд хийгдсэн байна

				хамгаалал хариуцсан мэргэжилтэн,				
4.2.5	Газар хөдлөлийн дүрэм журам эрх зүйн актуудын хэрэгжилтэд байнга хяналт тавьж, боловсронгуй болгоход санаачилгатай ажиллах	4.2.5.1	Газар хөдлөлттэй холбоотой эрх зүйн актууд нь өнөө цагийн шаардлагад нийцэж байгаа эсэхэд дүн шинжилгээ хийх	Газар хөдлөл, техникийн аюулгүй байдал, хөдөлмөр хамгаалал хариуцсан мэргэжилтэн, Ерөнхий инженер, Хуулийн асуудал хариуцсан мэргэжилтэн	2.2 1.14 1.12	Барилга, барилгын материалын үйлдвэрлэлийн хэлтэс, Барилга байгууламжийн захиалагчийн хяналтын хэлтэс, Захиргаа, удирдлагын хэлтэс	Дүн шинжилгээ хийсэн бодлогын баримт бичгийн тоо	Эрх зүйн актуудад дүн шинжилгээ хийсэн байна
		4.2.5.2	Шинэчлэх шаардлагатай дүрэм журамд оруулах өөрчлөлтүүдийг гарган санал хүргүүлэх, шийдүүлэх	Газар хөдлөл, техникийн аюулгүй байдал, хөдөлмөр хамгаалал хариуцсан мэргэжилтэн, Ерөнхий инженер, Хуулийн асуудал хариуцсан мэргэжилтэн	2.2 1.14 1.12	Барилга, барилгын материалын үйлдвэрлэлийн хэлтэс, Барилга байгууламжийн захиалагчийн хяналтын хэлтэс, Захиргаа, удирдлагын хэлтэс	Шийдүүлсэн саналын тоо	Боловсронгуй болсон байна
4.2.6	Газар хөдлөлтийн талаар явагдах дотоодын хурал семинарт оролцох, холбогдох хамтран ажиллах	4.2.6.1	Дотоодод болж буй хурал семинарт идэвхтэй оролцох, дуу хоолойгоо хүргэж ажиллах	Газар хөдлөл, техникийн аюулгүй байдал, хөдөлмөр хамгаалал хариуцсан мэргэжилтэн, Ерөнхий инженер, Хуулийн асуудал хариуцсан мэргэжилтэн	1.10 2.10	Барилга, барилгын материалын үйлдвэрлэлийн хэлтэс, Захиргаа, удирдлагын хэлтэс	Уулзалт сургалт зөвлөгөөнд оролцсон тоо Хамтын ажиллагааны тоо	Хамтын ажиллагааны үр бодит дүнд хүрсэн байна
4.2.7	Зураг төсөлд магадлал хийлгэхэд газар хөдлөлтийн талаас шаардлагатай стандартуудыг хэрэгжүүлэх эсэхэд хяналт тавьж ажиллах	4.2.7.1	Зураг төсөлд магадлал хийлгэх ажлын дараалалд оруулах	Барилга байгууламжийн зураг төсөл, магадлалын хэлтсийн дарга, Барилга байгууламжийн зураг төсөл, магадлалын хэлтсийн ахлах мэргэжилтэн, Барилга бүтээцийн зураг төслийн магадлал хариуцсан мэргэжилтэн, Мэргэжилтэн, Барилга бүтээцийн зураг төслийн магадлал хариуцсан мэргэжилтэн, Ерөнхий инженер	1.3 2.1 1.14 2.2	Барилга байгууламжийн зураг төсөл магадлалын хэлтэс, Барилга байгууламжийн захиалагчийн хяналтын хэлтэс,	Өөрчлөлт оруулсан журмын тоо	Төсөлд магадлал хийлгэх ажлын дараалалд оруулсан байна

		4.2.7.2	Стандартыг зураг төслийн компанид нэвтрүүлсэн байна	Гадаад, дотоод хамтын ажиллагаа хариуцсан мэргэжилтэн	2.2	Захиргаа, удирдлагын хэлтэс	Стандартын хэрэгжилтийн тоо	Стандартыг 70%-с дээш хангасан байна
4.2.8	Газар хөдлөлтийн эрсдэлтэй объектуудад шалгалт хийж, шаардлагыг хяналтын байгууллагуудаар гаргуулах	4.2.8.1	Хяналт шалгалт хийх төлөвлөгөө гаргаж батлуулах	Хяналт шинжилгээ хариуцсан мэргэжилтэн, Ерөнхий инженер, Хяналт шинжилгээ, хуулийн албаны дарга, Ерөнхий инженер	1.12 1.14 2.2 4.4	Удирдлагын алба Барилга байгууламжийн захиалагчийн хяналтын хэлтэс, Захиргаа, удирдлагын хэлтэс	Төлөвлөгөөнд туссан ажлын тоо	Төлөвлөгөө батлуулсан байна
		4.2.8.2	Холбогдох байгууллагатай хамтран төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх	Ерөнхий инженер, Мэргэжилтэн Гадаад, дотоод хамтын ажиллагаа хариуцсан мэргэжилтэн	1.10 2.10 2.2 1.14	Захиргаа, удирдлагын хэлтэс, Удирдлагын алба Барилга байгууламжийн захиалагчийн хяналтын хэлтэс,	Хэрэгжүүлсэн ажлын тоо	Байгууллагатай хамтран төлөвлөгөөг хэрэгжүүлсэн байна
4.2.9	Хэлтсийн хийгддэг ажлуудын талаар олон нийт, байгууллагуудад мэдээлэл өгөх талаар ажиллах	4.2.9.1	Эрсдэлийг бууруулах чиглэлээр хийсэн ажлыг холбогдох байгууллагад мэдээлэх	Гадаад, дотоод хамтын ажиллагаа хариуцсан мэргэжилтэн, Ерөнхий инженер	1.12 1.10 2.10	Барилга байгууламжийн захиалагчийн хяналтын хэлтэс, Захиргаа, удирдлагын хэлтэс	Мэдээлэл хүргэсэн тоо	Эрсдэлийг бууруулах чиглэлээр ажил хийгдсэн байна
		4.2.9.2	Бусад ажлуудын талаар мэдээлэх үйл ажиллагааг тогтмолжуулах	Гадаад, дотоод хамтын ажиллагаа хариуцсан мэргэжилтэн Ерөнхий инженер	1.12 1.10 2.10	Барилга байгууламжийн захиалагчийн хяналтын хэлтэс, Захиргаа, удирдлагын хэлтэс	Мэдээлэл хүргэсэн тоо	Мэдээлэх үйл ажиллагаа тогтмолжсон байна
		4.2.9.3	Олон нийт мэдээллийг олж авахад хялбар байдлаар зохион байгуулах	Гадаад, дотоод хамтын ажиллагаа хариуцсан мэргэжилтэн, Ерөнхий инженер	1.12 1.10 2.10	Барилга байгууламжийн захиалагчийн хяналтын хэлтэс, Захиргаа, удирдлагын хэлтэс	Мэдээлж байгаа сувгийн тоо, хүлээн авч байгаа мэдээлэл	Мэдээлэл хүлээн авсан иргэдийн тоо, үр дүн өссөн байна
4.2.10	Байгууллагын мэдээллийн урсгалыг сайжруулах, тусгай зөвшөөрлийн мэдээллийн сан бүрдүүлэх журмыг тодорхой болгох	4.2.10.1	Мэдээллийн сантай холбоотой бүхий л ажлыг хийдэг байдалд дүн шинжилгээ хийж, өөрчлөх	Төсөл арга хэмжээний тайлан мэдээ хариуцсан мэргэжилтэн, Ерөнхий инженер	1.14 2.2 4.2 4.3 4.4	Нийтийн аж ахуйн хэлтсийн дарга, Удирдлагын алба Захиргаа, удирдлагын хэлтэс, Барилга байгууламжийн захиалагчийн хяналтын хэлтэс,	Дүн шинжилгээний ажлын тоо	Мэдээллийн сантай холбоотой дүн шинжилгээ хийгдсэн байна Өөрчлөлт орсон байна

		4.2.10.2	Тусгай зөвшөөрөл бүртгэх журмыг сайжруулах, хариуцлагын асуудлыг тусгаж шинэчлэх	Ерөнхий инженер, Хяналт шинжилгээ хариуцсан мэргэжилтэн	4.2 4.3 4.4 2.2	Захиргаа, удирдлагын хэлтэс, Удирдлагын алба Барилга байгууламжийн захиалагчийн хяналтын хэлтэс,	Шинэчилсэн бодлогын бичиг баримтын тоо	Тусгай зөвшөөрлийг бүртгэхдээ цаг хугацаа хоцролгүй бүртгүүлдэг болсон байна
4.3 ХҮНИЙ НӨӨЦИЙН ХӨГЖЛИЙН ЗОРИЛТ								
4.3.1	Ажлын ачааллыг тэнцвэржүүлэх, давхардал, цалгардлыг бууруулах	4.3.1.1	Ажлын байрны зураг авалтыг хийх	Хүний нөөцийн асуудал хариуцсан мэргэжилтэн, Ерөнхий инженер, Хяналт шинжилгээ хариуцсан мэргэжилтэн, Мэргэжилтэн	2.2 3.2	Захиргаа, удирдлагын хэлтэс Барилга байгууламжийн захиалагчийн хяналтын хэлтэс,	Давхардал, цалгардлыг илрүүлсэн тоо	Зураг авалт хийгдсэн байна
		4.3.1.2	Нэг ажилтанд тоо хэмжээг тогтоох	Хүний нөөцийн асуудал хариуцсан мэргэжилтэн, Ерөнхий инженер, Хяналт шинжилгээ хариуцсан мэргэжилтэн, Мэргэжилтэн	2.2 3.2	Захиргаа, удирдлагын хэлтэс, Барилга байгууламжийн захиалагчийн хяналтын хэлтэс,	Нэгж ажилтны ачааллыг тодорхойлсон байдал	Стандарт тоо тодорхой болсон байна
		4.3.1.3	Давхардал, цалгардлын зөрүүг тодорхойлох	Хүний нөөцийн асуудал хариуцсан мэргэжилтэн, Ерөнхий инженер, Хяналт шинжилгээ хариуцсан мэргэжилтэн, Мэргэжилтэн	2.2 3.2	Захиргаа, удирдлагын хэлтэс, Барилга байгууламжийн захиалагчийн хяналтын хэлтэс,	Давхардлын тоо, цалгардлын тоо	Зөрүү тодорхойлогдсон байна
		4.3.1.4	Давхардал, цалгардлын асуудлыг шийдвэрлүүлэх	Хүний нөөцийн асуудал хариуцсан мэргэжилтэн, Ерөнхий инженер Хяналт шинжилгээ хариуцсан мэргэжилтэн, Мэргэжилтэн	2.2 3.2	Захиргаа, удирдлагын хэлтэс, Барилга байгууламжийн захиалагчийн хяналтын хэлтэс,	Давхардал, цалгардлыг арилгах чиглэлээр авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээ	Давхардал, цалгардал арилсан байна
4.3.2	Мэргэжилтний үр чадварыг дээшлүүлэх, санаачилгыг дэмжих	4.3.2.1	Дотоодод болж буй сургалт семинарт хамруулах	Хүний нөөцийн асуудал хариуцсан мэргэжилтэн, Ерөнхий инженер	3.2 3.2 3.3	Барилга байгууламжийн захиалагчийн хяналтын хэлтэс, Удирдлагын алба	Сургалт, семинарт хамрагдсан хүний тоо	Сургалтын үр дүнд мэдлэг, үр чадвар нэмэгдсэн байна
		4.3.2.2	Гадны тусламжийн байгууллагаас газар хөдлөлийн талаар мэргэжил дээшлүүлэх талаар тусламж авах,	Хүний нөөцийн асуудал хариуцсан мэргэжилтэн, Ерөнхий инженер	3.2 3.2 3.3 4.2 4.3 4.4	Барилга байгууламжийн захиалагчийн хяналтын хэлтэс, Удирдлагын алба	Гадны төслийн байгууллагууд аас Авсан тусламжийн тоо	Газар хөдлөлийн талаар тусламж авсан байна

			санаачилгатай ажиллах					
		4.4.2.3	Хариуцаж байгаа мэргэжилтнийг гадаад оронд сургах, туршлага судлуулах	Хүний нөөцийн асуудал хариуцсан мэргэжилтэн, Ерөнхий инженер	3.2 3.2 3.3	Барилга байгууламжийн захиалагчийн хяналтын хэлтэс, Удирдлагын алба Захиргаа, удирдлагын хэлтэс	Гадаадад мэргэжил дээшлүүлсэн тоо	Туршлага судалснаар бүтээмж дээшилсэн байна
4.3.3	Гадаад орнуудаас газар хөдлөлийн талаар туршлага судлах	4.3.3.1	Гадаадаас мэргэжилтэн урьж авчрах	Ерөнхий инженер, Гадаад, дотоод хамтын ажиллагаа хариуцсан мэргэжилтэн	1.10 2.10 2.2 4.5	Удирдлагын алба Захиргаа, удирдлагын хэлтэс	Ирсэн мэргэжилтний тоо Ажилласан хугацаа	Гадаадаас мэргэжилтний өгсөн сургалт зөвлөгөөний үр дүнд бүтээмж дээшилсэн байна
		4.3.3.2	Газар хөдлөлтийн идэвхитэй бүс бүхий гадаад орнуудаас туршлага судлах	Ерөнхий инженер, Гадаад, дотоод хамтын ажиллагаа хариуцсан мэргэжилтэн	1.10 2.10 2.2 4.5	Удирдлагын алба, Захиргаа, удирдлагын хэлтэс	Томилолтоор ажилласан хугацаа, давамж	Тухайн газар нутагт нь очиж туршлага судалснаар бүтээмж дээшилсэн байна
		4.3.3.3	Туршлагыг хэрэгжүүлэх, ажил хэрэг болгох	Ерөнхий инженер Гадаад, дотоод хамтын ажиллагаа хариуцсан мэргэжилтэн	1.10 2.10 2.2 4.5	Удирдлагын алба Захиргаа, удирдлагын хэлтэс	Хэрэгжүүлсэн ажлын тоо	Газар хөдлөлтийн эрсдэл буурсан байна
4.4 МАТЕРИАЛЛАГ БААЗЫН ХӨГЖЛИЙН ЗОРИЛТ								
4.4.1	Шинэ технологи нэвтрүүлэх ажлыг зохион байгуулах	4.4.1.1	Газар хөдлөлийн талаар технологийг судлах, тогтмолжуулах	Газар хөдлөл, техникийн аюулгүй байдал, хөдөлмөр хамгаалал хариуцсан мэргэжилтэн, Ерөнхий инженер, Ахлах мэргэжилтэн,	2.5 2.2 1.14	Барилга байгууламжийн захиалагчийн хяналтын хэлтэс, Захиргаа, удирдлагын хэлтэс	Судлагдсан тоног төхөөрөмжийн тоо	Тогтмол судалгаа хийдэг болсон байна
		4.4.1.2	Нэвтрүүлэх боломжтой технологийн техникийг нутагшуулах	Газар хөдлөл, техникийн аюулгүй байдал, хөдөлмөр хамгаалал хариуцсан мэргэжилтэн, Ерөнхий инженер, Ахлах мэргэжилтэн,	2.5 2.2 1.14	Барилга байгууламжийн захиалагчийн хяналтын хэлтэс, Захиргаа, удирдлагын хэлтэс	Хэвшүүлсэн технологийн тоо	Технологийн нэвтрэлтийн үр дүнд бүтээмж нэмэгдсэн байна

10.5 ЗУРАГ ТӨСЛИЙН ХЯНАЛТЫН ХЭЛТСИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗОРИЛГЫГ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА, ШАЛГУУР ҮЗҮҮЛЭЛТ, ХҮРЭХ ҮР ДҮН

Хүснэгт 17. Зураг төслийн хяналтын үйл ажиллагааны зорилт

ХӨГЖЛИЙН ЗОРИЛТУУД		ХИЙГДЭХ АЖЛУУД		АЛБАН ТУШААЛ	МЕНЕЖМЕНТ КОД	ОРОЛЦОГЧ ТАЛ	ШАЛГУУР ҮЗҮҮЛЭЛТ	ХҮРЭХ ҮР ДҮН
5.1 УДИРДЛАГА ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТЫН ХӨГЖЛИЙН ЗОРИЛТ								
5.1.1	Харилцаа, хамтын ажиллагааны менежментийг сайжруулж Барилга хот байгуулалтын яамнаас ирүүлж буй захиалагчийн материалын иж бүрдлийг хангах, хугацааг багасгах	5.1.1.1	Ирүүлж буй материалаас дутуу ирүүлсэн тоо болон ямар төрлийн материалууд хангалтгүй байгаа талаарх мэдээг нэгтгэж гаргах	Ерөнхий инженер, Мэргэжилтэн	2.2 2.14	Барилга байгууламжийн захиалагчийн хяналтын хэлтэс,	Хангалтгүй байсан материалын нэгдсэн тоо, төрөл	Тоо мэдээг нэгтгэсэн байна
		5.1.1.2	БХБЯ-тай үүссэн асуудлын талаар дүгнэлт, мэдээ илгээх	Барилга байгууламжийн захиалагчийн хяналтын хэлтсийн дарга	1.10 1.4	Яамдууд, Барилга, хот байгуулалтын яам	Явуулсан албан бичгийн тоо	Албан бичгээр холбогдох газар хүргүүлсэн байна
		5.1.1.3	Яамны холбогдох газар хэлтэстэй хамтран ажиллах	Барилга байгууламжийн захиалагчийн хяналтын хэлтсийн дарга	1.10 2.2 4.3	Яамдууд, Барилга, хот байгуулалтын яам	Уулзалтын тоо	Хангалтгүй материалын тоо багассан байна
		5.1.1.4	Иж бүрдлийг цахимжуулах ажлыг сайжруулах	Барилга байгууламжийн захиалагчийн хяналтын хэлтсийн ахлах инженер	2.4 2.12	Барилга, хот байгуулалтын яам Цахим хөгжил, харилцаа холбооны яам, Бусад төрийн байгууллагууд	Бүрэн иж бүрдлийн тоо	Иж бүрдлийг цахимжуулснаар бүтээмж дээшилсэн байна
5.1.2	Батлагдсан эскиз зурагт гүйцэтгэлийн санхүүжилтийн тогтолцоог	5.1.2.1	Гүйцэтгэлийн шалгуур үзүүлэлтийг тодорхой болгох	Санхүү, төсөл хөтөлбөрийн хэлтсийн дарга, Ахлах нягтлан бодогч	1.10 2.2	Барилга, хот байгуулалтын яам Сангийн яам, Санхүү, төсөл хөтөлбөрийн хэлтэс	Шалгуур үзүүлэлтийг тоо	Санхүүжилтийн шалгуур үзүүлэлт тодорхой болсон байна

	сайжруулах, хугацааг багасгах	5.1.2.2	Гүйцэтгэлийн санхүүжилтийн тогтолцоог сайжруулах	Мэдээллийн технологи, дотоод сүлжээний асуудал хариуцсан мэргэжилтэн, Ахлах нягтлан бодогч	2.2 4.5	Сургалт, судалгаа мэдээллийн хэлтэс, Санхүү, төсөл хөтөлбөрийн хэлтэс	Программын шалгуур үзүүлэлт ба гүйцэтгэлийн үр дүн	Санхүүжилтийн тогтолцоо программчлагдсан байна
5.2 ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ХӨГЖЛИЙН ЗОРИЛТ								
5.2.1	Захиалагчийн хүрээнд гүйцэтгэгчийн зураг төсөлд норм нормативын шаардлагыг хангуулах	5.2.1.1	Захиалагчаас даалгавар өгөх үйл ажиллагаанаас эхлэн зураг бэлэн болох хүртэлх үйл ажиллагааг процессын зураг зурж тодорхойлох	Барилга байгууламжийн захиалагчийн хяналтын хэлтсийн дарга, Барилга байгууламжийн захиалагчийн хяналтын хэлтсийн ахлах инженер, Ерөнхий инженер, Мэргэжилтэн	1.1 2.1 2.2 4.3 4.4	Удирдлагын алба Барилга байгууламжийн захиалагчийн хяналтын хэлтэс, Захиргаа, удирдлагын хэлтэс, Нийтийн аж ахуйн хэлтсийн дарга, Норм, нормативын хэлтэс барилга байгууламжийн зураг төсөл магадлалын хэлтэс,	Процессын зургийн тоо	Процесс зурагдсан байна
		5.2.1.2	Процессын явцад үүсдэг асуудлыг тодорхойлох	Хяналт шинжилгээ, хуулийн албаны дарга, Хяналт шинжилгээ хариуцсан мэргэжилтэн, Хуулийн асуудал хариуцсан мэргэжилтэн, Ерөнхий инженер, Хот байгуулалт, зураг төслийн институтийн эрхлэгч	1.12 1.4 2.1	Удирдлагын алба Барилга байгууламжийн захиалагчийн хяналтын хэлтэс, Захиргаа, удирдлагын хэлтэс Норм, нормативын хэлтэс, Хот суурин, дэд бүтцийн судалгаа төлөвлөлтийн хэлтэс, Мэргэжилтэн, Барилга байгууламжийн зураг төсөл магадлалын хэлтэс,	Тодорхойлсон асуудын тоо, чанар	Асуудлыг тодорхойлсон байна

		5.2.1.3	Үүссэн асуудлыг шинэчлэн журамлах үйл ажиллагаа явуулах	Хуулийн асуудал хариуцсан мэргэжилтэн, Ерөнхий инженер	1.2 2.2 4.2 4.3 4.4	Барилга, хот байгуулалтын яам	Журмын тоо	Үйл ажиллагаанд ашиглаж байгаа журам шинэчилсэн байна
		5.2.1.4	Процессын зургийг захиалагч тал болон зураг архитектурын компаниудад таниулах арга хэмжээг авах /Giudline гарган нэвтрүүлэх/	Ерөнхий инженер	1.10 2.9 2.17	Бусад төрийн байгууллагууд,	Таниулсан тоо, цар хүрээ	Процессын зургийг захиалагч тал болон зураг архитектурын компаниудад таниулсан байна
		5.2.1.5	Уг процессыг цахимжуулах, хяналт тавих программтай болох, программыг даган хэрэглэхэд хялбар байдлаар Аппликэйшнийг зохиох, нэвтрүүлэх	Мэдээллийн технологи, дотоод сүлжээний асуудал хариуцсан мэргэжилтэн, Ерөнхий инженер, Хот байгуулалт, зураг төслийн институтийн эрхлэгч, Хяналт шинжилгээ хариуцсан мэргэжилтэн	2.4 2.12	Удирдлагын алба Барилга байгууламжийн захиалагчийн хяналтын хэлтэс, Захиргаа, удирдлагын хэлтэс, Норм, нормативын хэлтэс, Сургалт, судалгаа мэдээллийн хэлтэс, Хот суурин, дэд бүтцийн судалгаа төлөвлөлтийн хэлтэс, барилга байгууламжийн зураг төсөл магадлалын хэлтэс, Цахим хөгжил, харилцаа холбооны яам	Программ, Аппликэйшны хэрэглэсэн тоо, цар хүрээ	Программ, Аппликэйшн байнгын хэрэглээтэй болсон байна

5.2.2	Иж бүрэн боловсруулалт хийгдсэн, магадлалд орсон зургийг захиалагч байгууллагад хүлээлгэж өгөх үйл явцыг оновчтой болгох	5.2.2.1	Захиалагч талаас боловсруулсан зургаа илгээдэг болох	Барилга байгууламжийн зураг төсөл, магадлалын хэлтсийн дарга, Барилга байгууламжийн зураг төсөл, магадлалын хэлтсийн ахлах мэргэжилтэн, Мэргэжилтэн, Барилга бүтээцийн зураг төслийн магадлал хариуцсан мэргэжилтэн, Мэргэжилтэн, Барилга бүтээцийн зураг төслийн магадлал хариуцсан мэргэжилтэн, Ерөнхий төлөвлөгөө, барилгын төлөвлөлтийн магадлал хариуцсан мэргэжилтэн, Төсвийн мэргэжилтэн	1.10 2.2 4.2 4.3 4.4	Барилга байгууламжийн зураг төсөл магадлалын хэлтэс,	Зарцуулах хугацаа	Зарцуулах хугацаа багасаж, бүтээмж дээшилсэн байна
5.2.3	Ажлын даалгаврыг Тендерийн баримт бичигтэй хамт өгдөг байх	5.2.3.1	Ажлын даалгавар, тендерийн бичиг баримт бичгийн уялдаа сайжрах	Барилга байгууламжийн захиалагчийн хяналтын хэлтсийн дарга, Барилга байгууламжийн захиалагчийн хяналтын хэлтсийн ахлах инженер	2.2 4.2 4.3 4.4	Захиргаа, удирдлагын хэлтэс, Барилга байгууламжийн захиалагчийн хяналтын хэлтэс,	Гарч буй гомдлын тоо	Судалж шийдвэрлэсэн байна

10.6 БҮС НУТАГ, ХОТ СУУРИНЫ ТӨЛӨВЛӨЛТИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗОРИЛГЫГ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА, ШАЛГУУР ҮЗҮҮЛЭЛТ, ХҮРЭХ ҮР ДҮН

Хүснэгт 18. Бүс нутаг, хот суурины төлөвлөлтийн үйл ажиллагааны зорилт

ХӨГЖЛИЙН ЗОРИЛТУУД		ХИЙГДЭХ АЖЛУУД		АЛБАН ТУШААЛ	МЕНЕЖМЕНТ КОД	ОРОЛЦОГЧ ТАЛ	ШАЛГУУР ҮЗҮҮЛЭЛТ	ХҮРЭХ ҮР ДҮН
6.1 УДИРДЛАГА, ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТЫН ХӨГЖЛИЙН ЗОРИЛТ								
6.1.1	Байгаль, газар зүй, аялал жуулчлалын нөөцийн судалгааг бодитоор гаргах талаар яам, орон нутаг болон холбогдох газруудтай үр дүнтэй хамтран ажиллах	6.1.1.1	Нэгдсэн тоо мэдээ, бүртгэл байхгүйгээс гардаг хүндрэлүүдийг бүртгэх	Хэлтсийн дарга, Газарзүйч, бүс нутаг судлаач, Хот төлөвлөлтийн архитектор, Газар зохион байгуулагч	2.2 4.2 4.3 4.4	Захиргаа, удирдлагын хэлтэс	Нэгдсэн тоо, мэдээ	Хүндрэлийн тоон мэдээг жагсааж бичсэн байна
		6.1.1.2	БХБЯ болон БОАЖЯ-нд албан бичгээр хандах, шийдүүлэх	Хэлтсийн дарга, Газарзүйч, бүс нутаг судлаач, Хот төлөвлөлтийн архитектор, Газар зохион байгуулагч	2.2 4.2 4.3 4.4	Захиргаа, удирдлагын хэлтэс	Албан бичгийн тоо, Шийдвэрийн тоо	Холбогдох яамнуудад албан бичиг явуулж шийдүүлсэн байна
		6.1.1.3	Уг мэдээллийн санг үүсгэхэд санаачилгатай оролцох	Хэлтсийн дарга, Газарзүйч, бүс нутаг судлаач, Хот төлөвлөлтийн архитектор, Газар зохион байгуулагч	2.2 4.2 4.3 4.4 2.12	Захиргаа, удирдлагын хэлтэс	Ажлын хэсгийн хуралдсан тоо	Ажлын хэсэгт орж ажилласан байна
		6.1.1.4	Технологижуулах, дижитал шийдлийг олох	Хэлтсийн дарга Газарзүйч, бүс нутаг судлаач, Хот төлөвлөлтийн архитектор, Газар зохион байгуулагч	2.2 4.2 4.3 4.4 2.5	Сургалт, судалгаа мэдээллийн хэлтэс,	Дижитал шийдлийн тоо	Нэгдсэн бүртгэлийн программтай болсон байна
6.1.2	Олон улсын төсөл хөтөлбөрүүдтэй хийгдэж байгаа	6.1.2.1	Хөтөлбөр, төслийн агуулгыг гаргаж	Мэдээллийн технологи, дотоод сүлжээний асуудал	2.5 2.2	Сургалт, судалгаа мэдээллийн хэлтэс,	Ажлын агуулга	Хийгддэг ажлуудыг

	үйл ажиллагааг нэгтгэсэн дижитал төлөвлөлт бүхий программыг хөгжүүлэх		стандартад нийцүүлэх	хариуцсан мэргэжилтэн, Ерөнхий инженер		Барилга байгууламжийн захиалагчийн хяналтын хэлтэс		жагсааж бичсэн байна.
		6.1.2.2	Процессын зураглал гаргах	Мэдээллийн технологи, дотоод сүлжээний асуудал хариуцсан мэргэжилтэн, Ерөнхий инженер	2.5 2.2	Сургалт, судалгаа мэдээллийн хэлтэс, Барилга байгууламжийн захиалагчийн хяналтын хэлтэс	Зургийн тоо	Процессын зураг зурагдсан байна.
		6.1.2.3	Технологижуулах, дижитал шийдлийг олох	Мэдээллийн технологи, дотоод сүлжээний асуудал хариуцсан мэргэжилтэн, Ерөнхий инженер	2.5 2.2	Сургалт, судалгаа мэдээллийн хэлтэс, Захиргаа, удирдлагын хэлтэс, Барилга байгууламжийн захиалагчийн хяналтын хэлтэс	Шийдвэр гаргалтын хүчин зүйлсийн тоо	Төсөл хөтөлбөрийн зургийн ажил аль шатанд хэрэгжиж байгаа талаар бүртгэдэг, хардаг, зөвшөөрөл өгдөг программтай болсон байна.
6.2 ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ХӨГЖЛИЙН ЗОРИЛТ								
6.2.1	Боловсруулсан төсөлд дүн шинжилгээ хийдэг, процессыг хянадаг болох	6.2.1.1	Боловсруулсан төсөл, зургийг хянадаг хөндлөнгийн мэргэжилтэн буюу зөвлөл байгуулах талаар холбогдох газартай хамтран ажиллах	Хяналт шинжилгээ хариуцсан мэргэжилтэн, Хуулийн асуудал хариуцсан мэргэжилтэн	4.1 4.2 4.3 4.4 3.2	Захиргаа, удирдлагын хэлтэс	Хамтын ажиллагааны үр дүн	Төсөл зургийг хянадаг хөндлөнгийн байгууллага, хяналтын арга зүйтэй болсон байна.
6.2.2	Норм, дүрмийг сайжруулах	6.2.2.1	Гарч буй хүндрэлийг тодруулж, арилгах арга зам, норм дүрмийг шинэчлэхтэй холбоотой ажлыг зохион байгуулах	Норм, нормативын хэлтсийн дарга, Норм, нормативын хэлтсийн ахлах мэргэжилтэн, Барилгын төсөв, норм, үнэлгээний норм, нормативын баримт бичиг хариуцсан мэргэжилтэн,	1.3 1.14 2.2 2.17	Норм, нормативын хэлтэс	Үүсэж буй асуудлын тоо, шийдвэрлэх арга хэмжээний тоо	Норм, дүрэм шинэчлэн боловсруулагдсан байна.

				Барилгын хийц, бүтээц, төлөвлөлтийн норм, нормативын баримт бичиг хариуцсан мэргэжилтэн, Барилгын төсөв, норм, үнэлгээний норм, нормативын баримт бичиг хариуцсан мэргэжилтэн, Ерөнхий инженер, Ахлах мэргэжилтэн, Барилга, барилгын материалын үйлдвэрлэлийн хэлтэс, Барилгын төсөв, норм, үнэлгээний Норм, нормативын баримт бичиг хариуцсан мэргэжилтэн, Барилгын төсөв, норм, үнэлгээний норм, нормативын баримт бичиг хариуцсан мэргэжилтэн				
6.3 ХҮНИЙ НӨӨЦИЙН ХӨГЖЛИЙН ЗОРИЛТ								
6.3.1	Хүний нөөцийн үр дүнтэй бодлогыг боловсруулж хэрэгжүүлэх	6.3.1.1	Ажилтныг тогтвор суурьшилтай ажиллуулах талаар хүний нөөцийн бодлого боловсруулж холбогдох газруудтай хамтран ажиллах	Хүний нөөцийн асуудал хариуцсан мэргэжилтэн, Удирдлагын алба	3.2 1.3	Захиргаа, удирдлагын хэлтэс	Асуудлыг тодорхойлж шийдвэрлэх санаачилгын тоо	Хүний нөөцийн нэгдсэн бодлого боловсруулсан байна.
6.3.2	Шинэ ажилтныг дадлагажуулах, менторлох	6.3.2.1	Шинэ ажилтныг дадлагажуулах, менторлох	Хүний нөөцийн асуудал хариуцсан мэргэжилтэн	3.2 3.3 3.4	Захиргаа, удирдлагын хэлтэс,	Хөтөлбөр	Шинэ хөтөлбөр боловсруулагдан батлагдан

	тогтолцоог бий болгох		хөтөлбөрийг батлан хэрэгжүүлэх	Сургалт, судалгаа мэдээллийн хэлтсийн дарга, Ахлах мэргэжилтэн		Сургалт, судалгаа мэдээллийн хэлтэс,		хэрэгжиж эхэлсэн байна
6.3.3	Ажлын ачааллыг судалж орон тоог зохистой тогтоох	6.3.3.1	Ажлын байрны зураг авалтыг хийх	Хүний нөөцийн асуудал хариуцсан мэргэжилтэн, Ерөнхий инженер, Дотоод ажил хариуцсан мэргэжилтэн,	3.2 2.2	Захиргаа, удирдлагын хэлтэс, Барилга байгууламжийн захиалагчийн хяналтын хэлтэс,	Ажлын байрны зураг авалтын тоо, бүтээмжийн өсөлтийг хэмжих хэмжээс	Ажлын байрны бүтээмж нэмэгдсэн байна
		6.3.3.2	Нэг ажилтанд ногдох норм нормативын тоо хэмжээг тогтоох	Хүний нөөцийн асуудал хариуцсан мэргэжилтэн, Ерөнхий инженер, Мэргэжилтэн	2.2 4.5 4.6 3.2	Захиргаа, удирдлагын хэлтэс, Норм, нормативын хэлтэс,	Хөдөлмөрийн бүтээмж	Хөдөлмөрийн бүтээмж нэмэгдсэн байна
		6.3.3.3	Орон тоо нэмэх асуудлыг шийдвэрлүүлэх	Хүний нөөцийн асуудал хариуцсан мэргэжилтэн	3.2 4.4 4.2 4.3	Захиргаа, удирдлагын хэлтэс	Орон тооны нэмэгдсэн тоо	Орон тоо нэмэгдэж ачаалал тэнцвэржсэн байна
6.4 МАТЕРИАЛЛАГ БААЗЫН ХӨГЖЛИЙН ЗОРИЛТУУД								
6.4.1	Техник тоног төхөөрөмж сайжруулах	6.4.1.1	Ашиглаж буй тоног төхөөрөмжүүдийг шинэчлэх, төсөвт суулгах, худалдан авалтыг зохион байгуулах	Аж ахуй хариуцсан менежер, Нягтлан бодогч, Хангамжийн нярав	2.2 4.5	Захиргаа, удирдлагын хэлтэс, Санхүү, төсөл хөтөлбөрийн хэлтэс	Тоног төхөөрөмжийн тоо, төсөв	Тоног төхөөрөмж шинэчлэгдсэн байна
6.4.2	Шаардлагатай хангамжийн материалыг бүрдүүлэх	6.4.2.1	Хангамжийн материалыг шаардлагатай хэмжээнд зөв тооцоолж төсөвт суулгах, худалдан авч ашиглах	Аж ахуй хариуцсан менежер, Нягтлан бодогч, Хангамжийн нярав	2.2 4.5	Санхүү, төсөл хөтөлбөрийн хэлтэс, Захиргаа, удирдлагын хэлтэс	Хангамжийн материалын тоо, төсөв	Хангамжийн материалыг шаардлагатай хэмжээнд хангасан байна.

10.7 СУРГАЛТ, СУДАЛГАА МЭДЭЭЛЛИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗОРИЛГЫГ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА, ШАЛГУУР ҮЗҮҮЛЭЛТ, ХҮРЭХ ҮР ДҮН

Хүснэгт 19. Сургалт, судалгаа мэдээллийн үйл ажиллагааны зорилт

ХӨГЖЛИЙН ЗОРИЛТУУД		ХИЙГДЭХ АЖЛУУД		АЛБАН ТУШААЛ	МЕНЕЖМЕН Т КОД	ОРОЛЦОГЧ ТАЛ	ШАЛГУУР ҮЗҮҮЛЭЛТ	ХҮРЭХ ҮР ДҮН
7.1 ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ХӨГЖЛИЙН ЗОРИЛТ								
7.1.1	Инженер техникийн ажилтны нэгдсэн бүртгэл бий болгох	7.1.1.1	Инженер техникийн ажилтан бэлтгэдэг сургуулиуд төгсгөсөн хүний нөөцийн мэдээллийг оруулдаг болгох	Хүний нөөцийн асуудал хариуцсан мэргэжилтэн, Ерөнхий инженер, Барилгын салбарын мэргэжилтэй ажилчдын асуудал хариуцсан мэргэжилтэн	2.2 3.2	Сургалт, судалгаа мэдээллийн хэлтэс, Захиргаа, удирдлагын хэлтэс	Шинээр бүртгүүлсэн төгсөгчдийн тоо	Их дээд сургууль, мэргэжилтэй боловсон хүчин бэлтгэдэг газрууд диплом үнэмлэхийг бүртгэдэг болсон байна
		7.1.1.2	Зах зээл дээр ажиллаж байгаа ажилтнуудын мэдээлэл бүртгэлийн үйл ажиллагааг сайжруулах	Хүний нөөцийн асуудал хариуцсан мэргэжилтэн, Ерөнхий инженер, Барилгын салбарын мэргэжилтэй ажилчдын асуудал хариуцсан мэргэжилтэн	2.2 3.2	Сургалт, судалгаа мэдээллийн хэлтэс, Захиргаа, удирдлагын хэлтэс	Ажиллаж байгаа инженер техникийн ажилчдын тоо	Зах зээлд байгаа мэргэжилтнүүдийн мэдээллийг бүртгэдэг систем бий болсон байна
		7.1.1.3	Мэргэжилтний хасалтыг тогтмол хугацаанд бүртгэж байх	Хүний нөөцийн асуудал хариуцсан мэргэжилтэн Ерөнхий инженер, Барилгын салбарын мэргэжилтэй ажилчдын асуудал хариуцсан мэргэжилтэн,	2.2 3.2	Сургалт, судалгаа мэдээллийн хэлтэс, Захиргаа, удирдлагын хэлтэс	Хасагдсан хүмүүсийн тоо	Мэдээллийг сар бүр хасалт хийж шинэчилдэг болсон байна
		7.1.1.4	Программын хяналт хийх	Хүний нөөцийн асуудал хариуцсан мэргэжилтэн, Ерөнхий инженер, Барилгын салбарын мэргэжилтэй ажилчдын асуудал хариуцсан мэргэжилтэн,	2.2 3.2 4.4 2.4	Сургалт, судалгаа мэдээллийн хэлтэс, Захиргаа, удирдлагын хэлтэс	Хяналтын үр дүнгийн тоо	Программыг үр дүнтэй ашиглаж хяналтыг хэрэгжүүлсэн байна
7.1.2	БХТ-с гаргаж байгаа сэтгүүл гаргадаг	7.1.2.1	Сэтгүүлийг дижитал хэлбэрээр байршуулах	Сургалт, судалгаа мэдээллийн хэлтсийн дарга,	2.2 1.1 1.3	Сургалт, судалгаа	Байршуулса н тоо	Сэтгүүлийн хэвлэлтийн тоог цөөлж дижитал

	сэтгүүлийн менежмент, борлуулалтыг сайжруулах			Сургалт, судалгаа мэдээллийн хэлтсийн дарга, Ахлах мэргэжилтэн, Барилгын салбарын мэргэжилтэй ажилчдын асуудал хариуцсан мэргэжилтэн,		мэдээллийн хэлтэс, Захиргаа, удирдлагын хэлтэс		хэлбэрт оруулсан байна.
		7.1.2.2	Шинэ технологийг ашиглан бусдад түгээх	Гадаад, дотоод хамтын ажиллагаа хариуцсан мэргэжилтэн	3.2	Захиргаа, удирдлагын хэлтэс	Түгээлтийн зардал Хамрах цар хүрээ	Шинэ технологийг ашиглан бусдад танилцуулсан байна
7.2 СУРГАЛТ, СУДАЛГААНЫ БҮТЭЭГДЭХҮҮН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ХӨГЖЛИЙН ЗОРИЛТ								
7.2.1	Сургалтын программыг шинэчлэх	7.2.1.1	Салбарын стратеги төлөвлөлттэй уялдуулах сургалтын нэр төрөл, сургалтын хөтөлбөрийг шинэчлэх	Сургалт, судалгаа мэдээллийн хэлтсийн дарга, Сургалт, судалгаа мэдээллийн хэлтсийн ахлах мэргэжилтэн, Мэдээллийн технологи, дотоод сүлжээний асуудал хариуцсан мэргэжилтэн, Дотоод ажил хариуцсан мэргэжилтэн,	2.5 2.4 2.12 1.7 1.6	Сургалт, судалгаа мэдээллийн хэлтэс, Захиргаа, удирдлагын хэлтэс	Шинэчилсэн сургалтын нэр төрөл, хөтөлбөрийн тоо	Сургалтын нэр төрлийг шинэчилж, төлөвлөгөө программыг дахин боловсруулсан байна
		7.2.1.2	Сургалтын талаар нийтэд түгээх	Ерөнхий инженер Ахлах мэргэжилтэн,	2.5 2.2 1.14	Барилга байгууламжийн захиалагчийн хяналтын хэлтэс, Захиргаа, удирдлагын хэлтэс Барилга, барилгын материалын үйлдвэрлэлийн хэлтэс	Мэдээлсэн тоо, давтамж	Нийтэд мэдээлсэн байна

7.2.2	Байгууллагаас гаргадаг мэдээллүүдийг /дотоод, гадаад/ нэгтгэсэн байдлаар бүртгэх, боловсруулах, нэг эх сурвалжаас гаргах	7.2.2.1	Өөр, өөр хэлтсүүд харилцагч нарт мэдээлэл өгч байгаа байдлыг нэгтгэж нэгдсэн байдлаар мэдээлэл хүргэж байх	Дотоод ажил хариуцсан мэргэжилтэн, Хяналт шинжилгээ, хуулийн албаны дарга, Ерөнхий инженер, Гадаад, дотоод хамтын ажиллагаа хариуцсан мэргэжилтэн, Төсөл арга хэмжээний тайлан мэдээ хариуцсан мэргэжилтэн,	2.2 1.10 2.10	Захиргаа, удирдлагын хэлтэс, Сургалт, судалгаа мэдээллийн хэлтэс,	Нэгдсэн мэдээллийн сангийн бүрдэл	Байгууллагаас хүргэж буй мэдээлэл нь нэг системээс харилцагчид хүрдэг, түүнийг хянадаг болсон байна
7.2.3	Сургалт, судалгааны чиглэлээр ажилтнуудад чиглэгдсэн хөгжлийн хөтөлбөр боловсруулах	7.2.3.1	Шаардлагатай сэдвүүдийг судалж хэрэгцээ шаардлагыг тодорхойлох, шийдүүлэх	Хүний нөөцийн асуудал хариуцсан мэргэжилтэн, Сургалт, судалгаа мэдээллийн хэлтсийн дарга, Ахлах мэргэжилтэн, Сургалт, судалгаа мэдээллийн хэлтсийн дарга	2.2 3.2 3.3	Сургалт, судалгаа мэдээллийн хэлтэс, Захиргаа, удирдлагын хэлтэс	Хэрэгцээ шаардлагын дагуу тодорхойлогдсон сэдэв	Сургалтын шинэ хөтөлбөрийг боловсруулж, батлуулсан байна
		7.2.3.2	Сургалтын материалыг боловсруулж, сургалт зохион байгуулах	Хүний нөөцийн асуудал хариуцсан мэргэжилтэн Сургалт, судалгаа мэдээллийн хэлтсийн дарга, Ахлах мэргэжилтэн, Сургалт, судалгаа мэдээллийн хэлтсийн дарга	3.2 3.3 2.2	Сургалт, судалгаа мэдээллийн хэлтэс, Захиргаа, удирдлагын хэлтэс	Сургалтын тоо	Сургалтыг нэмэгдүүлж олон хүнд хүргэсэн байна
7.2.4	Сургалт, судалгааны ажилтнуудын мэргэжил, ур чадварыг дээшлүүлэх	7.2.4.1	Мэргэшүүлэх сургалтад хамруулах, туршлагажуулах ажил тасралтгүй зохион байгуулах	Сургалт, судалгаа мэдээллийн хэлтсийн дарга, Ахлах мэргэжилтэн, Сургалт, судалгаа мэдээллийн хэлтсийн дарга	1.10 2.10	Сургалт, судалгаа мэдээллийн хэлтэс, Захиргаа, удирдлагын хэлтэс	Ажилтны мэргэшсэн байдал, мэргэжлийн зэрэг ажилт	Мэдээлэл авч сургалтад хамрагдсан хүний тоо өссөн байна
7.3 ХҮНИЙ НӨӨЦИЙН ХӨГЖЛИЙН ЗОРИЛТ								
7.3.1	Ажлын ачааллыг судалж орон тоог зохистой тогтоох	7.3.1.1	Ажлын байрны зураг авалтыг хийх	Хүний нөөцийн асуудал хариуцсан мэргэжилтэн, Ерөнхий инженер	2.2 2.1 3.2	Захиргаа, удирдлагын хэлтэс	Ажлын байрны зураг авалтын тоо	Ажлын байрны зураг авалт хийгдсэн байна

		7.3.1.2	Нэг ажилтанд ногдох норм нормативын тоо хэмжээг тогтоох	Хүний нөөцийн асуудал хариуцсан мэргэжилтэн, Ерөнхий инженер	2.2 2.1 3.2	Захиргаа, удирдлагын хэлтэс	Норм, нормативыг хангасан байдал	Ачааллыг тэнцвэржүүлж, стандарт тодорхой болсон байна
		7.3.1.3	Орон тоо нэмэх асуудлыг шийдвэрлүүлэх	Хүний нөөцийн асуудал хариуцсан мэргэжилтэн, Ерөнхий инженер	2.2 2.1 3.2	Захиргаа, удирдлагын хэлтэс	Нэмэгдсэн орон тоо	Орон тоо нэмэгдэж ачаалал тэнцвэржсэн байна
7.3.2	ABLE программыг нэвтрүүлэх, хэрэглээг сайжруулах	7.3.2.1	ABLE программын хэрэглээг сайжруулах	Сургалт, судалгаа мэдээллийн хэлтсийн дарга, Ахлах мэргэжилтэн, Сургалт, судалгаа мэдээллийн хэлтсийн дарга, Мэдээллийн технологи, дотоод сүлжээний асуудал хариуцсан мэргэжилтэн,	2.5 2.4 2.12	Захиргаа, удирдлагын хэлтэс, Сургалт, судалгаа мэдээллийн хэлтэс, Барилга байгууламжийн захиалагчийн хяналтын хэлтэс,	Программ ашиглалтын түвшин	ABLE программд ашиглаж хэвшсэн байна
7.4 МАТЕРИАЛЛАГ БААЗЫН ХӨГЖЛИЙН ЗОРИЛТ								
7.4.1	Сургалт, судалгааны тоног төхөөрөмжийг сайжруулах	7.4.1.1	Тоног төхөөрөмжүүдийг сайжруулах хэрэгцээ шаардлагыг судлах, шинэчлэл хийх	Аж ахуй хариуцсан менежер, Хангамжийн нярав, Ахлах нягтлан бодогч	2.2 4.5	Захиргаа, удирдлагын хэлтэс, Санхүү, төсөл хөтөлбөрийн хэлтэс	Сургалтын тоног төхөөрөмжөөр хангагдсан байдал	Сургалтын тоног төхөөрөмж сайжирч ажил явуулахад хүндрэлгүй болсон байна
7.4.2	Сургалт, судалгааны санхүүжилтийг тодорхой болгох, ажиллах нөхцөлөөр хангах	7.4.2.1	Хангамжийн материалын хэрэгцээний нормыг зөв тогтоож, төсөвт урьдчилан суулгах, хангуулах	Аж ахуй хариуцсан менежер, Хангамжийн нярав, Ахлах нягтлан бодогч	2.2 4.5	Захиргаа, удирдлагын хэлтэс, Санхүү, төсөл хөтөлбөрийн хэлтэс	Нормын дагуу тогтоогдсон хангамжийн материалын тоо, төсөв	Сургалт, судалгааны санхүүжилт тодорхой болж, ажиллах нөхцөлөөр хангагдсан байна

10.8 НОРМ, НОРМАТИВЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗОРИЛГЫГ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА, ШАЛГУУР ҮЗҮҮЛЭЛТ, ХҮРЭХ ҮР ДҮН

Хүснэгт 20. Норм, нормативын үйл ажиллагааны зорилт

ХӨГЖЛИЙН ЗОРИЛТУУД		ХИЙГДЭХ АЖЛУУД		АЛБАН ТУШААЛ	МЕНЕЖМЕ Н-ТИЙН КОД	ОРОЛЦОГ Ч ТАЛ	ШАЛГУУР ҮЗҮҮЛЭЛТ	ХҮРЭХ ҮР ДҮН
8.1 УДИРДЛАГА ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТЫН ХӨГЖЛИЙН ЗОРИЛТ								
8.1.1.	Норм, норматив боловсруулах зөвлөх ажилтны тоог нэмэгдүүлэх	8.1.1.1	Эрдэм шинжилгээний байгууллага байгуулж мэргэжилтэн ажиллуулах	Норм, нормативын хэлтсийн дарга, Норм, нормативын хэлтсийн ахлах мэргэжилтэн Хүний нөөцийн асуудал хариуцсан мэргэжилтэн	1.1 1.2 3.2	Норм, нормативын хэлтэс, Захиргаа, удирдлагын хэлтэс	Мэргэжилтний тоо	Эрдэм шинжилгээний байгууллагад мэргэжилтэн ажилладаг болсон байна
		8.1.1.2	Барилгын салбарын бодлого стратегид норм, норматив боловсруулдаг зөвлөх мэргэжилтний тоог нэмэгдүүлэх талаар тусгах	Захиргаа, удирдлагын хэлтсийн дарга, Хүний нөөцийн асуудал хариуцсан мэргэжилтэн	1.1 3.2	Удирдлагын алба, Норм, нормативын хэлтэс, Захиргаа, удирдлагын хэлтэс	Стратегид оруулсан бодлогын тоо	Барилгын салбарын стратегид бодлогын тоо туссан байна
8.1.2	Норм норматив боловсруулдаг зөвлөхийн үнэлэмжийг дээшлүүлэх	8.1.2.1	Нэгж норм нормативын үнэлгээг нэмэгдүүлэх талаар санал боловсруулж холбогдох газраар шийдвэрлүүлэх	Норм, нормативын хэлтсийн дарга, Норм, нормативын хэлтсийн ахлах	4.2 4.3 4.4	Норм, нормативын хэлтэс, Барилга, хот байгуулалтын яам,	Шийдүүлсэн үнэлгээний хувь, хэмжээ	Зөвлөхийн үнэлгээ нэмэгдсэн байна

				мэргэжилтэн , Хот байгуулалт, барилгын төлөвлөлтий н норм, нормативын баримт бичиг хариуцсан мэргэжилтэн ,				
		8.1.2.2	Эдийн засгийн хөшүүргийг нэмэгдүүлэх, гарцыг тодорхойлж шийдүүлэх	Ерөнхий инженер, Хот байгуулалт, зураг төслийн институтийн эрхлэгч, Санхүү, төсөл хөтөлбөрийн хэлтсийн дарга	1.1 2.1 4.5 4.6	Удирдлагы н алба, Санхүү, төсөл хөтөлбөрий н хэлтэс	Тодорхойлж шийдсэн гарцын тоо	Тодорхойлсон гарцууд шийдвэрлэгдсэн байна
8.1.3	Нормыг боловсруулахад мэргэжилтэн залуу боловсон хүчнийг татан оруулах бодлого боловсруулан хэрэгжүүлэх	8.1.3.1	Норм боловсруулахад залуу боловсон хүчнийг татан оруулах бодлого боловсруулан хэрэгжүүлэх	Ерөнхий инженер, Норм, нормативын хэлтсийн дарга, Хүний нөөцийн асуудал хариуцсан мэргэжилтэн	1.10 2.17 3.2 3.7	Удирдлагы н алба, Норм, нормативы н хэлтэс, Захиргаа, удирдлагы н хэлтэс	Оролцсон залуу мэргэжилтний тоо	Залуу боловсон хүчнийг дэмжих, нэмэгдүүлэх талаар бодлоготой болсон байна
8.2 ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ХӨГЖЛИЙН ЗОРИЛТ								
8.2.1	Ажлын ачааллыг зөв тооцох, нэг мэргэжилтэнд ноогдох норм нормативын	8.2.1.1	Ажлын байрны зураг авалтыг хийх	Норм, нормативын хэлтсийн	2.2 3.2	Захиргаа, удирдлагы н хэлтэс,	Ажлын байрны зураг авалтын тоо, чанар	Зураг авалт хийгдсэн байна

	стандартыг тооцож хэрэгжүүлэх			ахлах мэргэжилтэн ,		Норм, нормативын хэлтэс		
		8.2.1.2	Нэг ажилтанд ногдох норм нормативын тоо хэмжээг тогтоох	Норм, нормативын хэлтсийн ахлах мэргэжилтэн ,	3.2 4.5	Захиргаа, удирдлагын хэлтэс, Норм, нормативын хэлтэс	Норм нормативын тоо хэмжээ	Стандарт тоо тодорхой болсон байна
		8.2.1.3	Орон тоо нэмэх асуудлыг шийдвэрлүүлэх	Хүний нөөцийн асуудал хариуцсан мэргэжилтэн	3.2	Захиргаа, удирдлагын хэлтэс, Норм, нормативын хэлтэс	Нэмэгдсэн орон тоо	Орон тоо нэмэгдэж ачаалал тэнцвэржсэн байна
8.2.2	Оролцогч талуудын оролцоог хангах замаар норм нормативыг боловсруулах, хэрэгжүүлэх, хяналт тавих үйл ажиллагааг сайжруулах	8.2.2.1	Цахимжуулах, үйл ажиллагааг дүрэм журмаар баталгаажуулах, хянах	Норм, нормативын хэлтсийн дарга, Мэдээллийн технологи, дотоод сүлжээний асуудал хариуцсан мэргэжилтэн ,	2.2 2.12	Захиргаа, удирдлагын хэлтэс, Норм, нормативын хэлтэс	Программын хэрэглээ, Мөрдөгдөх журам	Программтай болж дагалдах журам хэрэгжиж эхэлсэн байна
8.3 Хүний нөөцийн хөгжлийн зорилт								
8.3.1	Гэрээ байгуулан ажиллаж байгаа зөвлөх инженерүүдийн ур чадварыг сайжруулах	8.3.1.1	Зөвлөхүүдэд зориулсан сургалт, дадлагын ажлыг зохион байгуулах, төлөвлөгөөнд оруулах	Сургалт, судалгаа мэдээллийн хэлтсийн дарга, Хүний нөөцийн асуудал хариуцсан мэргэжилтэн	3.2 3.3 3.7	Захиргаа, удирдлагын хэлтэс Сургалт, судалгаа мэдээллийн хэлтэс,	Төлөвлөгдсөн сургалт, дадлагын тоо	Байнгын сургалт явагддаг болсон байна

8.3.2	Гадаад улс орнуудын ижил төстэй үйл ажиллагаа явуулдаг байгууллагуудын тэргүүн туршлагыг судлах	8.3.2.1	Гадаадаас мэргэжилтэн урьж ирүүлэн туршлага судлах	Гадаад, дотоод хамтын ажиллагаа хариуцсан мэргэжилтэн	1.10 2.16 2.17 4.5	Захиргаа, удирдлагын хэлтэс	Ирсэн мэргэжилтний тоо, туршлагажсан ажлын тоо	Гадаад мэргэжилтэн ирж ажиллан дотооддоо туршлагажсан байна
		8.3.2.2	Гадаад оронд очиж туршлага судлах	Гадаад, дотоод хамтын ажиллагаа хариуцсан мэргэжилтэн	1.10 2.16 2.17 4.5	Захиргаа, удирдлагын хэлтэс	Туршлага судалсан чиглэлийн тоо, суралцсан түвшин	Гадаад оронд очиж туршлага судалж ажил хэрэг болгосон байна
8.3.3	Удирдлага, хамт олон, оролцогч талууд, зөвлөх мэргэжилтнүүдийн ур чадварыг тасралтгүй сайжруулах	8.3.3.1	Ур чадвартай мэргэжилтнийг байнга тасралтгүй бэлтгэдэг болох	Сургалт, судалгаа мэдээллийн хэлтсийн ахлах мэргэжилтэн , Хүний нөөцийн асуудал хариуцсан мэргэжилтэн	3.2 3.3 3.11 4.2 4.3	Захиргаа, удирдлагын хэлтэс, Барилга, хот байгуулалтын яам, Барилга, хот байгуулалтын яам, Бусад төрийн байгууллагууд	Бэлтгэгдсэн мэргэжилтний тоо, бүтээмж	Мэргэжилтний хөдөлмөрийн бүтээмж дээшилсэн байна

10.9 БАРИЛГА, БАЙГУУЛАМЖИЙН ЗУРАГ ТӨСӨЛ МАГАДЛАЛЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗОРИЛГЫГ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА, ШАЛГУУР ҮЗҮҮЛЭЛТ, ХҮРЭХ ҮР ДҮН

Хүснэгт 21. Барилга, байгууламжийн зураг төсөл магадлалын үйл ажиллагааны зорилт

ХӨГЖЛИЙН ЗОРИЛТУУД		ХИЙГДЭХ АЖЛУУД		АЛБАН ТУШААЛ	МЕНЕЖМЕНТ КОД	ОРОЛЦОГЧ ТАЛ	ШАЛГУУР ҮЗҮҮЛЭЛТ	ХҮРЭХ ҮР ДҮН
9.1 УДИРДЛАГА ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТЫН ХӨГЖЛИЙН ЗОРИЛТ								
9.1.1	Ажил гүйцэтгэх гэрээний менежментийг сайжруулах	9.1.1.1	Тендерийн материалд оруулах ёстой ажлын даалгаврыг шинэчлэн боловсруулах	Барилга байгууламжийн зураг төсөл, магадлалын хэлтсийн дарга, Барилга байгууламжийн зураг төсөл, магадлалын хэлтсийн ахлах мэргэжилтэн, Мэргэжилтэн, Барилга бүтээцийн зураг төслийн магадлал хариуцсан мэргэжилтэн, Ерөнхий төлөвлөгөө, барилгын төлөвлөлтийн магадлал хариуцсан мэргэжилтэн Төсвийн мэргэжилтэн	2.2 4.2 4.3 4.4	Барилга байгууламжийн зураг төсөл магадлалын хэлтэс, Захиргаа, удирдлагын хэлтэс Барилга байгууламжийн захиалагчийн хяналтын хэлтэс,	Шинэчлэн боловсруулсан журмын агуулга	Ажлын даалгавар, түүнтэй холбогдох журам боловсруулагдсан байна
		9.1.1.2	Гүйцэтгэгч байгууллагуудад мөрдүүлэх санал хүргүүлэх, хэрэгжилтийн хангуулах	Ерөнхий төлөвлөгөө, барилгын төлөвлөлтийн магадлал хариуцсан мэргэжилтэн	2.2	Захиргаа, удирдлагын хэлтэс Барилга байгууламжийн захиалагчийн хяналтын хэлтэс, барилга байгууламжийн зураг төсөл магадлалын хэлтэс,	Ажлын гүйцэтгэлийн үнэлгээ	Ажил гүйцэтгэх гэрээний менежмент сайжирсан байна
9.1.2	Улирлын хамаарлыг багасгах	9.1.2.1	Хүйтний улиралд техникийн нөхцөл	Барилга байгууламжийн зураг төсөл, магадлалын	2.2	Барилга байгууламжийн	Боловсруулсан саналын тоо	Ажлын даалгавар боловсруулагдсан байна

	замаар салбарын бүтээмжийг нэмэгдүүлэх		олгож болох талаар санал боловсруулах	хэлтсийн ахлах мэргэжилтэн		захиалагчийн хяналтын хэлтэс, Барилга байгууламжийн зураг төсөл магадлалын хэлтэс,		
		9.1.2.2	Дүрэм журамд өөрчлөлт оруулах	Хяналт шинжилгээ хариуцсан мэргэжилтэн, Хуулийн асуудал хариуцсан мэргэжилтэн	4.1 2.2	Захиргаа, удирдлагын хэлтэс	Өөрчлөгдсөн дүрэм журмын тоо	Санал хүргүүлж, шаардлагатай өөрчлөлтийг хийсэн байна
		9.1.2.3	Шинэ технологийг судлах	Сургалт, судалгаа мэдээллийн хэлтсийн ахлах мэргэжилтэн, Барилгын салбарын мэргэжилтэй ажилчдын асуудал хариуцсан мэргэжилтэн, Барилгын салбарын технологи, мэдээллийн нэгдсэн сан хариуцсан мэргэжилтэн,	2.5 2.2	Захиргаа, удирдлагын хэлтэс Сургалт, судалгаа мэдээллийн хэлтэс,	Судалсан технологийн тоо	Шинэ техник технологийг судлагдаж үр өгөөжийг тооцоолсон байна
9.2 ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ХӨГЖЛИЙН ЗОРИЛТ								
9.2.1	Зураг төсөл боловсруулдаг аж ахуйн нэгжүүдэд түвэгшлийн заалтын талаар мэдлэг, мэдээлэл олгох	9.2.1.1	Шаардлага хангасан үед хүлээж авах, таниулах ажил хийх, сургалт явуулах	Барилга байгууламжийн зураг төсөл, магадлалын хэлтсийн ахлах мэргэжилтэн, Мэргэжилтэн, Барилга бүтээцийн зураг төслийн магадлал хариуцсан мэргэжилтэн	2.2 1.10 2.9	Барилга байгууламжийн зураг төсөл магадлалын хэлтэс, Захиргаа, удирдлагын хэлтэс	Таниулсан ажил, сургалтын тоо	Түвэгшлийн заалтын талаар сургалт, таниулах арга хэмжээ явуулсан байна
		9.2.1.2	Түвэгшлийн заалтын талаар мэдлэг, мэдээлэл олгох	Барилга байгууламжийн зураг төсөл, магадлалын хэлтсийн ахлах мэргэжилтэн, Мэргэжилтэн, Барилга бүтээцийн зураг төслийн магадлал хариуцсан мэргэжилтэн	2.2 1.10 2.9	Барилга байгууламжийн зураг төсөл магадлалын хэлтэс, Захиргаа, удирдлагын хэлтэс	Мэдлэг эзэмшсэн, мэдээллийн сан бүрдсэн байдал	Зураг төсөл боловсруулдаг аж ахуйн нэгжүүд түвэгшлийн заалтын талаар мэдлэг, мэдээлэл олсон байна

9.3 БҮТЭЭГДЭХҮҮН ХӨГЖЛИЙН ЗОРИЛТ								
9.3.1	Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалттай барилгын зураг төслийг жишиг үнийн дагуу хийдэг болох	9.3.1.1	Улсын төсвийн ХО-тай барилгад стандарт зураг баталж мөрдүүлэх, түүнийхээ төсвийг жил бүр шинэчилдэг байх	Барилга байгууламжийн зураг төсөл, магадлалын хэлтсийн ахлах мэргэжилтэн, Мэргэжилтэн, Барилга бүтээцийн зураг төслийн магадлал хариуцсан мэргэжилтэн,	2.2 1.10 2.9	Барилга байгууламжийн зураг төсөл магадлалын хэлтэс, Захиргаа, удирдлагын хэлтэс	Зураг төслийн тоо	Зураг төсөл боловсруулсан, шинэчилсэн байна
		9.3.1.2	Холбогдох яамнуудад хүргүүлэх, тендерт уг зураг төсвийн дагуу суулгах боломжоор хангах, түгээн дэлгэрүүлэх	Барилга байгууламжийн зураг төсөл, магадлалын хэлтсийн ахлах мэргэжилтэн, Мэргэжилтэн, Барилга бүтээцийн зураг төслийн магадлал хариуцсан мэргэжилтэн	2.2 1.10 2.9	Барилга байгууламжийн зураг төсөл магадлалын хэлтэс, Захиргаа, удирдлагын хэлтэс	Боломжоор хангагдсан зургийн тоо	Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалттай барилгын зураг төслийг жишиг үнийн дагуу хийдэг болсон байна
9.3.2	Техникийн нөхцөл, зургийн иж бүрдэлтэй холбоотой менежментийг сайжруулах	9.3.2.1	Техникийн нөхцөл, зургийн иж бүрдлийг программаар шийдвэрлэх хувилбарыг боловсруулах	Барилга байгууламжийн зураг төсөл, магадлалын хэлтсийн ахлах мэргэжилтэн, Мэргэжилтэн, Барилга бүтээцийн зураг төслийн магадлал хариуцсан мэргэжилтэн	2.2 1.10 2.9	Барилга байгууламжийн зураг төсөл магадлалын хэлтэс, Захиргаа, удирдлагын хэлтэс	Программын сонгосон хувилбарыг оновчилсон тоо	Техникийн нөхцөл, зургийн иж бүрдэлтэй холбоотой менежментийг сайжирсан байна

10.10 ЗАХИРГАА, УДИРДЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗОРИЛГЫГ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА, ШАЛГУУР ҮЗҮҮЛЭЛТ, ХҮРЭХ ҮР ДҮН

Хүснэгт 22. Захиргаа, удирдлагын үйл ажиллагааны зорилт

ХӨГЖЛИЙН ЗОРИЛТУУД		ХИЙГДЭХ АЖЛУУД		АЛБАН ТУШААЛ	МЕНЕЖМЕНТ КОД	ОРОЛЦОГЧ ТАЛ	ШАЛГУУР ҮЗҮҮЛЭЛТ	ХҮРЭХ ҮР ДҮН
10.1 УДИРДЛАГА ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТЫН ХӨГЖЛИЙН ЗОРИЛТ								
10.1.1	Байгууллагын засаглалын асуудлыг шийдвэрлэх	10.1.1.1	Засаглалыг сайжруулах санал боловсруулах	Ерөнхий инженер, Хот байгуулалт, зураг төслийн институтийн эрхлэгч,	4.1	Удирдлагын алба Барилга байгууламжийн	Боловсруулсан саналын үр өгөөж	Санал боловсруулагдаж танилцуулахад

				Барилга байгууламжийн захиалагчийн хяналтын хэлтсийн дарга, Барилга байгууламжийн захиалагчийн хяналтын хэлтсийн ахлах инженер, Ерөнхий инженер, Мэргэжилтэн Хяналт шинжилгээ, хуулийн албаны дарга		захиалагчийн хяналтын хэлтэс, Захиргаа, удирдлагын хэлтэс		бэлэн болсон байна
		10.1.1.2	Боловсруулсан саналыг хэлэлцүүлэх, зохих байгууллагаар шийдүүлэх	Ерөнхий инженер, хяналт шинжилгээ, хуулийн албаны дарга, Хот байгуулалт, зураг төслийн институтын эрхлэгч, Барилга байгууламжийн захиалагчийн хяналтын хэлтсийн дарга, Барилга байгууламжийн захиалагчийн хяналтын хэлтсийн ахлах инженер, Ерөнхий инженер, Мэргэжилтэн	4.1	Удирдлагын алба Барилга байгууламжийн захиалагчийн хяналтын хэлтэс, Захиргаа, удирдлагын хэлтэс	Шийдвэрлэсэн саналын тоо, үр өгөөж	Засаглалын асуудал хэлэлцүүлэгдэж, шийдүүлсэн байна
10.1.2	Хэлтэс хоорондын ажлын уялдаа холбоог сайжруулах	10.1.2.1	Ажлын зураг авалт хийх, процессын шинжилгээ хийх, давхацсан үүрэг функцийг тодорхойлох	Ерөнхий инженер, Хот байгуулалт, зураг төслийн институтын эрхлэгч, Барилга байгууламжийн захиалагчийн хяналтын хэлтсийн дарга, Барилга байгууламжийн захиалагчийн хяналтын хэлтсийн ахлах инженер, Ерөнхий инженер, Мэргэжилтэн, Хяналт шинжилгээ, хуулийн албаны дарга	4.1 3.2	Удирдлагын алба Барилга байгууламжийн захиалагчийн хяналтын хэлтэс, Захиргаа, удирдлагын хэлтэс	Тодорхойлогдсон функцийн тоо	Процессын шинжилгээгээр функцүүд тодорхойлогдсон байна
		10.1.2.2	Хэлтэс хоорондын	Ерөнхий инженер,	4.1 3.2	Удирдлагын алба	Шинэчлэгдсэн чиг үүрэг,	Хэлтэс хоорондын

			ажлын уялдаа, чиг үүргийг шинэчлэх	Хот байгуулалт, зураг төслийн институтын эрхлэгч, Барилга байгууламжийн захиалагчийн хяналтын хэлтсийн дарга, Барилга байгууламжийн захиалагчийн хяналтын хэлтсийн ахлах инженер, Ерөнхий инженер, Мэргэжилтэн Хяналт шинжилгээ, хуулийн албаны дарга		Барилга байгууламжийн захиалагчийн хяналтын хэлтэс, Захиргаа, удирдлагын хэлтэс	уялдааны оновчлолын түвшин	ажлын уялдаа холбоо сайжирсан байна.
10.2 ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ХӨГЖЛИЙН ЗОРИЛТ								
10.2.1	Гадаад дотоодын хамтын ажиллагааг түшиглэн мэргэжилтнүүдийн мэдлэг боловсролыг сайжруулах, туршлага судлах	10.2.1.1	Гадаад дотоодын харилцагч байгууллагууды н сургалтад хамрагдах, туршлага судлах	Гадаад, дотоод хамтын ажиллагаа хариуцсан мэргэжилтэн, Сургалт, судалгаа мэдээллийн хэлтсийн ахлах мэргэжилтэн	3.2 1.10 2.10	Сургалт, судалгаа мэдээллийн хэлтэс, Захиргаа, удирдлагын хэлтэс	Туршлага судалсан, хэрэгжүүлсэн үр дүн	Гадаад дотоодод мэргэжилтнүүдий н мэдлэг боловсролыг сайжруулсан, туршлага судалж хэрэгжүүлсэн байна
10.2.2	Бүтээмжтэй холбоотой үйл ажиллагааг зохион байгуулах	10.2.2.1	Бүтээмжийн талаар мэргэжлийн байгууллагаас сургалт авах, хамтран ажиллах	Хүний нөөцийн асуудал хариуцсан мэргэжилтэн, Сургалт, судалгаа мэдээллийн хэлтсийн ахлах мэргэжилтэн	4.2 4.3 4.4	Сургалт, судалгаа мэдээллийн хэлтэс, Захиргаа, удирдлагын хэлтэс	Бүтээмжийн сургалтын тоо, хамтын ажиллагааны өгөөж	Бүтээмжийн хөдөлгөөн явагдаж, ажлын үзүүлэлт сайжирсан байна
10.2.3	Байгууллагын үйл ажиллагааг нийтэд танилцуулж, хамтын ажиллагааг сайжруулах	10.2.3.1	Байгууллагын үйл ажиллагааг харилцагч руу чиглүүлэх	Дотоод ажил хариуцсан мэргэжилтэн, Ахлах мэргэжилтэн,	1.6 1.7 1.4	Захиргаа, удирдлагын хэлтэс	Харилцагчдын сэтгэл ханамжийн түвшин	Харилцагчдын сэтгэл ханамж сайжирсан байна
10.3 ХҮНИЙ НӨӨЦИЙН ХӨГЖЛИЙН ЗОРИЛТ								
10.3.1	Ажилтнуудыг мэргэжил дээшлүүлэх сургалтад хамруулах	10.3.1.1	Шаардлагатай сургалтыг зохион байгуулах	Сургалт, судалгаа мэдээллийн хэлтсийн дарга,	3.2 2.2 1.3	Захиргаа, удирдлагын хэлтэс Сургалт, судалгаа мэдээллийн хэлтэс,	Мэдлэгийн өсөлтийн түвшин	Сургалтын үйл ажиллагаа зохион байгуулагдаж ажилтны ур

				Сургалт, судалгаа мэдээллийн хэлтсийн ахлах мэргэжилтэн, Хүний нөөцийн асуудал хариуцсан мэргэжилтэн				чадварын түвшин өссөн байна
10.3.2	Ажлын цаг ашиглалтыг сайжруулж, бүтээмжийг нэмэгдүүлэх	10.3.2.1	Мэргэжлийн байгууллагатай хамтран ажиллаж бүтээмжийн хөдөлгөөн өрнүүлэх	Хүний нөөцийн асуудал хариуцсан мэргэжилтэн, Ерөнхий инженер	3.2 4.2 4.3 4.4 1.9	Захиргаа, удирдлагын хэлтэс Сургалт, судалгаа мэдээллийн хэлтэс,	Бүтээмжийн өсөлтийн тоо	Цаг ашиглалт нэмэгдэж, хөдөлмөрийн бүтээмж өссөн байна
10.3.3	Ажилтнуудын сэтгэл ханамжийг дээшлүүлэх	10.3.3.1	Ажилтнуудад чиглэсэн урамшууллын бодлого хэрэгжүүлэх	Хүний нөөцийн асуудал хариуцсан мэргэжилтэн, Ерөнхий инженер	3.2 4.2 4.3 4.4 1.9	Захиргаа, удирдлагын хэлтэс Сургалт, судалгаа мэдээллийн хэлтэс,	Бүтээмжийн өсөлтийн түвшин	Сэтгэл ханамж сайжирсан байна
10.3.4	Ажилтнуудын гүйцэтгэлийн үнэлгээг сайжруулах	10.3.4.1	Стратеги төлөвлөгөөтэй уялдуулан гүйцэтгэлийн үнэлгээг шинэчлэх	Хүний нөөцийн асуудал хариуцсан мэргэжилтэн, Ерөнхий инженер	3.2 4.2 4.3 4.4 1.9	Захиргаа, удирдлагын хэлтэс Сургалт, судалгаа мэдээллийн хэлтэс,	Шинэчилсэн гүйцэтгэлийн үнэлгээний чанарын үнэлгээ	Ажилтнуудын гүйцэтгэлийн үнэлгээ сайжирсан байна

10.11 САНХҮҮ, ТӨСӨЛ ХӨТӨЛБӨРИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗОРИЛГЫГ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА, ШАЛГУУР ҮЗҮҮЛЭЛТ, ХҮРЭХ ҮР ДҮН

Хүснэгт 23. Санхүү, төсөл хөтөлбөрийн үйл ажиллагааны зорилт

ХӨГЖЛИЙН ЗОРИЛТУУД		ХИЙГДЭХ АЖЛУУД		АЛБАН ТУШААЛ	МЕНЕЖМЕНТ КОД	ОРОЛЦОГЧ ТАЛ	ШАЛГУУР ҮЗҮҮЛЭЛТ	ХҮРЭХ ҮР ДҮН
11.1 ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ХӨГЖЛИЙН ЗОРИЛТ								
11.1.1	Байгууллагын дотоод үйл ажиллагааг тасралтгүй хэвийн явуулахад шаардлагатай тоног төхөөрөмж, хангамжийн материалаар хангах	11.1.1.1	Шаардлагатай тоног төхөөрөмж, хангамжийн материалын худалдан авалт хийх	Хангамжийн нярав, Нягтлан бодогч	1.14 2.2	Захиргаа, удирдлагын хэлтэс	Худалдан авсан тоо, төсөв	Төсвийн хүрээнд шаардлагатай тоног төхөөрөмж, хангамжийн материалаар хангагдсан байна.
11.1.2	Байгууллагын хэлтэс, нэгж тус бүрийн үйл ажиллагаа, хэрэгжиж буй төсөл хөтөлбөрүүдийн үр ашиг, үр дүн, чанар, сэтгэл ханамжийн судалгааг тогтмол хийх замаар хөрөнгө оруулалтын үр өгөөжийг тооцдог болох	11.1.2.1	Байгууллагын хөрөнгө оруулалтын өгөөжийг тооцох арга зүйтэй болох, тогтмол ашиглах	Дотоод ажил хариуцсан мэргэжилтэн, Ахлах мэргэжилтэн,	1.6 1.7 1.4	Захиргаа, удирдлагын хэлтэс	Хөрөнгө оруулалтын өгөөж, үнэ цэнэ (NPV, IRR, PI, PBP)	Үр ашиг, үр дүн, чанар, сэтгэл ханамжийн судалгааг тогтмол хийх замаар хөрөнгө оруулалтын үр өгөөжийг тооцож шийдвэр гаргадаг болсон байна
11.2 ХҮНИЙ НӨӨЦИЙН ХӨГЖЛИЙН ЗОРИЛТ								
11.2.1	Эдийн засагчийн орон тоо нэмэгдүүлэх	11.2.1.1	Шаардлагыг тодорхойлж, орон тоог нэмэх	Хүний нөөцийн асуудал хариуцсан мэргэжилтэн, Санхүү, төсөл хөтөлбөрийн хэлтсийн дарга Ахлах нягтлан бодогч	3.2 2.1 2.2	Захиргаа, удирдлагын хэлтэс санхүү, төсөл хөтөлбөрийн хэлтэс	Шаардлагын дагуу нэмэгдсэн орон тоо	Шаардлагын дагуу орон тоо нэмэгдсэн байна

11.2.2	Байгууллагын үйл ажиллагаатай холбоотой хүний нөөцийн шалгуур үзүүлэлтүүдийг тодорхой болгож, санхүүгийн үзүүлэлтүүдтэй уялдуулах замаар идэвхжүүлэлт, урамшууллын тогтолцоог боловсронгуй болгох	11.2.2.1	Шаардлагыг тодорхойлж, орон тоог нэмэх	Хүний нөөцийн асуудал хариуцсан мэргэжилтэн, Санхүү, төсөл хөтөлбөрийн хэлтсийн дарга, Ахлах нягтлан бодогч	3.2 2.1 2.2	Захиргаа, удирдлагын хэлтэс санхүү, төсөл хөтөлбөрийн хэлтэс	Шаардлагын дагуу нэмэгдсэн орон тоо	Шаардлагын дагуу орон тоо нэмэгдсэн байна
		11.2.2.2	Шаардлагын дагуу KPI үнэлгээ гарган нэгтгэж санал боловсруулах	Хүний нөөцийн асуудал хариуцсан мэргэжилтэн, Санхүү, төсөл хөтөлбөрийн хэлтсийн дарга, Ахлах нягтлан бодогч	3.2 2.1 2.2 1.14	Захиргаа, удирдлагын хэлтэс санхүү, төсөл хөтөлбөрийн хэлтэс	KPI үнэлгээгээр боловсруулагдсан саналын тоо	Гүйцэтгэлийг KPI үнэлгээ ашиглан бодитойгоор үнэлдэг болсон байна
		11.2.2.3	Идэвхжүүлэлт, урамшууллын шалгуур үзүүлэлтийг тодорхойлсон байна	Хүний нөөцийн асуудал хариуцсан мэргэжилтэн, Санхүү, төсөл хөтөлбөрийн хэлтсийн дарга Ахлах нягтлан бодогч	3.2 2.1 2.2 4.2 4.3 4.4	Захиргаа, удирдлагын хэлтэс санхүү, төсөл хөтөлбөрийн хэлтэс	Урамшууллын үр дүнд бий болох хүрэх үр дүн	Урамшууллын саналыг цаг тухай бүрд нь шийддэг болсон байна
11.3 Материаллаг баазын хөгжлийн зорилт								
11.3.1	Байгууллагын техник, технологийн ашиглалтыг сайжруулах замаар бүтээмжийг нэмэгдүүлэх	11.3.1.1	Хүчин чадалд нийцсэн өртгийг төсөвт суулгах замаар бүтээмжийг нэмэгдүүлэх үйл ажиллагааг дэмжих	Санхүү, төсөл хөтөлбөрийн хэлтсийн дарга, Ахлах нягтлан бодогч	2.2 4.5	Захиргаа, удирдлагын хэлтэс	Бүтээмжийн өсөлтийн түвшин	Байгууллагын техник, технологийн ашиглалт сайжирч, бүтээмж нэмэгдсэн байна

БҮЛЭГ 11. ХӨГЖЛИЙН ЗОРИЛТЫН НЭГТГЭЛ

11.1. ХӨГЖЛИЙН ЗОРИЛТЫН НЭГТГЭЛ, ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗОРИЛТЫН ХҮРЭЭНД

Хүснэгт 24. Хөгжлийн зорилтын нэгтгэл

Хөгжлийн бодлого \ Үйл ажиллагаа	ББ-ийн захиалагчийн хяналтын хэлтэс	БМ сорилт шинжилгээний лаборатори	Нийтийн аж ахуйн хэлтэс	Б.Б.Материал үйлдвэрлэлийн хэлтэс	ХС.ДБСТ-ийн ххэлтэс	ХАНСХЕТ	Сургалт, судалгаа мэдээллийн хэлтэс	Норм, нормативын хэлтэс	ББ-ийн магадлалын хэлтэс	Захиргаа, удирдлагын хэлтэс	Санхүү, төсөл хөтөлбөрийн хэлтэс	НрЙТ
Удирдлага, зохион байгуулалт	1		1	10	2	2		3	2	2	1	23
Үйл ажиллагаа	3	2		10	4	2	2	2	1	2		28
Бүтээгдэхүүн үйлчилгээ, маркетинг			1				3		2	1	1	8
Хүний нөөцийн хөгжлийн бодлого	7	2	2	3		3	2	3		4	2	28
Материаллаг бааз	4	1	2	1		2	2				1	13
Санхүү, хөрөнгө оруулалт		1										1
Нийт	14	6	6	24	6	9	9	8	5	9	5	

11.2. МЕНЕЖМЕНТИЙН НЭВТРЭЛТ

11.2.1. Төлөвлөлттэй холбоотой нэвтрүүлэх менежментүүд

Хүснэгт 25. Төлөвлөлттэй холбоотой нэвтрүүлэх менежментүүд

МЕНЕЖМЕНТИЙН ЧИГЛЭЛҮҮД		НИЙТ	ЭРЭМБЭ
1.1	Стратегийн удирдлага		
1.2	Хөтөлбөрийн удирдлага	4	III
1.3	Төслийн удирдлага	18	I
1.4	Маркетингийн удирдлага	15	II
1.5	Өөрчлөлтийн удирдлага		
1.6	Брэндийн удирдлага	4	III
1.7	Бүтээгдэхүүний удирдлага	4	III
1.8	Инновацын удирдлага		
1.9	Цаг хугацааны удирдлага	3	IV
1.10	Харилцаа хамтын ажиллагааны удирдлага		
1.11	Гэрээний удирдлага		
1.12	Эрсдэлийн удирдлага		
1.13	Дизайнчлалын удирдлага		
1.14	Шийдвэр гаргалтын удирдлага		
НИЙТ		48	

11.2.2. Зохион байгуулалттай холбоотой нэвтрүүлэх менежментүүд

Хүснэгт 26. Зохион байгуулалттай холбоотой нэвтрүүлэх менежментүүд

МЕНЕЖМЕНТИЙН ЧИГЛЭЛҮҮД		НИЙТ	ЭРЭМБЭ
2.1	Системийн удирдлага	11	IV
2.2	Үйлдвэрлэл, үйл ажиллагааны удирдлага	136	I
2.3	Амьдралын мөчлөгийн удирдлага		
2.4	Сүлжээний удирдлага	10	V
2.5	Технологийн удирдлага	18	II
2.6	Мерчандайзинг удирдлага	1	X
2.7	Хангамжийн удирдлага		
2.8	Хуваарилалтын удирдлага		
2.9	Олон нийтийн харилцааны удирдлага	11	IV
2.10	Хэрэглэгчийн харилцааны удирдлага	16	III
2.11	Хөрөнгө босгох удирдлага		
2.12	Мэдээлэл, харилцаа холбооны удирдлага	7	VII
2.13	Логистикийн удирдлага		
2.14	Оффисын удирдлага	4	VIII
2.15	Хямралын удирдлага		
2.16	Олон улсын бизнесийн удирдлага	2	IX
2.17	Арга хэмжээний удирдлага	8	VI
НИЙТ		224	

11.2.3. Хүний нөөц, манлайлалтай холбоотой нэвтрүүлэх менежментүүд

Хүснэгт 27. Хүний нөөц, манлайлалтай холбоотой нэвтрүүлэх менежментүүд

МЕНЕЖМЕНТИЙН ЧИГЛЭЛҮҮД		НИЙТ	ЭРЭМБЭ
3.1	Чадамжийн удирдлага	14	II
3.2	Хүний нөөцийн удирдлага	61	I
3.3	Суралцагч байгууллагын удирдлага	13	III
3.4	Мэдлэгийн удирдлага	8	V
3.5	Зөрчилдөөний удирдлага	1	VII
3.6	Авьяасын удирдлага	5	VI
3.7	Ур чадварын удирдлага	12	IV
3.8	Стрессийн удирдлага		
3.9	Хувь хүний удирдлага		
3.10	Уур уцаарын удирдлага		
3.11	Карьерын удирдлага	1	VII
3.12	Багийн менежментийн удирдлага		
3.13	Гомдлын удирдлага		
	НИЙТ	115	

11.2.4. Хяналттай холбоотой нэвтрүүлэх менежментүүд

Хүснэгт 28. Хяналттай холбоотой нэвтрүүлэх менежментүүд

МЕНЕЖМЕНТИЙН ЧИГЛЭЛҮҮД		НИЙТ	ЭРЭМБЭ
4.1	Засаглалын удирдлага	11	IV
4.2	Бүтээмжийн удирдлага		
4.3	Гүйцэтгэлийн удирдлага	60	I
4.4	Чанарын удирдлага	46	II
4.5	Санхүүгийн удирдлага	25	III
4.6	Өртөг зардлын удирдлага	9	V
	НИЙТ	151	

11.2.5. Хөгжлийн зорилтыг хэрэгжүүлэхэд шаардлагатай стандартууд

Хүснэгт 29. Хөгжлийн зорилтыг хэрэгжүүлэхэд шаардлагатай стандартууд

Чиглэл	Стандарт
Барилга бүтээн байгуулалтын үйл ажиллагаатай холбоотой гол стандартууд	MNS ISO 7345 : 2011, Дулаан тусгаарлалт. Физик хэмжээс ба тодорхойлолтууд.
	MNS ISO 9288 : 2011, Дулаан тусгаарлалт. Цацрагаар дулаан дамжих физик хэмжээс ба тодорхойлолтууд.
	MNS ISO 9346 : 2011, Барилга, барилгын материалын чийг дулаан дамжуулалт. Масс солилцооны нэр томьёо, тодорхойлолт. Тайлбар толь,
	MNS EN 12566-1 : 2011, 50 хүртэл хүн амд зориулсан бага хүч чадлын ахуйн бохир ус цэвэрлэх байгууламж. 1-р хэсэг: Угсармал септик
	MNS EN 12566-2 : 2011, 50 хүртэл хүн амд зориулсан бага хүч чадлын ахуй нбохир ус цэвэрлэх байгууламж. 2-р хэсэг: Хөрсөөр шүүрүүлэх систем.
	MNS EN 12566-3 : 2011, 50 хүртэл хүн амд зориулсан бага хүч чадлын ахуйн бохир ус цэвэрлэх байгууламж. 3-р хэсэг: Угсармал болон газар дээр нь угсарсан ахуйн бохир ус цэвэрлэх байгууламж

	MNS EN 12566-4 : 2011, 50 хүртэл хүн амд зориулсан бага хүч чадлын ахуйн бохир ус цэвэрлэх байгууламж. 4-р хэсэг: Угсардаг иж бүрдлийг ашиглан газар дээр нь угсарсан септик
	8. MNS EN 12566-5 : 2011, 50 хүртэл хүн амд зориулсан бага хүч чадлын ахуйн бохир ус цэвэрлэх байгууламж. 5-р хэсэг: Урьдчилсан цэвэрлэгээ хийсэн бохирыг шүүх шүүлтүүрийн систем
	MNS EN 13162 : 2011 Барилгын дулаан тусгаарлах материал. Эрдэс хөвөн (MW) бүтээгдэхүүн. Техникийн шаардлага
	MNS EN 13163 : 2011, Барилгын дулаан тусгаарлах материал. Хөөсөн полистирол (EPS) бүтээгдэхүүн. Техникийн шаардлага
	MNS EN 13164 : 2011, Барилгын дулаан тусгаарлах материал. Хөөсөн шахмал полистирол (XPS) бүтээгдэхүүн. Техникийн шаардлага
	MNS EN 13165 : 2011, Барилгын дулаан тусгаарлах материал. Хөөсөн хатуу полиуретан (PUR) бүтээгдэхүүн. Техникийн шаардлага
	MNS ASTM C 494/C494M : 2011, Бетоны химийн нэмэлт. Техникийн шаардлага
	MNS AASHTO T 188 : 2011 Гидравлик цементэд агааржуулах нэмэлт хэрэглэн хөлдөөлт, гэсгээлтийг үнэлэх арга
	MNS CAN 2-51.32 : 2011 Барилгын гадна талд хэрэглэх хамгаалалтын хуудсан материалын төрөл
	MNS ISO 307 : 2011 Амины орон сууц, бага оврын барилгын дээврийн татангыг ачааллаж турших арга
	MNS CAN/ULC-S 706 : 2011, Барилгад хэрэглэх утаслаг ширхэглэлтэй дулаан тусгаарлагч модон хавтан
	MNS 0151 M : 2011, Канад зөөлөн модон фанер
	MNS CAN/CGSB-11.3 : 2011, Шахмал хавтан
	MNS 6303 : 2011, Дээвэр болон ус тусгаарлалтын хуйлмал материал. Техникийн ерөнхий шаардлага
	MNS 6228 - 2 : 2011, Барилгын материал үйлдвэрлэлийн ажилчдын мэргэжлийн стандарт
	MNS 6266 : 2011, Барилгын хана, цонхны уулзварын угсралтын заадал.
	MNS 6267 : 2011, Шилэн мяндсан арматуртай, цементэн салхивчийн сувгийн хоолой. Техникийн шаардлага.

БҮЛЭГ 12. СТРАТЕГИЙН 2023-2027 ОНУУДАД ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ ХӨГЖЛИЙН ЛОГИК ТОГТОЛЦООНЫ ЗАМЫН ЗУРАГ

Зураг 23. Стратегийн 2023-2027 онуудад хэрэгжүүлэх хөгжлийн логик тогтолцооны замын зураг

БҮЛЭГ 13. БАРИЛГЫН ХӨГЖЛИЙН ТӨВ ТӨҮГ-ЫН СТРАТЕГИ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ОРОЛЦООНЫ ДАВТАМЖ

13.1. БАРИЛГА, БАЙГУУЛАМЖИЙН ЗАХИАЛАГЧИЙН ХЯНАЛТЫН ХЭЛТЭС

Хүснэгт 30. Барилга, байгууламжийн хэлтсийн оролцооны давтамж

	ГҮЙЦЭТГЭХ АЖЛЫН БАЙРНЫ НЭР	ОРОЛЦООНЫ ДАВТАМЖ
1	Барилга байгууламжийн захиалагчийн хяналтын хэлтсийн ахлах инженер	7
2	Хяналтын инженер	6
3	Хяналт шинжилгээ, хуулийн албаны дарга	2
4	Хуулийн асуудал хариуцсан мэргэжилтэн	2
5	Хяналт шинжилгээ хариуцсан мэргэжилтэн	1
6	Мэргэжилтэн	12
7	Сургалт, судалгаа мэдээллийн хэлтсийн ахлах мэргэжилтэн	1
8	Барилга байгууламжийн захиалагчийн хяналтын хэлтсийн дарга	15
9	Хүний нөөцийн асуудал хариуцсан мэргэжилтэн	9
10	Аж ахуй хариуцсан менежер	4
11	Гадаад, дотоод хамтын ажиллагаа хариуцсан мэргэжилтэн	2

13.2. БАРИЛГЫН МАТЕРИАЛЫН СОРИЛТ, ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ЛАБОРАТОРИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗОРИЛТ

Хүснэгт 31. Барилгын материалын сорилт, шинжилгээний лабораторийн стратегийн төлөвлөгөөний оролцооны давтамж

	ГҮЙЦЭТГЭХ АЖЛЫН БАЙРНЫ НЭР	ОРОЛЦООНЫ ДАВТАМЖ
1	Барилгын материалын үйлдвэрлэлийн технологийн заавар хариуцсан мэргэжилтэн	7
2	Барилгын материалын үйлдвэрлэлийн судалгаа, бүтээгдэхүүний баталгаажуулалт хариуцсан мэргэжилтэн	7
3	Гадаад, дотоод хамтын ажиллагаа хариуцсан мэргэжилтэн	1
4	Хяналт шинжилгээ хариуцсан мэргэжилтэн	3
5	Хүний нөөцийн асуудал хариуцсан мэргэжилтэн	6
6	Барилгын чанар, аюулгүй байдал хариуцсан мэргэжилтэн	3
7	Барилга, барилгын материалын үйлдвэрлэлийн хэлтсийн дарга	4
8	Барилга, барилгын материалын үйлдвэрлэлийн хэлтсийн ахлах мэргэжилтэн	4
9	Барилгын материалын үйлдвэрлэлийн технологийн заавар хариуцсан мэргэжилтэн	4
10	Санхүү, төсөл хөтөлбөрийн хэлтсийн дарга	2
11	Ахлах нягтлан бодогч	2

13.3. НИЙТИЙН АЖ АХУЙН ХЭЛТСИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗОРИЛТ

Хүснэгт 32. Нийтийн аж ахуйн хэлтсийн стратеги төлөвлөгөөний оролцооны давтамж

	ГҮЙЦЭТГЭХ АЖЛЫН БАЙРНЫ НЭР	ОРОЛЦООНЫ ДАВТАМЖ
1	Нийтийн аж ахуйн салбарын асуудал хариуцсан мэргэжилтэн	4
2	Ахуйн бохир ус цэвэрлэх байгууламжийн барилгын ажилд техникийн хяналт хариуцсан инженер	4
3	Төсөл арга хэмжээний тайлан мэдээ хариуцсан мэргэжилтэн	4
4	Сургалт, судалгаа мэдээллийн хэлтсийн ахлах мэргэжилтэн	2

5	Сургалт, судалгаа мэдээллийн хэлтсийн дарга	2
6	Барилгын салбарын технологи, мэдээллийн нэгдсэн сан хариуцсан мэргэжилтэн	2
7	Мэдээллийн технологи, дотоод сүлжээний асуудал хариуцсан мэргэжилтэн	1
8	Хүний нөөцийн асуудал хариуцсан мэргэжилтэн	5
9	Барилгын салбарын мэргэжилтэй ажилчдын асуудал хариуцсан мэргэжилтэн	5
10	Мэргэжилтэн	2
11	Аж ахуй хариуцсан менежер	2
12	Санхүү, төсөл хөтөлбөрийн хэлтсийн дарга	1
13	Ахлах нягтлан бодогч	1
14	Борлуулалт, орлогын нярав	1
15	Нягтлан бодогч	1
16	Дотоод ажил хариуцсан мэргэжилтэн	1

13.4. БАРИЛГА, БАРИЛГЫН МАТЕРИАЛ ҮЙЛДВЭРЛЭЛИЙН ХЭЛТСИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ

Хүснэгт 33. Барилга, барилгын материал үйлдвэрлэлийн хэлтсийн стратеги төлөвлөгөөний оролцооны давтамж

	ГҮЙЦЭТГЭХ АЖЛЫН БАЙРНЫ НЭР	ОРОЛЦООНЫ ДАВТАМЖ
1	Барилгын салбарын технологи, мэдээллийн нэгдсэн сан хариуцсан мэргэжилтэн	3
2	Мэргэжилтэн	32
3	Барилгын материалын үйлдвэрлэлийн судалгаа, бүтээгдэхүүний баталгаажуулалт хариуцсан мэргэжилтэн	2
4	Барилгын материалын үйлдвэрлэлийн технологийн заавар хариуцсан мэргэжилтэн	2
5	Барилгын чанар, аюулгүй байдал хариуцсан мэргэжилтэн	2
6	Барилгын материалын үйлдвэрлэлийн технологийн заавар хариуцсан мэргэжилтэн	2
7	Барилга, барилгын материалын үйлдвэрлэлийн хэлтсийн дарга	5
8	Ахлах нягтлан бодогч	4
9	Хуулийн асуудал хариуцсан мэргэжилтэн	9
10	Сургалт, судалгаа мэдээллийн хэлтсийн дарга	1
11	Барилга, барилгын материалын үйлдвэрлэлийн хэлтсийн ахлах мэргэжилтэн	4
12	Хяналт шинжилгээ, хуулийн албаны дарга	4
13	Захиргаа, удирдлагын хэлтсийн дарга	3
14	Хяналт шинжилгээ хариуцсан мэргэжилтэн	10
15	Хүний нөөцийн асуудал хариуцсан мэргэжилтэн	13
16	Газар хөдлөл, техникийн аюулгүй байдал хариуцсан мэргэжилтэн	13
17	Барилга, барилгын материалын үйлдвэрлэлийн хэлтсийн дарга	5
18	Захирал	6
19	Ерөнхий инженер	28
20	Мэргэжилтэн	15
21	Гадаад, дотоод хамтын ажиллагаа хариуцсан мэргэжилтэн	13
22	Дотоод ажил хариуцсан мэргэжилтэн	4
23	Санхүү, төсөл хөтөлбөрийн хэлтсийн дарга	2
24	Мэдээллийн технологи, дотоод сүлжээний асуудал хариуцсан мэргэжилтэн	1
25	Хангамжийн нярав	1
26	Захирлын туслах	1

27	Захиргаа, удирдлагын хэлтсийн дарга	3
28	Барилга байгууламжийн зураг төсөл, магадлалын хэлтсийн дарга	1
29	Барилга байгууламжийн зураг төсөл, магадлалын хэлтсийн ахлах мэргэжилтэн	1
30	Барилга бүтээцийн зураг төслийн магадлал хариуцсан мэргэжилтэн	1
31	Цахилгаан хангамж, холбоо дохиолол, автоматжуулалтын зураг төслийн магадлал хариуцсан мэргэжилтэн	1
32	Барилга бүтээцийн зураг төслийн магадлал хариуцсан мэргэжилтэн	1
33	Хяналт шинжилгээ хариуцсан мэргэжилтэн	10
34	Ахлах мэргэжилтэн	2

13.5. ЗУРАГ ТӨСЛИЙН ХЯНАЛТЫН ХЭЛТСИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗОРИЛТ

Хүснэгт 34. Зураг төслийн хяналтын хэлтсийн стратеги төлөвлөгөөний оролцооны давтамж

	ГҮЙЦЭТГЭХ АЖЛЫН БАЙРНЫ НЭР	ОРОЛЦООНЫ ДАВТАМЖ
1	Хяналтын инженер	6
2	Мэргэжилтэн	3
3	Барилга байгууламжийн захиалагчийн хяналтын хэлтсийн дарга	5
4	Барилга байгууламжийн захиалагчийн хяналтын хэлтсийн ахлах инженер	4
5	Санхүү, төсөл хөтөлбөрийн хэлтсийн дарга	1
6	Ахлах нягтлан бодогч	2
7	Мэдээллийн технологи, дотоод сүлжээний асуудал хариуцсан мэргэжилтэн	2
8	Хяналт шинжилгээ, хуулийн албаны дарга	1
9	Хуулийн асуудал хариуцсан мэргэжилтэн	2
10	Хяналт шинжилгээ хариуцсан мэргэжилтэн	2
11	Хот байгуулалт, зураг төслийн институтийн эрхлэгч	2
12	Захирал	1
13	Барилга байгууламжийн зураг төсөл, магадлалын хэлтсийн дарга	1
14	Төсвийн мэргэжилтэн	1
15	Барилга бүтээцийн зураг төслийн магадлал хариуцсан мэргэжилтэн	1
16	Ерөнхий төлөвлөгөө, барилгын төлөвлөлтийн магадлал хариуцсан мэргэжилтэн	1
17	Барилга байгууламжийн зураг төсөл, магадлалын хэлтсийн ахлах мэргэжилтэн	1
18	Инженер геологийн судалгааны магадлал хариуцсан мэргэжилтэн	1
19	Барилга бүтээцийн зураг төслийн магадлал хариуцсан мэргэжилтэн	1

13.6. БҮС НУТАГ, ХОТ СУУРИНЫ ТӨЛӨВЛӨЛТИЙН ХЭЛТСИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗОРИЛТ

Хүснэгт 35. Бүс нутаг, хот суурины төлөвлөлтийн хэлтсийн оролцооны давтамж

	ГҮЙЦЭТГЭХ АЖЛЫН БАЙРНЫ НЭР	ОРОЛЦООНЫ ДАВТАМЖ
1	Газар зохион байгуулагч	4
2	Хот төлөвлөлтийн архитектор	4
3	Газарзүйч, бүс нутаг судлаач	4
4	Хэлтсийн дарга	4
5	Мэдээллийн технологи, дотоод сүлжээний асуудал хариуцсан мэргэжилтэн	3
6	Норм, нормативын хэлтсийн дарга	1
7	Ахлах мэргэжилтэн	1

8	Барилгын төсөв, норм, үнэлгээний норм, нормативын баримт бичиг хариуцсан мэргэжилтэн	1
9	Барилгын хийц, бүтээц, төлөвлөлтийн норм, нормативын баримт бичиг хариуцсан мэргэжилтэн	1
10	Барилгын төсөв, норм, үнэлгээний норм, нормативын баримт бичиг хариуцсан мэргэжилтэн	1
11	Хангамжийн нярав	2
12	Хяналт шинжилгээ хариуцсан мэргэжилтэн	1
13	Хуулийн асуудал хариуцсан мэргэжилтэн	1
14	Барилгын хийц, бүтээц, төлөвлөлтийн норм, нормативын баримт бичиг хариуцсан мэргэжилтэн	1
15	Ерөнхий инженер	4
16	Мэргэжилтэн	3
17	Барилгын төсөв, норм, үнэлгээний норм, нормативын баримт бичиг хариуцсан мэргэжилтэн	1
18	Барилгын төсөв, машин механизм, тоног төхөөрөмжийн норм, үнэлгээний норм, нормативын баримт бичиг хариуцсан мэргэжилтэн	1
19	Хүний нөөцийн асуудал хариуцсан мэргэжилтэн	6
20	Сургалт, судалгаа мэдээллийн хэлтсийн ахлах мэргэжилтэн	1
21	Дотоод ажил хариуцсан мэргэжилтэн	1
22	Мэргэжилтэн	1
23	Захирал	1
24	Аж ахуй хариуцсан менежер	2
25	Нягтлан бодогч	2

13.7. СУРГАЛТ, СУДАЛГАА МЭДЭЭЛЛИЙН ХЭЛТСИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗОРИЛТ

Хүснэгт 36. Сургалт, судалгаа мэдээллийн хэлтсийн оролцооны давтамж

	ГҮЙЦЭТГЭХ АЖЛЫН БАЙРНЫ НЭР	ОРОЛЦООНЫ ДАВТАМЖ
1	Барилгын салбарын мэргэжилтэй ажилчдын асуудал хариуцсан мэргэжилтэн	5
2	Ерөнхий инженер	8
3	Хүний нөөцийн асуудал хариуцсан мэргэжилтэн	10
4	Мэдээллийн технологи, дотоод сүлжээний асуудал хариуцсан мэргэжилтэн	2
5	Дотоод ажил хариуцсан мэргэжилтэн	2
6	Ахлах мэргэжилтэн	1
7	Хяналтын инженер	6
8	Төсөл арга хэмжээний тайлан мэдээ хариуцсан мэргэжилтэн	1
9	Дотоод ажил хариуцсан мэргэжилтэн	2
10	Хяналт шинжилгээ, хуулийн албаны дарга	1
11	Хүний нөөцийн асуудал хариуцсан мэргэжилтэн	10
12	Сургалт, судалгаа мэдээллийн хэлтсийн ахлах мэргэжилтэн	6
13	Хангамжийн нярав	2
14	Аж ахуй хариуцсан менежер	2
15	Сургалт, судалгаа мэдээллийн хэлтсийн дарга	6
16	Гадаад, дотоод хамтын ажиллагаа хариуцсан мэргэжилтэн	2

13.8. НОРМ, НОРМАТИВЫН ХЭЛТСИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗОРИЛТ

Хүснэгт 37. Норм, нормативын хэлтсийн үйл ажиллагааны зорилт

	ГҮЙЦЭТГЭХ АЖЛЫН БАЙРНЫ НЭР	ОРОЛЦООНЫ ДАВТАМЖ
1	Норм, нормативын хэлтсийн дарга	4
2	Хүний нөөцийн асуудал хариуцсан мэргэжилтэн	6
3	Норм, нормативын хэлтсийн ахлах мэргэжилтэн	5
4	Захиргаа, удирдлагын хэлтсийн дарга	1
5	Хот байгуулалт, барилгын төлөвлөлтийн норм, нормативын баримт бичиг хариуцсан мэргэжилтэн	1
6	Захирал	1
7	Хот байгуулалт, зураг төслийн институтын эрхлэгч	1
8	Санхүү, төсөл хөтөлбөрийн хэлтсийн дарга	1
9	Ерөнхий инженер	2
10	Мэдээллийн технологи, дотоод сүлжээний асуудал хариуцсан мэргэжилтэн	1
11	Гадаад, дотоод хамтын ажиллагаа хариуцсан мэргэжилтэн	2
12	Сургалт, судалгаа мэдээллийн хэлтсийн ахлах мэргэжилтэн	1

13.9. БАРИЛГА БАЙГУУЛАМЖ, ЗУРАГ ТӨСӨЛ МАГАДЛАЛЫН ХЭЛТСИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗОРИЛТ

Хүснэгт 38. Барилга байгууламж, зураг төсөл магадлалын хэлтсийн үйл ажиллагааны зорилт

	ГҮЙЦЭТГЭХ АЖЛЫН БАЙРНЫ НЭР	ОРОЛЦООНЫ ДАВТАМЖ
1	Төсвийн мэргэжилтэн	1
2	Ерөнхий төлөвлөгөө, барилгын төлөвлөлтийн магадлал хариуцсан мэргэжилтэн	2
3	Барилга байгууламжийн зураг төсөл, магадлалын хэлтсийн дарга	2
4	Сургалт, судалгаа мэдээллийн хэлтсийн ахлах мэргэжилтэн	1
5	Хяналт шинжилгээ хариуцсан мэргэжилтэн	1
6	Хуулийн асуудал хариуцсан мэргэжилтэн	1
7	Барилга бүтээцийн зураг төслийн магадлал хариуцсан мэргэжилтэн	6
8	Барилга бүтээцийн зураг төслийн магадлал хариуцсан мэргэжилтэн	1
9	Цахилгаан хангамж, холбоо дохиолол, автоматжуулалтын зураг төслийн магадлал хариуцсан мэргэжилтэн	1
10	Барилгын салбарын технологи, мэдээллийн нэгдсэн сан хариуцсан мэргэжилтэн	1
11	Барилгын салбарын мэргэжилтэй ажилчдын асуудал хариуцсан мэргэжилтэн	1
12	Мэргэжилтэн	5
13	Инженер геологийн судалгааны магадлал хариуцсан мэргэжилтэн	6
14	Барилга байгууламжийн зураг төсөл, магадлалын хэлтсийн ахлах мэргэжилтэн	6

13.10. ЗАХИРГАА, УДИРДЛАГЫН ХЭЛТСИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗОРИЛТ

Хүснэгт 39. Захиргаа, удирдлагын хэлтсийн үйл ажиллагааны зорилт

	ГҮЙЦЭТГЭХ АЖЛЫН БАЙРНЫ НЭР	ОРОЛЦООНЫ ДАВТАМЖ
1	Хяналтын инженер	7
2	Хяналт шинжилгээ, хуулийн албаны дарга	4

3	Мэргэжилтэн	4
4	Барилга байгууламжийн захиалагчийн хяналтын хэлтсийн ахлах инженер	4
5	Барилга байгууламжийн захиалагчийн хяналтын хэлтсийн дарга	4
6	Хот байгуулалт, зураг төслийн институтын эрхлэгч	4
7	Ахлах мэргэжилтэн	1
8	Гадаад, дотоод хамтын ажиллагаа хариуцсан мэргэжилтэн	1
9	Сургалт, судалгаа мэдээллийн хэлтсийн ахлах мэргэжилтэн	3
10	Хүний нөөцийн асуудал хариуцсан мэргэжилтэн	5
11	Дотоод ажил хариуцсан мэргэжилтэн	1
12	Сургалт, судалгаа мэдээллийн хэлтсийн дарга	1

13.11. САНХҮҮ, ТӨСӨЛ ХӨТӨЛБӨРИЙН ХЭЛТСИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗОРИЛТ

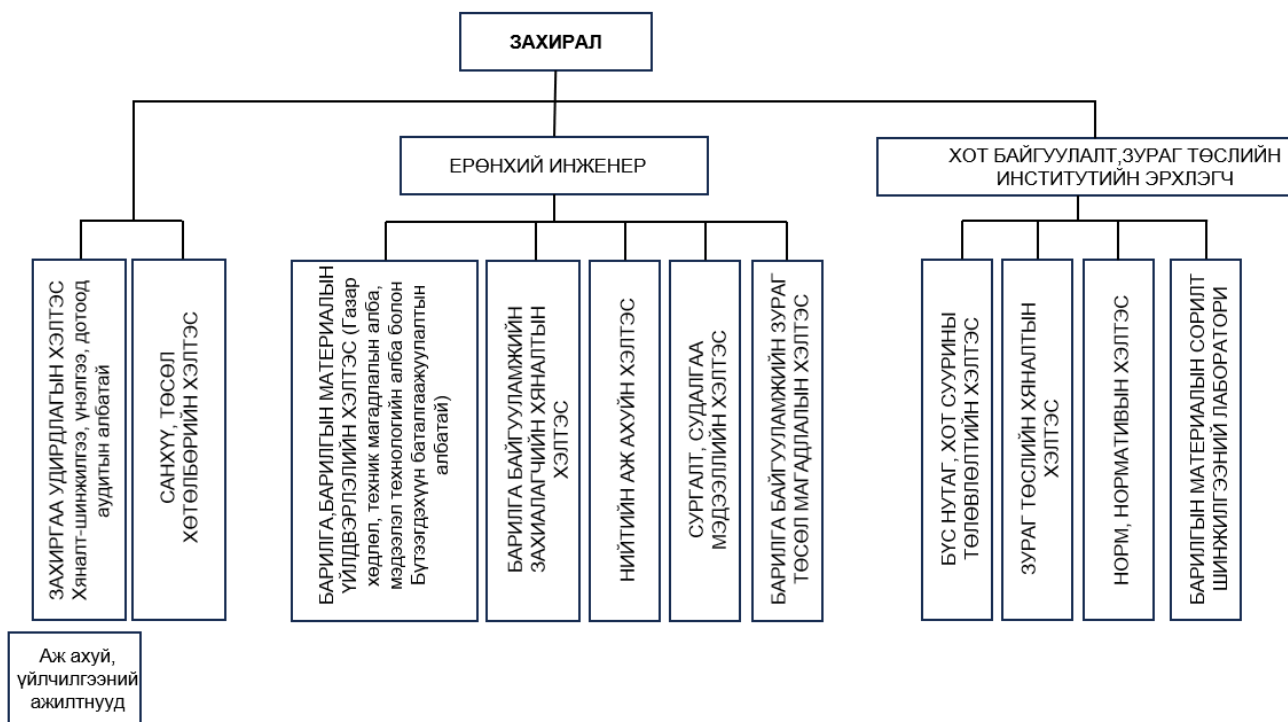
Хүснэгт 40. Санхүү, төсөл хөтөлбөрийн хэлтсийн үйл ажиллагааны зорилт

	ГҮЙЦЭТГЭХ АЖЛЫН БАЙРНЫ НЭР	ОРОЛЦООНЫ ДАВТАМЖ
1	Нягтлан бодогч	1
2	Хангамжийн нярав	1
3	Дотоод ажил хариуцсан мэргэжилтэн	1
4	Ахлах мэргэжилтэн	1
5	Хүний нөөцийн асуудал хариуцсан мэргэжилтэн	4
6	Санхүү, төсөл хөтөлбөрийн хэлтсийн дарга	5
7	Ахлах нягтлан бодогч	5

БҮЛЭГ 14. СТРАТЕГИ ТӨЛӨВЛӨГӨӨГ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ БҮТЭЦ, ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТ

Зураг 15. Барилгын Хөгжлийн Төв ТӨҮГ-ын бүтэц

“БАРИЛГЫН ХӨГЖЛИЙН ТӨВ” ТӨҮГ-ЫН ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТЫН БҮТЦИЙН СХЕМ

ХАВСРАЛТ

ХАВСРАЛТ-1. МЕНЕЖМЕНТИЙН ЧАДАМЖИЙН СУДАЛГААНЫ НЭГДСЭН ДҮГНЭЛТ

МЕНЕЖМЕНТИЙН ЧАДАМЖ

№	ЧАДАМЖИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД	ҮНЭЛГЭЭ
1	Зорилго, зорилт	81.60 Маш сайн (-)
2	Манлайлах ур чадвар	82.00 Маш сайн (-)
3	Бүтэц, зохион байгуулалт	75.02 Сайн
4	Идэвхжүүлэлт, хөшүүрэг	77.06 Сайн
5	Харилцаа, хамтын ажиллагаа	72.00 Сайн
6	Зан үйл, соёл	73.90 Сайн
7	Нөөцийн ашиглалт, чадавх	70.04 Сайн (-)
8	Мэдлэг инновац	75.18 Сайн
9	Бүтээмж, чанар, гүйцэтгэл	74.88 Сайн
	НИЙТ	75.74 Сайн

Бизнесийн байгууллагуудын гол өрсөлдөөн нь бүтээмжид чиглэж байгаа. Бүтээмжийг үнэлэх гол үзүүлэлт нь зардал, чанар найдвартай байдал, үйлчилгээний хурд байдаг.

“Барилгын хөгжлийн төв” ТӨҮГ нийт дунджаар 75.74% Сайн чадамжтайгаар үнэлэгдсэн байна. Энэхүү менежментийн чадамжийн судалгааг нийт 17 хүнээс авсан тоогоор үнэлэн тогтоосон юм. 9 бүлэг 90 шалгуур үзүүлэлтээр хийсэн ажилчдын чадамжийн судалгааны дараа тус байгууллага хийсэн ажилчдын чадамжийн судалгааны дараа 2 асуудлыг илрүүлэн гаргаж ирэв. Үүнд:

1. Танай байгууллага гадаад харилцаагаа өргөжүүлэх чиглэлээр анхаарч ажилладаг уу?
2. Гадаад үйл ажиллагаандаа олон улсын эрх зүйн зарчмуудыг иш үндэс болгодог уу?

“Барилгын хөгжлийн төв” ТӨҮГ-ЫН ХАМТ ОЛНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ЧАДАМЖИЙН АСУУДАЛ БА ШИЙДЭЛ

№	Чадамжийн судалгаанаас илэрсэн асуудал	Асуудлыг шийдвэрлэснээр гарах үр дүн
1	Танай байгууллага гадаад харилцаагаа өргөжүүлэх чиглэлээр анхаарч ажилладаг уу? “Барилгын хөгжлийн төв” ТӨҮГ одоогийн үйл ажиллагаа, харилцаа хамтын ажиллагаандаа гадаад харилцаа холбоогоо сайжруулах шаардлагатай.	Одоогийн үйл ажиллагаа, харилцаа хамтын ажиллагаандаа гадаад харилцаа холбоог сайжруулснаар бүтээгдэхүүний төрөл, харилцаа холбоо, зах зээлийн боломжоо илүү нэмэгдүүлэх давуу тал үүснэ. Олон улсын байгууллагуудаас туршлага судалж, хамтран ажиллах санал санал санаачилга гарган харилцаа холбоогоо тэлэх бодлого баримталснаар байгууллагын үйл ажиллагаа сайжирч, стандартыг баримталснаар ажилчдын эрүүл аюулгүй, бүтээлч олон улсын жишигт нийцсэн хамт олон болох болно.
2	Гадаад үйл ажиллагаандаа олон улсын эрх зүйн зарчмуудыг иш үндэс болгодог уу? “Барилгын хөгжлийн төв” ТӨҮГ гадаад үйл ажиллагаа явуулж олон улсын эрх	“Барилгын хөгжлийн төв” ТӨҮГ нь гадаад үйл ажиллагаа явуулж олон улсын эрх зүйн зарчмуудыг иш үндэс болгон ажилласнаар байгууллага илүү олон улсын стандартын дагуу үйл ажиллагаагаа явуулна.

	зүйн зарчмуудыг иш үндэс болгон ажиллах шаардлагатай.	
--	---	--

Байгууллагын зорилго, зорилтын талаар хамт олны үнэлгээ

1. Байгууллагын зорилго, зорилтын талаар хамт олны үнэлгээ			
1	Танай байгууллагын ирээдүйн урт хугацаанд хүрэх цэг тодорхой эсэх?	4.4	88%
2	Танай байгууллагын алсын хараа, эрхэм зорилго, зорилтуудыг мэдэх үү?	4.3	86%
3	Танай байгууллага төлөвлөгөөндөө макро микро орчны судалгааг ашигладаг уу?	3.5	70%
4	Танай байгууллага зах зээлийн өөрчлөлтөд зохицон ажиллаж чаддаг уу?	4.3	86%
5	Танай байгууллага байгууллагын төлөвлөсөн төлөвлөгөө, хэрэгжилтийн явц хоорондоо нийцдэг үү?	4.1	82%
6	Харилцагчдаас гаргасан гомдол, саналыг хүлээж авдаг тогтолцоо бий юу?	4.0	80%
7	Танай байгууллагад стратегийн төлөвлөгөө байгаа юу?	3.8	76%
8	Танай байгууллагад бүх төрлийн нөөцүүдийн хөгжлийн хөтөлбөрүүд байгаа юу?	4.1	82%
9	Танай байгууллага бизнес төлөвлөгөө боловсруулан амжилттай хэрэгжүүлж байгаа юу?	4.1	82%
10	Байгууллагын зорилго, зорилт хувь хүний ажлын байрны зорилго, зорилттой уялддаг уу?	4.2	84%
Дундаж хувь		4.08	82.0%

Дүгнэлт:

Байгууллагын зорилгын судалгааны асуултууд нь байгууллагын эрхэм буюу язгуур зорилгод хүрэхэд тус дөхөм болох ирээдүйн томъёоллыг тодорхой болгохтой холбоотойгоор боловсруулагдсан болно. Зорилгыг тодорхойлно гэдэг нь үйл ажиллагааг ямар чигт явуулахыг заадаг. Энэ зүг чигийг тодорхойлохгүйгээр байгууллага амжилтад хүрэхэд хүндрэлтэй юм. Байгууллагын өмнө тавьсан зорилго нь цаашид тус байгууллагын төлөвлөгөө боловсруулахад баримтлах үндсэн чиглэл болох бөгөөд гол нэгжүүдийн ажлын удирдамж болохын хувьд хамт олон зорилгодоо нэгдсэн байх шаардлагыг менежментийн шинжлэх ухаанд шаардаж байдаг. Зорилго гэдэг нь тухайн байгууллагын хамт олны хүрэхээр тэмүүлж буй эцсийн үр дүн байх ёстой бөгөөд энэ нь тодорхой, хүрэхүйц, бодитой байх хэрэгтэй.

“Барилгын Хөгжлийн Төв” ТӨҮГ-ын ажилчид байгууллагынхаа зорилго, зорилт үндсэн стратегийн үзэл баримтлалын ойлгох, үйл ажиллагаандаа хэрэглэх зэрэгт сайн үнэлгээ өгсөн байна. 9 асуултад сайн нийт дунджаар 82% үнэлгээ өгсөн бөгөөд үүнээс харахад үзүүлэлт 70%-88%-ийн хооронд байна. Ажилтнуудын хувьд алсын хараа, зорилго, зорилтууд болон хүрэх үр дүн тодорхой, ойлгомжтой гэж үзсэн бөгөөд “дотоод, гадаад орчноос ирж буй санал, гомдлыг хүлээн авдаг байх шаардлагатай” гэж судалгаанаас харагдаж байна. Тэдний хувьд нэгж хэсгүүдийн үйл ажиллагааг стратеги төлөвлөгөөтэйгөөр нягт уялдуулах саналыг энэхүү судалгаагаар дэвшүүлсэн нь цаашид стратегийн болон гүйцэтгэлийн удирдлагын уялдаа холбоог хангах хэрэгцээ холбоог илэрхийлж байна гэж үзэх үндэслэлтэй юм.

Байгууллагын дахь ур чадварын үнэлгээ

Байгууллагын дахь ур чадварын үнэлгээ			
11	Танай ажилтнууд үнэнч шударга тууштай байж хариуцлагатай ажилладаг уу?	4.1	82%
12	Танай хамт олонд мэдлэгийг ажил хэрэг болгох ур чадвартай, бүтээлч соёл бий юу?	4.1	82%
13	Танай хамт олон харилцан сонсох, хамтын ажиллагааны соёл төлөвшсөн үү?	3.8	76%
14	Танай байгууллагын хамт олны харилцааны ур чадвар хангалттай түвшинд байдаг уу?	4.0	80%
15	Танай байгууллагын хамт олон багаар ажиллаж чаддаг уу?	4.4	88%
16	Танай хамт олон зорилгодоо нэгдэж, хэрэгжүүлэх чин эрмэлзэлтэй юу?	4.2	84%
17	Танай байгууллага нь шийдвэр гаргахдаа хамтын зарчмыг хэрэгжүүлдэг үү?	4.1	82%
18	Танай хэлтэс нэгжүүд үйл ажиллагаагаа байнга сайжруулдаг уу?	4.3	86%
19	Танай хамт олны гишүүн бүр хувь хүний төлөвлөгөөтэй юу?	3.7	74%
20	Танай байгууллага нь суралцагч байгууллага гэдэгтэй та санал нийлэх үү?	4.3	86%
Дундаж хувь		4.1	82%

Дүгнэлт:

Манлайллын судалгааны асуултууд нь бусдад нөлөөлөх чадвар, хүн бүрд байгууллага, бүлгийн өмнө тавигдсан зорилго, зорилтыг хэрэгжүүлэх хүсэл, тэмүүлэл төрүүлэхтэй холбоотой боловсруулагдсан. Удирдуулж байгаа хүмүүс зорилгодоо хүрэхийг хүсээд зогсохгүй, түүнд хатуу итгэл үнэмшилтэй, шаргуу тэмүүлж байх нь манлайллын үр дүнгийн гол үзүүлэлт болдог. Манлайлал гэдэг нь нөлөө үзүүлэх, удирдана гэдэг нь захирах захирагдах ёс юм. Хүмүүст өмнөө тавьсан зорилго зорилтоо дээд зэргийн үр дүнтэй хэрэгжүүлж манлайлахад нь зөвхөн албан манлайлагчид л тусалж чаддаг. Манлайлагч хэзээ ч бүлгийн ар талд явдаггүй, харин ямагт урд нь явж, араасаа дагуулж, замыг нь зааж, урагшлах хөдөлгөөнийг хөнгөвчилж өгөх ёстой. Удирдагч захирагдагчдынхаа боломжийн хамгийн сайндаа л 60-65 хувийг л ашигладаг. Тэгвэл хүмүүсийн боломжийг бүрэн дайчилж ашиглахын тулд тэдэнд нөлөөлж идэвхжүүлэх, өөрөөр хэлбэл манлайлах шаардлагатай байдаг. Ингэхдээ ажиллагчдынхаа хүсэл тэмүүлэл, эрэлт хэрэгцээг анхаарах нь чухал байдаг.

“Барилгын Хөгжлийн Төв” ТӨҮГ-ын хувьд авч үзвэл манлайллын хувьд сайн үзүүлэлттэй харагдаж байгаа бол хамт олны мэдлэгийн ур чадвар болгох, шийдвэр гаргах хамтын ажиллагаа, хамт олны гишүүн бүр хувь хүний төлөвлөгөөтэй зэрэгт анхаарах нь байгууллагын чадамжийг илүү их нэмэгдүүлэх боломж харагдаж байна. “Барилгын Хөгжлийн Төв” ТӨҮГ нь суралцагч байгууллага болж төлөвших, мэдлэгийг ажил хэрэг болгох, гадаад орчинд зохицон ажиллах, хувь хүний төлөвлөгөөтэй уялдуулах, харилцан сонсох, хамтын ажиллагааны соёл зэрэгт санаачилга өрнүүлэн, удирдагч, удирдуулагчдын, хамтран ажиллагчдын хамтын үнэт зүйлсийг бий болгож, соёлыг төлөвшүүлэх нь чухал. Ажилчдын чадварын үнэлгээ 10 асуултаас бүгдэд нь сайн гэж дүгнэн 82% дундажлагдсан байна. Манлайллын судалгааны асуултууд нь бусдад нөлөөлөх чадвар, хүн бүрд байгууллага,

бүлгийн өмнө тавигдсан зорилго, зорилтыг хэрэгжүүлэх хүсэл, тэмүүлэл төрүүлэхтэй холбоотой боловсруулагдсан.

Үр дүнтэй зохион байгуулалтын үнэлгээ

Үр дүнтэй зохион байгуулалтын үнэлгээ			
21	Танай байгууллагын бүтэц зохион байгуулалт оновчтой гэж үздэг үү?	3.76	75.2%
22	Танай байгууллагын удирдлага бүрэн эрхийг төлөөлүүлэн шилжүүлж чаддаг уу?	3.92	78.4%
23	Танай байгууллагын бүтэц зохион байгуулалт нь үйл ажиллагаагаа дэмжиж чаддаг уу?	3.82	76.4%
24	Танай байгууллагын бүтэц зохион байгуулалт нь өрсөлдөх чадварыг дэмжиж чаддаг уу?	3.70	74%
25	Танай байгууллагын бүтэц зохион байгуулалт уян хатан өөрчлөгдөж чаддаг уу?	3.52	70.4%
26	Ажилтнууд үйл ажиллагаандаа сайжруулалт хийх эрх мэдэл байдаг уу?	3.37	67.4%
27	Шийдвэр гаргах дүрэм журам маш тодорхой бөгөөд ягштал баримталдаг уу?	3.62	72.4%
28	Танай байгууллагын үйл ажиллагааны дэг, дараалал маш сайн тодорхойлогдсон уу?	3.81	76.2%
29	Хамт олны ажлын гүйцэтгэлийн шалгуур үзүүлэлт тодорхой байдаг уу?	3.83	76.6%
30	Хэнд, хэзээ, хэрхэн ажлаа тайлагнахыг мэддэг үү?	4.16	83.2%
Дундаж хувь		3.75	75.02%

Дүгнэлт:

Бүтэц, зохион байгуулалтын талаарх сорилын асуултууд нь зорилго зорилтод хүрэхийн тулд бүх төрлийн нөөцийг үр өгөөжтэй ашиглахуйцаар төлөвлөсөн ажил үүргийг хэсэг нэгж, хувь хүмүүст хуваарилах үйл ажиллагаа хэр байгааг тодорхойлоход чиглэгдсэн. Аливаа үйл ажиллагааг явуулахад түүнийг удирдах оновчтой зохион байгуулалт зайлшгүй хэрэгтэй юм. Зохион байгуулалтын мөн чанарыг ойлгохын тулд тодорхой зорилгыг хэрэгжүүлэхээр хүчин чармайлтаа нэгтгэсэн хүмүүсийн хөдөлмөрийн хуваарь, төрөлжилт, менежментийн чиг үүргийн нарийвчилсан багцлалыг авч үзэх шаардлагатай. Зохион байгуулалтыг хамгийн энгийнээр тодорхойлбол аливаа зүйлийн эмх цэгц юм. Менежерүүд ажиллах хүч, цаг хугацаа, хөрөнгө мөнгө, тоног төхөөрөмж, түүхий эд материал зэрэг олон төрлийн нөөцтэй цаг үргэлж ажилладаг. Эдгээр нөөцийг чиглүүлэн зохицуулж зорилгодоо хүрэх үйл ажиллагааг зохион байгуулалт гэж үздэг.

“Барилгын Хөгжлийн Төв” ТӨҮГ-ын судалгаанд оролцогчдын үнэлгээг авч үзвэл байгууллага нь чадамжийн хувьд 67%-83% “сайн” бөгөөд тухайн байгууллага, нэгж хэсгийн одоогийн менежментийг хадгалах боломжтойг харуулж байгаа хэдий ч стратегийн удирдлагын шинэ арга хэрэгслийг эзэмшин өрсөлдөх чадвараа дээшлүүлэх арга хэмжээг авах нь зүйтэй. Нийт ажилчдын судалгаа 75.02% дундажлагдсан байна. Судалгаанд оролцогчдын үнэлгээг авч үзвэл ажилтнууд үйл ажиллагаандаа сайжруулалт хийх эрх мэдэл байдаг 67.4%, бүтэц зохион байгуулалт уян хатан өөрчлөгдөж чаддаг байдал 70.4% зэрэгт бага үнэлгээ өгсөн байна. Энэ тохиолдол нь эрх мэдэл, үүрэг хариуцлагын нэгдэл хангалтгүй зөрчилдсөнөөс үүссэн байдаг.

Байгууллагын идэвхжүүлэлт хөшүүргийн үнэлгээ

Байгууллагын идэвхжүүлэлт хөшүүргийн үнэлгээ			
31	Тус байгууллагад ажиллаж байгаадаа сэтгэл хангалуун байдаг уу?	4.37	87.4%
32	Танай байгууллагын ажлын үнэлгээний механизм, арга хэрэгсэл үр дүнтэй гэж та үздэг үү?	3.71	74.2%
33	Танай байгууллага ажилтан, ажилчидаа урамшуулан сэдэлжүүлж чаддаг уу?	4.10	82%
34	Удирдлагаас ажилтнуудынхаа гүйцэтгэлтэй танилцаж, амжилтыг урамшуулдаг уу?	3.96	79.2%
35	Танай байгууллагын удирдлага ажлын үр дүнд ул суурьтай шударга хандаж чаддаг уу?	3.83	76.6%
36	Танай байгууллагын удирдлага ажилтнууддаа цаг үеийг нь олж урам хайрладаг уу?	3.80	76%
37	Удирдлагаас хамт олондоо урам зоригтой ажиллах орчинг бүрдүүлж чадсан уу?	3.80	76%
38	Удирдлагаас ажилтнуудынхаа хувь хүний хэрэгцээ, хүлээлтийг мэдэрч чаддаг уу?	3.45	69%
39	Та тус байгууллагад олон жил ажиллаж чадна гэдэгтээ итгэлтэй байж чаддаг уу?	3.95	79%
40	Та тус байгууллагад идэвхтэй ажилласнаар карьер ахиж чадна гэдэгт итгэлтэй байдаг уу?	3.56	71.2%
Дундаж хувь		3.85	77.06%

Дүгнэлт:

Байгууллагад хүн хичээн сайн ажиллаж байлаа ч удирдлагын зүгээс хөдөлмөрт байнга идэвхжүүлж, өдөөн түлхэж байх нь урт хугацаанд байнга тогтвортой ажиллаж, амжилттай байхын гол үндэс гэж менежмент судлаачид төдийгүй практик менежерүүд үздэг. Хүнийг хөдөлмөрт өдөөн түлхэх маш олон янзын арга хэлбэр байж болох бөгөөд ихэнх тохиолдолд материаллаг урамшуулалд хандах явдал ажиглагддаг. Мөнгө, материаллаг урамшуулал хүнийг хөдөлмөрт идэвхжүүлэх хөшүүрэг мөн боловч бусад арга хэрэгслийг үгүйсгэвэл мотивацын нөлөөлөл тэр бүр үр дүнтэй болж чаддаггүйг менежмент судлаачид олон талаас нь шинжлэн тогтоосон байна. Орчин үед мэдлэггүйгээр, тэр тусмаа мотивацын орчин үеийн арга загварыг мэдэхгүйгээр өндөр боловсролтой, өнөөгийн амьдралын хэв шинжид орсон, харилцааны шинэ хэв маягтай хүнийг хөдөлмөрт өдөөн түлхэж чадахгүй юм. Хэрэв хүнийг хөдөлмөрт өдөөн түлхэж, идэвхжүүлж чадахгүй бол байгууллагын зорилго ихээхэн илүү зардал, тооцоологдоогүй хүч хөдөлмөрөөр бий болно. Удирдагч хүн байгууллагын зорилгыг тодорхойлсны дараа хэрэгжүүлэх ажлаа хэрхэн зохион байгуулах, хэнээр, юуг ямар хугацаанд, хэрхэн гүйцэтгүүлэхээ сайтар бодож боловсруулах учиртай. Зорилго хэрэгжихийн тул удирдагчаас ч, гүйцэтгэгчдээс асар их хүчин чармайлт шаарддаг. Удирдагчийн хүчин чармайлт нь юуны өмнө гүйцэтгэгчдийн үйл ажиллагааг зорилгын зүгт байнга чиглүүлж, идэвхжүүлж байх явдал юм. Удирдагчийн энэхүү нөлөөлөл мотивацын зарчмуудад тулгуурлана.

“Барилгын Хөгжлийн Төв” ТӨҮГ-ын ажилчдын идэвхжүүлэлт хөшүүргийн судалгаанаас авч үзвэл, дээрх 10 үзүүлэлтэд сайн үнэлгээ өгсөн байна. Нийт дунджаар 77.06% дунджилсан бөгөөд байгууллага нь ерөнхийдөө идэвхжүүлэлт урамшуулал тал дээр санаачилгатай ханддаг мөн ажилчдын урамшуулал авах хүсэл эрмэлзэл нь илүү идэвхтэй ажилласнаар карьер ахиж чадна гэдэгт илүү их итгэлтэй ажилладаг нь харагдаж байна.

Байгууллагын харилцаа хамтын ажиллагааны үнэлгээ

Байгууллагын харилцаа хамтын ажиллагааны үнэлгээ			
41	Удирдлага та бүхний шинэ санаа, санал, үзэл бодол хандлагыг анхаарч авч үздэг үү?	3.65	73.0%
42	Танай байгууллагын хүмүүс хоорондын харилцаа сайн байдаг уу?	3.84	76.8%
43	Танай хамт олон ажлын талаар байнга туршлага, мэдээлэл, санал солилцдог уу?	3.72	74.4%
44	Танай байгууллагад судалгаа, мэдлэг мэдээллийн тогтолцоо байгаа юу?	3.68	76.3%
45	Хэлтэс нэгжүүд хоорондоо уялдаатай ажиллаж чаддаг уу?	3.53	70.6%
46	Мэргэжлийн байгууллагуудтай нягт хамтран ажилладаг уу?	3.86	77.2%
47	Танай байгууллагын зүгээс төрийн бус байгууллагуудтай хамтран ажилладаг уу?	3.86	77.2%
48	Танай байгууллага олон улсын байгууллагуудтай хамтран ажилладаг уу?	3.41	68.2%
49	Танай байгууллага гадаад харилцаагаа өргөжүүлэх чиглэлээр анхаарч ажилладаг уу?	3.17	63.4%
50	Гадаад үйл ажиллагаандаа олон улсын эрх зүйн зарчмуудыг иш үндэс болгодог уу?	3.21	64.2%
Дундаж хувь		3.59	72.0%

Дүгнэлт:

Менежмент гэж юу вэ гэсэн асуултад энэ бол үр дүнтэй харилцаа юм гэж хариулах хүмүүс байдаг. Ихэнх менежерүүдийн хувьд ч үүнийг хүлээн зөвшөөрдөг. Аливаа байгууллагад сонирхлын бүлгүүд буюу оролцогч талууд гэж байдаг. Тухайлбал, тухайн байгууллагын хөрөнгө оруулагч, хамтран ажиллагч, бэлтгэн нийлүүлэгч, хэрэглэгч, дэмжигчид зэрэг талуудыг нэрлэж болох юм. Энэхүү оролцогч талуудын хэрэгцээ шаардлага, хүсэл, сонирхлын нэгдэл нь улс оронд хөгжил, байгууллагад ашиг орлого, үр дүн, хувь хүнд амжилт авчирдаг билээ. Байгууллага зорилго, зорилтууддаа аль болохоор бэрхшээл багатай, ойр дөт замаар хүрэхийн тулд харилцаагаа үр дүнтэй байлгах шаардлага байнга бий болно. Тухайн хамт олны үйл ажиллагаа нь бүтэл муутай харилцаанаас болоод санасан үр дүнд хүрч чадахгүй байх нь олонтоо тохиолддог. Энэ бүхнээс үүдэн харилцааны гол агуулга болсон мэдээлэл солилцооны үр дүн, өгөөжийг ямагт дээшлүүлж байх зорилт гарцаагүй тавигддаг байна.

Иймд байгууллагын удирдлага, багийн гишүүдийн зүгээс гадаад орчинтойгоо зохицож үр дүн муутай харилцааны давтамжийн тоог цөөрүүлэхгүйгээр үр ашигтай ажиллаж чадахгүй юм. Тиймээс байгууллагын удирдлага нь харилцааны мөн чанарыг танин мэдсэн, үг яриа болон бичгээр харилцаа холбоо тогтоох чадварыг дээд зэргээр эзэмшсэн, мэдээлэл солилцоонд тухайн нөхцөл байдал хэрхэн нөлөөлөхийг сайн тооцож, эрсдэлийг бууруулж чаддаг байх ёстой. Хамгийн сайн менежмент гэдэг бол үнэн хэрэгтээ оролцогч талуудын хамтын ажиллагаанаас хамаардаг. Аливаа байгууллагын хувьд харилцааны удирдлага нь мэдээлэл цуглуулах, танилцуулах, өгөгдлийг хадгалах, үйл ажиллагаатай холбоотой хандлагыг тодорхойлох зэрэг ойлголтуудыг хамардаг. Элтон Мэйогийн судалснаар ажилтнууд хоорондын хэвтээ чиглэлийн харилцаа, удирдагч удирдуулагчдын босоо чиглэлийн харилцаа үр дүнтэй, чөлөөтэй саадгүй байснаар бүтээмж өсдөг болох нь тодорхой

болсон бөгөөд менежментийн шинжлэх ухааны судлах зүйл нь чухамдаа бүтээмжийг байнга дээшлүүлэхэд чиглэгддэг билээ.

“Барилгын Хөгжлийн Төв” ТӨҮГ-ын нийт судалгаанд оролцогчид байгууллагын харилцаа, хамтын ажиллагааны үнэлгээг дунджаар 72% буюу дундаж үнэлгээгээр үнэлжээ. Гэвч бусад үзүүлэлтүүдтэй харьцуулахад энэ бүлгийн үзүүлэлтүүд бага хувьтай гарсан байна. Тиймээс байгууллагын зүгээс гадаад харилцаагаа сайжруулах тал дээр анхаарлаа хандуулах шаардлагатай. 63.4-76% үнэлсэн үнэлгээ нь гадаад харилцаа, олон улсын байгууллагын харилцаа тал дээр муу үнэлгээ өгчээ.

Танай байгууллага гадаад харилцаагаа өргөжүүлэх чиглэлээр анхаарч ажилладаг уу?

Гадаад үйл ажиллагаандаа олон улсын эрх зүйн зарчмуудыг иш үндэс болгодог уу? зэрэг асуултад 65 хувиас доош үнэлгээтэй байна. Тиймээс эдгээр асуудлыг байгууллагын харилцаа, хамтын ажиллагаандаа анхаарч авч үзэх шаардлагатай байна.

Японы байгууллагуудын хөгжлийн томоохон нууцын нэг нь “Кайзен” байнгын, тасралтгүй сайжруулалт буюу тухайн ажлын чиглэлээр туршлага, мэдээлэл солилцох тал дээр түлхүү анхааран ажилладаг бөгөөд энэ ажлаа “Чанарын дугуйлан” хэлбэрээр зохион байгуулж заншсанд оршино. ОУ-ын эрх зүйн зарчмуудыг ойлгож нэвтрүүлснээр өнөөгийн бүтээгдэхүүн үйлчилгээний зах зээлийг өргөжүүлэх таатай хөрс суурь бий болох юм.

Байгууллагын зан үйл, соёлын үнэлгээ

Байгууллагын зан үйл, соёлын үнэлгээ			
51	Танай байгууллагын дүрэм журамд ажилтнуудаа дэмжсэн заалт түлхүү байдаг уу?	3.42	68.4%
52	Танай байгууллагад бие биеэ дэмжсэн уур амьсгал төлөвшиж чадсан уу?	3.63	72.6%
53	Танай байгууллагад бизнесийн үйл явцыг байнга сайжруулах бүтэц бий юу?	3.42	68.4%
54	Удирдлагаас хувь хүний ялгаатай байдал, онцлогийг хүлээн зөвшөөрдөг үү?	3.81	76.2%
55	Танай байгууллагын хамт олон мэргэжлийн ур чадвараа дайчлан ажиллаж чаддаг уу?	4.00	80.0%
56	Танай байгууллагын удирдлага шийдвэр гаргахдаа бусдын санаа бодлыг сонсдог уу?	3.68	73.6%
57	Удирдлага, хамт олон хариуцлага хүлээхэд бэлэн байдаг уу?	3.75	75.0%
58	Танай байгууллага туршилт хийж эрсдэл гаргахыг хүлээн зөвшөөрдөг үү?	3.83	76.6%
59	Танай хамт олон бүтээлч бус асуудлуудыг арилгах талаар арга хэмжээ авч заншсан уу?	3.69	73.8%
60	Хамт олон өөрчлөлтөд нээлттэй хандаж чаддаг уу?	3.74	74.8%
Дундаж хувь		3.69	73.9%

Дүгнэлт:

“Барилгын Хөгжлийн Төв” ТӨҮГ-ын зан үйл, соёлын нийтлэг гаргалгааг авч үзвэл үнэлгээг сайн гэж үнэлсэн байна. Тус байгууллагын соёл, зан үйл хэвийн сайн байгаа нь ажиглагдаж байна. Үүнээс нэгдсэн дундаж үзүүлэлтийг авч үзвэл байгууллагын зан үйл, соёлын үнэлгээ 73.9% буюу сайн гэж үнэлсэн байна.

Судалгааны зан үйл, соёлын асуултууд нь энтрепренер соёлд тулгуурлан боловсруулагдсан. Энтрепренер гэдэг нь англиар бизнес эрхлэгч гэсэн утгатай үг боловч уг соёлын шинжийг харгалзан Монголоор орчуулбал “бүтээлч соёл” гэж үзэж болно. Уг соёлын үндсэн шинж нь шинэчлэлт өөрчлөлт хийх, ирээдүйд чиглэсэн үйл ажиллагаа явуулах, хувийн хариуцлагатай байх, овсгоо самбаа гаргахтай холбоотой ойлголт юм.

Бүлгийн соёл гэдэг бол “бүлэг гадаад орчиндоо зохицох, дотооддоо нэгдэн нягтрах явцад суралцсан, үйлчилгээнийхээ үр дүнгээр зөв гэж үнэлэгдсэн, аливаа асуудлыг хүлээн авах, тэдгээрийн талаар бодох, мэдрэх зөв арга хэмээн шинэ гишүүддээ заадаг, бүгдээрээ хүлээн зөвшөөрсөн суурь баримтлалуудын цогц юм” Энэхүү тодорхойлолт нь соёлын мөн чанарыг нэлээд бүрэн тусгаж байгаа юм. Соёлын нэг онцлог шинж бол тогтвортой, өөрчлөгдсөн ч урт хугацаанд өөрчлөгддөг явдал юм.

Байгууллагын нөөц ашиглалт

Байгууллагын нөөц ашиглалт			
61	Хүний нөөцөөр бүрэн хангагдсан уу?	3.68	73.6%
62	Хүний нөөцийг бүрэн ашиглаж чадаж байна уу?	3.58	71.6%
63	Үйл ажиллагаагаа хэвийн явуулахад шаардлагатай тоног төхөөрөмжөөр хангагдсан уу?	4.04	80.8%
64	Тоног төхөөрөмжийг бүрэн ашиглаж чадаж байна уу?	4.18	83.6%
65	Санхүү, хөрөнгө оруулалт хангалттай юу?	4.07	81.4%
66	Санхүү, хөрөнгө оруулалтыг оновчтой ашиглаж чадаж байна уу?	3.85	77.0%
67	Тухайн бизнесийн технологи, үйл явц, стандарт горимын талаар мэдлэг хангалттай юу?	4.00	80.0%
68	Технологи, үйл явц, стандарт горимыг сайжруулах талаар арга хэмжээ авдаг уу?	3.92	78.4%
69	Түүхий эд материалын шаардлагатай нөөцийг бүрдүүлж чадсан уу?	3.95	79.0%
70	Түүхий бараа материалын менежментийг оновчилж чадсан уу?	3.75	75.0%
Дундаж хувь		3.90	78.04%

Дүгнэлт:

“Барилгын Хөгжлийн Төв” ТӨҮГ-ын байгууллагын нөөц ашиглалт талд дээр ажилчдын хувьд бүгд жигд буюу 71-83% сайн хариулт өгсөн байна. Нийт дунджаар 78.04% сайн хэмээн үзсэн байна.

Менежерүүд болон хамт олон ажиллах хүч, цаг хугацаа, хөрөнгө мөнгө, тоног төхөөрөмж, түүхий эд материал зэрэг олон төрлийн нөөцтэй цаг үргэлж ажилладаг. Эдгээр нөөцийг чиглүүлэн зохицуулж зорилгодоо хүрэх үйл ажиллагааг энэхүү асуумж сорилд тусгасан болно. Тухайлбал хүний нөөц, техник тоног төхөөрөмж, авьяас чадвар, санхүү болон бусад нөөцийн талаар асуултууд тусгагдсан бөгөөд эдгээрийг үр дүнтэй, эрсдэлгүй удирдах нь менежментийн томоохон чадамж юм.

Тиймээс санхүүгийн удирдлагын зарчим болон эрсдэлийн удирдлагыг сайжруулах нь зүйтэй юм. Орчин үед байгууллагын гишүүн бүр бүтээмжийг нэмэгдүүлэх, ашиг орлогыг

нэмэгдүүлэхэд нөлөөлөхүйц санал санаачлаг гаргаж, түүнийг нь байгууллага дэмжиж урамшуулах тогтолцоо АНУ, Япон зэрэг орнуудад өргөн ашиглагдаж байна. Ингэхдээ “бүх насаар нь хөлслөх зарчим”, “хувьцаа олгох” зэрэг арга замуудаар хэрэгжүүлж байгаа бол Монголын байгууллагуудын хувьд “алтан аргамжаа”, “алтан гар барилт” зэрэг аргуудыг хэрэглэж эхэлжээ.

Байгууллагын мэдлэг инновацын үнэлгээ

Байгууллагын мэдлэг инновацын үнэлгээ			
71	Удирдлагаас багийн гишүүн бүрийн бүтээлч байдлыг үнэлж дүгнэдэг үү?	3.72	74.4%
72	Ажилчид хоорондоо чөлөөтэй мэдээлэл солилцох арга хэмжээг зохион байгуулдаг уу?	3.79	75.8%
73	Сургалт, семинарт хамрагдсан ажиллагсад мэдээлээ түгээх арга хэрэгсэлтэй үү?	3.86	77.2%
74	Харилцагч түншүүдийнхээ шинэ санаачилгыг дэмжих, хүлээн авах хөтөлбөртэй юү?	3.62	72.4%
75	Шинэ санааг хүлээн авч үйл ажиллагаандаа нэвтрүүлдэг үү?	3.62	72.4%
76	Танай байгууллага суралцах үйл явцыг тэргүүлэх чиглэлээ болгосон уу?	3.74	74.6%
77	Ном сонин, сэтгүүл, судалгаа шинжилгээний материал агуулсан мэдээллийн сан бий юү?	4.08	81.0%
78	Удирдлагаас ажилтнуудаа хөгжүүлэх алхмуудыг дэмжин ажилладаг үү?	3.96	79.2%
79	Шинэ санаа гаргагчдад үндсэн ажлын цагаас гадна нэмэлт цаг гаргадаг үү?	3.5	70.0%
80	Хамт олон шинээр би болгосон мэдлэг ур чадвар, туршлагыг бүрэн ашиглаж чаддаг үү?	3.74	74.8%
Дундаж хувь		3.76	75.18%

Дүгнэлт:

“Барилгын Хөгжлийн Төв” ТӨҮГ-ын компанийн мэдлэг, инновацын үзүүлэлтүүдийн үнэлгээ 75.18% буюу сайн үнэлгээгээр үнэлэгдсэн байна. Өндөр оноо буюу ном сонин сэтгүүл, судалгаа шинжилгээний материал агуулсан мэдээллийн сантай, удирдлагаас ажилтнуудаа хөгжүүлэх алхмуудыг дэмжин ажилладаг зэрэгт тус үр дүнгээс хамгийн өндөр үнэлгээг өгчээ. Мөн шинэ санаа гаргагчдад үндсэн ажлын цагаас гадна нэмэлт цаг гаргадаг дээр харьцангуй бага үнэлгээ өгсөн байна.

Байгууллагын мэдлэгийн сан хөмрөгийн хэмжээ, оновчтой зохион байгуулалт нь түүний өрсөлдөх давуу талыг тодорхойлогч хүчин зүйл, оршин байхын язгуур үндэс мөн. Байгууллага өөрийн мэдлэгийн сан хөмрөгөө арвижуулснаар бүтээгдэхүүн, үйлчилгээнийхээ чанарыг сайжруулах, өртөг зардлыг бууруулах, үйлдвэрлэлийн хугацаа (цикл)-г богиносгох, улмаар өрсөлдөх давуу талтай болж урт удаан хугацаанд үр ашигтай оршин байх боломж бүрдэнэ. Дээр дурдсан орших, эс оршихыг хөндсөн тулгамдсан асуудлууд нь байгууллагад мэдлэгийг удирдах зайлшгүй хэрэгцээг бий болгож мэдлэгийн менежментийн судлах зүйлийг тодорхойлж байдаг.

Сүүлийн жилүүдэд бизнесийн орчин хурдацтай өөрчлөгдөж, байгууллага бүр өөрийн үйл ажиллагааг хянан үзэх, цаашид орших, эс оршихын хатуу бөгөөд хурдацтай шийдвэрлэвэл зохих асуудалтай тулгарч байна. Үүнээс үүдэн менежментийн онол, реинженерчлэл, чанарын иж бүрэн хяналт, сурч буй байгууллагын загвар, бенчмаркинг зэрэг олон шинэ урсгал, хандлагууд гарч тухайн тулгамдсан асуудлыг шийдвэрлэх арга замыг эрэлхийлж, заримыг нь шийдвэрлэх арга механизмыг санал болгосоор байна. Олон судлаач, үйлдлэгийн менежерүүд эдгээр шинэ урсгал хандлагууд, ялангуяа мэдлэгийн менежментийн үүсэл,

хөгжил, тулгамдаж буй асуудлын учир шалтгааныг нь дараах хүчин зүйлүүдтэй холбон тайлбарлаж байна.

Байгууллагын бүтээмж, чанар, гүйцэтгэлийн үнэлгээ

Байгууллагын бүтээмж, чанар, гүйцэтгэлийн үнэлгээ			
81	Байгууллагад бүтээмжийг хэмжих, сайжруулах арга хэмжээг байнга авдаг уу?	3.68	73.6%
82	Бүтээмжийг нэмэгдүүлэхэд чиглэсэн туршлага солилцдог нэгж бий юу?	3.54	70.8%
83	Бүтээмжийн талаар ойлголт хамт олонд хангалттай юу?	3.58	71.6%
84	Харилцагч түншүүдийнхээ сэтгэл ханамжийн судалгааг байнга хийдэг үү?	3.40	68.0%
85	Худалдан авагчдаас бараа материалын чанарын талаар санал авдаг уу?	3.49	69.8%
86	Чанарын бодлого боловсруулж тогтолцоог хэрэгжүүлдэг үү?	3.57	71.4%
87	Хэлтэс, нэгжийн үйл ажиллагааг гүйцэтгэлийн шалгаж, дүгнэж заншсан уу?	4.24	84.8%
88	Гүйцэтгэлийн үнэлгээг ажиллагчдын цалин, шагнал урамшуулалтай холбон үздэг үү?	4.23	84.6%
89	Үйлчилгээний чанарт тавих анхаарал, үнэлгээний тусгай аргуудыг нэвтрүүлсэн үү?	3.75	75.0%
90	Гүйцэтгэлийн хэмжилт, шинжилгээ ба үнэлгээг тогтвортой ашиглагддаг уу?	3.96	79.2%
Дундаж хувь		3.74	74.88%

Дүгнэлт:

Байгууллагын бүтээмж чанар, гүйцэтгэлийн үнэлгээ нь дунджаар 74.88% буюу сайн гэж үнэлжээ. Үүнээс харахад үнэлгээ харьцангуй тогтвортой боловч олон жил цаашид үргэлжлүүлэн ажиллахад үнэлгээ унах магадлалтай байна.

Аливаа байгууллагын бий болгосон гарцыг түүнийг бий болгоход зарцуулсан орцыг бүтээмж гэнэ. Бүтээмжийг дээшлүүлэх чиг хандлагуудын хүрээнд техник, технологи ажиллах хүч, материаллаг нөөцийн ашиглалтын байдал, үр ашгийг сайжруулах болон үйлдвэрлэл, хөдөлмөрийн зохион байгуулалтыг боловсронгуй болгохтой холбоотой олон асуудлууд хамаарч байна. Дан ганц биет хөрөнгийн хуримтлалаар бүтээмжийг тасралтгүй нэмэгдүүлэх боломжгүйтэй адил орцуудын чанарыг сайжруулж, үндсэн хүчин зүйлсийн бүтээмжийг дээшлүүлэхгүйгээр, амжилтад хүрэх боломжгүй юм. Үндсэн хүчин зүйлийн бүтээмж нь биет хөрөнгийн чанар, ажилчдын чанар, бүтээмжийн өсөлтийн үндэс болсон капитал хөдөлмөрийн оновчтой хослолын үр дүн юм. Ажилчдын чанар, ур чадварыг нь дээшлүүлэх, ажлын эерэг ухамсар суулгах, багаар ажиллахын ач холбогдлыг ойлгуулах замаар үргэлж сайжруулж байх нь зүйтэй. Түүнчлэн, чадвартай ажилчдыг урамшуулан дэмжих, чанартай машин тоног төхөөрөмж ашиглах нөхцөлийг бүрэлдэхүйц тийм зохион байгуулалтыг бий болгож чадсанаар капитал, хөдөлмөрийн хослолын үр ашгийг дээшлүүлнэ. Бүтээмжийг дээшлүүлэхэд ажлын байрны соёл, бага багаар тасралтгүй сайжруулах, яг цагт систем, ЧНУ, ИСО-9000, бэнчмаркинг гэх мэт аргуудыг зөв ашиглах талаар анхаарах нь зүйтэй байдаг.

Гүйцэтгэлийн удирдлага гэдэг нь хүмүүсийн ажлыг тогтмол, өндөр түвшинд гүйцэтгэх нөхцөлийг бүрдүүлэх өгөгдөлд чиглүүлсэн удирдах системийг бий болгох явдал юм. Гүйцэтгэлийн удирдлагыг нэвтрүүлснээр стратегийн удирдлагын зорилго зорилтуудад төвлөрч ажиллах боломжийг хангах, үнэн зөв ажлын гүйцэтгэлийн мэдээ тайланг хувь

хүртэгчид болон дээд удирдлагад хүргэх, ажлын гүйцэтгэлийг үнэлэх, төлөвлөхөд сонирхолтой болгож өгөх, ажлын гүйцэтгэл төсөв хоёрыг холбох механизм болох, үйл ажиллагааны ирээдүйн дүр зургийг оновчлох, хариуцах чадварын хүрээг тодорхой харуулах, гүйцэтгэлийг сайжруулах хариуцлагыг бий болгох зэрэг олон ач холбогдолтой юм.

Чанарын удирдлагын үйл ажиллагааны мөн чанар нь ажил хэргийн ерөнхий байдлыг тодорхойлдог. Өрсөлдөх чадвар өндөртэй байхын тулд сайн талаа баталгаатай болгож, сул талаа засан залруулж байх шаардлагатай. Шинжилгээ судалгаа явуулж ажил байдлыг сайжруулах арга хэмжээг боловсруулахдаа чанарын удирдлагын янз бүрийн арга хэрэгсэл ашиглаж болох жишээтэй. Орчин нөхцөлийн өөрчлөлттэй уялдаж удирдлагын арга хэрэгсэл жилээс жилд сайжирч байдаг тул тогтмол нэгэн арга хэрэгсэлд шүтэж болохгүй.

ХАВСРАЛТ-2. МАКРО, МИКРО ОРЧНЫ ХҮЧИН ЗҮЙЛСИЙН НЭГТГЭЛ

Гадаад орчны хувьд “Барилгын Хөгжлийн Төв” ТӨҮГ-ын нийт 11 хэлтсийн удирдлага хамт олны оролцоотойгоор макро орчны 8 хүчин зүйл, микро орчны 6 хүчин зүйлсийг задлан шинжлэх аргаар 2023 оны 02 сард тодорхойлсон болно.

Хүснэгт 41. Барилгын Хөгжлийн Төв ТӨҮГ-ын гадаад нөхцөл байдлын шинжилгээний нэгтгэл

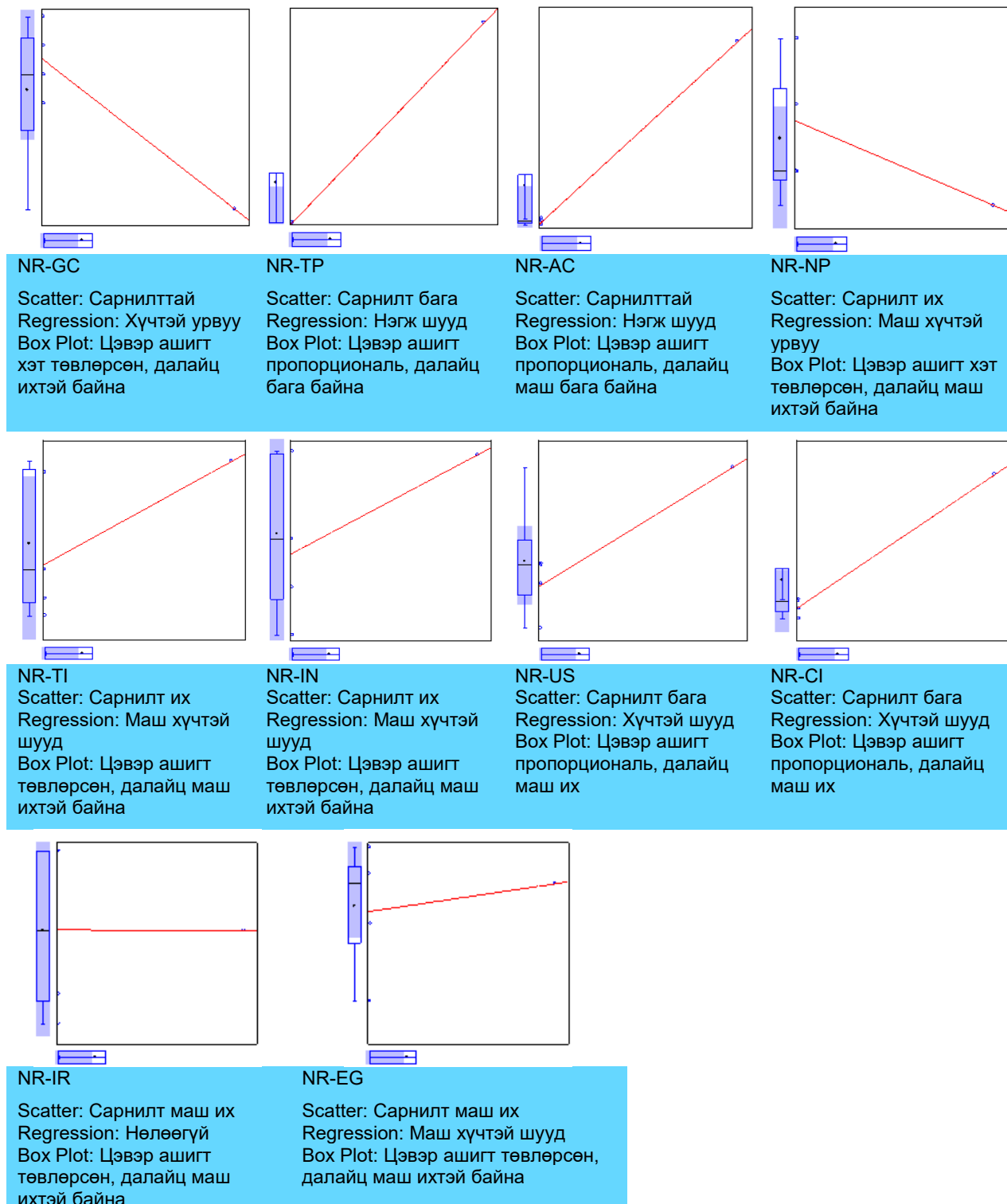
	Улс төр	Эдийн засаг	Эрх зүй	Хүн ам зүй	Нийгэм соёл	Олон улс	Байгаль, газар зүй	Технологи	Хэрэглэгч	Өрсөлдөгч	Хамтрагч	Дэмжигч	Хөрөнгө оруулагч	Бэлтгэн нийлүүлэгч	Нийт																
З.хяналтын хэлтэс	1	1			1				1		2				5																
Лаборатори		1							1	1					3																
НААХэлтэс	5	1	1	3				2			3				10																
Б.Б.М-ын хэлтэс	3		1						1	1	2				5																
ХСДБ-ын СТ-ийн	1					1		1							3																
ХАНСХЕТх	4	1	1	1	1			3	1			1	1		3																
С.С.М-ийн хэлтэс		1		1				1	2		2				7																
Н.Н-ын хэлтэс		2	3			1			1		1	1			9																
З.Т.М-ын хэлтэс			2					1						1	4																
З.У-ын хэлтэс	1	1	1		1	1				1	1	2			5																
С.Т.Х-ийн хэлтэс	1	1	1								1				4																
	3	14	6	8	8	21	4	4	1	4	3	0	0	0	5	7	7	12	3	1	12	1	2	4	4	1	7	1	6	58	100

Хүснэгтээс үзвэл, гадаад орчны 100 аюул, 58 боломж тодорхойлсон. Эдгээрээс хамгийн өндөр үзүүлэлттэй хүчин зүйл нь эрхзүйн аюул байгаа бол, хамтрагчдын хувьд боломжууд давамгайлж байна.

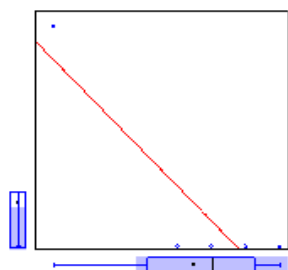
ХАВСРАЛТ-3. ГРАФИК ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ҮР ДҮН

Цэвэр ашигт үзүүлэх нөлөөлөл

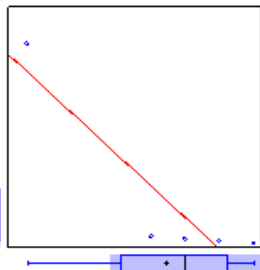
Зураг 24. График шинжилгээний үр дүн

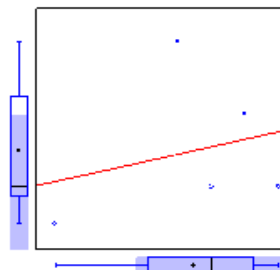
Өртөгт үзүүлэх нөлөөлөл

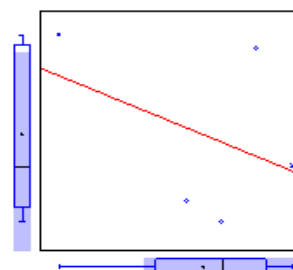
GC-TP
Scatter: Сарнилттай
Regression: Нэгж урвуу
Box Plot: Ашигт төвлөрсөн, далайц өндөр байна

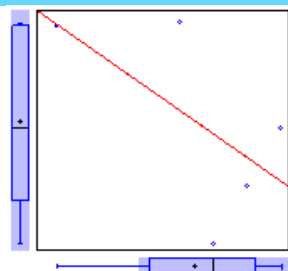
AC
Scatter: Сарнилттай
Regression: Нэгж урвуу
Box Plot: Удирдлагын зардалд төвлөрсөн, далайц өндөр байна

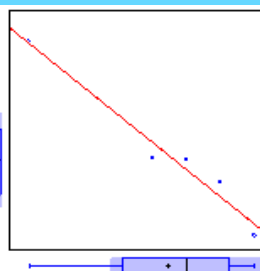
NP
Scatter: Сарнилттай
Regression: Хүчтэй шууд
Box Plot: Пропорциональ, далайц өндөр байна

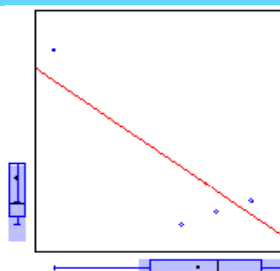
TI
Scatter: Сарнилттай
Regression: Хүчтэй урвуу
Box Plot: Өртөгт төвлөрсөн, далайц өндөр байна

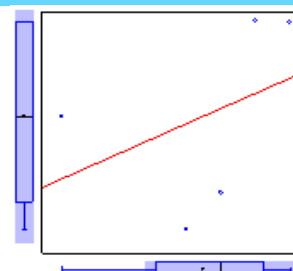
IN
Scatter: Сарнилттай
Regression: Нэгж урвуу
Box Plot: Өртөгт төвлөрсөн, далайц өндөр байна

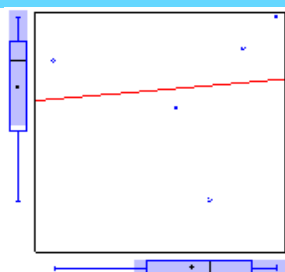
US
Scatter: Сарнилт бага
Regression: Нэгж урвуу
Box Plot: ам.долларт төвлөрсөн, далайц бага байна

CI
Scatter: Сарнилттай
Regression: Нэгж урвуу
Box Plot: Барилгын салбарын хөрөнгө оруулалтад төвлөрсөн, далайц өндөр байна

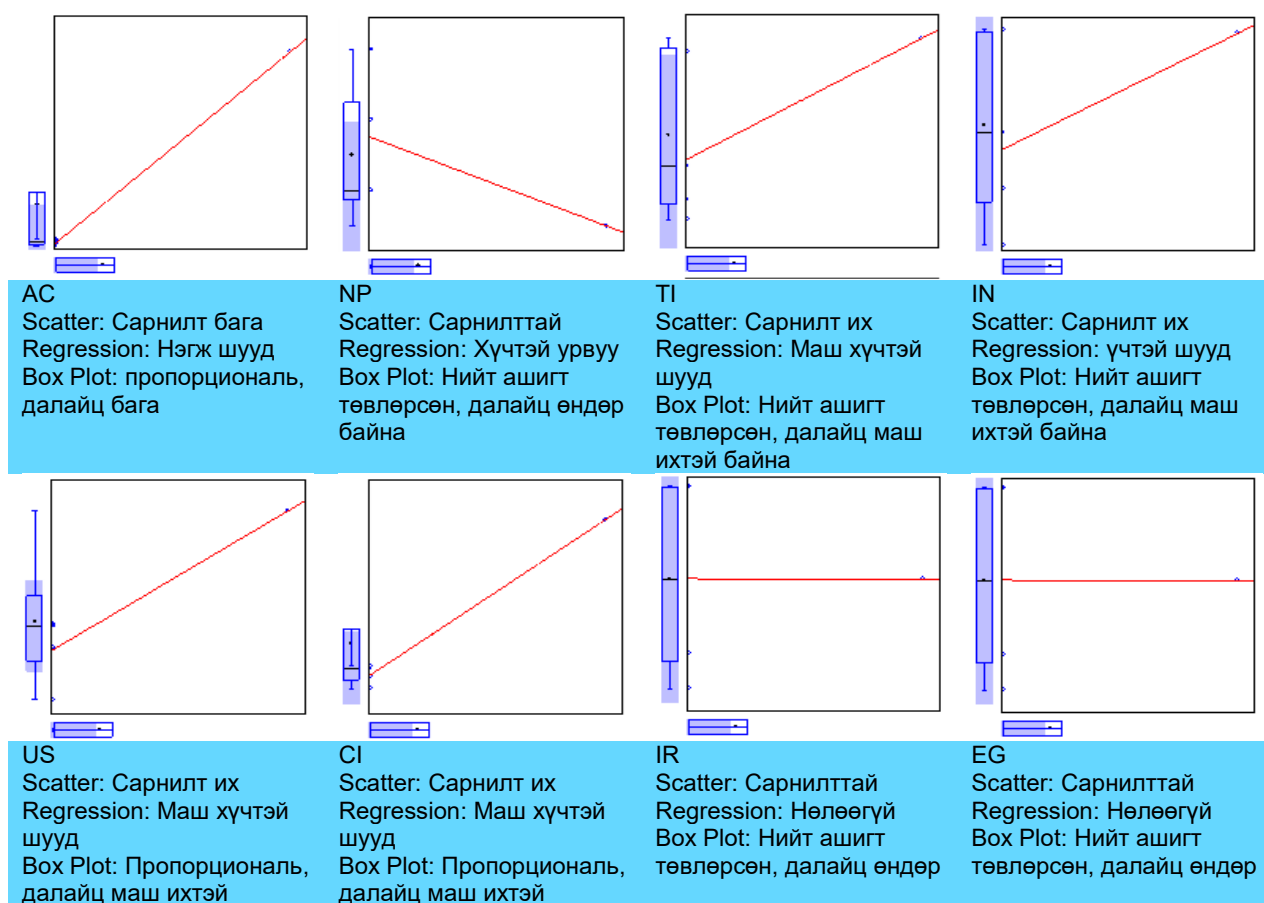

IR
Scatter: Сарнилттай
Regression: Хүчтэй шууд
Box Plot: Өртөгт төвлөрсөн, далайц өндөр байна

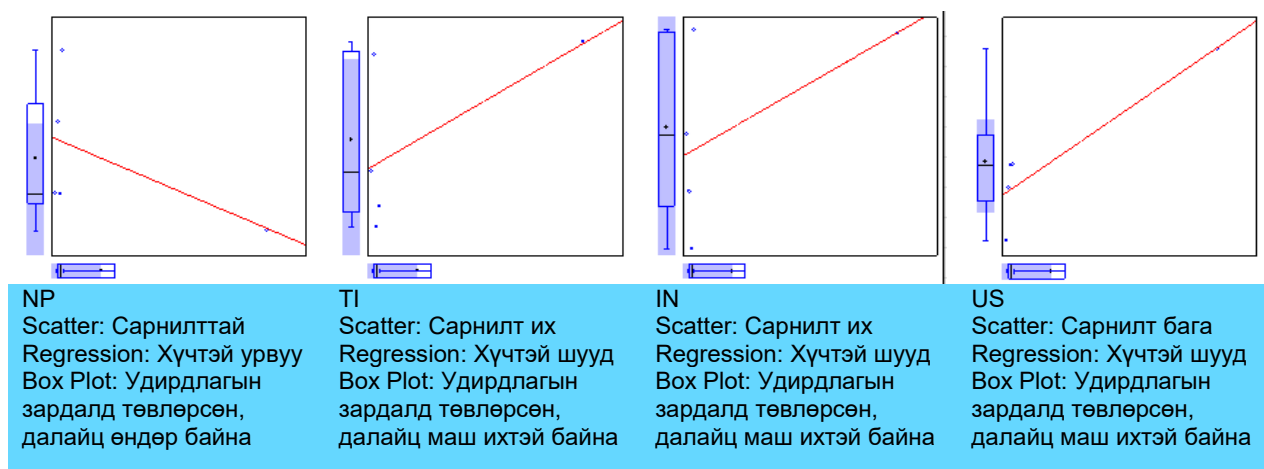

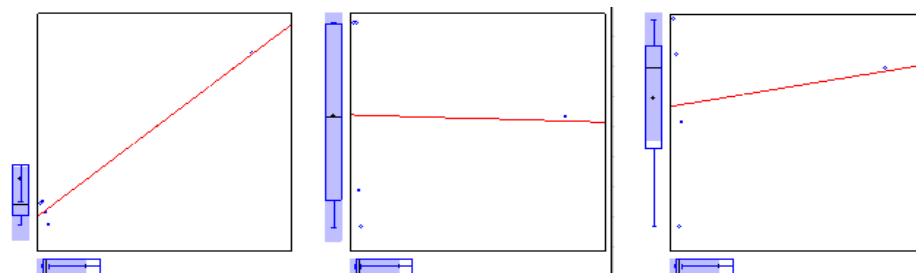
EG
Scatter: Сарнилттай
Regression: Маш хүчтэй шууд
Box Plot: Пропорциональ, далайц өндөр

Нийт ашигт үзүүлэх нөлөөлөл

Ерөнхий ба удирдлагын зардалд үзүүлэх нөлөөлөл

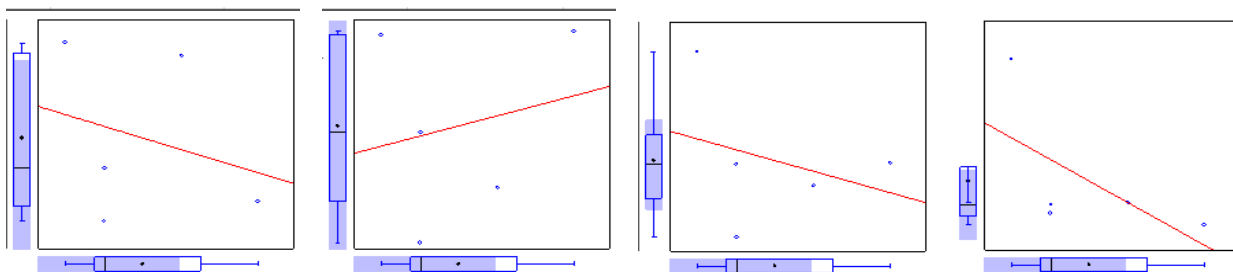

CI
Scatter: Карнитт бага
Regression: Маш хүчтэй
шууд
Box Plot: Пропорциональ,
далайц маш ихтэй

IR
Scatter: Карнитттай
Regression: Нөлөөгүй
Box Plot: Нийт ашигт
төвлөрсөн, далайц өндөр

EG
Scatter: Карнитт их
Regression: Маш хүчтэй
шууд
Box Plot: Удирдлагын
зардалд төвлөрсөн,
далайц өндөр байна

Татварын дараах ашигт үзүүлэх нөлөөлөл

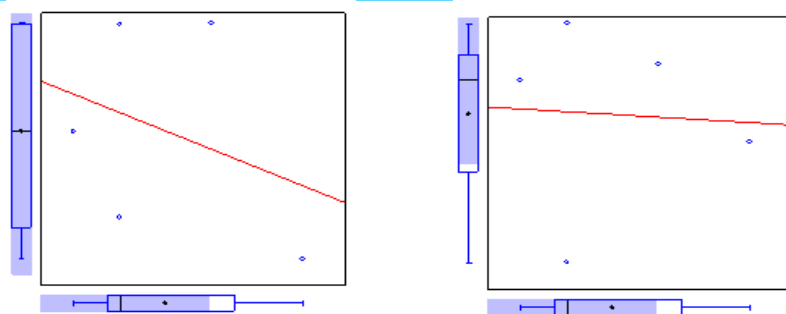

TI
Scatter: Карнитт маш их
Regression: Маш хүчтэй
урвуу
Box Plot: пропорциональ,
далайц өндөр байна

IN
Scatter: Карнитт маш их
Regression: Маш хүчтэй
шууд
Box Plot: Цэвэр ашигт
төвлөрсөн, далайц өндөр
байна

US
Scatter: Карнитт маш их
Regression: Маш хүчтэй
урвуу
Box Plot: долларын
ханшийг төвлөрсөн,
далайц өндөр байна

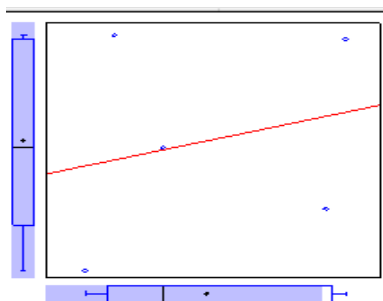
CI
Scatter: Карнитттай
Regression: Хүчтэй урвуу
Box Plot: Цэвэр ашигт
төвлөрсөн, далайц өндөр
байна

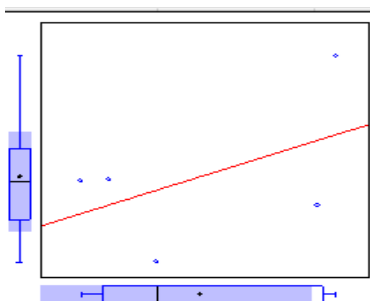
IR
Scatter: Карнитт маш их
Regression: Хүчтэй урвуу
Box Plot: Цэвэр ашигт төвлөрсөн,
далайц өндөр байна

EG
Scatter: Карнитт маш их
Regression: Нөлөөгүй
Box Plot: пропорциональ төвлөрсөн,
далайц өндөр байна

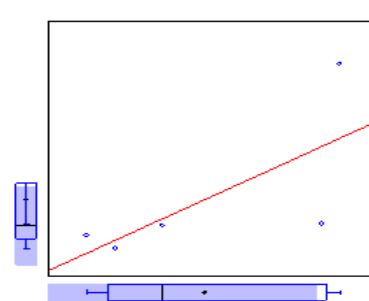
Нийт хөрөнгө оруулалтад үзүүлэх нөлөөлөл

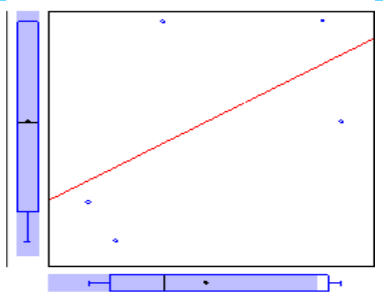
IN
Scatter: Capнилт маш их
Regression: Маш хүчтэй шууд
Box Plot: пропорциональ, далайц маш ихтэй байна

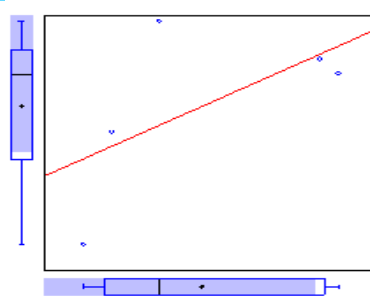
US
Scatter: Capнилт их
Regression: Хүчтэй шууд
Box Plot: ам.долларын ханшид төвлөрсөн, далайц ихтэй байна

CI
Scatter: Capнилт их
Regression: Хүчтэй шууд
Box Plot: Барилгын салбарын хөрөнгө оруулалтад төвлөрсөн, далайц бага байна

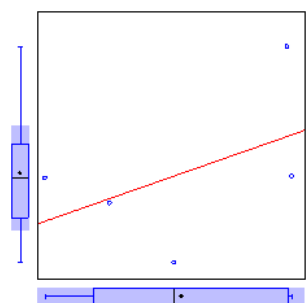

IR
Scatter: Capнилт маш их
Regression: Хүчтэй шууд
Box Plot: пропорциональ, далайц маш ихтэй байна

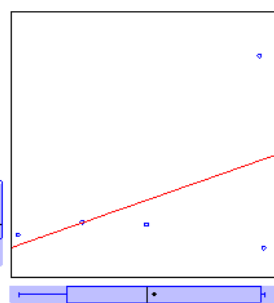

EG
Scatter: Capнилт их
Regression: Хүчтэй шууд
Box Plot: Эдийн засгийн өсөлтөд төвлөрсөн, далайц маш ихтэй байна

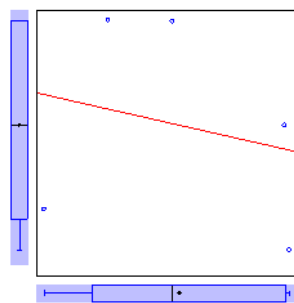
Инфляцад үзүүлэх нөлөөлөл

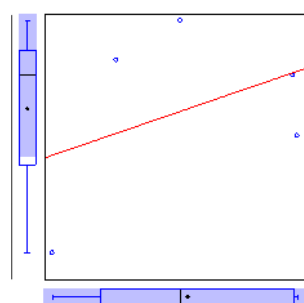
US
Scatter: Capнилт их
Regression: Хүчтэй шууд
Box Plot: ам.долларын ханшид төвлөрсөн, далайц ихтэй байна

CI
Scatter: Capнилт их
Regression: Хүчтэй шууд
Box Plot: Барилгын салбарын хөрөнгө оруулалтад төвлөрсөн, далайц ихтэй байна

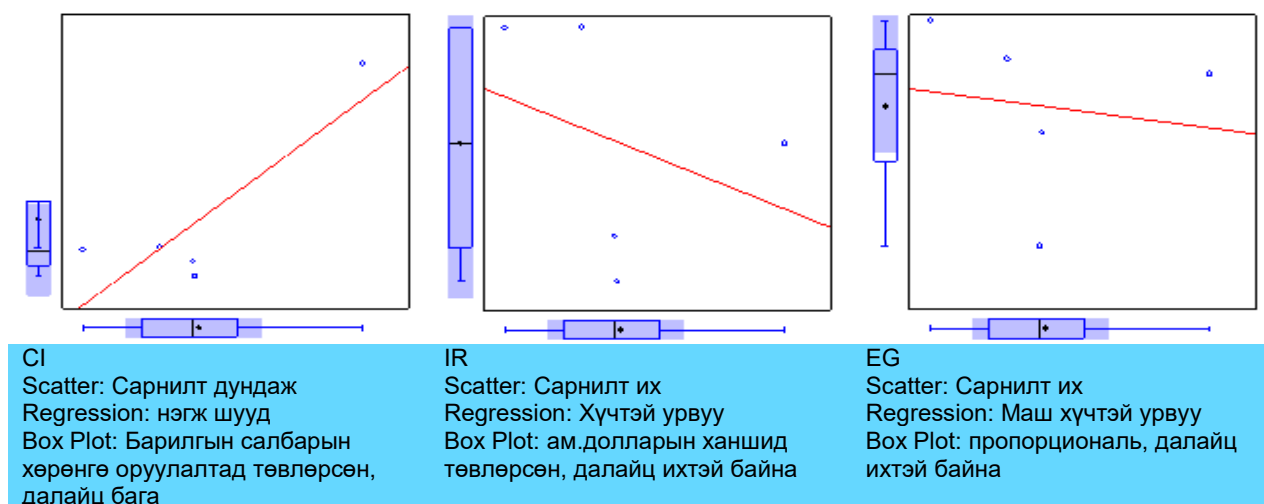

IR
Scatter: Capнилт их
Regression: Хүчтэй урвуу
Box Plot: пропорциональ, далайц ихтэй байна

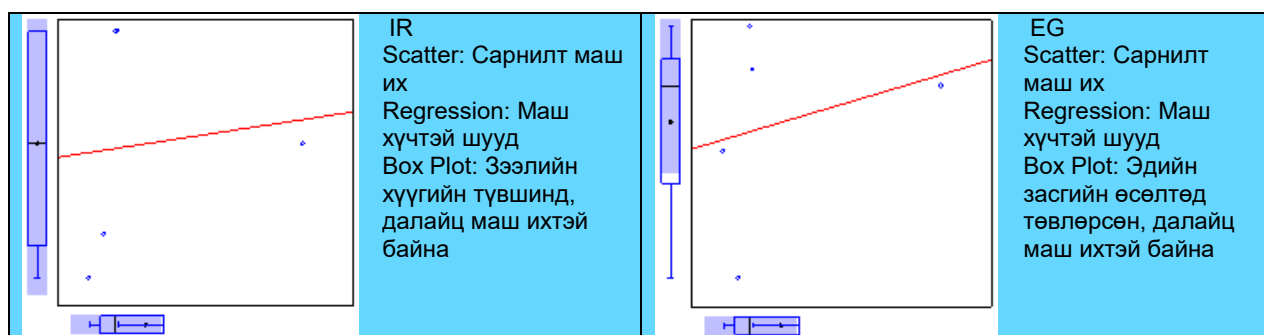

EG
Scatter: Capнилт их
Regression: Хүчтэй шууд
Box Plot: Эдийн засгийн өсөлтөд төвлөрсөн, далайц ихтэй байна

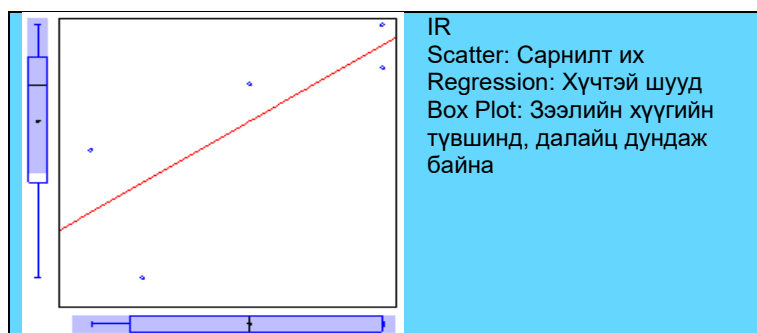
Ам.долларын ханшид үзүүлэх нөлөөлөл

Зээлийн хүүгийн түвшинд үзүүлэх нөлөөлөл

Эдийн засгийн өсөлтөд үзүүлэх нөлөөлөл

ХАВСРАЛТ МАТЕРИАЛ

Descriptive statistics

Хүснэгт 42. Эконометрик шинжилгээний дескриптив үр дүн

	GC	TP	AC	NP
Mean	118,000,000	193,000,000,000	6,980,000,000	1,210,000,000
Median	122,000,000	7,470,000,000	6,580,000,000	1,060,000,000
Maximum	138,000,000	937,000,000,000	8,620,000,000	1,660,000,000
Minimum	84,424,147	5,650,000,000	6,530,000,000	903,000,000
Std. Dev.	20,702,219	416,000,000,000	919,000,000	304,000,000
Skewness	-0.8339	1.5000	1.4969	0.6190
Kurtosis	2.4338	3.2500	3.2458	1.9469
Jarque-Bera	0.6463	1.8880	1.8797	0.5503

	TI	IN	US	CI	IR	EG
Mean	2,083,914	0.0844	2,874	1,160,096	15.702	0.030
Median	1,951,528	0.0810	2,853	1,035,972	15.700	0.048
Maximum	2,500,000	0.1340	3,444	1,800,001	16.890	0.077
Minimum	1,719,116	0.0230	2,472	928,830	14.290	-0.046
Std. Dev.	364,139	0.0489	355	360,723	1.194	0.048
Skewness	0.2665	-0.0853	0.7339	1.4368	-0.0603	-0.8134
Kurtosis	1.2563	1.4507	2.5872	3.1707	1.3415	2.3192
Jarque-Bera	0.6927	0.5062	0.4843	1.7265	0.5761	0.6479

Хүснэгт 43. unit root test үр дүн

Group unit root test: Summary

Series: NR, GC, TP, AC, NP, TI, IN, US, CI, IR, EG

Sample: 2018 2022

Exogenous variables: None

Automatic selection of maximum lags

Automatic lag length selection based on Asymptotic t-statistic (p=0.1): 0

Method	Statistic	Prob.**	Cross-sections	Obs
Null: Unit root (assumes common unit root process)				
Levin, Lin & Chu t*	-8.54779	0	11	33
Null: Unit root (assumes individual unit root process)				
ADF - Fisher Chi-square	42.9248	0.0048	11	33
PP - Fisher Chi-square	36.2455	0.0286	11	33

Хүснэгт 44. Корреляцийн шинжилгээний дээлгэрэнгүй үр дүн

Correlation

	NR	GC	TP	AC	NP	TI	IN	US	CI	IR
GC	-0.901	1.000								
	0.037	-----								
TP	1.000	-0.901	1.000							
	0.000	0.037	-----							
AC	1.000	-0.912	1.000	1.000						
	0.000	0.031	0.000	-----						
NP	-0.561	0.264	-0.561	-0.546	1.000					
	0.325	0.668	0.325	0.341	-----					

TI	0.638	-0.419	0.638	0.628	-0.279	1.000				
	0.247	0.483	0.247	0.257	0.649	-----				
IN	0.545	-0.620	0.545	0.553	0.217	0.242	1.000			
	0.342	0.265	0.342	0.334	0.726	0.695	-----			
US	0.898	-0.983	0.898	0.908	-0.318	0.490	0.482	1.000		
	0.039	0.003	0.039	0.033	0.602	0.402	0.411	-----		
CI	0.991	-0.841	0.991	0.988	-0.624	0.701	0.476	0.851	1.000	
	0.001	0.075	0.001	0.002	0.260	0.187	0.418	0.067	-----	
IR	-0.003	0.406	-0.003	-0.028	-0.339	0.581	-0.232	-0.351	0.120	1.000
	0.996	0.497	0.996	0.965	0.577	0.304	0.707	0.562	0.848	-----
EG	0.206	0.104	0.206	0.188	-0.058	0.605	0.409	-0.152	0.274	0.780
	0.740	0.868	0.740	0.762	0.926	0.279	0.495	0.807	0.655	0.120

Хүснэгт 45. Регрессийн шинжилгээний дээлгэрэнгүй үр дүн

Dependent Variable: GC

Method: Least Squares

Sample: 2018 2022

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	1.67E+08	62873836	2.661395	0.0762
TI	-23.8003	29.80916	-0.798422	0.483
R-squared	0.175253	Mean dependent var		1.18E+08
Adjusted R-squared	-0.099663	S.D. dependent var		20702219
S.E. of regression	21709343	Akaike info criterion		36.91356
Sum squared resid	1.41E+15	Schwarz criterion		36.75733
Log likelihood	-90.2839	Hannan-Quinn criter.		36.49427
F-statistic	0.637478	Durbin-Watson stat		0.607751
Prob(F-statistic)	0.482987			

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	1.40E+08	18243656	7.667418	0.0046
IN	-2.62E+08	1.92E+08	-1.367188	0.265
R-squared	0.383883	Mean dependent var		1.18E+08
Adjusted R-squared	0.17851	S.D. dependent var		20702219
S.E. of regression	18763677	Akaike info criterion		36.62192
Sum squared resid	1.06E+15	Schwarz criterion		36.46569
Log likelihood	-89.5548	Hannan-Quinn criter.		36.20263
F-statistic	1.869203	Durbin-Watson stat		1.739299
Prob(F-statistic)	0.264996			

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	2.82E+08	18087556	15.60481	0.0006
US	-57243.76	6255.379	-9.151126	0.0028
R-squared	0.965415	Mean dependent var		1.18E+08
Adjusted R-squared	0.953887	S.D. dependent var		20702219
S.E. of regression	4445590	Akaike info criterion		33.7419
Sum squared resid	5.93E+13	Schwarz criterion		33.58567
Log likelihood	-82.35474	Hannan-Quinn criter.		33.32261
F-statistic	83.7431	Durbin-Watson stat		2.16671
Prob(F-statistic)	0.002759			

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	1.74E+08	21606634	8.03945	0.004
CI	-48.24698	17.94382	-2.688779	0.0745
R-squared	0.706731	Mean dependent var		1.18E+08
Adjusted R-squared	0.608975	S.D. dependent var		20702219
S.E. of regression	12945505	Akaike info criterion		35.87957
Sum squared resid	5.03E+14	Schwarz criterion		35.72334
Log likelihood	-87.69892	Hannan-Quinn criter.		35.46028
F-statistic	7.229533	Durbin-Watson stat		0.901999
Prob(F-statistic)	0.074491			

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	7.04E+06	1.44E+08	0.048887	0.9641
IR	7049748	9148931	0.770554	0.4971
R-squared	0.165218	Mean dependent var		1.18E+08
Adjusted R-squared	-0.113042	S.D. dependent var		20702219
S.E. of regression	21841011	Akaike info criterion		36.92565
Sum squared resid	1.43E+15	Schwarz criterion		36.76943
Log likelihood	-90.31413	Hannan-Quinn criter.		36.50636
F-statistic	0.593754	Durbin-Watson stat		1.184139
Prob(F-statistic)	0.497093			

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	1.16E+08	13008184	8.946628	0.0029
EG	44865328	2.48E+08	0.180808	0.868
R-squared	0.01078	Mean dependent var		1.18E+08
Adjusted R-squared	-0.31896	S.D. dependent var		20702219
S.E. of regression	23775671	Akaike info criterion		37.0954
Sum squared resid	1.70E+15	Schwarz criterion		36.93917
Log likelihood	-90.7385	Hannan-Quinn criter.		36.67611
F-statistic	0.032692	Durbin-Watson stat		0.671485
Prob(F-statistic)	0.868043			

Dependent Variable: NR

Method: Least Squares

Sample: 2018 2022

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	-1.33E+12	1.07E+12	-1.237154	0.304
TI	728658.3	507890.6	1.434676	0.2469
R-squared	0.406915	Mean dependent var		1.93E+11
Adjusted R-squared	0.20922	S.D. dependent var		4.16E+11
S.E. of regression	3.70E+11	Akaike info criterion		56.39997
Sum squared resid	4.10E+23	Schwarz criterion		56.24374
Log likelihood	-138.9999	Hannan-Quinn criter.		55.98068
F-statistic	2.058294	Durbin-Watson stat		1.436931
Prob(F-statistic)	0.246863			

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	-1.98E+11	3.92E+11	-0.506563	0.6473
IN	4.64E+12	4.12E+12	1.126137	0.3421
R-squared	0.297125	Mean dependent var		1.93E+11
Adjusted R-squared	0.062833	S.D. dependent var		4.16E+11
S.E. of regression	4.03E+11	Akaike info criterion		56.56981
Sum squared resid	4.86E+23	Schwarz criterion		56.41359
Log likelihood	-139.4245	Hannan-Quinn criter.		56.15052
F-statistic	1.268184	Durbin-Watson stat		2.427302
Prob(F-statistic)	0.342059			

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	-2.83E+12	8.61E+11	-3.282938	0.0463
US	1.05E+09	2.98E+08	3.528648	0.0387
R-squared	0.805842	Mean dependent var		1.93E+11
Adjusted R-squared	0.741123	S.D. dependent var		4.16E+11
S.E. of regression	2.12E+11	Akaike info criterion		55.2833
Sum squared resid	1.34E+23	Schwarz criterion		55.12708
Log likelihood	-136.2083	Hannan-Quinn criter.		54.86401
F-statistic	12.45135	Durbin-Watson stat		1.433932
Prob(F-statistic)	0.038677			

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	-1.13E+12	1.05E+11	-10.78746	0.0017
CI	1143155	87225.17	13.1058	0.001
R-squared	0.982834	Mean dependent var		1.93E+11
Adjusted R-squared	0.977112	S.D. dependent var		4.16E+11
S.E. of regression	6.29E+10	Akaike info criterion		52.85757
Sum squared resid	1.19E+22	Schwarz criterion		52.70135
Log likelihood	-130.1439	Hannan-Quinn criter.		52.43828
F-statistic	171.7619	Durbin-Watson stat		1.172566
Prob(F-statistic)	0.00096			

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	2.11E+11	3.17E+12	0.066508	0.9512
IR	-1.11E+09	2.01E+11	-0.005517	0.9959
R-squared	0.00001	Mean dependent var		1.93E+11
Adjusted R-squared	-0.33332	S.D. dependent var		4.16E+11
S.E. of regression	4.80E+11	Akaike info criterion		56.92238
Sum squared resid	6.92E+23	Schwarz criterion		56.76615
Log likelihood	-140.3059	Hannan-Quinn criter.		56.50308
F-statistic	3.04E-05	Durbin-Watson stat		1.250583
Prob(F-statistic)	0.995945			

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
----------	-------------	------------	-------------	-------

C	1.39E+11	2.57E+11	0.54105	0.6261
EG	1.79E+12	4.91E+12	0.364785	0.7395
R-squared	0.042472	Mean dependent var		1.93E+11
Adjusted R-squared	-0.276704	S.D. dependent var		4.16E+11
S.E. of regression	4.70E+11	Akaike info criterion		56.87899
Sum squared resid	6.63E+23	Schwarz criterion		56.72276
Log likelihood	-140.1975	Hannan-Quinn criter.		56.45969
F-statistic	0.133068	Durbin-Watson stat		1.217366
Prob(F-statistic)	0.739471			

Dependent Variable: TP

Method: Least Squares

Sample: 2018 2022

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	-1.33E+12	1.07E+12	-1.237244	0.304
TI	728682.1	507917.6	1.434646	0.2469
R-squared	0.406905	Mean dependent var		1.93E+11
Adjusted R-squared	0.209206	S.D. dependent var		4.16E+11
S.E. of regression	3.70E+11	Akaike info criterion		56.40008
Sum squared resid	4.10E+23	Schwarz criterion		56.24385
Log likelihood	-139.0002	Hannan-Quinn criter.		55.98078
F-statistic	2.05821	Durbin-Watson stat		1.436874
Prob(F-statistic)	0.24687			

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	-1.98E+11	3.92E+11	-0.5069	0.6471
IN	4.64E+12	4.12E+12	1.126156	0.3421
R-squared	0.297132	Mean dependent var		1.93E+11
Adjusted R-squared	0.062843	S.D. dependent var		4.16E+11
S.E. of regression	4.03E+11	Akaike info criterion		56.56989
Sum squared resid	4.86E+23	Schwarz criterion		56.41367
Log likelihood	-139.4247	Hannan-Quinn criter.		56.1506
F-statistic	1.268227	Durbin-Watson stat		2.427286
Prob(F-statistic)	0.342053			

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	-2.83E+12	8.61E+11	-3.28325	0.0463
US	1.05E+09	2.98E+08	3.528823	0.0387
R-squared	0.805858	Mean dependent var		1.93E+11
Adjusted R-squared	0.741144	S.D. dependent var		4.16E+11
S.E. of regression	2.12E+11	Akaike info criterion		55.28331
Sum squared resid	1.34E+23	Schwarz criterion		55.12709
Log likelihood	-136.2083	Hannan-Quinn criter.		54.86402
F-statistic	12.45259	Durbin-Watson stat		1.433927
Prob(F-statistic)	0.038672			

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
----------	-------------	------------	-------------	-------

C	-1.13E+12	1.05E+11	-10.78702	0.0017
CI	1143204	87242.14	13.1038	0.001
R-squared	0.982829	Mean dependent var		1.93E+11
Adjusted R-squared	0.977105	S.D. dependent var		4.16E+11
S.E. of regression	6.29E+10	Akaike info criterion		52.85796
Sum squared resid	1.19E+22	Schwarz criterion		52.70174
Log likelihood	-130.1449	Hannan-Quinn criter.		52.43867
F-statistic	171.7096	Durbin-Watson stat		1.172488
Prob(F-statistic)	0.00096			

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	2.11E+11	3.17E+12	0.066503	0.9512
IR	-1.12E+09	2.01E+11	-0.005552	0.9959
R-squared	0.00001	Mean dependent var		1.93E+11
Adjusted R-squared	-0.33332	S.D. dependent var		4.16E+11
S.E. of regression	4.80E+11	Akaike info criterion		56.92247
Sum squared resid	6.92E+23	Schwarz criterion		56.76624
Log likelihood	-140.3062	Hannan-Quinn criter.		56.50317
F-statistic	3.08E-05	Durbin-Watson stat		1.250577
Prob(F-statistic)	0.995919			

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	1.39E+11	2.57E+11	0.540572	0.6264
EG	1.79E+12	4.91E+12	0.364758	0.7395
R-squared	0.042466	Mean dependent var		1.93E+11
Adjusted R-squared	-0.276712	S.D. dependent var		4.16E+11
S.E. of regression	4.70E+11	Akaike info criterion		56.87908
Sum squared resid	6.63E+23	Schwarz criterion		56.72286
Log likelihood	-140.1977	Hannan-Quinn criter.		56.45979
F-statistic	0.133048	Durbin-Watson stat		1.21733
Prob(F-statistic)	0.739489			

Dependent Variable: AC

Method: Least Squares

Sample: 2018 2022

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	3.67E+09	2.39E+09	1.536378	0.222
TI	1584.884	1133.415	1.398327	0.2565
R-squared	0.39459	Mean dependent var		6.98E+09
Adjusted R-squared	0.192786	S.D. dependent var		9.19E+08
S.E. of regression	8.25E+08	Akaike info criterion		44.18991
Sum squared resid	2.04E+18	Schwarz criterion		44.03368
Log likelihood	-108.4748	Hannan-Quinn criter.		43.77062
F-statistic	1.955317	Durbin-Watson stat		1.368776
Prob(F-statistic)	0.256458			

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
----------	-------------	------------	-------------	-------

C	6.10E+09	8.60E+08	7.095197	0.0058
IN	1.04E+10	9.04E+09	1.148869	0.3339
R-squared	0.305539	Mean dependent var		6.98E+09
Adjusted R-squared	0.074053	S.D. dependent var		9.19E+08
S.E. of regression	8.84E+08	Akaike info criterion		44.32714
Sum squared resid	2.34E+18	Schwarz criterion		44.17091
Log likelihood	-108.8178	Hannan-Quinn criter.		43.90784
F-statistic	1.319899	Durbin-Watson stat		2.406587
Prob(F-statistic)	0.333903			

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	2.29E+08	1.81E+09	0.126364	0.9074
US	2347645	625409.3	3.753774	0.033
R-squared	0.824467	Mean dependent var		6.98E+09
Adjusted R-squared	0.765956	S.D. dependent var		9.19E+08
S.E. of regression	4.44E+08	Akaike info criterion		42.95183
Sum squared resid	5.93E+17	Schwarz criterion		42.7956
Log likelihood	-105.3796	Hannan-Quinn criter.		42.53254
F-statistic	14.09082	Durbin-Watson stat		1.427771
Prob(F-statistic)	0.033031			

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	4.06E+09	2.75E+08	14.74362	0.0007
CI	2515.991	228.5142	11.01022	0.0016
R-squared	0.97585	Mean dependent var		6.98E+09
Adjusted R-squared	0.9678	S.D. dependent var		9.19E+08
S.E. of regression	1.65E+08	Akaike info criterion		40.96827
Sum squared resid	8.15E+16	Schwarz criterion		40.81205
Log likelihood	-100.4207	Hannan-Quinn criter.		40.54898
F-statistic	121.2249	Durbin-Watson stat		1.096188
Prob(F-statistic)	0.001604			

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	7.31E+09	6.99E+09	1.045877	0.3725
IR	-21412013	4.44E+08	-0.048202	0.9646
R-squared	0.000774	Mean dependent var		6.98E+09
Adjusted R-squared	-0.332301	S.D. dependent var		9.19E+08
S.E. of regression	1.06E+09	Akaike info criterion		44.69098
Sum squared resid	3.37E+18	Schwarz criterion		44.53476
Log likelihood	-109.7275	Hannan-Quinn criter.		44.27169
F-statistic	0.002323	Durbin-Watson stat		1.243596
Prob(F-statistic)	0.964585			

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	6.87E+09	5.70E+08	12.04587	0.0012
EG	3.61E+09	1.09E+10	0.332177	0.7616
R-squared	0.035476	Mean dependent var		6.98E+09

Adjusted R-squared	-0.286032	S.D. dependent var		9.19E+08
S.E. of regression	1.04E+09	Akaike info criterion		44.65564
Sum squared resid	3.26E+18	Schwarz criterion		44.49941
Log likelihood	-109.6391	Hannan-Quinn criter.		44.23634
F-statistic	0.110342	Durbin-Watson stat		1.173717
Prob(F-statistic)	0.761611			

Dependent Variable: NP

Method: Least Squares

Sample: 2018 2022

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	1.69E+09	9.75E+08	1.737756	0.1806
TI	-232.839	462.1593	-0.503807	0.6491
R-squared	0.078007	Mean dependent var		1.21E+09
Adjusted R-squared	-0.229324	S.D. dependent var		3.04E+08
S.E. of regression	3.37E+08	Akaike info criterion		42.39575
Sum squared resid	3.40E+17	Schwarz criterion		42.23952
Log likelihood	-103.9894	Hannan-Quinn criter.		41.97645
F-statistic	0.253821	Durbin-Watson stat		3.377681
Prob(F-statistic)	0.649066			

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	1.10E+09	3.33E+08	3.291486	0.046
IN	1.35E+09	3.50E+09	0.384581	0.7262
R-squared	0.046985	Mean dependent var		1.21E+09
Adjusted R-squared	-0.270687	S.D. dependent var		3.04E+08
S.E. of regression	3.42E+08	Akaike info criterion		42.42884
Sum squared resid	3.51E+17	Schwarz criterion		42.27261
Log likelihood	-104.0721	Hannan-Quinn criter.		42.00955
F-statistic	0.147903	Durbin-Watson stat		2.758821
Prob(F-statistic)	0.72619			

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	1.99E+09	1.35E+09	1.471261	0.2376
US	-271629.6	467633.6	-0.58086	0.6021
R-squared	0.101096	Mean dependent var		1.21E+09
Adjusted R-squared	-0.198538	S.D. dependent var		3.04E+08
S.E. of regression	3.32E+08	Akaike info criterion		42.37038
Sum squared resid	3.31E+17	Schwarz criterion		42.21416
Log likelihood	-103.926	Hannan-Quinn criter.		41.95109
F-statistic	0.337398	Durbin-Watson stat		2.86039
Prob(F-statistic)	0.602094			

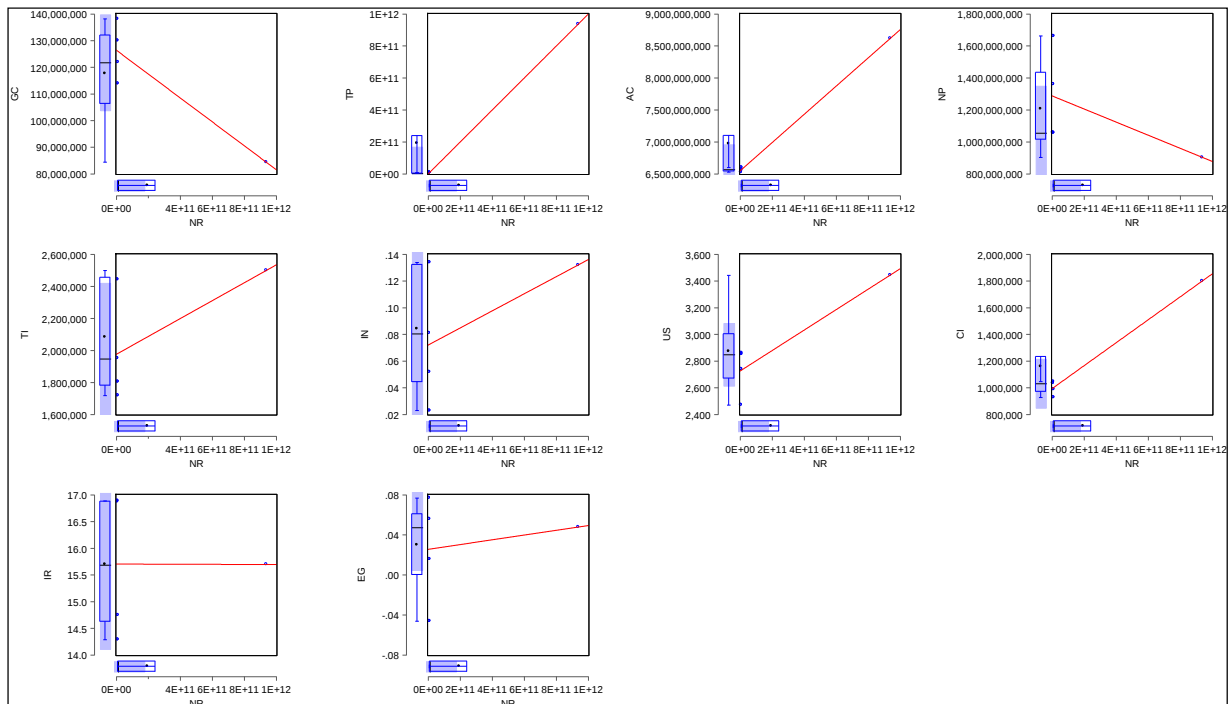
Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	1.82E+09	4.57E+08	3.978392	0.0284
CI	-525.3892	379.5514	-1.384237	0.2603
R-squared	0.389762	Mean dependent var		1.21E+09

Adjusted R-squared	0.186349	S.D. dependent var		3.04E+08
S.E. of regression	2.74E+08	Akaike info criterion		41.98306
Sum squared resid	2.25E+17	Schwarz criterion		41.82683
Log likelihood	-102.9576	Hannan-Quinn criter.		41.56377
F-statistic	1.916113	Durbin-Watson stat		2.792738
Prob(F-statistic)	0.260284			

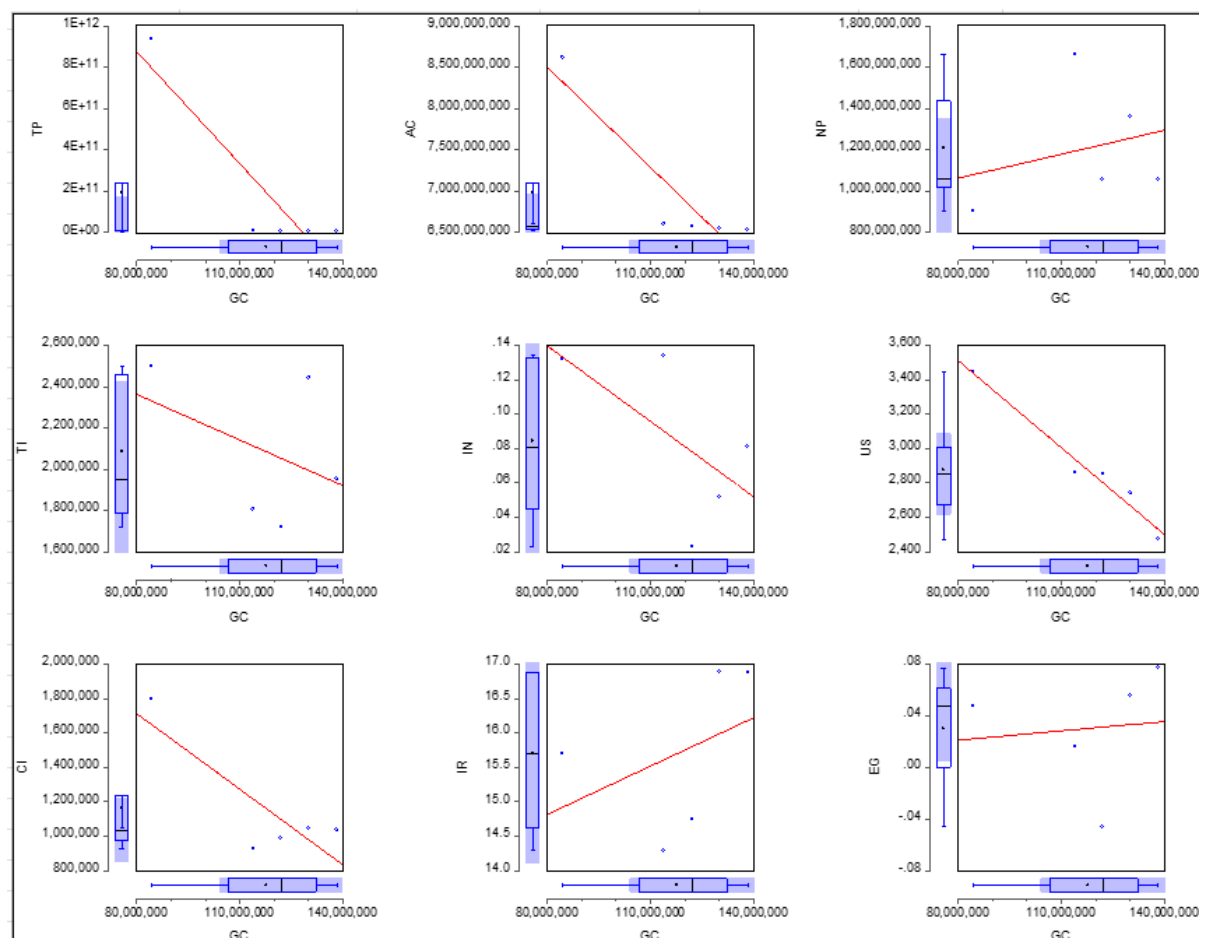
Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	2.56E+09	2.17E+09	1.178541	0.3235
IR	-86201123	1.38E+08	-0.624008	0.5769
R-squared	0.114884	Mean dependent var		1.21E+09
Adjusted R-squared	-0.180155	S.D. dependent var		3.04E+08
S.E. of regression	3.30E+08	Akaike info criterion		42.35493
Sum squared resid	3.26E+17	Schwarz criterion		42.1987
Log likelihood	-103.8873	Hannan-Quinn criter.		41.93564
F-statistic	0.389386	Durbin-Watson stat		3.247766
Prob(F-statistic)	0.576853			

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	1220000000	1.91E+08	6.371629	0.0078
EG	-3.69E+08	3.65E+09	-0.101136	0.9258
R-squared	0.003398	Mean dependent var		1.21E+09
Adjusted R-squared	-0.328803	S.D. dependent var		3.04E+08
S.E. of regression	3.50E+08	Akaike info criterion		42.47356
Sum squared resid	3.67E+17	Schwarz criterion		42.31734
Log likelihood	-104.1839	Hannan-Quinn criter.		42.05427
F-statistic	0.010228	Durbin-Watson stat		3.155908
Prob(F-statistic)	0.925823			

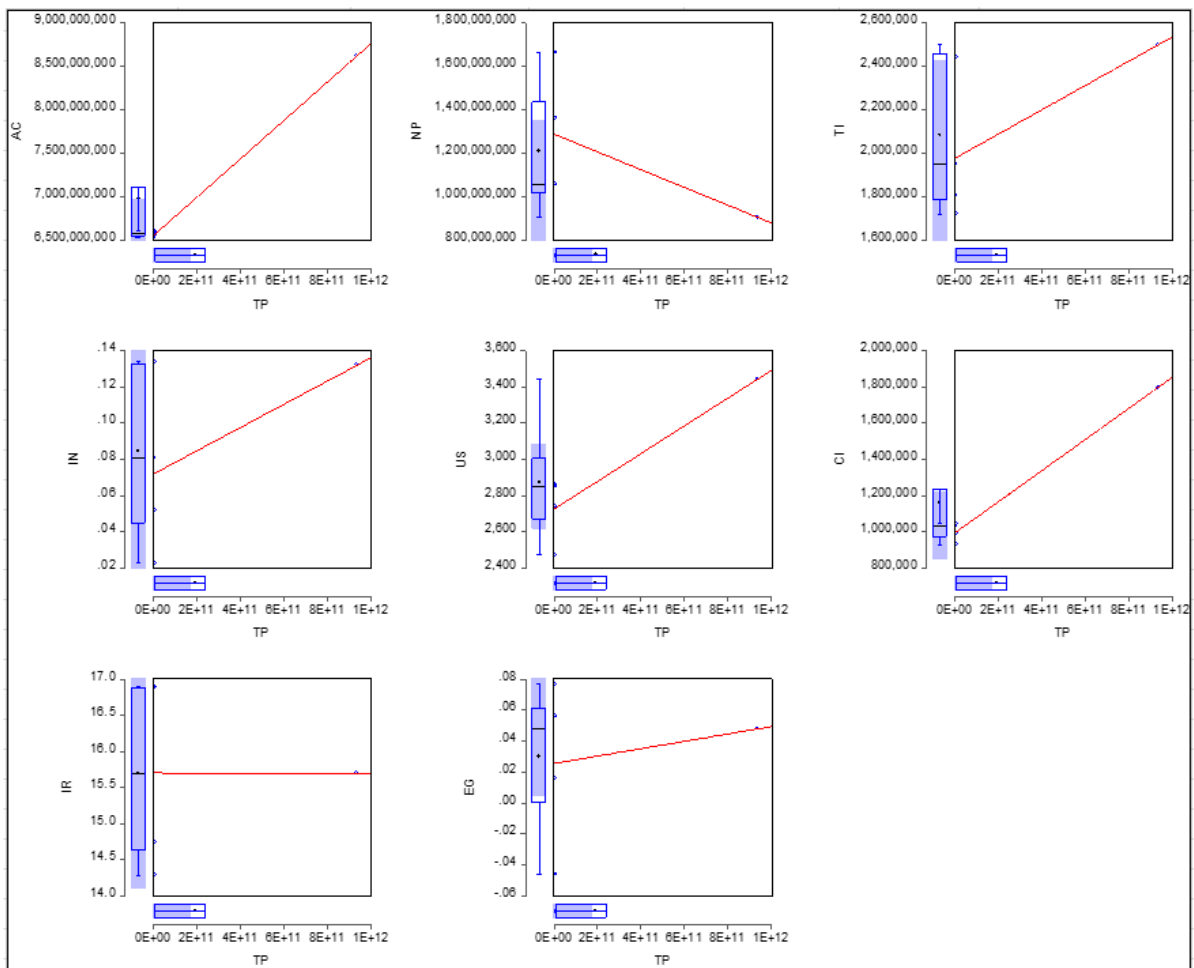
NR Graph analysis

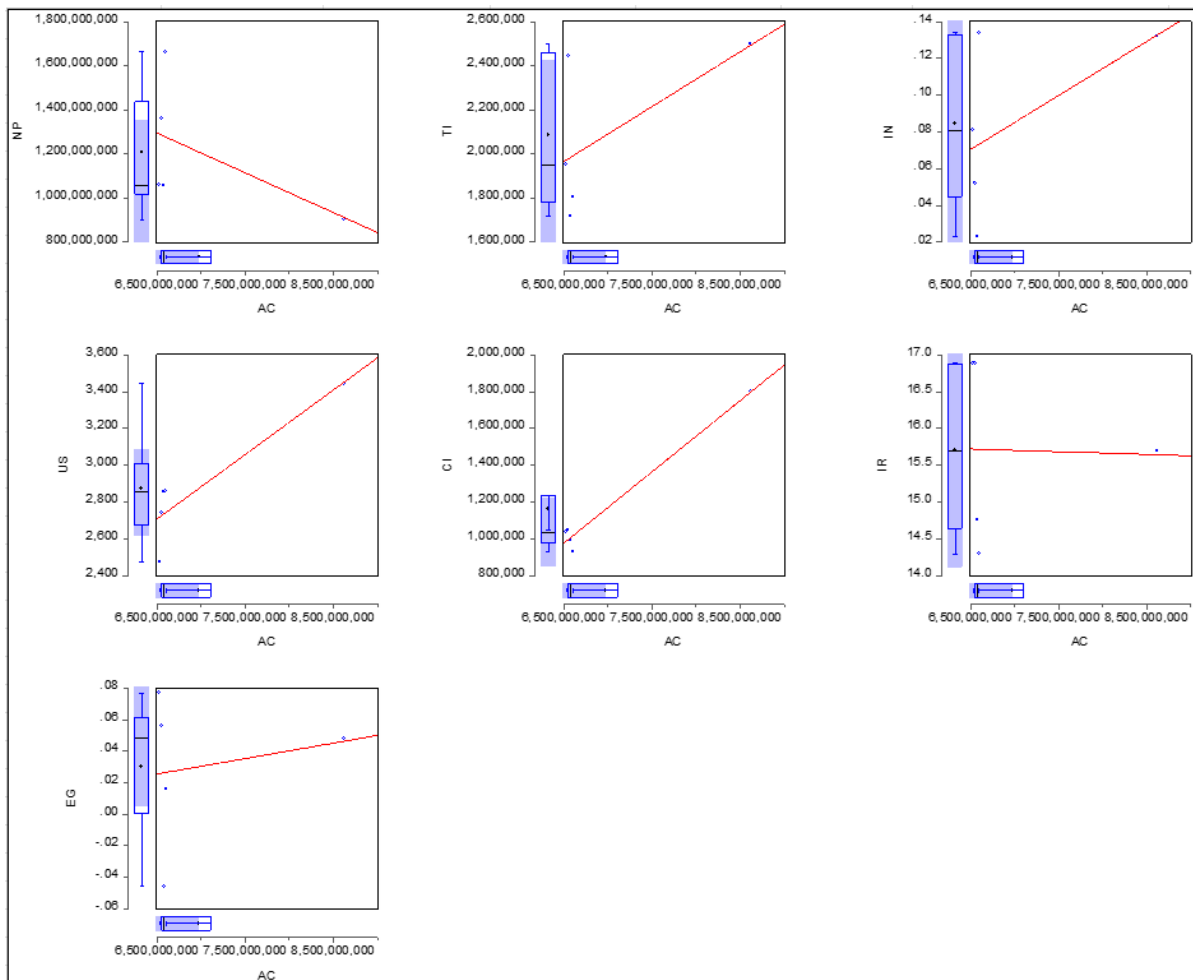
GC Graph analysis

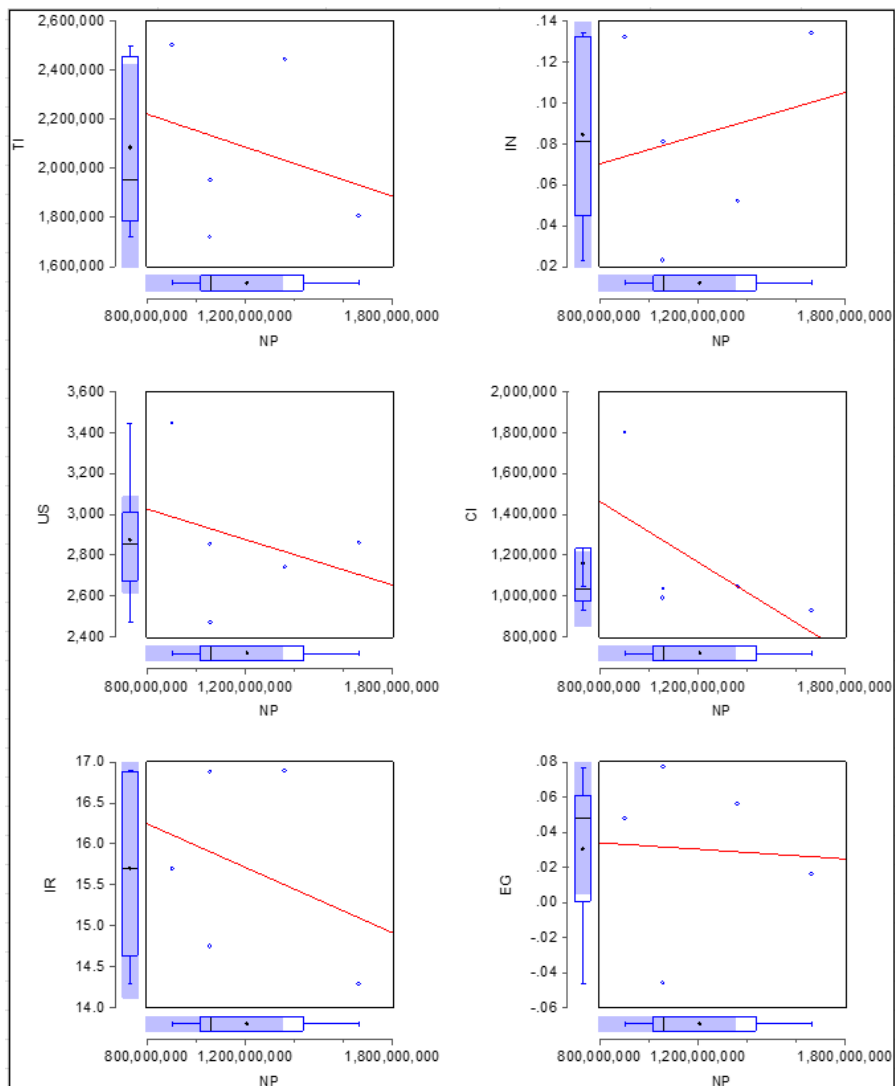
TP Graph analysis

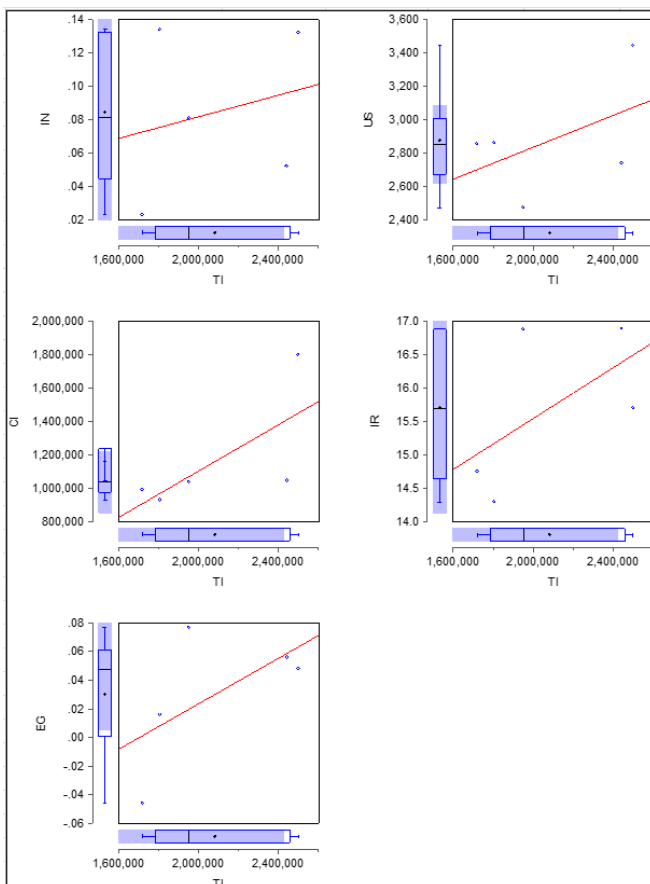
AC Graph analysis

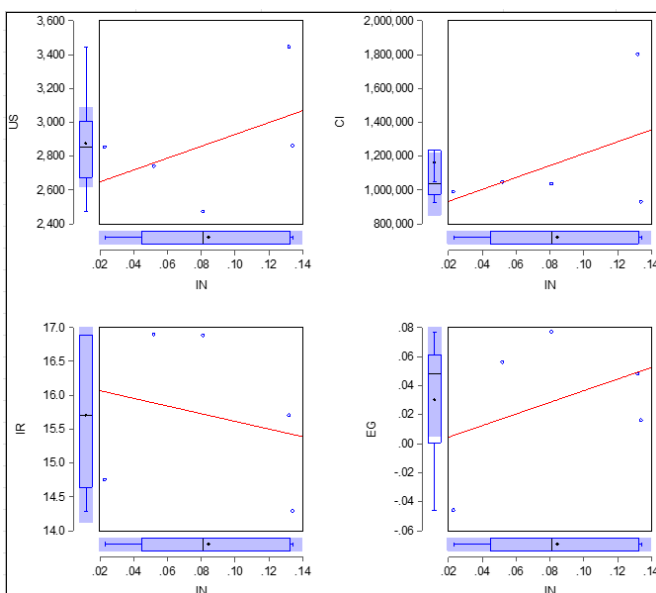
NP Graph analysis

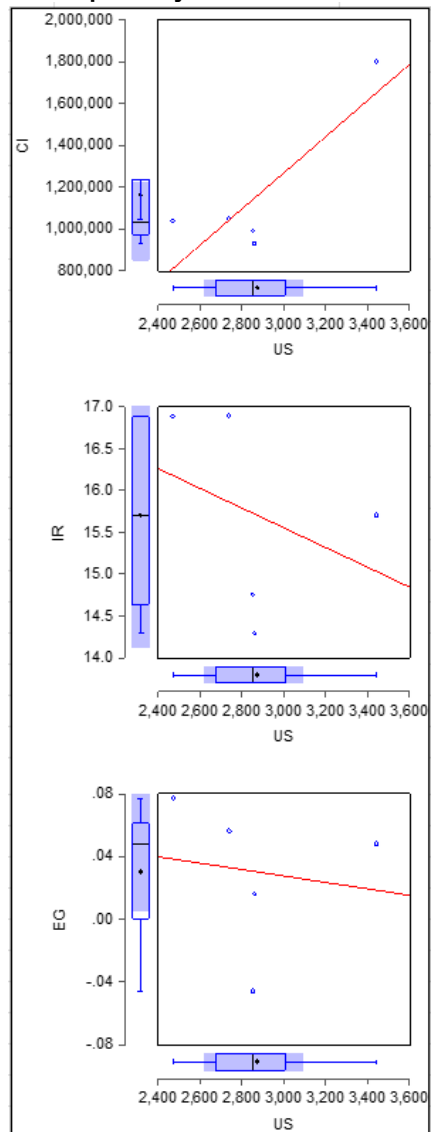
TI Graph analysis

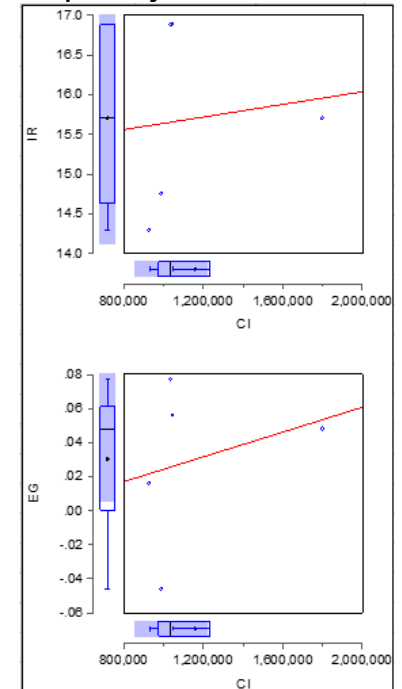
IN Graph analysis

US Graph analysis

CI Graph analysis

IR Graph analysis

